B.A.R.S.R.
I
446146
6861 66

Biblioteca Academiei Romane
0000000006204

CRU. 625 micot

Partea II

~~Nr. inv. 639~~

177

ФИЛОСОФІѦ

ЧѢ ЛꙊКРЪТО́АРЕ

А҃

РЪНДꙊѦ́ЛЕЛѠР ДРЕ́ПТꙊЛꙊЙ

ФИ́РЕЙ.

ПА́РТѢ А҃ ДОѠА.

Кꙋ Слобозѣ́нїѧ ꙟнълцѧ́тꙋлꙋй Кръѣ́скꙋлꙋй Гꙋбе́рнїй.

СИБІЙ,
ꙟ Тѵпогра́фїѧ лꙋй Пе́трꙋ Ба́рт.
1800.

BIBLIOTECA ACADEMIEI

I446146

inv. 2753

КꙊВѪ́НТ ꙞНА́ИНТЕ.

§. 61.

Прин **дре́птꙋл фи́рїй**, саꙋ кꙋм вое́ск оўнїй, прин **къди́нца фи́рїй** а̂чѣѧ ꙟвъцътꙋ́ръ съ ꙟ̆цълѣџе, прин ка́рѣ ле́џиле чѣле фире́шй, саꙋ чѣле че не а̂ра́тъ ми́нтѣ деспре пофти́рѣ лꙋ̆крꙋрилѡр чѣ́лѡр бꙋ̆не, шѝ деспре фꙋџи́рѣ де чѣле рѣ́ле, съ тѫлкꙋ̆е́скъ шѝ съ пꙋ̆н ꙟ̂наи́нте (З. Д.).

Нꙋ ѥ̆сте пентрꙋ че съ лꙋнџи́м а̂ни́чй кꙋви́нтеле, ка съ ръдикъ́м дин ми́жлок тѡ́атъ ꙟ̂доѧ́ла, ка́рѣ съ па́ре а̂ фѝ ꙟ̂трꙋ а̂чѣсте кꙋви́нте: **дре́птꙋл фи́рей.** Сѫ́нт оўнїй, ка́рїй сокоте́ск, къ дре́птꙋл фи́рїй тѡ́т оўна ѥ̆сте. Алцїй зи́к, къ дре́птꙋл фи́рїй ѥ̆сте кꙋлѣџе́рѣ, саꙋ а̂дꙋна́рѣ ꙟ̂трꙋ оу҆на, саȣ ꙟтрȣн лóк а̂ лéџилѡр фирéщй, кáре лéџй ꙟсȣшй немȣриторюл Дм҃незéȣ лѣȣ вестит ѡ҆аменилѡр прин минтѣ чѣ бȣнъ, ши̂ дрѣптъ.

§. 62.

Ка май де плин съ ꙟцълéџй че є҆сте дрéптȣл фирей, а̂чѣстѣ ле ꙗ҆ а̂минте.

а.) Фїинд къ дрéптȣл фирей є҆сте щїинца лéџилѡр фирéщй (62.), ꙟ дрéптȣл фирей съ кáде а̂ а̂ръта̀ лéџиле фирéщй.

в.) Фїинд къ а̂ръта́рѣ май а̂лес пофтѣще, ка ꙟчепȣтȣриле, саȣ темеюриле май ꙟтѫю съ се пȣнъ, ши̂ съ се ꙟтърѣскъ, престе кáре а̂пой спȣнериле, ши̂ граю́риле чѣле де а̂ръта́ре съ се поáтъ зиди̂ (везй Лóгика 167.), съ ꙟцълѣџе, кȣм къ ꙟ дрéптȣл фирей май ꙟнаинте требȣе а̂ пȣне ꙟчепȣтȣрй, ши̂ темéюрй, дин кáре а̂пой съ се скóацъ, ши̂ съ се кȣнóаскъ лéџиле фирéщй, ши̂ чѣле че не зи́че, ши̂ не а̂ра́тъ ми́нтѣ деспре лȣкрꙋриле, кáре требȣе а̂ле фа́че, саȣ а̂ нȣ̀ ле фа́че.

г) Дрепт а̂чѣа лѣџѣ фирей, саȣ спȣнерѣ, ши̂ зиса, кáрѣ ꙟтѫю прин ми́нте съ фа́че нóаѡ кȣноскȣтъ, є҆сте и҆ѕвóрȣл, ши̂ ꙟчепꙋ́тꙋл, саȣ темéюл, дин кáре чѣлѣлáлте съ а̂деверéск, ши̇̀ съ ꙟтърéск.

д.) А̂шѣ дáръ ꙟчепꙋ́тꙋ́л, саȣ темéюл дрéптꙋлꙋ́й фирéск є҆сте а̂чáстъ спꙋ́нере, *κατεξοχην* ѡ҆ам зи́с, къ є҆сте лѣџѣ фи́рей: **Фъ чѣ́ле, че пре ти́не, ши̇̀ стáтꙋл тъȣ фáк май десъвѫрши́т: лáсъ чѣ́ле, че пре ти́не, ши̇̀ стáтꙋл тъȣ фáк май де несъвѫрши́т, саȣ кáрѣ тóт а̂тѫ́та фáче: фъ̀ чѣ́ле че пре ти́не те фáк май феричи́т, фꙋџй де чѣ́ле, че пре ти́не те фáк май неферичи́т** (36. s.)

є.) А̂чáстъ спꙋ́нере ръсáре дин ꙟса фи́рѣ ѡ̂менѣскъ (34.), пентрꙋ а̂чáста оу҆нїй зи́к, къ ꙟса фи́рѣ ѡ̂менѣскъ є҆сте ꙟчепꙋ́тꙋл, ши̇̀ темéюл дрéптꙋлꙋ́й фирéск.

s.) Дéчй фїи́нд къ а̂чáстъ спꙋ́нере: **Фъ̀ чѣ́ле че пре ти́не.** ш. ч. при́н ми́нте съ фáче нóаѡ кꙋноскꙋ́тъ (36. и.) нꙋ мъ ми́р пентрꙋ че оу҆нїй дин чей ꙟвъцáцй а̏ꙋ зи́с, кꙋм къ ми́нтѣ є̏сте ꙟчепꙋ́тꙋл, шѝ темéюл дрептꙋлꙋ́й фирéск.

з.) Фїи́нд къ май сꙋ́с а̂м а̂ръта́т, кꙋм къ а̂ча́стъ спꙋ́нере: **Фъ̀ чѣ́ле че,** шѝ ч. є̏сте лѣџе дм͠незеѧ́скъ, шѝ фоа́рте а̂семенѣ воєй ма́релꙋй Дм͠незéꙋ (36 sї.) вéзй, къ нꙋ а̂ми́нтрилѣ ꙟцелѣџем, декꙋм ꙟцълéг, чей че зик, кꙋм къ во́ѧ лꙋ́й Дм͠незéꙋ є̏сте темéюл, шѝ ꙟчепꙋ́тꙋл, шѝ и̂зво́рꙋл лéџилѡр фирéщй, шѝ а̂шѣ сокотéск, кꙋм къ во́ѧ лꙋ́й Дм͠незéꙋ є̏сте ꙟчепꙋ́тꙋл дрéптꙋлꙋй фирéск.

и.) А̂ча́стъ спꙋ́нере: **Фъ̀ чѣ́ле че,** ш. ч. є̏сте ꙟчепꙋ́тꙋл чеа а̂девъра́т, шѝ де пли́н, саꙋ ꙟтокма, а̂л дрéптꙋлꙋ́й фирéск. Къ съ пропте́ще то́кма ꙟ фи́рѣ ѡ̂менѣскъ, шѝ ни́чй ѡ̂ лѣџе, ка́рѣ кꙋ ми́нтѣ съ поа́те а̂ръта̀, нꙋ̀ съ а̂флъ, съ нꙋ̀ съ кꙋпри́нзъ ꙟтрꙋ а̂ча́стъ спꙋ́нере: **Фъ̀ чѣ́ле че:** ши ч. шѝ ни́чй ѡ̂ дерегъторїе, шѝ деторїе, ѡ̂рй а̂ ѡ̏аменилѡр, ꙟ кѫ́т сѫ́нт ѡ̏аменй, ѡ̂рй а̂ четъцѣнилѡр, а̂декъ: а̂ ѡ̏аменилѡр ꙟ кѫ́т ꙟ ѡ̂бще, шѝ ꙟпреꙋнъ лъкꙋéск ꙟ соцїета́те, къ а̂ча́ста ꙟцелѣџем прин четъца́н, нȣ съ поа́те гѫндѝ, ка́рѣ нȣ кȣ́рџе динтрача́стъ прима́ріе, а̂декъ: май дин тѫю̆ лѣџе.

а.) А̃че́ст ꙟчепȣ́т е҆́сте кѣр, ши̇̀ лȣмина́т, къ нȣ нȣ́май че́й ꙟвъца́цй, чѝ ши̇̀ фіе́ще чи́не, ка́реле а̂ре симци́ре, ле́зне причѣпе, че ꙟсемнѣзъ, а̂ча́стъ спȣ́нере:

Фъ̀ чѣ́ле че пре ти́не те фа́к май феричи́т.

і.) Динтрȣ а̂чѣстѣ съ поа́те ꙟцелѣџе, че е҆́сте а̂чѣа, кȣ ка́рѣ лѣџѣ фи́рій съ ѡ̂себѣще де лѣџѣ политичѣскъ. Къ лѣџѣ фи́рій е҆́сте, че ми́нтѣ чѣ дрѣптъ не ꙟва́цъ, ши̇̀ не а̂ра́тъ (36. еі.), ши̇̀ ꙟдеторѣзъ пре то́т нѣмȣл ѡ̂мене́ск (36. ві.), ꙗ̆ръ лѣџѣ политичѣскъ, сав а̂ ѡ̂бщій, ши̇̀ а̂ ꙟсоци́рій ѡ̂мене́щй дин скрисо́рй, ши̇̀ дин кърцй ѡ̂ ꙟвъцъм, ши̇̀ ѡ̂ тѫлкȣи́м, ши̇̀ май ма́рій но́щри, ка́рій а̃ȣ фъкȣ́т ле́џиле политиче́щй, ка́ре но́й нѣм ѡ̂бичнȣи́т а̂ле зи́че ши̇̀ ле́џиле цъ́рій, нимика а̂лтъ прин а̂чѣстѣ нȣ а̃ȣ вои́т, фъръ нȣ́май мѫнтȣи́рѣ, линищѣ, ши̇̀ фоло́сȣл, ши̇̀ петрѣчерѣ чѣ кȣ па́че, ши̇̀ бȣнъ а̑фїе́ще къ́рїй цъ́рй, четъ́цй, ѡ̑ра́шю, ши̏ Са́т, а̑декъ: а̑ тоа́тъ Соцїета́тѣ ѡ̑менѣ́скъ.

аї.) Дре́птꙋл фи́рїй ꙟ̑ва́цъ, ши̏ тълкꙋѧ́ще ле́џиле чѣ́ле немꙋта́те, а̑декъ: каре нꙋ̀ съ по́т мꙋта̀, ши̏ сѫ́нт дм҃незее́щй (36.ї), пентрꙋ а̑чѣ́ѧ зик оу̑нїй, къ щїинца ле́џилѡр фире́щй є̑сте щїинца ле́џилѡр дм҃незее́щй.

КА́П л҃.

Де Дерегъторі́йле, ка́ре сѫнтем дето́рй съ ле фа́чем кътръ Дм҃незе́ꙋ.

§. 63.

Дерегъторїе съ зи́че тоа́тъ лꙋкра́рѣ, ши̏ слꙋ̆жба ла ка́рѣ лѣџѣ не ꙟ̑деторѣще, саꙋ, ка́рѣ то́т а̑тъ́та фа́че, Дерегъторїѧ є̑сте лꙋкра́рѣ, ши̏ слꙋ̆жба, ка́рѣ лѣџѣ ѡ̑ пофтѣще.

Дерегъторїѧ Философїй че́й грече́щй ѡ̑ зичѣ *δεον καθηκον*. Лати́нїй ѡ̑ кѣмъ ѡ̑фицїꙋм, прин Дерегъторїе, прекꙋм ши̏ Латинїй прин ѡ̑фицїꙋм, ꙟ̑целѣџем ши̏ чева вреднічіе, боеріе. Кȣм є҃ а̑ фѝ май мáре престе четате, чѝ а̑часта тóт а̑тѫта фáче, ка кȣм а̑й зíче а̑ре а̑чáстъ слȣ́жбъ, шѝ деторіе съ фіе май мáре престе четáте.

§. 64.

Дрéпт а̑чѣѧ тóате лȣкръ́риле, шѝ слȣ́жбеле, кáре леџѣ фирей, сау минтѣ пофтѣще, ка съ ле фачем лȣй Дм҃незéȣ, а̑чѣлѣ сѫнт дерегъторій фирéщй кътръ Дм҃незéȣ.

§. 65.

А̃кȣм дáръ съ ведéм, кáре сѫнт лȣкръ́риле, ши слȣ́жбеле, сау дерегъторіиле а̑чѣлѣ, кáре мíнтѣ воѧще, ка съ ле фáчем лȣй Дм҃незéȣ. А̃чѣлѣ дáр пре скȣ́рт ле пȣ́нем а̑ні́чй.

а.) Леџѣ фирій, сау мíнтѣ не ꙟдеторѣще, ка съ фáчем а̑ръ́тáте, шѝ кȣноскȣ́те съвѫршíриле лȣй Дм҃незеȣ.

Дм҃незéȣ пентрȣ а̑чѣѧ а̑ȣ фъкȣ́т а̑чáстъ лȣ́ме, ка съвѫршíриле лȣй съ фіе а̑ръ́тáте.

Врѣ дáръ Дм҃незеȣ, ка съвѫршíриле лȣй съ се а̑рáте. Дáр вóѧ лȣй Дм҃незéȣ є҃сте ꙟсáшй леџѣ фирѣскъ (36. єі.), а̑шѣ дáр

BIBLIOTECA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

лѣџѣ фи́рей пофтѣще, ка Съвѫрши́риле лꙋ́й Дм҃незе́ꙋ съ се а҆рѣте.

в.) Сѫнтем дето́рю̆ съ фа́чем лꙋмина́тъ мъри́рѣ лꙋ́й Дм҃незе́ꙋ, фіи́нд къ мъри́рѣ лꙋ́й Дм҃незе́ꙋ є҆сте кꙋпри́ндерѣ тꙋ́тꙋро́р Съвѫрши́рилѡр дм҃незеє́щй: оꙋ҆рмѣзъ да́ръ, кꙋм къ а҆ фа́че лꙋмина́тъ мъри́рѣ лꙋ́й Дм҃незе́ꙋ, а҆́ꙋ є҆́сте, кѫ́нд Съвѫрши́риле дм҃незеє́щй ле май ꙟмꙋлци́м, шѝ ле май а҆даоцє́м. А҆ꙋ а҆ лꙋмина̀ мъри́рѣ лꙋ́й Дм҃незе́ꙋ є҆́сте, кѫ́нд съвѫрши́риле чѣле дм҃незеє́щй ѡ҆́аменилѡр ле вести́м, шѝ ле а҆рътѣ́м, ка̀ кѫт по́т съ ле кꙋно́аскъ. Чѣ дин тѫю̆. А҆декъ: а҆ май ꙟмꙋлцѝ, шѝ а҆ май а҆дъога Съвѫрши́риле чѣле дм҃незеє́щй, нꙋ̀ по́ате съ фі́е, пентрꙋ къ Дм҃незе́ꙋ є̏ прѣ десъвѫрши́т, шѝ пентрꙋ а҆чѣ́ѧ Съвѫрши́риле лꙋ́й ни́чй по́т съ се май а҆даогъ, шѝ съ крѣскъ, ни́чй съ се май ꙟпꙋци́не, шѝ съ ска́зъ. Ръмѫ́не да́ръ, кꙋм къ а҆ лꙋмина̀, шѝ а҆ фа́че стрълꙋчи́тъ мъри́рѣ лꙋ́й Дм҃незе́ꙋ, є҆́сте а҆ а҆ръта̀, шѝ а҆ фа́че кꙋноскꙋ́те ѡ҆́аменилѡр Съвѫрши́риле чѣле дм҃незеє́щй. І҆а́ръ а҆ а҆ръта̀ Съвѫрши́риле лꙋ́й Дм҃незе́ꙋ лѣџѣ фи́рей не ꙟдеторѣще (а). А҆шѣ да́ръ а҆ лꙋмина̀ мъри́рѣ лꙋ́й Дм҃незеꙋ́, лѣџѣ фи́рїй не ꙟдеторѣще.

г.) Пентрꙋ ачѣѧ фїеще че ѡм есте деторю́, ка прин лꙋкрърилє, шѝ фа́птеле са́ле, кѣр, шѝ лꙋмина́т съ арѣте, кꙋм къ ел крѣде, шѝ цине пре Дм҃незеꙋ́ ꙟтрачел кип, прекꙋм кꙋ адевъра́т есте, адекъ: кꙋм къ Дм҃незеꙋ́ есте фире, шѝ фїинцъ прѣ десъвѫрши́тъ, прѣ бꙋнъ, прѣ ꙟцелѣптъ, прѣ дрѣптъ, прѣ пꙋтѣрникъ, шѝ прѣ сфн҃тъ.

д.) Ꙗ́ръ атꙋ́нчй кꙋ лꙋкрꙋл, шѝ кꙋ фа́пта арътъ́м, къ крѣдем, шѝ цине́м пре Дм҃незеꙋ́ ꙟтрꙋ аче́л кип, прекꙋм кꙋ адевъра́т есте, кѫнд лꙋкрърилє ноа́стре ашѣ ле рѫндꙋи́м, кѫ́т причи́на, пентрꙋ че фа́чем ача́ста, есте кꙋџета́рѣ съвѫрши́рилѡр дм҃незееще́й.

е.) Лꙋкрърилє ачѣлѣ, ка́ре ле фа́че ѡ҆мꙋл пентрꙋ кꙋџета́рѣ съвѫрши́рилѡр дм҃незееще́й, сѫнт **Слꙋжбъ Дм҃незеѧ́скъ**, шѝ кѫнд фа́чем ачѣстѣ, съ зи́че къ **слꙋжи́м лꙋй Дм҃незеꙋ́**.

s.) Динтрꙋ а̂чѣстѣ оу̂рмѣзъ, кꙋм къ ной дин лѣцѣ фирїй сѫнтем детóрй а̂ слꙋжѝ лꙋй Дм҃незéꙋ. Къ лѣцѣ фирей пре ной не ꙟдеторѣще; съ лꙋминъм мърѝрѣ лꙋй Дм҃незéꙋ (в.), шѝ а̂шѣ прин фáптеле, шѝ прин лꙋкрърѝле ноáстре съ а̂рътъм, къ ной крѣдем, шѝ цинéм пре Дм҃незéꙋ ꙟтрачел кип, прекꙋм кꙋ а̂девърáт є̂сте, а̂декъ: фире, шѝ фїѝнцъ прѣ десъвършѝт (г.)

Ꙗ̂ръ фїинд къ а̂тꙋнчй кꙋ фáпта а̂рътъм, къ ной крѣдем, шѝ цинéм кꙋм къ Дм҃незéꙋ є̂сте фїинцъ прѣ десъвършѝт, кѫнд причѝна пентрꙋ че фáчем а̂чáста сѫнт съвършѝриле дм҃незеéщй, (д.) шѝ ꙟтрꙋ а̂чáста стъ слꙋжба чѣ дм҃незеѧ́скъ, (є.) а̂ꙗ́вѣ дáр є̂сте, къ минтѣ не ꙟдеторѣще а̂ слꙋжѝ лꙋй Дм҃незéꙋ.

Ка а̂лес съ пꙋтéм кꙋноáще дерегъторїиле, кáре сѫнтем детóрй а̂ле фáче лꙋй Дм҃незéꙋ, фóарте мꙋлт а̂жꙋтъ, ка май дезвóлт съ спꙋнем, че є̂сте а̂ лꙋмѝна мърѝрѣ лꙋй Дм҃незéꙋ, шѝ че є̂сте слꙋжба дм҃незеѧ́скъ, къ престе а̂чѣсте дóаѡ ка пренеще темеéюрй съ рáзъмъ, тóатъ ꙟвъцътꙋра чѣ деспре дерегъто́рїиле чѣле кътръ Дм҃незе́ꙋ.

Де́чй ка Съ нꙋ фїе чева ꙟ̑тꙋнека́ре, а̑чѣсте пи́лде во́ю пꙋне: пентрꙋ че ꙟ̑въцъто́рїй, ка́рїй ꙟ̑ва́цъ пре а̑лцїй кꙋноштинца лꙋй Дм҃незе́ꙋ, Съ зи́к, къ лꙋми́нъ мъри́рѣ лꙋй Дм҃незе́ꙋ? а̑ꙋ нꙋ пентрꙋ къ пре чей чей ꙟ̑ва́цъ ꙟ̑й фа́к, ка май лꙋмина́т Съ кꙋно́аскъ мъри́рѣ, шѝ Съвѫрши́риле, шѝ лꙋкръ́риле, чѣле минꙋна́те а̑лꙋй Дм҃незе́ꙋ? пентрꙋ че прин че́рю, шѝ прин Стѣле, шѝ прин то́атъ лꙋмѣ а̑ча́ста Съ зиче, къ Съ лꙋминѣзъ мъри́рѣ лꙋй Дм҃незе́ꙋ? а̑ꙋ нꙋ пентрꙋ къ ꙟ̑то́атъ лꙋмѣ а̑ча́ста, ка ꙟ̑трꙋн ло́к ла́рг Съ пꙋне ꙟ̑на́интѣ ми́нцїй но́астре мъри́мѣ, шѝ мꙋлци́мѣ бꙋнътъцїй, пꙋте́рїй, ꙟ̑дꙋръ́рїй, шѝ а̑ ꙟ̑целепчꙋней лꙋй Дм҃незе́ꙋ? Динтрꙋ а̑чѣстѣ ве́зй, ꙟ̑ че кип Съ по́ате, шѝ ꙟ̑тꙋнека мъри́рѣ лꙋй Дм҃незе́ꙋ, чел че лꙋкръ, шѝ фа́че лꙋкрꙋ́рй, шѝ фа́пте, кꙋ ка́ре а̑ра́тъ, къ є̑л нꙋ крѣде, шѝ нꙋ ци́не, къ Дм҃незе́ꙋ є̑сте фи́ре прѣ десъвѫршит, прекꙋм кꙋ а̑девъра́т є̑сте, а̑чела ꙟ̑тꙋнекъ мъри́рѣ лꙋй Дм҃незе́ꙋ. А̑декъ: кѫнд нешине жо́аръ Стрѫмб, кꙋ а̑чѣ лȣкрáре а̂рáтъ, къ а̑ȣ нȣ̀ креде, къ е̑сте Дм҃незеȣ, а̑ȣ нȣл креде, шѝ нȣл цине, къ е̑сте прѣ дрепт, шѝ а̂ тóт цїиторю, шѝ а̂ тóт щїȣтóрю. Чел че ꙟ некáзȣрй прѣ слъбѣще кȣ сȣфлетȣл, шѝ сѫ дезнъдъждȣѫще де а̂жȣтóрюл лȣй Дм҃незéȣ, а̂чела кѣр а̂рáтъ, кȣм къ креде, къ Дм҃незéȣ а̑ȣ нȣ̀ врѣ, а̑ȣ нȣ̀ поáте сѫй а̂жȣте. Шѝ ꙟпрачéст кип а̂рáтъ, къ е̑л пре Дм҃незéȣ нȣл цине, кȣм къ е̑сте а̂тот пȣтѣрник, шѝ прѣ бȣн, кáрѣ че е̑сте а̂лтъ, фъръ нȣмай а̂ ꙟтȣнека мърирѣ лȣй Дм҃незéȣ.

Ïаръ ка май бине сѫ ꙟцѫлéцй, че е̑сте слȣжба дм҃незеѧскъ, фїе а̂часта пилдъ, а̂декъ: ꙟкипȣѧщец, кȣм къ ай фóарте бȣн прилéжю, ка сѫ стричй, шѝ сѫ фачй рѫȣ връжмáшȣлȣй тъȣ, чй тȣ некȣм сѫй стричй, чй май вѫртóс ꙟй фачй бине. Пентрȣ че фачй тȣ а̂чáста, требȣе сѫ фїе чева причинъ, кáрѣ те фаче пре тине сѫ нȣцй изъбжндéщй, чй ꙟкъ сѫ фачй бине връжмашȣлȣй. Дечй де фачй а̂чáста пентрȣ ка сѫ кáпецй лаȣдъ, къ е̑щй бърбáт, шѝ ѡм витѣз сaȣ пентрȣ ка пе връжмáшȣл тъȣ сѫл ꙟпáчй кȣ тине, сaȣ пентрȣ къ ай фире моа́ле, ка́рѣ ле́зне Съ плѣкъ а̂ є̑рта, шѝ є̑шй фрико́с, а̂тȣ̆нчй нимѝка нȣ̀ фа́чй пентрȣ ка́рѣ Съ фі́й винова́т, да́р то́т нȣ̀ фа́чй Слȣ̆жбъ лȣй Дмнезе́ȣ: чѝ де нȣ̆цй и̂збѫнде́щй пре връжма́шю, пентрȣ къ щі́й, кȣм къ Дмнезе́ȣ во́ѧще, ка тȣ̆тȣрор ѡ̂амени́лѡр Съ фі́е би́не, шѝ сокоте́щй, къ Дмнезе́ȣ ціе, шѝ тȣ̆тȣрор а̂лтора, ка́рій Сѫ́нт фо́арте връжма́шй лȣй ꙟто́ате зи́леле ненȣмера́те бȣнътѣ́цй дъ, шѝ лȣкрѝ пентрȣ кȣщета́рѣ съвѫрши́рилор дмнезее́щй, къ а̂чѣлѣ Сѫ́нт причи́на, кѫчй фа́чй тȣ а̂ча́ста, шѝ а̂чѣстѣ Сѫ́нт фа́птеле, шѝ лȣкръ́риле, кȣ ка́ре Съ кȣпри́нде Слȣ̆жба дмнезеѧ́скъ, а̂ча́ста є̑сте Слȣ̆жбъ дмнезеѧ́скъ а̂ фа́че.

Чей че мȣ̆лте, саȣ лȣ̆нцй рȣгъчȣ̆нй зи́к, саȣ пентрȣ къ саȣ ѡ̂бичнȣи́т, шѝ а̂кȣм саȣ деда́т, шѝ а̂ȣ къпъта́т а̂вȣт, саȣ пентрȣ ка Съ се ва́зъ ла а̂лцій кȣчѣрничй, шѝ кȣ є̑ѵлавіе, саȣ пентрȣ ка Съшй а̂рѣте фрȣмсѣца, шѝ кȣрцѣ́рѣ во́рбей. Ачещѣ кȣ рȣгъчȣ̆ниле Са́ле нȣ̀ Слȣже́ск лȣй Дмнезе́ȣ: ѧ̂ръ чел че пентрȣ а̂чѣѧ Съ ро́агъ лȣй Дмнезе́ȣ, къ крѣде, кȣм къ Дмнезе́ȣ, шѝ пентрȣ несфѫрши́та Са бȣ̆нъта́-

те врѣ, ши пентрꙋ марѣ са пꙋтѣре по́ ге съй ажꙋте. Ачѣста кꙋ адевърат слꙋжѣщи лꙋй Дм҃незеꙋ. Къ нꙋ сар фи рꙋгат, де нꙋ лар фи адꙋс, ши дешептат съвѫршириле дм҃незеещй, адекъ: бꙋнътатѣ, ши пꙋтѣрѣ лꙋй Дм҃незеꙋ, съ се роаџе, каре кꙋџетѫндꙋле ѐл сау ꙟдемнат а съ рꙋга лꙋй Дм҃незеꙋ. Дѣка лꙋкръриле, ши фаптеле, каре ле фачем, пентрꙋ къ кꙋноащем съвѫршириле дм҃незеещй, сѫнт дин афаръ, ши кꙋ сѣмне, сау кꙋ мишкарѣ трꙋпꙋлꙋй съ съвѫршеск, сау кꙋ кꙋвинте, де съ въд, ши съ аꙋд, атꙋнчй ачаста есте слꙋжбъ динафаръ.

з.) Дин лѣџѣ фирей сѫнтем деторй, съ къпътъм дрѣптъ, ши адевъратъ кꙋнощiинцъ де Дм҃незеꙋ. Къ фiинд къ лѣџѣ фирей не лѣгъ, ши неꙟдеторѣще, ка съ слꙋжим лꙋй Дм҃незеꙋ (д.), іаръ лꙋй Дм҃незеꙋ нꙋ пꙋтем слꙋжи, де нꙋ кꙋнощiинца съвѫширилѡр дм҃незеещй ва фи причина, пентрꙋ че слꙋжим лꙋй Дм҃незеꙋ (є.).

Алвѣ даръ есте, кꙋм къ дин лѣџѣ фирей сѫнтем деторй, ка съ къпътъм кꙋнощiинца нощіи́нца лꙋ́й Дм҃неꙁе́ꙋ. А҆ча́стъ кꙋнощіи́нцъ требꙋе съ фіе дрѣ́птъ, ши̇ а҆деврáтъ, къ а҆минтрилѣ пре Дм҃неꙁе́ꙋ нꙋ лам ци́нѣ, прекꙋм е҆л кꙋ а҆деврáт е҆сте, кáрѣ требꙋе съ цине́м, де во́м съ слꙋжи́м лꙋй Дм҃неꙁе́ꙋ (г.), требꙋе съ фіе дрѣ́птъ, ши̇ а҆деврáтъ. Кѫчй кáрѣ нꙋ е҆ а҆деврáтъ, а҆чѣл е҆сте кꙋ примеждіе ꙟпреꙋнáтъ, ши кꙋ фри́къ а҆ греши̇, ши̇ пентрꙋ а҆чѣл нꙋ поáте съ фáкъ слꙋжбъ лꙋй Дм҃неꙁе́ꙋ.

и.) Пре Дм҃неꙁе́ꙋ съл ю҆би́м, ши̇ кꙋ фóарте мáре дрáгосте съл кꙋпри́ндем. Чел че дрепт ши а҆деврáт кꙋнóаще пре Дм҃неꙁеꙋ, ши съвършириле лꙋй, нꙋ поáте фи̇, ка сꙋфлетꙋл, ши̇ ми́нтѣ лꙋй съ нꙋ съ ѹмплъ де фрꙋмóасъ десфътáре.

Десфътáрѣ а҆чáста, кáрѣ ръсáре дин кꙋцетáрѣ съвършириилор дм҃неꙁее́щй, съ кѣмъ ю҆би́ре. А҆шѣ дáръ кꙋ кꙋцетáрѣ чѣ а҆деврáтъ деспре съвърши́риле чѣле дм҃неꙁее́щй е҆сте легáтъ, ши фóарте ꙟпреꙋнáтъ ю҆бирѣ кътръ Дм҃неꙁе́ꙋ.

Дечй фіинд къ сѫ́нтем дето́рй съ кꙋнóащем пре Дм҃неꙁе́ꙋ, ѹрмѣ́зъ, кꙋм къ требꙋе съл шѝ ю҆би́м кꙋ ю҆би́ре фо́арте ма́ре, пентрꙋ къ ꙟ Дм҃незе́ꙋ сѫнт то́ате съвѫршѝрѝле, ка́ре съ по́т гѫндѝ. А҆шѣ да́р дин кꙋно́ащерѣ марило́р съвѫршѝрїй а҆ле лꙋй Дм҃незе́ꙋ, требꙋе съ се на́скъ десфъта́ре.

д.) Пре Дм҃незе́ꙋ требꙋе съл чинсти́м, шѝ съ не сфїи́м, шѝ съ не тѣмем де Е҆л. Къ де ю҆би́м пре чи́нева, кꙋ дѣди́нсꙋл грижи́м, шѝ лꙋо́м а҆ми́нте съ не фери́м де то́ате челе че нꙋ пла́к челꙋй ю҆би́т. Гри́жѣ а҆ча́ста, кꙋ ка́рѣ не фери́м, ка съ нꙋ фа́чем чева че нꙋ пла́че лꙋй Дм҃незе́ꙋ, саꙋ съ лъсъм че́ва, че пла́че лꙋй Дм҃незе́ꙋ, съ зи́че: **чи́нсте**, шѝ **е҆ѵлавїе**, саꙋ **сфїа́лъ**, шѝ **тѣмере де Дм҃незе́ꙋ**. А҆шѣ да́р фїинд къ сѫнтем дето́рй а҆ ю҆бѝ пре Дм҃незе́ꙋ (и.), съ ꙟцелѣџе, кꙋм къ дин лѣџѣ фи́рей сѫ́нтем дето́рй, съ чинсти́м пре Дм҃незе́ꙋ, ши съ не тѣмем де Е҆л.

Ю҆би́рѣ, кꙋ ка́рѣ чинсти́м пре Дм҃незе́ꙋ, шѝ не тѣмем де Е҆л, май кꙋ са́мъ динтрꙋ а҆ча́ста съ на́ще.

а) Дѣка сꙋфлетꙋл сокотѣще, кꙋм къ Дм҃незéꙋ є фóарте бꙋн, ши юбитóрю де ѡамений, ши врѣ, ка фїеще чи́не съ лꙋкрѣзе кꙋ кꙋнощїинцъ, дꙋпъ кꙋм ми́нтѣ ꙟл ꙟвáцъ, ка съ фїе би́не лꙋй.

в.) Дѣка ва кꙋнóаще, кѫ́т де сфн҃т є Дм҃незéꙋ, ши кѫт де мáре сфн҃ценїе áре, ши дева сокоти бине ꙟпъръцїѧ, ши пꙋтѣрѣ лꙋй Дм҃незéꙋ, кꙋ кáрѣ пóате съ ци́н, ши съ ѡкѫрмꙋéск, ши ачáстъ чи́нсте, ши тѣмере, кáрѣ ръсáре дин невоинца, кꙋ кáрѣ не невоим а плъчѣ прѣ бꙋнꙋлꙋй Дм҃незéꙋ, съ зи́че: **Фри́ка лꙋй Дм҃незéꙋ чѣ фїѧ́скъ.** Къ кꙋчерничїѧ фїилѡр пофтѣще, ка де пъри́нций, дела кáрїй вїѧ́ца, ши норочирѣ аꙋ лꙋат, съ аскꙋлте, нꙋ пентрꙋ къ сáр тѣме де педѣпсе, ши де бътъ́й, чи пентрꙋ къ фóарте мꙋлт би́не аꙋ дела пъри́нций.

Їаръ де съ тѣме чи́нева де Дм҃незéꙋ, кꙋм съ тѣме слꙋга де стъпѫнꙋл сéꙋ, адекъ: де съ тѣме, ши аскꙋлтъ, пентрꙋ къ де нꙋва аскꙋлта, ꙟл ва педепси, ши́л

BIBLIOTECA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

ва ба́те, а҆ча́стъ тѣ́мере Съ зи́че: Фри́къ де Слȣ́гъ. А҆че́ст фѣ́лю̆ де фри́къ, Слȣмъка́р къ на́р фи̇ врѣ́дник а҆ Съ зи́че Слȣ́жбъ дм҃незеѧ́скъ, ꙟсъ то́т пентрȣ би́неле де ѡ҆бще, ка Съ нȣ̀ Съ фа́къ тȣрбȣра́ре ꙟ норо́д, фолосѣ́ще: къ ши̇ ѡ҆аменїй чей десфрѫна́цй, ши̇ ꙟдъръ́тничй пентрȣ фри́ка чѣ де Слȣ́гъ, ка Съ нȣ̀ Съ педепса́скъ, Съ Стѫмпъръ, ши̇ ле ка́ȣтъ а҆шй фа́че дето́рїѧ, ши̇ Слȣ́жба са.

7.) То́атъ нъдѣ́ждѣ тре́бȣе а҆ ѡ҆ пȣне пре Дм҃незе́ȣ. Ѳеологїѧ фирѣ́скъ не ꙟва́цъ, кȣм къ Дм҃незе́ȣ а҆шѣ по́артъ гри́жѣ де лȣкрȣ́риле ѡ҆мене́щй, кѫт то́ате фъптȣ́риле ле ци́не, ши̇ врѣ Съ ле фїе би́не. Дин ка́рѣ ви́не соко́тинд, ши̇ кȣцетѫ́нд то́ате, нȣ̀ по́ате съ нȣ̀ ръса́ръ нъдѣ́жде, ши̇ а҆чѣѧ нȣ̀ пре темѐю сла́б пȣсъ, чи̇ та́ре ши̇ Стато́рник, ши̇ фъръ де ни́чй ѡ҆ ꙟдоѧлъ, кȣм къ Дм҃незе́ȣ то́ате ле ꙟдрептѣ́зъ, ши̇ ле ѡ҆кѫрмȣѧще, ши̇ ле ꙟтокмѣ́ще, кѫт нимика Съ нȣ̀ не липса́скъ но́аѡ, че фолосѣ́ще, ши̇ а҆жȣ́тъ, ка Съ пȣте́м добѫнди̇, ши̇ ци́нѣ фери́чирѣ чѣ а҆девъра́тъ. Пентрȣ а҆чѣѧ сокотинд, шѝ кȣџетжнд а̑чѣсте съвжрширй, шѝ прѣ марѣ ꙟ̑целепчȣ́не а̑лȣй Дм҃незе́ȣ, кȣ ка́рѣ ѿкжрмȣ́ѧще лȣ́мѣ а̑ча́ста, съ ка́де съ не пȣ́нем ꙟ̑ Дм҃незе́ȣ нъдѣждѣ.

Ꙗ̈ръ а̑ пȣне нъдѣждѣ ꙟ̑ Дм҃незе́ȣ ни́ме нȣ поа́те, фъръ нȣ́май: а.) чел че а̑лѣс, шѝ а̑девъра́т кȣноа́ще, кȣм къ Дм҃незе́ȣ поа́те, шѝ нека́зȣриле лȣй, шѝ а̑жȣто́рюл де ка́ре а̑ре липсъ, ле щїе.

в.) Де нȣ ва сокотѝ, кȣм къ пȣтѣрѣ лȣй Дм҃незе́ȣ е̑сте немърџини́тъ, шѝ поа́те ръдика̀, шѝ щѣрџе, шѝ ꙟ̑пȣцина поа́те нека́зȣриле, шѝ рѣлеле, шѝ нево́иле, шѝ а̑ да поа́те бȣнътъциле, шѝ тот бинеле

г.) Де нȣ ва фѝ кȣ ми́нтѣ са ꙟ̑ви́нс, шѝ ꙟ̑крединца́т, шѝ де нȣ ва крѣде та́ре, кȣм къ Дм҃незе́ȣ е̑сте прѣ бȣн, шѝ врѣ, ка а̑ фїеще кърȣа мжнтȣ́ире, шѝ феричи́ре съ крѣскъ, шѝ съ се мърѣскъ. Кжт поцй ве́дѣ, къ теме́юл а̑шй пȣне нъдѣждѣ пре Дм҃незе́ȣ вине съ зи́че щїи́нца, ꙟ̑целепчȣнѣ, пȣтѣрѣ, шѝ бȣнъта́тѣ лȣй Дм҃незе́ȣ, чел че щїе, чемй липсѣще, шѝ поа́те ле поа́те ꙟ̑дрепта спре мжнтȣи́рѣ мѣ, чел че поа́те съмй дѣ мїе чѣле де мжнтȣире, чел че врѣ бинеле мїеꙋ, кꙋм съмй фїе мїе бине, а̑ꙋ нꙋ дела а̑чела кꙋ бꙋнъ нъдѣжде вою нъдъждꙋй а̑жꙋторю? а̑ꙋ нꙋ фъръ де ничй ѡ̑ ꙟдоѧлъ поатъ нъдѣждѣ ꙟтрꙋ Ел ѡ̑ вою пꙋне?

Доаш ꙟпїедекърй май кꙋ самъ сѫнт каре фак пре сꙋфлетꙋл ѡ̑мꙋлꙋй съшй ꙟпꙋцинѣѕе, шй съшй микшорѣѕе нъдѣждѣ, карѣ не порꙋнчѣще минтѣ съ ѡ̑ пꙋнем ꙟ Дмнеѕеꙋ. Ꙉѣ дин пѫю ꙟпїедекаре съ наще динтрꙋ а̑часта, къчй де мꙋлте ѡ̑рй чей че петрек, шй тръеск дꙋпъ кꙋм минтѣ чѣ бꙋнъ, шй дрѣптъ ꙟвацъ, сѫнт ꙟкꙋнџꙋраций, шй ꙟпресꙋраций кꙋ тот фѣлюл де невой, шй де нъказꙋрй, шй кꙋм сокотеск ничй ѡ̑ парте дин десфътарѣ бꙋнътъцилѡр лꙋй Дмнеѕеꙋ ничй ѡ̑ датъ нꙋ а̑ꙋ. Ꙗръ а̑лцїй, карїй сѫнт рѫй, фоарте феричиций, шй норокошй сѫнт. Ӑлтъ ꙟпїедекаре, пентрꙋ че ѡ̑аменїй нꙋ де плин ꙟшй пꙋн нъдѣждѣ ꙟ Дмнеѕеꙋ, шй нꙋ кꙋ бꙋнъ нъдѣжде а̑щѣптъ дела Ел а̑жꙋторю, есте: пентрꙋ къ симт, къ кꙋнощїинца пентрꙋ лꙋкрꙋриле чѣле рѣле, каре лѣꙋ фъкꙋт, ꙟй тꙋрбꙋръ, шїй спарїе, шй ла а̑тѫтай а̑дꙋче, кѫт съ дезнъдъждꙋеск де тот де дарꙋл, шѝ де а҆жꙋто́рюл лꙋй Дм҃незе́ꙋ, пентрꙋ къ съ въд пре си́не неврѣдничѝй де аче́ла, ши съ те́м, кꙋм къ ни́чй оу҆н ръꙋ нꙋ е҆́сте, ка́ре дрепта́тѣ лꙋй Дм҃незе́ꙋ избѫндитоа́рѣ пъка́телѡр съ нꙋл педепса́скъ. шѝ нꙋ съ поа́те спꙋне, кѫт фа́че а҆ча́ста пре сꙋфлет а слъбѝ, шѝ а҆ ши ꙟпꙋци́на нъдѣжде чѣ бꙋнъ.

Дре́пт а҆чѣ а рѫдика̀ сꙋфлетеле чѣле фрѫ́мте, шѝ къзꙋте, шѝ а фа́че съ а҆ибъ бꙋнъ нъдѣжде, мꙋлт фолосѣще а рѫди́ка дин ми́жлок а҆чѣсте ꙟпїедекъ́рй. Іаръ а рѫдика дин мижлок, шѝ а лъпъда̀ а҆чѣсте ꙟпїедекъ́рй, нꙋмай сингꙋръ ми́нтѣ нꙋ ле поате, пентрꙋ а҆чѣ ꙟтрꙋ а҆чест лꙋкрꙋ философїй нꙋ по́т съ нꙋ пофтѣскъ а҆жꙋто́рюл ꙟвъцътꙋрїй, шѝ а҆л креди́нцїй крещине́щй.

аї.) Фїи́нд къ а҆ши пꙋне нъдѣждѣ ꙟ Дм҃незе́ꙋ, ръса́ре дин кꙋнощїи́нца чѣ а҆лѣсъ, ши а҆деъра́тъ а ꙟцелепчꙋней, шѝ а бꙋнътъцїй, шѝ а пꙋртърїй де гри́же чеїй Дм҃незеещй (ї.), а҆левѣ е҆сте, кꙋм къ де нъдѣжде нꙋ съ поа́те дезлипѝ, шѝ деспърцѝ ста́тꙋл а҆чела а҆л ми́нцїй, кꙋ ка́ре нещине ѡ҆дихнѣще ꙟ воѧ лꙋй Дм҃незе́ꙋ, шѝ кꙋ кꙋвїинцъ, шѝ кꙋ ръбдаре, сꙋфере тóт че и̑съ ꙟтѫмплъ. Къ дѣка минтѣ кꙋноаще, кꙋм къ нимика нꙋ съ фаче, фъръ нꙋмай че воѧще сфатꙋл лꙋй Дм҃незеꙋ, дѣка сокотѣще, кꙋм къ тоате лꙋкрꙋриле ѡменещй кꙋ маре ꙟцълепчꙋне съ ѡкѫрмꙋеск дела Дм҃незеꙋ, шѝ съ ꙟдрептѣзъ, шѝ съ ꙟтокмеск тоате спре мѫнтꙋирѣ ѡаменилѡр, нꙋ поате фѝ, ка съ нꙋ ѧсъ дин тꙋрбꙋраре, шѝ дин ꙟвълꙋѧлъ ла линище, шѝ де плин съ се ѡдихнѣскъ ꙟ воѧ лꙋй Дм҃незеꙋ, шѝ пре сине тоатъ съ се ласъ сфатꙋлꙋй, шѝ рѫндꙋѣлїй, шѝ пꙋртърїй де гриже а̑лꙋй Дм҃незеꙋ, каре бине сокотиндꙋл, шѝ кꙋноскѫндꙋл, минтѣ фаче рóд фоарте дꙋлче, дин каре де присосит извораще феричирѣ ѡмꙋлꙋй

вї.) Везй даръ кꙋм къ минтѣ пре фїеще кареле ꙟвацъ, ка съ ѡдихнѣскъ ꙟ воѧ лꙋй Дм҃незеꙋ. Къ ꙟвацъ а̑ пꙋне недѣждѣ ꙟ Дм҃незеꙋ (ї.), де карѣ нꙋ съ поате дезлипѝ статꙋл а̑чела а̑л минцїй, каре єсте а̑ ѡдихнѝ ꙟ воѧ лꙋй Дм҃незеꙋ (аї.).

гї.) Ӑлт кип ноꙋ де слꙋжбъ дм҃незеѧскъ рѫсаре а̑нчй, каре съ кꙋпринде ꙟ рꙋгъчꙋнй. Къ де кꙋноаще нещине, кꙋм къ

Дм҃незе́ȣ щїе поа́те нека́зȣриле, шѝ рѣлеле, кȣ ка́ре фїе́ще чи́не съ а̑сȣпрѣще, шѝ кȣм къ є̑а поа́те съ ле ръди́че а̑чѣлѣ, шѝ врѣ а̑ а̑ба́те чѣле стрикъто́аре, а̑шѣ кȣ а̑чѣсте гѫндȣрй, ка кȣ неще проптѣле ꙟтъриндȣсъ, нъдъждȣѧ́ще, къ Дм҃незе́ȣ ва да лȣй поа́те чѣле че сѫ́нт спре крѣщерѣ мѫнтȣи́рей са́ле ꙟпокми́те (ї.), нȣ̀ поа́те фѝ ка съ нȣ съ на́скъ ꙟ и̑нима лȣй по́фтъ, шѝ дор а̑ добѫнди а̑жȣто́рюл лȣй Дм҃незе́ȣ. А̑ча́стъ по́фтъ, шѝ а̑че́ст до́р а̑ минцїй, ка́ре а̑ре къ́тръ а̑жȣто́рюл лȣй Дм҃незе́ȣ, съ зи́че: **кема́ре дин лъȣнтрȣ а̑лȣй Дм҃незе́ȣ**, а̑декъ: кȣ а̑ча́ста ꙟлъȣнтрȣ ꙟ и̑нима̀, шѝ ꙟ ми́нтѣ са кѣмъ, шѝ ро́агъ ѡ̑мȣл пре Дм҃незе́ȣ, ка съл а̑жȣте. А̑шѣ да́р динтрȣ а̑ча́ста кѣр є̑сте, кȣм къ пре кȣм дето́рй сѫ́нтем а̑ не пȣне нъдѣждѣ ꙟ Дм҃незе́ȣ, а̑шѣ фїе́ще чи́не є̑сте дето́рю съ кѣме пре Дм҃незе́ȣ. А̑ча́стъ дин лъȣнтрȣ кема́ре а̑ минцїй, ка́рѣ ка́ȣтъ съ оу̑рмѣзе дин чѣле зи́се, дѣка кȣ кȣви́нте, шѝ кȣ граю́рй кȣ гȣ́ра съ а̑ра́тъ, шѝ съ ꙟса́мнъ, а̑пȣ́нчй съ зи́че **рȣгъчȣне**.

Деспре рꙋгъчꙋниле чѣле динафа́ръ, ка́ре кꙋ гꙋ́ра ле фа́чем, сѫ́нт де ли́псъ а̂ꙋ ба, мꙋ́лцй мꙋ́лте зи́к, ка́ре поа́те а̂ничй а̂ле спꙋне а̂р фи́ прѣ лꙋ́нг, чѝ пре скꙋ́рт а̂чѣстѣ ꙗ̂ а̂ми́нте.

а) Пентрꙋ Дм҃незе́ꙋ кема́рѣ чѣ динафа́ръ, саꙋ рꙋгъчꙋниле чѣле кꙋ гꙋра зи́се, нꙋ̀ съ въд а̂ фѝ де ли́псъ, де врѣме че Дм҃незе́ꙋ по́ате чел че чѣркъ, шѝ кꙋно́аще а̂скꙋнсꙋриле ми́нцїй ѡ̂менéшй, шѝ нево́иле, шѝ нъказꙋриле, кꙋ ка́ре не а̂сꙋпри́м, шѝ а̂жꙋто́рюл де ка́ре а̂вем ли́псъ, фо́арте бине ле вѣде, шѝ ле щїе.

в.) Ꙗ́ръ фїи́нд къ пентрꙋ легътꙋра чѣ прѣ стрѫ́нсъ, кꙋ ка́рѣ сꙋфлетꙋл е̂сте лега́т кꙋ трꙋпꙋл, до́рꙋл чел динлъꙋнтрꙋ де а̂жꙋто́рюл лꙋй Дм҃незе́ꙋ ꙟл а̂ра́тъ кꙋви́нтеле чѣле динафа́ръ, май а̂ле́с де нꙋ̀ ва фѝ ни́чй ѡ̂ ꙟпедека́ре, ка́рѣ съ ꙟпѣдече гра́юл динафа́ръ, пентрꙋ а̂чѣа ꙟ ѡ̂мꙋл, чел че си́мте нека́з, шѝ а̂ре ма́ре до́р де а̂жꙋто́рюл лꙋй Дм҃незе́ꙋ, нꙋ̀ ле́зне съ по́ате деспърцѝ рꙋгъчꙋнѣ де симци́рѣ нека́зꙋлꙋй, шѝ де до́рꙋл чѐл ма́ре де а̂жꙋто́рюл лꙋй Дм҃незе́ꙋ, ка́ре лꙋкрꙋ май а̂ле́с а̂тꙋнчй съ вѣде, кѫнд де гра́б, шѝ рѣпеде къде́м ꙟ вре́ѡ приме́ждїе, шѝ дори́м, шѝ пофтим а҆жȣторїю̆ де ла Дм҃неѕе́ȣ, а҆ȣ нѝȣ ши фъръ де во́е, кѫт пȣте́м, стригъм, съ не а҆жȣ̆те Дм҃неѕе́ȣ, ши прин кȣвинте, шѝ вѫетърй динафа́ръ а҆ръгъм, къ ѡ҆фтъм, ши дорим а҆жȣто́рїю̆ де ла Дм҃неѕе́ȣ.

г.) Дѣка кȣ кȣвинтеле, ка́ре ле зи́чем кȣ гȣ̆ра, ꙟсъмнъм, шѝ а҆ръгъм, къ дори́м а҆жȣто́рїю̆ дела Дм҃неѕе́ȣ, а҆тȣ̆нчй а҆лцїй май кȣ бȣ̆нъ самъ съ ꙟкрединца́ѕъ, кȣм къ нѡ́й нѣм пȣ̆с нъдѣждѣ спре Дм҃неѕе́ȣ, шѝ въд, кȣм къ нѡ́й пре Дм҃неѕе́ȣ ꙟл цинем прекȣм кȣ а҆деврат є҆́сте, а҆декъ: прѣ бȣ̆н, прѣ пȣтѣрник, ши прѣ ꙟцъле́пт, кȣ ка́рѣ шѝ є҆́й съ ꙟдѣмнъ, шѝ съ а҆цицъ, ка а҆сѣменѣ слȣ̆жбъ съ фа́къ лȣ̆й Дм҃неѕе́ȣ, ши а҆шѣ минȣна́тъ съ фа́къ лȣмина́тъ мъри́рѣ лȣ̆й Дм҃неѕе́ȣ. Ѧ҆даог ꙟкъ шѝ а҆ча́ста, ка́рѣ бі́не съ по́ате а҆деога̀, кȣм къ прин рȣгъчȣ̆ниле чѣле динафа́ръ, ка́ре съ фак кȣ граюл гȣ̆рей, съ ꙟпѣдекъ нълȣчи́рѣ, шѝ фанта́ѕїа, ка съ нѝȣ съ по́атъ а҆тѫ́та тȣ̆рбȣ̆ра симцириле, шѝ минтѣ. Къчй кѫнд а҆ȣѕи́м кȣві́нтеле но́астре, шѝ лȣом а҆минте ла ка҃-

BIBLIOTECA ACADEMIEI

ле, май пꙋцин пꙋте́м гѫндѝ, шѝ грижѝ де алте лꙋкрꙋрй, къ симци́рѣ чѣ май ма́ре гонѣще пре чѣ май сла́бъ.

д.) Дѣка кꙋ рꙋгъчꙋниле а̑при́ндем ꙟ но́й ю̑би́рѣ лꙋй Дм҃незе́ꙋ, пентрꙋ къ гинди́м де бꙋнътъ́циле, ка́ре лѣꙋ фъкꙋт но́аѡ, а̑декъ: а́рътъм, шѝ мъртꙋриси́м, къ си́нтем мꙋлцъмито́рю, а̑тꙋнчй съ зи́к мꙋлцъми́ре, ка́рѣ а̑шѣ нꙋ̀ съ по́ате дезлипѝ де кꙋнощїнца чѣ кꙋ бꙋнъ самъ а̑девъра́тъ а̑ бꙋнътъцїй чеїй дм҃незее́щй, кꙋм десфъта́рѣ сꙋфлетꙋлꙋй нꙋ̀ съ по́ате деспърцѝ де симци́рѣ съвѫршѝрилѡр, а̑декъ: прекꙋм чел че си́мте, шѝ кꙋно́аще съвѫрши́риле чѣле дм҃незее́щй, нꙋ̀ по́ате съ нꙋ̀ а̑йбъ десфъта́ре, а̑шѣ чел че а̑девъра́т кꙋно́аще бꙋнъта́тѣ лꙋй Дм҃незе́ꙋ, нꙋ̀ по́ате съ фїе немꙋлцъмито́рю.

є) Чѣле че съ май а̑дꙋн а̑и́чй деспре слꙋжба чѣ динафа́ръ, де сърбъто́рй, де церемонїиле чѣле сфи҃те, а̑чѣлѣ съ ци́н де Ѳеологїе, ꙗ̑ръ нꙋ̀ де Философїе.

* * *

Ꙟдаоџере.

Ѡаре порꙋнчѣще лѣџѣ фирей, ка кꙋ сѣмне динафарѫ сѫ слꙋжим лꙋй Дмнезеꙋ.

а) Чел че ашѣ ꙟшй ꙟдрептѣзѫ лꙋкрꙋриле сале, кѫт поате причина, пентрꙋ карѣ ел ачѣлѣ фаче, есте кꙋџетарѣ сѫвѫршириловр дмнезеещй, ачела сѫ зиче, кѫ слꙋжѣще лꙋй Дмнезеꙋ. Дрепт ачѣꙗ слꙋжба лꙋй Дмнезеꙋ рѫсаре дин кꙋнощёинца лꙋй Дмнезеꙋ. Кѫ дѣка нещине кꙋноаще, кꙋм кѫ Дмнезеꙋ есте фѫкѫторю, ши ѡкѫрмꙋиторю, ши дѫтѫторю а тот бинеле, динтрꙋ ачаста кꙋнощёинцѫ рѫсаре ꙟтрꙋ ел юбире кѫтрѫ Дмнезеꙋ, ши ꙟсꙋшй сѫ вѣде пре сине деторю а юби пре Дмнезеꙋ. Ꙗрѫ ꙟ юбире сѫнт ꙟтемеꙗте дерегѫторіиле, каре е деторю ѡмꙋл але фаче лꙋй Дмнезеꙋ, кꙋ каре сѫ фаче слꙋжба лꙋй Дмнезеꙋ. Дрепт ачѣꙗ слꙋжба, кꙋ карѣ дин фире сѫнтем деторй лꙋй Дмнезеꙋ, есте а чинсти пре Дмнезеꙋ дꙋпѫ кꙋм хотѫрѣще лѣџѣ фирей. Ачастѫ слꙋжбѫ де доаѡ фѣлюри есте, ꙋна сѫ зиче слꙋжба чѣ дин лѫꙋнтрꙋ, ка́рѣ нȣмай кȣ минтѣ съ фа́че, а̂лта є҆сте **Слȣжба чѣ динафа́ръ**, ка́рѣ прин лȣкрърй, шѝ прин сѣмне динафа́ръ ѡ҆ фа́чем, шѝ ѡ҆ а̂рътъм.

в) Сѫнт оу҆нїй, ка́рїй зи́к, кȣм къ но́й нȣ сѫнтем дето́рй, ничй Дм҃незе́ȣ нȣ пофтѣще дела но́й съ фа́чем слȣжбъ динафа́ръ лȣй Дм҃незе́ȣ, чѝ нȣмай дин лъȣнтрȣ кȣ минтѣ съ слȣжим лȣй Дм҃незе́ȣ ꙟпротива кърóра зичем.

Пȣнере.

Нȣ нȣмай динлъȣнтрȣ, чѝ шѝ динафа́ръ дин лѣџѣ фирей сѫнтем деторй а̂ фаче слȣжбъ лȣй Дм҃незе́ȣ.

г) Ӑдеверéз а.) Слȣжба динафа́ръ, ка́рѣ ѡ҆ фа́чем лȣй Дм҃незе́ȣ, немърџинита ꙟцълепчȣне, шѝ прѣ ма́рѣ пȣтѣре а̂лȣй Дм҃незе́ȣ, ка́рѣ а̂ре престе нѣмȣл ѡ҆менéск, ѡ҆ пофтѣще. Къ фїинд къ Дм҃незе́ȣ а̂ȣ фъкȣт пре ѡ҆м, нȣ а̂ȣ пȣтȣт съ нȣ во́ѧскъ, ка нȣ нȣмай кȣ сȣфлетȣл, чѝ шѝ кȣ трȣпȣл съй фїе сȣпȣс. Да́р а̂ врѣ, ка шѝ кꙋ сꙋфлетꙋл, шѝ кꙋ трꙋпꙋл съй фїе сꙋпꙋс ѡмꙋл, єсте а̑ врѣ, ка дела ѡм съ а̑йбъ слꙋжбъ нꙋ нꙋмай сꙋфлетѣскъ, чѝ шѝ трꙋпѣскъ, къ а̑ми́нтрилѣ фоа́рте ма́ре несъвѫрши́ре а̑р фѝ ꙟ Дмнезе́ꙋ фъкѫ́нд, шѝ цїинд пре ѡм, шѝ кꙋ сꙋфлетꙋл, шѝ кꙋ трꙋпꙋл шїе сꙋпꙋс, шѝ де нꙋ а̑р пофтѝ дела єл слꙋжбъ динафа́ръ трꙋпѣскъ, а̑тꙋнчй нꙋ лар вой съй фїе кꙋ трꙋпꙋл сꙋпꙋс, къ а̑ фѝ кꙋ трꙋпꙋл сꙋпꙋс а̑лтꙋѧ̀, нꙋ єсте а̑лтъ, фъръ а̑ фа́че кꙋ трꙋпꙋл ѡаре че слꙋжбъ а̑че́лꙋѧ, кърꙋѧ єсте сꙋпꙋс.

в) Слꙋжба динафа́ръ єсте мижлочи́ре фоа́рте бꙋнъ нꙋ нꙋмай ꙟно́й, чѝ шѝ ꙟтра́лцїй а̑ стѫрнѝ, шѝ а̑ а̑ци́ца а̑ фа́че слꙋжба чѣ динлъꙋнтрꙋ, шѝ а̑ ѡ а̑да́оџе. Къ ꙟтрꙋ а̑че́ст ста́т а̑ фи́рей ноа́стре пентрꙋ легътꙋра чѣ фоа́рте стрѫ́нсъ а̑ сꙋфлетꙋлꙋй кꙋ трꙋпꙋл прин лꙋкръ́рй динафа́ръ, шѝ ка́ре ка́д сꙋпт симци́рй тре́бꙋе съ не дещептъ́м, шѝ съ не стѫрни́м спре лꙋкръ́риле чѣле че сѫ́нт де ѡсебй а̑ле минцїй ноа́стре, ка́ре фъръ де чѣле динафа́ръ пре ꙟче́т слъбе́ск, ши ска́д. Ѧфа́ръ де а̑ча́ста дин лѣџѣ фирей єсте ѡмꙋл дето́рю ꙟтрача́стъ вїа́цъ ꙟсоцитоа́ре нꙋ̀ нꙋмай пре си́не де плин а̑ съ сꙋпꙋне лꙋй Дм҃незе́ꙋ, чѝ май вѫрто́с съ а̑йбъ гри́же, ка ши кꙋ пи́лда са, шѝ кꙋ мъртꙋрисирѣ кътръ а̑лцїй съ фа́къ, ка де а̑проа́пеле съ се сꙋпꙋе лꙋй Дм҃незе́ꙋ. Да́р а̑чѣстѣ а̑минтрилѣ нꙋ̀ съ по́т фа́че, фъръ нꙋмай прин слꙋжба чѣ динафа́ръ, а̑декъ прин сокотѣла, ка́рѣ ѡ а̑ре деспре Дм҃незе́ꙋ, а̑рътѫнд шѝ а̑лто́ра, кꙋм къ тоцй сѫнт дето́рий съ ꙟмꙋлца́скъ мърирѣ лꙋй Дм҃незе́ꙋ, пентрꙋ къ а̑ча́ста нꙋ̀ съ поа́те деспърцѝ де ю̑би́рѣ, шѝ де слꙋжба лꙋй Дм҃незе́ꙋ, а̑декъ: нꙋ поа́те фѝ, ка чел че ю̑бѣще, шѝ слꙋжѣще лꙋй Дм҃незе́ꙋ, съ нꙋ̀ ꙟмꙋлца́скъ мъри́рѣ лꙋй Дм҃незе́ꙋ. Їаръ а̑ а̑скꙋнде ꙟ и́нимъ сꙋпꙋнерѣ, шѝ чи́нстѣ, кꙋ ка́ре сѫнтем дето́рий лꙋй Дм҃незе́ꙋ, Ѥсте а̑ц фи рꙋшѝне, къ а̑й пре Дм҃незе́ꙋ стъпѫн. А̑шѣ да́р ши динафа́ръ требꙋе съ а̑рътъм кꙋ ѡаре че семне, кꙋм къ чинстим пре Дм҃незе́ꙋ. Съ ꙟтърѣще а̑ча́ста дин оу̑нирѣ тꙋтꙋро́р ли́мбилѡр, ши нѣмꙋрилѡр а̑ тꙋтꙋро́р времи́лѡр. Къ поа́те нѣмꙋриле по́т деꙋна ꙟтрꙋ а̑ча́ста а̑ꙋ фо́ст оу̑ниций,

шѝ

ши ȣна а̂ȣ ꙟцълѐсъ, ка кȣ слȣжбъ динафа́ръ съ чинстѣскъ пре Дм҃незе́ȣ, ѡри а̂пой а̂девъра́т, ѡри минчинос а̂ȣ фо́ст а̂чел Дм҃незе́ȣ. Динтрȣ ка́рѣ а̂шѣ пȣте́м кȣвѫнта̀: че по́ате нѣмȣриле пȣрȣрѣ, ши то́т дѣȣна а̂ȣ цинȣт, ши а̂ȣ фъкȣт, а̂чѣѧ дин фи́ре, сау май бине дела Дм҃незе́ȣ фъкъто́рюл фи́рей съ вѣде а̂ венѝ. Да́р а̂шѣ Єсте слȣжба чѣ динафа́ръ, ка́рѣ ѡ̂ фа́к, пентрȣ ка съ чинстѣскъ пре Дм҃незе́ȣ. Ꙗ̂ръ кȣм къ по́ате нѣмȣриле то́т дѣȣна кȣ слȣжбъ динафа́ръ а̂ȣ чинстит пре Дм҃незе́ȣ, мъртȣрїй сѫнт и̂сторїиле тȣтȣро́р нѣмȣрилѡр, ши зидȣриле чѣле векй а̂ле Бисѣричилѡр чѣлѡр трȣфаше, ка́ре ши а̂стъзй съ въд, зи́леле чѣле а̂лѣсе а̂ле Сърбъто́рилѡр, ши а̂ле жо́кȣрилѡр, ши по́мпеле жѣ́ртвелѡр, ши а̂лтеле. Ѻаменїй чей дин тѫю дела А̂дам пѫнъ ла Мойсїю пѫрга ро́дȣрилѡр, ши ла́пте а̂дȣчѣ жѣ́ртвъ. Пре времѣ лȣй Мойсїю Дм҃незе́ȣ а̂ȣ да́т жидови́лѡр рѫндȣѧ́ле, ши церемо́нїй сфи҃нте, ка́ре а̂ȣ порȣнчи́т съ ле фа́къ. Дȣпъ а̂чѣстѣ а̂ȣ ȣрма́т рѫндȣѧ́леле, ши церемонїиле чѣле сфи҃нте а̂ле кре́щинилѡр, оу̑неле дела ꙟсꙋшй Хс҃ рѫндꙋи́те, а̑лтеле дела А҃по́столй, а̑лтеле дела оу̑рмъто́рій ло́р.

Мъка́р къ кема́рѣ чѣ динафа́ръ а̑лꙋй Дм҃незе́ꙋ, а̑декъ: рꙋгъчꙋниле съ по́т пърѣ а̑ нꙋ̀ фѝ де ли́псъ, пентрꙋ къ прин кема́рѣ чѣ динлъꙋнтрꙋ пꙋте́м дорѝ, шѝ чѣре а̑жꙋто́рюл лꙋй Дм҃незе́ꙋ. Ꙟсъ пентрꙋ легътꙋра чѣ прѣ стрѫнсъ а̑ ми́нцій кꙋ трꙋпꙋл а̑бїа по́ате фѝ, ка до́рꙋл чел фїерби́нте, ка́рел а̑вем де а̑жꙋто́рюл лꙋй Дм҃незе́ꙋ, съ нꙋ̀ ми́ще ли́мба, шѝ съ ѡ̑ фа́къ съ гръ́ескъ, де нꙋ̀ кꙋмва ва фѝ вреѡ̀ ꙟпедека́ре: оу̑рмѣзъ да́р, кꙋм къ рꙋгъчꙋнѣ, ка́рѣ съ фа́че кꙋ гꙋра̀ нꙋ̀ съ по́ате дезлипѝ де кема́рѣ чѣ динлъ́ꙋнтрꙋ а̑лꙋй Дм҃незе́ꙋ, ка́рѣ нꙋмай кꙋ кꙋцетꙋл ми́нцій съ фа́че. Ка́ре лꙋкрꙋ май а̑ле́с съ вѣде, кѫ́нд къде́м ꙟ вреѡ приме́ждїе, къ а̑пꙋчй шѝ фъръ де во́е кꙋ ма́ре гла́с а̑ръ́тъм до́рꙋл, ка́рел а̑ве́м де а̑жꙋто́рюл лꙋй Дм҃незе́ꙋ. Шѝ прин а̑че́ст фѣлю де рꙋгъчꙋне а̑ръ́тъм а̑лто́ра, кꙋм къ а̑вем нъдѣжде, къ во́м добѫндѝ а̑жꙋто́рю дела Дм҃незе́ꙋ, шѝ пре є҃й ꙟй̑ стѫрни́м, ка шѝ є҃й ꙟтраче́ст кѝп съ фа́къ слꙋжбъ лꙋй Дм҃неѕе́ꙋ, шѝ а̑шѣ фоа́рте минꙋна́т лꙋми́нъм мърирѣ лꙋй Дм҃неѕе́ꙋ. Фъръ де а̑чѣстѣ фїе́ще чи́не вѣде, шѝ ꙗ̑ а̑ми́нте, къ зикѫ́нд гꙋ̑ра рꙋгъчꙋ̑не дешй а҆ꙋде ꙟсꙋшй кꙋвинтеле са́ле, а̑тꙋнчй нꙋ̑ оу̑мблъ кꙋ ми́нтѣ пе и̑чй, шѝ пе коло̀ рътъчи́нд, чѝ май кꙋ лꙋа́ре а̑ми́нте, шѝ май кꙋ сфїа́лъ є҆сте. Ӑпо́й нꙋ̀ нꙋ̑май Дм҃неѕе́ꙋ ꙟлѣџѣ чѣ вѣке, шѝ Хс҃, шѝ Бисери́ка ꙟлѣџѣ чѣ но́аѡ, чѝ шѝ ꙟши́шй пъгѫнїй, а҆ꙋ порꙋнчи́т а̑ фа́че рꙋгъчꙋ̑нй, прекꙋм мъртꙋрисѣще Цицерон в. де лѐџй: **Би́не шѝ ꙟцълецѣще а҆ꙋ рѫндꙋи́т чей май ма́рй, ка прекꙋм а̑ лꙋкра̀, а̑шѣ шѝ а̑ грѣѝ де́ла рꙋгъчꙋнй съ ꙟчѣпем, пентрꙋ къ ѿа́менїй фъръ де а̑жꙋто́рюл, сфа́тꙋл, чи́нстѣ немꙋриторилѡр Дм҃неѕе́й, нимика дрепт, шѝ кꙋ пꙋрта́ре де гри́же нꙋ пот ꙟчѣпе.**

ꙟтре съвѫршири́ле лꙋй Дм҃неѕе́ꙋ, ка́ре нꙋ̀ пꙋте́м съ нꙋ̑ле щи́м, май ꙟна́инте де

* * *

тóате симцúм, шѝ кȣрáт кȣнóащем фáчерѣ де бúне а̑лȣй Дм҃неѕéȣ спре нóй. Къ тóт че сѫнтéм, саȣ а̑вéм, є̑сте фáчерѣ де бúне а̑лȣй Дм҃неѕéȣ, чел че нѣȣ фъкȣ́т, шѝ не цúне. Кȣноштїúнца фáчерїй де бúне, кѫ́нд кȣ фáпта а̑рътъ́м, кȣм къ кȣнóащем фáчерѣ де бúне, съ зúче **Мȣлцъмúре**: ї̑аръ фáптеле, шѝ лȣкръ́риле, кȣ кáре а̑рътъ́м, къ кȣнóащем фáчериле де бúне а̑ле лȣй Дм҃неѕéȣ, сѫ́нт сокотúрѣ фáчерилѡр де бúне шѝ неꙟчетáтъ а̑дȣчерѣ а̑мúнте де а̑чѣлѣ, шѝ вестúрѣ ла а̑лцїй, невоúнца ꙟ кáт є̑сте кȣ пȣтúнцъ ꙟ тóт лȣкрȣл а̑ а̑рътà и̑нимъ бȣ́нъ, шѝ а̑лтеле, кáре фїúнд къ нȣ съ пóт деспърцѝ де кътръ кȣноштїúнца чѣ а̑девърáтъ а̑ фáчерилѡр де бúне, оурмѣ́зъ, кȣм къ нóй трéбȣе съ фúм мȣлцъмитóрй лȣй Дм҃неѕéȣ, шѝ кȣ а̑чáстъ мȣлцъмúре динафáръ фáчем, ка шѝ а̑лцїй май мȣлт съ кȣнóаскъ, шѝ съ лáȣде мърúрѣ лȣй Дм҃неѕéȣ, шѝ ка є̑й съ кȣнóаскъ съвѫршúриле, шѝ фáчериле де бúне а̑ле лȣй Дм҃неѕéȣ, шѝ съ́шй пȣе нъдѣждѣ ꙟ Дм҃неѕéȣ.

Кȣ а̑девъра́т нúчй оун нѣм а̑шѣ де варвáр нȣ а̑ȣ фóст, кáре съ фїе кȣноскȣ́т пре Дм҃незе́й, шѝ пентрȣ фа́черил де би́не, ка́ре жȣдека̀, кѫ лѣȣ добѫнди́т дела є̑й, сѫ нȣ̆ле фі́е мȣлцѫми́т кȣ кѫнтѫ́рй, шѝ кȣ ла́ȣде, шѝ кȣ а̂лте лȣ̆крȣ́рй, ка́ре лѣȣ лѫса́т че́лѡр депре оу̂рмѫ помени́ре. Пентрȣ а̂чѣѧ шѝ Се́нека нȣ̀ нȣ̆май динафа́рѫ, чѝ шѝ де ѡ̂бще врѣ сѫ фі́е мȣлцеми́рѣ, кѫ ꙟ̂ ка́ртѣ в. де фа́черил де би́не ка́п кг: а̂шѣ зи́че: Чел че примѣ́ще фа́черѣ де би́не, тре́бȣе сѫ вестѣ́скѫ: оу̂ні́й пре фȣри́шю мȣлцѫме́ск, шѝ ꙟ̂ оу̂нгю́: нȣ̀ є̑сте а̂ча́ста рȣши́не, чѝ тѫгѫдȣи́ре а̂ спȣне а̂лѧ́вѣ а̂девѫ́рȣл, ка май а̂ле́с кȣ вѫртȣ́тѣ са̀, декѫ́т кȣ а̂жȣто́рюл а̂лтора сѫ се ва́зѫ а̂ фѝ добѫнди́т.

Ї́арѫ ꙟ̂ кѫ́т є̑ спре сѣмнеле чѣлѣ динафа́рѫ, а̂декѫ: кȣ че сѣмне динафа́рѫ сѫ слȣжѣскѫ, шѝ сѫ чинстѣскѫ пре Дм҃незе́ȣ, лѣџѣ фи́рей нȣ̀ хотѫра́ще, кȣ че Церемоні́й, шѝ рѫндȣѧ́ле, шѝ ꙟ̂ че ки́п, шѝ кȣм сѫ слȣжѣскѫ нещи́не лȣ̆й Дм҃незе́ȣ, кѫчй пентрꙋ ка съ а̑рътъ́м съвѫрши́риле чѣле дм҃незее́щй, шѝ кꙋм къ Дм҃неѕе́ꙋ є҆ Дм҃нꙋл, шѝ стъпѫ́нꙋл но́стрꙋ, нꙋ̀ є҆́сте де ли́псъ, ка ю҆би́рѣ чѣ дин лъꙋ̆нтрꙋ, шѝ нъдѣждѣ. Май вѫрто́с кꙋ а̑чѣстѣ, де кѫ́т кꙋ а̑лте сѣмне съ ѡ̑ а̑рътъ́м.

Дре́пт а̑чѣл слꙋ̆жба чѣ динафа́ръ, ка́рѣ ѡ̑ фа́чем лꙋ̆й Дм҃неѕе́ꙋ, ꙟкѫ́т съ хотъра́ще кꙋ а̑чѣстѣ, саꙋ кꙋ а̑чѣлѣ Церемонї́й, шѝ рѫндꙋа́ле дин лѣџѣ фи́рей нꙋ̀ є҆́сте порꙋнчи́тъ, чѝ дин лѣџѣ чѣ пꙋ̆съ дм҃неѕеѧ́скъ, саꙋ ѡ̑менѣ́скъ. А҆́декъ: де съ ва сокоти май пре а̑мъ́рꙋ̆нтꙋл ста́тꙋл чеа дин тѫ́ю а̑л фи́рей, ꙟ во́ѧ че́лꙋй май ма́ре престе а̑лцї́й стъ̀ а̑ хотърѫ, шѝ а̑ рѫндꙋ̀и кꙋ че сѣмне, шѝ кꙋ че церемонї́й, шѝ кꙋ че рѫндꙋа́ле съ мъртꙋриса́скъ, шѝ съ а̑рѣте слꙋ̆жба чѣ дин лъꙋ̆нтрꙋ, ка́рѣ ѡ̑ фа́че лꙋ̆й Дм҃неѕе́ꙋ. Ꙟ ста́тꙋл чел де а̑л до́илѣ а̑л фи́рей, ка́ре саꙋ ꙟтѫмпла́т, дꙋпъ че а̑м къѕꙋ̆т дела чел дин тѫ́ю, а̑декъ: ꙟ ста́тꙋл а̑чѣ́ста, ꙟ ка́ре лъкꙋи́м ꙟпреꙋ̆нъ кꙋ а̑лцї́й ꙟ чета́те, саꙋ са́т ꙟтрꙋ ѡ̑ лъкꙋи́нцъ де ѡ̑́бще саꙋ фъкꙋ̆т, ка саꙋ стъпѫни́рѣ чѣ полити́чѣскъ, саꙋ Прео́цї́й съ пꙋе, шѝ съ рѫндꙋѧ́скъ ѡ҆аре че Церемонїй, шѝ рѫндꙋѧ́ле. Ꙗ҆ръ ꙟ Ста́тꙋл лѐцїй чѣ́їй дела Дмнезе́ꙋ дескопери́те, рѫндꙋѧ́ла чѣ во́лникъ а҆ ѡ҆аменилѡр, кꙋ ка́рѣ прекꙋм жꙋдека̀ рѫндꙋѧ̀ Церемо́нїй, сау стрѫ́нс дꙋпъкꙋм во́ѧще дескопери́рѣ. Ꙗ҆ръ тре́бꙋе, ка лꙋ́крꙋриле чѣле динафа́ръ съ се оу҆нѣ́скъ кꙋ чѣле дин лъꙋ́нтрꙋ, къ лꙋкръ́риле чѣле дин лъꙋ́нтрꙋ сѫ́нт сꙋ́флетꙋл слꙋ́жбей чѣ́їй Дмнезеє́щй, къ слꙋ́жба чѣ динафа́ръ, пънъ кѫ́нд сꙋ́флетꙋл є҆ стръи́н де кътръ Дмнезе́ꙋ, нꙋ кꙋчерничїе, шѝ є҆ѵла́вїе є҆сте, чѝ нꙋ́май фъцърничїе де є҆ѵла́вїе, шѝ де кꙋчерничїе є҆сте.

Корола́рю.

д.) Динтрꙋ а҆чѣстѣ а҆ѧ́вѣ є҆сте, кꙋм къ шѝ чѣ дин лъꙋ́нтрꙋ, шѝ чѣ дин афа́ръ слꙋ́жбъ Дмнезеѧ́скъ нꙋ нꙋ́май дин ѡ҆аре че кꙋвїи́нцъ, чѝ дин дрепта́тѣ чѣ фирѣ́скъ сѫнте́м дето́рй а҆ ѡ фа́че лꙋй Дмнезе́ꙋ ꙟчепъто́рюлꙋй, шѝ стъпѫ́нꙋлꙋй челꙋй прѣ ма́ре а҆ тꙋтꙋрор лꙋкрꙋрилѡр. Къ тоа́тъ фа́пта, ка́рѣ Дмнезе́ꙋ фъкъто́рюл тꙋ́тꙋрор тре́бꙋе съ ѿ пофтѣскъ дела фъптꙋ́ра чѣ кꙋвѫнтъто́аре кꙋ а҆чѣѧ дин дрепта́те сѫнте́м дето́рй лꙋй. Да́р кꙋм къ ꙟ҆тре Дерегъторі́йле, ка́ре лѣџѣ фирей ле порꙋнчѣ́ще съ ле фа́къ ѡ҆мꙋл лꙋй Дмⷹнезе́ꙋ, Сѫ́нт ши̇̀ лꙋкръ́риле, ши̇̀ слꙋ́жба чѣ динафа́ръ, прекꙋ́м май сꙋ́с сау а҆ръта́т. Ничй ꙟ҆пѣдекъ чѣ́ва, кꙋм къ Дмⷹнезе́ꙋ дела фъптꙋ́рй нꙋ̀ съ по́ате ръни̇̀, къ мъка́р къ ꙟ҆ сине, ши̇̀ ꙟ҆бꙋнътъ́циле чѣле дин лъꙋ́нтрꙋ ни́чй ѡ҆да́тъ ни́чй декꙋм нꙋ̀ съ по́ате ръни̇̀, ꙟ҆съ съ по́ате ръни̇̀, ши̇̀ фо́арте де мꙋ́лте ѡ҆рй дела немꙋлцъмито́арѣ фъптꙋ́ръ съ ръне́ще ꙟ҆бꙋнътъ́циле чѣле динафа́ръ, ши ꙟ҆ стъпѫни́рѣ са̀, ка́рѣ ѡ҆ а҆ре престе фъптꙋ́рй, ка́рѣ фъптꙋ́ръ а҆лꙋ́й дин лѣџѣ фирей ѥ҆сте дето́аре лꙋ́й.

Къ а҆ми́нтрилѣ ни́чй ѡ҆ при́чинъ дрѣптъ нꙋ̀ а҆р фи̇̀, пентрꙋ ка́рѣ Дмⷹнезе́ꙋ съ педепса́скъ пре чѣ́й че нꙋ̀ фа́к а҆чѣ́стѣ.

Схо́лїон.

е.) Сѫ́нт оу҆ні́й, ка́рій зи́к, къ ѥ҆сте небꙋні́е а҆ ꙟ҆въца̀, кꙋм къ прин Дерегъторі́йле, шѝ слꙋ́жбеле чѣле Дм҃незеєщй съ мърѣще, шѝ съ лъцѣще мърирѣ лꙋй Дм҃незеꙋ, чѝ а̂кꙋм съ ка́де съ ръспꙋ́ндем ла чѣле че не а̂рꙋ́нкъ ѥ́й, къ фїє́ще кꙋ́й сингꙋръ ми́нтѣй а̂ра́тъ, кꙋм къ ѿмꙋл ѥ́сте фъкꙋ́т ка а̂ лвѣ́ съ фа́къ, шѝ съ а̂рѣ́те съвжрши́рилє лꙋй Дм҃незеꙋ, шѝ мърирѣ лꙋй, шѝ а̂шѣ дин лѣџѣ фирей ѥ́сте дето́рїю, ка прин дерегъторі́йле чѣле че ѥ̄ дето́рїю лꙋй Дм҃незеꙋ, шѝ шѝ ѥ̄ съ а̂жꙋ́нгъ ла сфжрши́тꙋл а̂чє́ла, ка́ре лаꙋ пꙋ́с лꙋ́й фъкъто́рюл съꙋ.

Ӑрꙋнкъ́рилє ꙟпотри́вничилѡр съ ръсто́арнъ.

з.) а.) Ми́нтѣ шїє си́нгꙋръ лъса́тъ нимика нꙋ а̂флъ ꙟкъ́т ѥ̄ спре Дм҃незеꙋ, де ѹ̂нде съ по́атъ кꙋлѣџе, кꙋм къ Дм҃незеꙋ во́ѧще съ ѩ̂съ фа́къ слꙋ́жбъ динафа́ръ. Шѝ а̂ча́ста пентрꙋ до́аѡ при́чинй. Ꙟтжю: фїи́нд къ Дм҃незеꙋ ѥ́сте Дх҃ прѣдесъвжрши́т, нꙋ́й требꙋ́ѧще слꙋ́жбъ динафа́ръ. Ӑдоѡа: Слꙋ́жба динафа́ръ нꙋмай пентрꙋ а̂чѣ́ѧ съ фа́че, ка прин а̂чѣ́ѧ съ се а̑ра́те слꙋ́жба чѣ дин лъꙋ́нтрꙋ. Да́р Дм҃незе́ꙋ че́л че ча́ркъ, шѝ кꙋно́аще и̑нимиле, нꙋ̀ а̑ре ли́псъ, ка прин сѣ́мне дин а̑фа́ръ съ кꙋно́аскъ гѫ́ндꙋриле и̑нимі́й. Ӑшиждерѣ ми́нтѣ ничи́й ѿ ли́псъ нꙋ̀ а̑флъ де слꙋ́жба чѣ динафа́ръ ꙟ̑ кѫ́т є҃спре ꙟ̑соци́рѣ ѡ̑менѣскъ, ка съ се по́атъ зи́че, кꙋм къ є҆́сте детори́е а̑ фа́че лꙋ́й Дм҃незе́ꙋ слꙋ́жбъ динафа́ръ, къ шѝ фъръ де слꙋ́жба а̑ча́ста фери́чирѣ ꙟ̑соци́рей ѡ̑мене́щий нꙋ̀ съ ва́тъмъ. Ӑпо́й пентрꙋ къ сфѫрши́тꙋл слꙋ́жбей а̑че́щіѧ є҆́сте фери́чирѣ чѣ де пꙋ́рꙋрѣ, нꙋ̀ а̑ ꙟ̑соци́рей ѡ̑мене́щий.

Ръспꙋнс. Ꙟ̑траче́ст ки́п, кꙋм къ дѣка съ а̑флъ, къ є҃ де ли́псъ слꙋ́жба чѣ динлъꙋ́нтрꙋ, съ а̑флъ, шѝ ли́пса слꙋ́жбей чеі́й динафа́ръ, къ Дм҃незе́ꙋ ни́чий де чѣ динлъꙋ́нтрꙋ, ни́чий де чѣ динафа́ръ слꙋ́жбъ а̑ ѡ̑мꙋлꙋ́й а̑ре ли́псъ. Къ Дм҃незе́ꙋ прекꙋ́м пре сꙋ́флетꙋл ѡ̑мꙋлꙋ́й, а̑шѣ шѝ пре трꙋ́п ни́чий а҆ꙋ врꙋ́т, ни́чий по́ате врѣ съ фіе пентрꙋ а̑лт сфѫрши́т, фъръ нꙋ́май пентрꙋ си́не, шѝ пентрꙋ мъри́рѣ са. Прекꙋ́м да́ръ немърџини́та, сѫвѫрши́ре а̑ лꙋ́й Дм҃незе́ꙋ пофтѣще дела ѿм слꙋ́жба чѣ динлъꙋ́нтрꙋ, а̂шѣ пофтѣще шѝ чѣ динафа́ръ, къ нꙋ̀, май пꙋци́н, чѝ ꙟтрꙋн кип трꙋпꙋл, прекꙋм шѝ сꙋфлетꙋл є̂сте дела Дм҃незе́ꙋ, шѝ є̂л а̂мѫндо́аѡ, а̂декъ: шѝ сꙋфлетꙋл, шѝ трꙋпꙋл а̂сѣменѣ, шѝ ꙟтокма ле цине. ꙟсъ нꙋ̀ пентрꙋ а̂чѣа съ порꙋнчѣще слꙋ́жба чѣ динафа́ръ, ка прин а̂ча́ста съ кꙋно́аскъ Дм҃незе́ꙋ чѣ динлъꙋ́нтрꙋ, чѝ пентрꙋ, ка ѡ̂мꙋл ꙟтре́г, ка оу҆н ро́б, шѝ кꙋ лꙋкръриле чѣле динлъꙋ́нтрꙋ, шѝ кꙋ чѣле динафа́ръ ꙟто́кма съ се сꙋпꙋ́е лꙋй Дм҃незе́ꙋ стъпѫнꙋлꙋй тꙋтꙋ́рор лꙋкрꙋ́рилѡр. Шѝ ꙟ ꙟсоцирѣ ѡ̂менѣскъ а̂ фа́че слꙋ́жбъ лꙋй Дм҃незе́ꙋ, є̂сте теме́юл а̂ то́атъ дето́рїа, шѝ деретъто́рїа, шѝ а̂ ꙟкрезъмѫ́нтꙋлꙋй ѡ̂аменилѡр ꙟтре сине, а̂шѣ, кѫ́т де съ ва ръдика̀ слꙋ́жба а̂ча́ста, ка́рѣ ѡ̂ зичем, къ сѫнтем дето́рй а̂ ѡ̂ фа́че лꙋй Дм҃незе́ꙋ, шѝ ꙟсоцирѣ ѡ̂менѣскъ требꙋ́е съ се ватъме. Май пре оу҆рмъ де вом сокоти̇ лѣциле фирѣй, а̂чела́ш сфѫршит є̂сте а̂ слꙋ́жбей чѣй динафа́ръ, ка́ре є̂сте а̂ слꙋ́жбей чѣй динлъꙋ́нтрꙋ, къ кꙋ а̂мѫндо́аѡ а̂чѣстѣ ꙟтрꙋн кип требꙋ́е съ не мъртꙋрисим, шѝ съ не а̂ръ-

BIBLIOTECA ACADEMIEI

тъ́м, кȣм къ шѝ кȣ трȣ́пȣл, шѝ кȣ сȣфле́тȣл сѫнтем дето́рй а҆ слȣжѝ лȣ́й Дм҃незе́ȣ, челȣ́й че нѣ́ȣ фъкȣ́т, шѝ не ци́не.

в.) Съвѫршѝрѣ чѣ немърꙉини́тъ а҆лȣ́й Дм҃незе́ȣ нȣ а҆ȣ пофти́т, ка съ фіе требȣи́т Дм҃незе́ȣ а҆ фа́че пре ѡ҆м: а҆шѣ да́ръ шѝ дȣпъ че лаȣ фъкȣ́т, нȣ пофтѣще, ка ѡ҆мȣл ꙟкай слȣжбъ динафа́ръ съй фа́къ. Кѫчй Дм҃незе́ȣ ꙟ си́не є҆сте прѣ феричи́т. Ни́чй съ по́ате зиче, къ є҆сте де ли́псъ слȣжба чѣ динафа́ръ, пентрȣ къ ѡ҆мȣл ꙟто́кма, шѝ кȣ трȣпȣл, шѝ кȣ сȣфлетȣл є҆сте сȣпȣс лȣй Дм҃незе́ȣ, къ ѡ҆мȣл шѝ ꙟ фа́птеле чѣле витеже́щй, шѝ ꙟ ꙟтинсȣл ю҆бире́й, шѝ ꙟто́атъ лȣкра́рѣ чѣ динафа́ръ є҆сте сȣпȣс лȣй Дм҃незе́ȣ, шѝ то́т ни́чй а҆чѣсте фа́пте, ни́чй рѫндȣ́ѧлеле, шѝ церемоні́иле чѣле динафа́ръ лѣꙉѣ фи́рей нȣ ле порȣнчѣще, ка а҆чѣстѣ то́кма съ ле фа́къ, чѝ нехотърѫ́т ꙟл ла́съ, ка́ре ва врѣ съ ле фа́къ.

Ръспȣнс. Кȣ а҆девъра́т ни́чй ѡ҆ съвѫршѝре дм҃незеѧ́скъ нȣ съ по́ате а҆ръта̀, пентрȣ ка́рѣ Дм҃незе́ȣ съ фіе требȣи́т а҆ фа́ч че пре ѡ̂м, ба ꙟ̂къ требꙋи́нца а̂ча́ста а̂фа́че пре ѡ̂м, а̂р фѝ фо́ст то́кма ꙟ̂проти́ва во́лничїей чеїй немърџини́те а̂лꙋй Дм҃незе́ꙋ: ꙗ̂ръ фїи́нд къ ѡ̂мꙋл нꙋ̀ нꙋ̆май сꙋ̆флет, чѝ шѝ трꙋ̆п а̂ре, пофтѣ́ще съвжрши́рѣ лꙋй Дм҃незе́ꙋ, ка шѝ сꙋ̆флетꙋл, шѝ трꙋ̆пꙋл съ слꙋ̆жѣскъ лꙋй Дм҃незе́ꙋ. Ӑшѣ неасъмъна́ре е̂сте, шѝ ꙟ̂чѣ́а че са́ꙋ зи́с де фа́птеле витеже́щи, къ лꙋкръ́риле чѣле витеже́щи съ фа́к, пентрꙋ̆ май ма́ре а̂ръта́ре а̂ мъри́рей лꙋй Дм҃незе́ꙋ, ꙗ̂ръ а̂чел фѣ́лю де фа́пте дин лѣџѣ фи́рей нꙋ̀ сжнт порꙋ̆нчи́те. А̂по́й ла поа́тъ фа́пта динафа́ръ, ка́рѣ съ фа́че, е̂сте де липсъ а̂жꙋто́рюл лꙋй Дм҃незе́ꙋ. Ꙗ̂ръ ка май би́не съ се фа́къ а̂ча́стъ фа́птъ декжт а̂чѣ́а, лѣџѣ фи́рей нꙋ̀ хотърѣ́ще, къ де невóм оўѝта ла лѣџѣ фи́рей, по́т а̂тжта фа́че, ѡ̂рй кꙋ̆ че сѣмне во́м а̂ръта̀, къ сжнтем сꙋпꙋ̆шй лꙋй Дм҃незе́ꙋ.

г.) Прин слꙋ̆жба лꙋй Дм҃незе́ꙋ чи́нсте, шѝ мъри́ре требꙋе съ се дѣ лꙋй Дм҃незе́ꙋ: да́р прин фа́птеле чѣле динафа́ръ некꙋ̆м съ се фа́къ а̂ча́ста, чѝ ꙟ̂къ то́кма ꙟ̂противъ съ фа́че, пентрꙋ̆ къ фа́птеле слꙋ̆жбей чеїй динафа́ръ май кꙋ̆ са́мъ съ фа́к пентрꙋ̆ липса, шѝ нессъвѫршѝрѣ ѡ̑мꙋлꙋй, декѫт пентрꙋ чи́нстѣ лꙋй Дм҃незе́ꙋ. Пентрꙋ а̑чѣа, шѝ с. А̑ѵгꙋсти́н ꙟ ка́ртѣ ѕ. де чета́тѣ лꙋй Дм҃незе́ꙋ ка́п ї. ла́ꙋдъ пре Сенека̀, пентрꙋ къ рѫдѣ пре чей че слꙋжѣ и̑доли́лѡр, кѫчи а̑чел фѣлю̆ де слꙋжбъ фъчѣ и̑доли́лѡр, ка́рѣ шѝ ѡ̑аменилѡр ѡ̑ фа́к: по́кма а̑ча́ста съ по́ате зи́че, шѝ де фа́птеле чѣле динафа́ръ а̑ле слꙋжбей чей дм҃незее́щй.

Ръспꙋнс. Фо́арте ꙟтра́лт ки́п слꙋжба чѣ динафа́ръ съ фаче лꙋй Дм҃незе́ꙋ, нꙋ ка ѡ̑аменилѡр: къ фа́птеле слꙋжбей чеїй динафа́ръ съ фа́к ѡ̑аменилѡр, пентрꙋ къ ѥ̆й а̑ꙋ ли́псъ де а̑чѣле сѣмне, ка съ по́атъ кꙋно́аще чи́нстѣ, ка́рѣ ѡ̑ фа́чем лѡ́р, шѝ а̑ве́м кътръ ѥ̆й, ка́рѣ ѥ̆й а̑ми́нтрилѣ нꙋ ѡ̑ по́т кꙋно́аще, фъръ нꙋмай прин сѣмнꙋ динафа́ръ. Ꙗ̑ръ лꙋй Дм҃незе́ꙋ фа́чем слꙋжба чѣ динафа́ръ, ка съ мъртꙋриси́м, шѝ съ а̑ръте́м, къ шѝ кꙋ трꙋпꙋл сѫ́нтем сꙋпꙋшй лꙋй, шѝ а̑ча́ста фа́чем, пентрꙋ къ а̑ча́ста пофтѣще немърџи́нита лꙋй мъри́ре, шѝ ꙟнълџи́ме, ка́рѣ врѣ, ка шѝ сꙋфлетꙋл, шѝ трꙋпꙋл съ се мъртꙋриса́скъ, шѝ

Съ се а̑рѣ́те пре Си́не Сꙋпꙋ́с є҆́й. Ꙗ́ръ Слꙋжито́рїй и҆доли́лѡр а҆́ꙋ фо́ст врѣ́дничй де рѫ́с, пентрꙋ къ дм҃незеи́лѡр съй ле фъчѣ́ слꙋ́жбе динафа́рѣ, нꙋ̀ ка съшй а̑рѣ́те лѡр сꙋпꙋ́нерѣ са, чѝ ка и҆до́лїй прин а̑чѣ́ле слꙋ́жбе съ по́атъ кꙋно́аще чи́нстѣ, ка́рѣ ле да лѡ́р, шѝ а̑вѣ́ кътръ є҆́й ѡ҆аменїй, къ ꙟтрꙋ а̑чѣ́ст ки́п є҆́й, ка пре неще дм҃незе́й ꙟй чи́нстѣ, шѝ ꙟпреꙋ́нъ ле да лѡ́р несъвѫрши́ре, ка́рѣ съ ꙟпротивѣще фи́рей чеїй дм҃незеє́щй.

д.) Дм҃незе́ꙋ фїи́нд къ є҆́сте Дꙋ́х, кꙋ Слꙋ́жба динлъꙋ́нтрꙋ требꙋе Съ се чинстѣ́скъ, пентрꙋ а̑чѣ́а шѝ Хс҃ ꙟ Є҆ѵанге́лїе ла І̂оа́н ка́п д҃. зи́че: **Дꙋх є҆́сте Дм҃незе́ꙋ, шѝ чей че съ ꙟки́нъ лꙋ́й кꙋ дꙋхꙋл, шѝ кꙋ а̑девъ́рꙋл требꙋе съ се ꙟки́не.** А҆по́й фа́птеле чѣ́ле динафа́ръ дин лѣџѣ че пꙋ́съ сѫ́нт порꙋнчи́те, а̑шѣ да́р нꙋ̀ дин лѣџѣ фи́рей. Къ Слꙋ́жба чѣ динафа́ръ де мꙋ́лте ѡ҆́рй са́ꙋ мꙋта́т, а҆́ꙋ са́ꙋ шѝ пъръси́т, а̑шѣ да́р Слꙋ́жба чѣ динафа́ръ де лѣ́џиле чѣ́ле пꙋ́се, нꙋ̀ де чѣ́ле фирѣ́щй съ цине, кѫ лѣџиле чѣле фирѣщй ничй ѡ мȣтаре нȣ̀ примеск.

Ръспȣнс. Хс҃ ꙟ локȣл адȣс слȣжба чѣ динлъȣнтрȣ ѡ комѫндъ май ꙟтѫю, кѫ ачѣа есте май де фрȣнте, ши фъръ де ачѣа нимене нȣ̀ поате фаче адевъратъ слȣжбъ динафаръ лȣй Дм҃незеȣ, ꙟсъ динтрȣ ачаста нȣ̀ оурмѣзъ, кȣм кѫ слȣжба чѣ динафаръ нȣ̀ есте дин лѣџѣ фирей порȣнчитъ. Кѫ аȣ нȣ̀ ꙟсȣшй Дм҃незеȣ, мъкар кѫ кȣ дȣхȣл, ши̇ кȣ адевърȣл съ каде а съ чинсти̇, ши̇ ꙟ чѣ векє, ши̇ ꙟ чѣ ноаѡ лѣџе, рѫндȣѧле, церемоній, ши̇ слȣжбе динафаръ аȣ рѫндȣит? Кѫ нимика нȣ̀ ꙟпѣдекъ, пентрȣ че съ нȣ̀ съ порȣнчѣскъ, ши̇ дин лѣџѣ фирей, ши̇ дин чѣ пȣсъ, слȣжба чѣ динафаръ. ꙟсъ фаптеле чѣле динафаръ ꙟкѫт сѫнт анȣме ачаста, сау ачѣа, нȣ̀ лѣџѣ фирей, чи̇ чѣ пȣсъ ле порȣнчѣще, кѫ лѣџѣ фирей нȣмай слȣжбъ динафаръ порȣнчѣще, ꙗръ нȣ̀ анȣме ачаста, ши̇ кȣм, ши̇ кȣ че церемоній съ се факъ ачѣ слȣжбъ, кѫ ачаста лѣџѣ чѣ пȣсъ аȣ ашезат. Пентрȣ ачѣа слȣжбе-

ле

ле чѣле динафа́ръ сокоти́нд де ѡ̂се́бй фїе́ще ка́рѣ слȣ́жбъ оу́на саȣ а̂лта̀ саȣ мȣта́т, ї́аръ нȣ̀ саȣ мȣта́т престе то́т тоа́тъ слȣжба динафа́ръ, ꙟкѫ́т е̂ ла фїи́нцъ, ка́рѣ ѡ̂ порȣнчѣще лѣџѣ фи́рей, къ ми́нтѣ нȣма́й престе то́т не а̂ра́тъ, кȣм къ пре Дм̃незе́ȣ, шѝ кȣ слȣ́жбъ динафа́ръ требȣе съ́л чинстим, шѝ а̂ча́ста ни́чй ѡ̂да́тъ нȣ̀ саȣ мȣта́т, ни́чй саȣ пъръси́т: ї́аръ церемонїи́ле а̂нȣ́ме а̂чѣлѣ, саȣ а̂чѣлѣ фа́пте прекȣм ле́циле чѣле пȣ́се ле рѫндȣе́ск, а̂чѣлѣшй ле́цй ле шѝ то́т мȣ́та, саȣ пъръсѝ.

є.) Слȣ́жба чѣ динафа́ръ, ка́рѣ съ фа́че прин рȣгъчȣ́нй, съ ꙟпротивѣще несфѫрши́тей бȣнътъ́цй а̂лȣ́й Дм̃незе́ȣ. Кȣм къ съ ꙟпротивѣще немъръцини́тей бȣнътъ́цй а̂лȣ́й Дм̃незе́ȣ, дѣчй съ доведѣще, къ Дм̃незе́ȣ бȣнъта́те ка а̂чѣѧ а̂ре, къ́т чѣле че щїе, къ не сѫ́нт но́аѡ де ли́псъ, саȣ не фолосе́ск, шѝ нечерѫ́нд но́й ни́ле дъ̀. Ӑпо́й но́й кȣ рȣгъчȣ́ниле но́астре нȣ̀ пȣте́м съ мȣтъ́м чѣ е че Дм̃незе́ȣ дин вѣчй а̂ȣ рѫндȣи́т съ фїе кȣ но́й. Ї́аръ кȣм къ слȣ́жба динафа́ръ е̂сте неврѣдникъ де мърирѣ лꙋй Дм҃незе́ꙋ, дѣ́чй съ вѣде, пентрꙋ къ принтрачѣсте слꙋ́жбе динафа́ръ ка кꙋм нѣм ꙟблѫнзи, ши̇ мꙋлкоми лꙋй Дм҃незе́ꙋ, ка кꙋм а̑м врѣ съл а̑мъци́м кꙋ митъ, ши̇ кꙋ да́рꙋрй, сау ка кꙋм а̑м врѣ съ не по́мни́м, ши̇ съ фа́чем легътꙋ́ръ ши̇ контра́кт кꙋ Дм҃незе́ꙋ. Да́р а̑чѣстѣ сѫнт неврѣдниче де мърирѣ лꙋй Дм҃незе́ꙋ. Къ де е̑сте неврѣдник че́л че чѣре, нимика нꙋ ва къпъта̀ черѫнд; ꙗ́ръ де е̑сте врѣдник, ши̇ фъръ де чѣрере ва лꙋа̀.

Рѫспꙋнс. А̑чѣстѣ поа́те а̑фа́ръ де а̑чѣѧ, къ съ ꙟпротиве́ск ши̇ слꙋ́жбей, ши̇ рꙋгъчꙋ́ней чеїй дин лъꙋнтрꙋ, нимика нꙋ съ ꙟпротиве́ск че́лѡр май сꙋс зи́зе. Къ мъкар къ Дм҃незе́ꙋ немърџини́т е̑сте бꙋн, ꙟсъ е̑сте немърџини́т, ши̇ ꙟцъле́пт, ши̇ дре́пт, ши̇ пентрꙋ а̑чѣѧ тре́бꙋе съ врѣ, ка пре е̑л съл мъртꙋрисим изво́рꙋл, ши̇ дътъто́рюл тꙋтꙋрор бꙋнътъцилѡр, ши̇ мърирѣ лꙋй ши̇ ла а̑лцїй съ ѡ а̑ртъм, ши̇ съ ѡ лъци́м. Ꙗ́ръ кꙋ рꙋгъчꙋ́ниле ноа́стре нꙋ съ мꙋтъ челе че Дм҃незе́ꙋ дин вѣк а̑ꙋ рѫндꙋи́т съ фїе, чи̇ Дм҃незе́ꙋ мъкаркъ мꙋлте нерꙋга́т дѣ̀, дин вѣчі̆ а̑ꙋ рѫндꙋи́т, къ оу̑неле нꙋ̀ ле ва да̀ фъръ де рꙋгъчꙋ̆ниле но́астре. Де́чі̆ фїинд къ ной нꙋ̀ щи́м, ка́ре Сѫнт а̑чѣлѣ, пентрꙋ а̑чѣѧ пентрꙋ по́ате тре́бꙋе съ не рꙋгъм лꙋ̆й Дм҃неѕе́ꙋ. Фъ́ръ де а̑чѣсте̑, прин а̑чѣсте слꙋ̆жбе, кꙋ ка́ре а̑рътъ́м ной сꙋпꙋ̆нере̑ но́астръ кътръ Дм҃неѕе́ꙋ, шѝ нъдеждѣ, ка́рѣ а̑ве́м кътръ дѫ́нсꙋл, нимѝка нꙋ̀ фа́чем неврѣдник де мъри́рѣ лꙋ̆й Дм҃неѕе́ꙋ. Май пре оу̑рмъ ꙟса́шй Єѯперїенцїѧ не ꙟва́цъ, кꙋм къ Дм҃неѕе́ꙋ шѝ че́лѡр неврѣдничі̆, ка́рїй нꙋ̀ че́р, ꙟкъ де мꙋ̆лте ѡ̑рй де присоси́т ле дъ̀ мꙋ̆лте, ка̀ а̑шѣ май лꙋмина́т съшй а̑рѣте но́аѡ бꙋнътате̑ Са̀. Ꙗ̑ръ май то́т де̑ꙋна, кѫ́нд дъ̀ чева че́лѡр врѣдничі̆, саꙋ че́лѡр че нꙋ̀ сѫ́нт неврѣдничі̆, а̑щѣптъ, ка ꙟтѫ́ю съл рꙋгъ́м.

Схо́лїон.

Дин кꙋнощїи́нца, ка́рѣ а̑ве́м де Дм҃неѕе́ꙋ чел че ѥ̑сте фи́рѣ чѣ май пре сꙋ̆с, шѝ а̑ тꙋ̆тꙋрор лꙋ̆крꙋрилѡр стъпѫ́н, съ вѣде, кꙋм къ Дм҃неѕе́ꙋ нꙋ̀ съ по́ате лъпъда̀ съ нꙋ̀ фїе стъпѫ́н тꙋтꙋ́рор фъптꙋ́рилѡр, ничй ка съ нꙋ́й слꙋжѣ́скъ лꙋ́й, прекꙋ́м поа́те фа́че стъпѫ́нꙋл че́л пъмѫнтѣ́ск, пентрꙋ̀ къ ачѣ́ста нꙋ̀ дин фи́рѣ са̀, чѝ нꙋмай дин ѫтѫмпла́ре є҆́сте стъпѫ́н.

КА́П. в҃.

Де Дерегъторі́йле ѡ҆́мꙋлꙋй кътръ си́не.

---

§. 66.

Дерегъторі́йле, кꙋ ка́ре ѡ҆́мꙋл шїе́шй є҆́сте дето́рю, май бине ле ве́й ѫцелѣце, девей сокотѝ а҆ ѡ҆́мꙋлꙋй:

а) **Сꙋфлетꙋл**, саꙋ **ми́нтѣ**,

в.) **трꙋпꙋл**, шѝ **мъдꙋлѣ́риле**, дин ка́ре трꙋпꙋл є҆́сте ѫкїа́т. г.) **Ста́тꙋл чел динафа́ръ**, де ка́ре съ цин **а҆ве́риле**, **чи́нстѣ**, шѝ **норо́кꙋл**.

§. 67.

Пентрꙋ ачѣ́ ѫ тре́й пѫ́рцй съ ѫпа́рт дерегъторі́йле ѡ҆́мꙋлꙋй чѣле кътръ си́не.

Оунеле сѫнт Дерегъторій, каре кътръ сȣфлет, алтеле каре кътръ трȣп, Ꙗръ алтеле, каре кътръ Статȣл чел дин афаръ съ каде але пъѕѝ, шѝ але цинѣ.

§. 68.

Фїинд къ сȣфлетȣл кȣ мȣлт есте май де чинсте декѫт трȣпȣл, пентрȣ ачѣлѧ шѝ ной вом ꙟчѣпе дела Дерегъторїйле чѣле, че сѫнтем деторй сȣфлетȣлȣй, шѝ фїинд къ минтѣ ѡменѣскъ поате кȣноаще, шѝ пофти, адекъ: поате ꙟцелѣџе, шѝ вой, доаѡ фѣлюрй де Дерегъторїй де аичй съ скоалъ, къ алте Дерегъторїй, пофтѣще ꙟцелесȣл, шѝ алтеле воѧ.

§. 69.

Ꙗръ май ꙟнаинте де че вом пѫлкȣѝ ачестѣ доаѡ фѣлюрй де Дерегъторїй, ам жȣдекат съ спȣю чева де Дерегъторїйле ѡмȣлȣй чѣле кътръ сине, ка апой май лесне съ пȣтем ꙟцелѣџе чѣле че де ѡсебй воȣю зиче, ѡрй де слȣжба, шѝ де искȣсирѣ минцїй, ѡрй де грижѣ трȣпȣлȣй, ѡрй де невоинца чинстїй, шѝ анȣмелȣй бȣн, ѡрй де пъѕирѣ аверилѡр.

а.) Фїє́ще чи́не, ка́реле врѣ съ пъѕа́скъ, шѝ съ ціє Дерегъторі́йле чѣле кътръ си́не, съ ка́де съ лꙋ́кре, ка пре Си́не съ се фа́къ десъвѫрши́т.

в.) Шѝ а̂шѣ кꙋ то́атъ сѫргꙋ́инца ꙟтрꙋ а̂ча́єтъ съ се невоѧ́скъ, ка пре си́не, шѝ а̂л съꙋ би́не май де пли́н съ кꙋно́аскъ. Къ де нꙋ̀ ва щѝ нещи́не, че гри́же, шѝ че слꙋ́жбъ ѡ̂рй сꙋ́флетꙋл, ѡ̂рй трꙋ́пꙋл пофтѣще, че пꙋтѣре тре́бꙋє съ а̂́йбъ минтѣ, шѝ кꙋ че а̂жꙋтори́нце шѝ трꙋ́пꙋл, шѝ минтѣ ѡ̂мꙋлꙋ́й съ се по́атъ слꙋжѝ, шѝ и̂скꙋєѝ, шѝ съвѫрши, нꙋ̀ въѕ є̂ꙋ, кꙋм съ́шй по́атъ пъѕѝ, шѝ цинѣ Дерегъторі́ѧ чѣ кътръ Си́не.

г.) Фо́арте ма́ре гри́же, шѝ лꙋа́ре а̂ми́нте тре́бꙋє съ а̂ве́м, ка Дерегъторі́йле чѣле че тре́бꙋє съ фїє ꙟ̂преꙋна́те, шѝ оу̂ни́те съ нꙋ́ле деспърци́м оу̂на декъ́тръ а̂лта, саꙋ съ слꙋжи́м нꙋ́май трꙋ́пꙋлꙋ́й, шѝ сꙋ́флетꙋл съл пъръси́м, саꙋ съ а̂ве́м гри́же, ка нꙋ́май ми́нтѣ съ ѡ̂ и̂скꙋси́м. Ꙗ̂ръ трꙋ́пꙋл съл лъсъ́м нелꙋкра́т, саꙋ нꙋ́май чи́нсте, шѝ а̂вꙋцї́й а́ лъкомѝ, шѝ а̂ пофтѝ, ꙗ̂ръ де сънъта́тѣ трꙋ́пꙋлꙋ́й, шѝ де съвѫрші́рѣ мі́нцій а̑ нꙋ грижѝ. Нꙋ съ по́ате спꙋне, кѫ́тъ па́гꙋбъ ві́не дінтрꙋ а̑ча́стъ рѣ ꙟпърці́ре а̑ дерегъторійлѡр. Къ дека нешіне ва а̑вѣ гриже, шѝ ва лꙋкра̀ нꙋмай съ стрѫ́нгъ а̑вꙋцій: ꙗ́ръ че цин, шѝ че жꙋдекъ, шѝ че ворбе́ск а̑лцій де єа нꙋ̀ ва бъга са́мъ, а̑ꙋ нꙋ̀ оу̑нꙋл ка а̑че́ла тре́бꙋє съ фіє десфрѫна́т, сау де то́т ро́б па́тимій ю̑бі́рей де а̑рџинт. Дека нешіне шѝ зіоа, шѝ но́аптѣ то́т кꙋ картѣ а̑ мѫ́нъ єсте, ка мі́нтѣ съ шіѡ лꙋкре, шѝ съ шіѡ ѝскꙋсѣскъ, ка съ а̑і́бъ мꙋлтъ ꙟвъцътꙋ́ръ, шѝ съ фіє май вести́т декѫ́т че́й а̑семенѣ шіє: ꙗ́ръ де сънъта́тѣ трꙋпꙋлꙋй пꙋці́н грижѣще, а̑ꙋ нꙋ̀ фо́арте бі́не оу̑нꙋл ка а̑че́ста съ по́ате зі́че оу̑чигъто́рю де сі́не.

д.) Де мꙋлте ѡ̑рй съ ꙟтѫмплъ, кѫ́т а̑о́рѣ пентрꙋ ѡ̑а́ре че ꙟпончишѣре, сау ꙟпротивіре а̑ дерегъторійлѡр, а̑декъ: кѫ́нд съ ꙟпончишѣзъ, шѝ съ ꙟпротиве́ск ꙟтръ сі́не дерегъторійле оу̑на кꙋ а̑лта, шѝ пентрꙋ а̑чѣѧ нꙋ̀ пꙋте́м съ ціне́м то́ате дерегъторійле, ка́ре не ꙟдеторѣще леџѣ фі́рій съ ле ціне́м. Ла ѡ̑ ꙟтѫмпла́ре ка а̑ча́ста, а̑челе дерегъторій съ ка́де а̑ле цінѣ май ꙟнáинте, де кѫ́т чѣлелáлте, ла кáре май мȣ́лт сѫнтéм деторй, кáре лȣ́крȣ май сȣ́с ꙟ кáпȣл чел дин тѫ́ю ам аръ́тат. Ашѣ кѫ́нд съ ꙟпончишѣзъ Дерегъторі́йле, кáре съ кȣви́н трȣ́пȣлȣй, кȣ Дерегъторі́йле, кáре съ кȣви́н ми́нцій: атȣ́нчй май ꙟтѫ́ю съ кáде а цинѣ, шѝ а плинѝ Дерегъторі́йле, кáре съ кȣви́н ми́нцій. Ашѣ май ꙟтѫ́ю трéбȣе а плинѝ Дерегъторі́йле чѣле кътръ трȣ́п, декѫ́т чѣле кътръ авȣцій.

КА́П Г.

Де Дерегъторі́йле чѣле кътръ ми́нте.

---

§. 70.

Дȣпъ че май ꙟтѫ́ю престе тóт ам спȣ́с чѣле де ли́псъ ла Дерегъторі́йле чѣле кътръ нóй, акȣ́м де ѿсéбй вóю аръта Дерегъторі́йле, кáре сѫнтéм деторй але цинѣ кътръ ми́нте, шѝ кътръ ꙟцелéс, адекъ: кътръ пȣтѣрѣ, кȣ кáрѣ кȣнóащем.

§. 71.

Пре скȣ́рт дáръ ачѣлѣ съ ле кȣпри́ндем.

а.) Фїи́нд къ лѣџѣ фи́рей порȣнчѣще, ка пре но́й, шѝ Ста́тȣл но́стрȣ Съ фа́чем май десевѫршит (32.), оурмѣзъ, кȣм къ а̂чѣѧшй лѣџе воѧще, ка кѫ́т пȣте́м май бине, ши май фѫръ де грешѣлъ ми́нтѣ, шѝ ꙟцеле́сȣл но́стрȣ Съ фа́чем май десъвѫрши́т.

в) А̂шѣ да́р чѣ май ꙟтѫ́ю лѣџе ꙟ Дерегъторїйле, ка́ре тре́бȣе кътръ ми́нте Съ ле цине́м, Съ фїе а̂ча́ста: Фъцй десъвѫршит пȣтѣрѣ чѣ ꙟцелегъто́аре, а̂декъ: шѝ кȣноскъто́аре ꙟцеле́сȣл, ѡ̂рй ꙟ че кип ве́й пȣтѣ.

г.) Дре́пт а̂чѣѧ невоѧщете, ка Съ добѫнде́щй кȣноштїи́нца а̂лѣсъ, шѝ а̂девъра́тъ де лȣкрȣрй, шѝ де а̂девъ́рȣрй, ла́пъдъ дин Сȣфлет то́атъ нештїинца, шѝ кȣ то́атъ невоинца фȣџй де ѧ̄.

д) Ꙗ̂ръ май ꙟна́инте де то́ате фъ̀, ка ми́нтѣ Съ а̂йбъ а̂лѣсъ, шѝ а̂девъра́тъ кȣноштїи́нцъ де би́не, шѝ де ръ́ȣ, а̂декъ з би́не Съ кȣно́аскъ, че е̂ би́не, шѝ че е̂ ръ́ȣ. Къ де нȣ̀ ва а̂вѣ ми́нтѣ ѡ̂менѣскъ а̂ча́стъ кȣноштїи́нцъ, нȣ̀ по́ате, ка Съ нȣ̀съ ꙟшѣле, шѝ Съ нȣ̀ грешѣ́скъ, кѫ́нд а̂лѣџе бинеле, шѝ фȣџе де ръ́ȣ. Къ де мѣстекъ, шѝ ꙟбълȣе ръ́ȣл кȣ би́неле, че е̂ де чи́нсте, шѝ кȣвїо́с кȣ че є̑ ꙉе нечи́нсте, шѝ оурѫ́т, нȣ̀ по́ате фѝ, ка съ нȣ̀ рътъчѣ́скъ ꙉела ка́лѣ феричи́рей че́їй а̂ꙉевъра́те, шѝ ꙟ ло́к ꙉе пїе́трй скȣ́мпе, кърбȣ́ний съ нȣ̀ гъса́скъ. Ненȣмъра́те сѫнт лȣ́крȣриле, ка́ре съ по́т щѝ, чѝ ми́нтѣ ѡ̂менѣ́скъ є̂сте фо́арте мърџини́тъ, шѝ нȣ̀ а̂жȣ́нџе, ничй по́ате съ ле щїе то́ате. Оу̂неле лȣкрȣрй нȣ́май ꙟтȣнека́т ле вѣ́ꙉе, шѝ ле причѣ́пе. Де́чй фїи́нꙉ къ дин лѣ́џѣ фи́рей є̂сте ѡ̂мȣл дето́рю а̂ ꙟвъца̀, шѝ а̂ кȣно́аще а̂ꙉевърȣл, чѝ фїи́нꙉ къ то́ате нȣ̀ ле по́ате кȣно́аще, съ чѣ́ркъ а̂кȣм, ка́ре а̂ꙉевѣ́рȣрй май ꙟтѫ́ю съ се неволѧскъ а̂ле кȣно́аще, пентрȣ а̂чѣ а̂ничй пре скȣ́ртȣцй ꙟсемне́ѕ.

а.) Съ а̂ве́м ма́ре гри́же, ка че ꙟвъцъ́м би́не съ щи́м, шѝ май би́не пȣци́не, шѝ би́не, декѫ́т мȣ́лте, шѝ нȣ̀ би́не съ ꙟвъцъ́м, шѝ че щи́м, кѣ́р, шѝ а̂лес съ щи́м, шѝ кȣ̀ теме́ю бȣн съ кȣно́ащем.

в) Дин лȣ́крȣриле чѣле мȣ́лте, ка́ре съ по́т ꙟвъца̀, шѝ щѝ, май ꙟтѫ́ю съ ꙟвъцъ́м чѣле ꙉе липсъ, декѫ́т чѣле ꙉе фоло́с. Къ съ щїе оу̂н Прео́т леџи́ле цъ́рїй є̂сте ꙉе фоло́с лȣй, ꙗ̂ръ съ щїе лѣ́џѣ лȣй

Дмнезе́ꙋ, шѝ кано́анеле Бисѣричїй, е҆́сте луй де ли́псъ. А̑шѣ оу̑н И҆спра́вник съ ѱїе зꙋгръвѝ, е҆́сте луй де фоло́с, ꙗ҆́ръ съ ѱїе а̑чѣлѣ, ка́ре тре́бꙋе съ ле ѱїе оу̑н И҆спра́вник, е҆́сте луй де ли́псъ.

г.) Чѣле де фоло́с май ꙟна́инте съ ка́де а̑ле ꙟвъцà, шѝ а̑ле ѱѝ, де кѫт чѣле фрꙋмо́асе, шѝ ка́ре десфътѣзъ. Къ съ ѱїе нешине оу̑н мешешꙋг, е҆́сте де фоло́с, ꙗ҆́ръ съ ѱїе а̑ жꙋка̀, е҆́сте фрꙋмо́с, шѝ десфътѣзъ. Чѝ съ ка́де май бине съ ѱїе вреꙋн мешешꙋг, декѫт съ се ленѣскъ а̑ ꙟвъцà ме́шешꙋг, пентрꙋ ка съ ꙟвѣце а̑ жꙋка̀.

Ачѣсте чи́не ле ва ци́нѣ, фо́арте ма́ре фоло́с ва луа̀ дин ꙗ҆́ле ꙟвїаца са.

§. 72.

Ꙟче ки́п, шѝ кꙋм требꙋе а̑ фа́че десъвѫрши́т ꙟцеле́сꙋл, май жо́с ꙟ Е҆дикъ май пре ла́рг во́ю зи́че.

КА́П Д҃.

Де Дерегъторі́йле чѣ́ле кътръ во́е.

---

§. 73.

Дерегъторі́йле чѣле кътръ во́е сѫнт лꙋкръ́риле а̑чѣлѣ ка́ре ѡ̑мꙋл е̑́сте дето́рю съ ле фа́къ во́ей.

§. 74.

Ꙟдрептъ́риле, саꙋ кано́анеле, ка́ре требꙋе съ ле цїе ѡ̑мꙋл ꙟ Дерегъторїйле чѣле кътръ во́е, май кꙋ са́мъ сѫнт а̑чѣстѣ.

а.) Ѡ̑мꙋл е̑ дето́рю, ка ѡ̑рй кꙋм по́ате съшй фа́къ во́ѧ май десъвѫрши́т, шѝ май де плин, а̑декъ: ка во́ѧ чѣле май десъвѫрши́т, шѝ май бꙋ́не съ во́ѧскъ.

А̑ча́стъ спꙋ́нере а̑ре темє́юл сѣ́ꙋ ꙟ темє́юл а̑чє́ла а̑л лє́џїй фирє́щй: **Фъ чѣ́ле чє пре ти́не: шѝ пре ста́тꙋл тѣꙋ фа́к май десъвѫрши́т** (32.).

в.) Дечй фїи́нд къ во́ѧ ѡ̑менѣ́скъ а̑тꙋ́нчй съ фа́че май десъвѫрши́т, кѫ́нд а̑шѣ съ ꙟдрептѣ́зъ, шѝ съ ꙟтокмѣ́ще, шѝ съ плѣкъ, кѫт ничй ѡдатъ нꙋ пофтѣще алтъ, фъръ нꙋмай че є҆сте адевърат, че є҆сте бꙋн, пентрꙋ ачѣѧ оурмѣѕъ, ка фїєще чине ꙟтрꙋ ачаста съ се ѡстенѣскъ, ка съшй плѣче вол са съ пофтѣскъ бинеле чел адевърат, шѝ де ръꙋ съ се ферѣскъ.

г.) Вол ашѣ требꙋе а ѡ ꙟтъри, ка ѡри де кѫте ѡрй поате дин май мꙋлте лꙋкрꙋрй бꙋне алѣџе, тот деꙋна ачела съл пофтѣскъ, шѝ съл алѣгъ, каре є҆сте май бꙋн.

д.) Патимиле, шѝ порнириле, шѝ ꙟтържтъриле, шѝ нъвълириле, сау мишкъриле челе несѫлниче але сꙋфлетꙋлꙋй кꙋ кѫтъ невоинцъ пꙋтем, кꙋ тоатъ съ ле ꙟфрѫнъм, съ ле ѡприм, шѝ съ ле амеѕъм, шѝ съ фачем, ка минтѣ съ стъпѫнѣскъ, шѝ съ порꙋнчѣскъ, ꙗръ патима съ аскꙋлте. Патимиле ачестѣ май кꙋ самъ сѫнт: юбирѣ, драгостѣ, шѝ мънїѧ, кѫнд нещине аꙋ прѣ юбеще чева, аꙋ съ прѣ мънїе, шѝ ашѣ съ порнеще, шѝ съ тꙋрбꙋръ, силничеще ѡрй кꙋ юбирѣ, ѡрй кꙋ мънїѧ, ꙟсъ вин шѝ ръсар дин ꙟкипꙋнириле челе аместекате, шѝ ꙟвълꙋите але бинелꙋй, шѝ але ръꙋлꙋй, а̂декъ: кѫнд нещи́не кꙋ ми́нтѣ са ꙟшй ꙟкипꙋꙗ́ще ѡ̑аре че би́не, сау ръꙋ, чѝ нꙋ̀ дезво́лт, шѝ кѣр, чѝ а̂местека́т, шѝ ꙟвълꙋи́т, шѝ динтрꙋ а̂ча́ста съ на́ще па́тима, де, а̑ꙋ прѣ юбѣще, а̑ꙋ прѣ съ мънíе, а̑ꙋ кꙋ юбирѣ, а̑ꙋ кꙋ мъніꙗ съ порнѣще, шѝ съ тꙋ̑рбꙋръ, шѝ пентрꙋ а̂чѣꙗ чел че а̂скꙋ̑лтъ де а̂чѣстѣ, ле́зне кꙋ кип де лꙋкрꙋ бꙋн съ ꙟшѣлъ, шѝ а̂лѣџе че є̑ ръꙋ ꙟло́к де бꙋн, шѝ пре си́не съ фа́че май де несъвѫрши́т, ка́рѣ є̑сте ꙟпроти́ва челѡр май сꙋ̑с зи́се (32.). Ӑшѣ да́р кѣр є̑сте, кꙋм къ по́фтеле, шѝ па́тимиле требꙋе а̂ле ꙟфрѫна̀.

§. 75.

Май де ѡ̂се́бй во́м спꙋ̑не ꙟ Є̑ѳикъ, кꙋм съ́шй ꙟдрептѣзъ нещи́не во́ꙗ, шѝ съ́шй ꙟфрѫнѣзе по́фтеле, шѝ па́тимиле.

КА́П Є҃.

Де Дерегъторíйле чѣ́ле кътръ трꙋп.

---

§ 76.

Прин дерегъторíйле чѣле кътръ трꙋп ꙟцълѣџем тоа́те лꙋкрърíле а̂чѣлѣ, ка́ре лѣџѣ фи́рей не ꙟдеторѣще съ ле фа́чем трꙋпꙋлꙋй.

§. 77.

Ка́ре сѫ́нт а̑чѣле Дерегъто́рїй пре скꙋрт а̑нчй ле во́ю ꙟсемна.

а.) Вїѧ́ца та̀ цїѡ пъзѣще, шѝ кꙋ то́атъ невоинца: кѫ́тъ по́цй, ѡ̑ а̑пъръ, шѝ те ферѣще де чѣле че ци́съ въ́д, шѝ ци́съ па́р, къ сѫ́нт стрикъчо́асе. Ӑча́ста лѣџе ꙟ ми́нтѣ фїе́ще кърꙋй ѡ̑м, ба ꙟкъ шѝ ꙟ фи́ре добито́ачелѡр а̑шѣ де а̑джнк, шѝ де а̑фꙋнд ѥ́сте ꙟфи́птъ, шѝ пꙋсъ, кѫ́т шѝ ѡ̑аменїй ꙟпреꙋнъ, шѝ добито́ачеле съ невое́ск, шѝ съ силе́ск а̑шй ци́нѣ, шѝ а̑шй а̑пъра̀ вїѧ́ца. Съ по́ате а̑дао́џе шѝ а̑чѣѧ, кꙋм къ ни́мене нꙋ по́ате съ́шй съвѫршѣскъ ми́нтѣ, шѝ съ́шй ꙟдрѣпте во́ѧ (къ ла а̑мѫндо́аѡ а̑чѣстѣ не ꙟдеторѣще лѣџѣ фи́рей), де нꙋшй ва пъзѝ, шѝ нꙋшй ва ци́нѣ вїѧ́ца са, шѝ трꙋпꙋл, ка съ а̑йбъ търїѧ, шѝ вѫртꙋтѣ са.

в.) Дрепт а̑чѣѧ фꙋџй де то́ате приме́ждїиле чѣле фъръ де сокотѣлъ, ꙟ ка́ре, шѝ кꙋ ка́ре по́цй съцй пїе́рзй вїѧ́ца ꙟтрадинс, їаръ пентрꙋ а̑чѣѧ зи́к **фъръ де сокотѣ-**

лѣ, къ нȣ̀ по́т де́ȣна съ ка́де съ фȣци́м де по́ате примеждіи́ле, чѝ ꙟкъ де мȣ̆лте ѡ̑рй требȣ̆е съ не а̑рȣнкъм ка́петеле ноа́стре ꙟ̑ приме́ждій, шѝ ꙟ̑ пери́рй ѡ̑рй пентрȣ цинѣрѣ, ши пъзи́рѣ, шѝ а̑пъра́рѣ па́тріей, ѡ̑рй пентрȣ ка съ не а̑пъръ́м, шѝ съ скъпъ́м де чел че кȣ пȣтѣрѣ, шѝ кȣ сила съ ско́алъ а̑сȣпра но́астръ, шѝ съ а̑пȣ̆къ де но́й, ка съл гони́м, шѝ съл а̑лȣнгъ́м дела но́й, а̑ȣ пентрȣ а̑лте кȣвіо́асе при́чинй.

г.) Динтрȣ а̑чѣстѣ кѣр съ кȣно́аще, кȣм къ нимика ми́нцій, шѝ ле́ціи фире́щй нȣ̀ съ ꙟпротивѣще а̑тъ́та, кът *αὐτοχειρίαν* а̑декъ: оу̑чи́дерѣ са, къ́нд нещи́не нȣ̀ а̑щѣптъ мо́артѣ, чѝ е̑л пре си́не съ ѡ̑мо́аръ.

д.) Требȣе съ а̑вей гри́же съ фій сънъто́с, шѝ невътъма́т, шѝ къ́т поцй ꙟ̑то́кма съ цій сънъта́тѣ трȣ̆пȣлȣй, а̑декъ: съ нȣ̆цй фіе ꙟ̑вѫрста́тъ сънъта́тѣ, чи то́т ꙟ̑трȣн кип, шѝ а̑сѣменѣ. Къ лѣцѣ фирей порȣнчѣще съцй цій віа́ца (а.), ꙗ̑ръ а̑ча́ста нȣ̀ по́ате фѝ, де нȣ̀ вей а̑вѣ гри́же де сънъта́те. Фъръ де а̑ча́ста лѣцѣ фирей ꙟкъ

май

май порȣнчѣще, Съ а҆ибй гріже Съ́ц ꙟмȣлцѣ́щй Съвѫршіриле, ѡ҆рй а҆ле Сȣфлетȣлȣй, ѡ҆рй а҆ле трȣпȣлȣй (32.), Іаръ Съвѫршірѣ трȣпȣлȣй май кȣ Са́мъ, шѝ май а҆ле́с Стъ ꙟ Сънътатѣ чѣ бȣнъ а҆ трȣпȣлȣй. Къ Съвѫршірѣ престе тот Сокотітъ є҆сте оу҆нірѣ а҆ май мȣлте лȣкрȣрй ѡ҆сибіте (10.). Іаръ Сънъта́те є҆стѣ а҆чел Ста́т а҆л трȣпȣлȣй, ꙟка́ре по́ате мъдȣлъ́риле Съ оу҆нѣск, ка Съшй фа́къ, шѝ Съшй плинѣскъ дето́ріѧ, шѝ Слȣжба Са, ла ка́рѣ дела Дмнезѣȣ Сѫнт пȣ́се, шѝ рѫндȣі́те.

Динтрȣ ка́ре по́цй ꙟцълѣце, че є҆сте Бо́ала, а҆декъ бо́ала є҆сте: кѫ́нд мъдȣлъриле ꙟтра чел Ста́т Сѫ́нт, кѫ́т Съ нȣшй по́атъ фа́че, шѝ ꙁпръвѝ Дерегъторіиле, шѝ Слȣжбеле Са́ле, а҆тȣнчй а҆чест Ста́т Съ зі́че Бо́алъ. Че є҆сте Сънъта́тѣ, шѝ че є҆сте бо́ала, кȣ а҆ча́стъ пі́лдъ лȣмина́т во́м а҆ръта̀. А҆шѣ, а҆декъ: кѫ́нд рѫ́нза, Сау Стома́хȣл тъȣ біне по́ате а҆мистȣѝ бȣка́теле, шѝ а҆ле префа́че ꙟ ка́рне, шѝ ꙟ Сі́нце, а҆тȣнчй Стома́хȣл Сау рѫ́нза та є҆сте

Сънътоасъ, къ тоате чѣле че Съ адȣнъ ла Стомах, ла ржнѕъ, ꙟтрȣ ачаста Съ оунѣск, ка Съ факъ амистȣнре ꙟ Стомах, ꙟ ржнѕъ. Ꙗръ кжнд ашѣ заче нещине де подагръ, адекъ: де дȣрѣрѣ пичоарелѡр, кжт нȣ поате нич мъкар афаръ дин касъ Съ ꙗсъ, атȣнчи тоате чѣле дин пичоаре Съ ꙟпротивеск Сфжршитȣлȣй, пентрȣ каре Д҃мнезеȣ аȣ фъкȣт трȣпȣлȣй пичоаре, къ Сфжршитȣл, пентрȣ каре Д҃мнезеȣ аȣ фъкȣт пичоареле, ѣсте ка Съ пȣтем оумбла дин лок ꙟ лок.

Є.) Нȣ нȣмай де ачѣѧ требȣе Съ гжндим, ка трȣпȣл Съ фіе Сънътос, ши таре, чи Съ фіе ши Спринтен, ши оушор, ши бине, ши фрȣмос, ши кȣ кȣвіинцъ ꙟтокмит, ши дирес, ши ашезат. Къ лѣцѣ фирей не ꙟвацъ, кȣм къ, кжт пȣтем май мȣлт, атжта требȣе Съ не фачем май десъвжршит (32.), ꙗръ кжнд ѣсте трȣпȣл Спринтен, ши оушор, ши бине, фрȣмос, кȣ кȣвіинцъ бȣнъ, ꙟтокмит, дирес, ши ашезат май мȣлтъ Съвжршире Съ вѣде ꙟ трȣп, декжт кжнд ѣсте нȣмай Сънътос ши маре. Ашѣ даръ афаръ де Сънътате Съ ка́де съ гѫнде́щй съцй фїе трꙋпꙋл шѝ спринтен, оушор, бине фъкꙋт, фрꙋмо́с, шѝ кꙋ кꙋвїи́нцъ дире́с, шѝ ашеза́т, шѝ ꙟтокми́т.

ѕ) Шѝ фїи́нд къ ꙟтре́г, то́т, требꙋе а цинѣ трꙋпꙋл сънъто́с (є.), оурмѣзъ, ка пре фїе́ще че мъдꙋла́ре съ ѡ апъръм, шѝ съ ѡ цине́м ꙟтрѣгъ, шѝ невътъма́тъ.

з) Фїи́нд къ лѣџѣ фи́рей пре то́т ѡ́мꙋл ꙟдеторѣзъ, ка съшй цїе сънъта́тѣ трꙋпꙋлꙋй (д), ачѣ́ѧшй лѣџе ꙟдеторѣзъ пре ѡ́м, съ фа́къ челе че фолосе́ск, шѝ ажꙋтъ, ка сънъта́тѣ шѝ тъ̀рїѧ трꙋпꙋлꙋй съ фїе стато́рникъ.

и) Ажꙋто́рюл чел май дин тѫ́ю а сънътъцїй трꙋпꙋлꙋй є́сте **МѪНКА́РѢ**, шѝ **БЕꙋТꙋРА**, кꙋ ка́ре, ка кꙋ не́ще проптеле съ ра́зъмъ, шѝ съ ци́не трꙋпꙋл.

ѳ.) Дре́пт ачѣ́ѧ дин лѣџѣ фи́рей сѫнтем дато́рй, ка атѫ́та съ мѫнкъ́м, шѝ съ бе́м, кѫт съ ажꙋ́нгъ, адекъ: съ фїе дестꙋл а плинй, кѫт пофтѣ́ще фирѣ, шѝ а ꙟтреџѝ тъ̀рїѧ трꙋпꙋлꙋй, адекъ: кѫт а-

BIBLIOTECA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

џꙋ̆нџе а̑ цинѣ ꙟ̑тре́г, Сънъто́с, шѝ та́ре трꙋ̆пꙋл.

і҃.) Ꙗ҃ръ фїи́нд къ мꙋ̆лте фѣлюрй де бꙋка́те сѫ́нт, дин ка́ре оу̑неле нѝꙋ нꙋ̆май нꙋ̀ а̑жꙋ̆тъ, шѝ нꙋ фолосе́ск сънътъцїй трꙋпꙋлꙋй, чѝ ꙟ̑къ шѝ стри́къ сънъта́тѣ, шѝ търїѧ трꙋ̆пꙋлꙋй ѡ̑ слъбе́ск, съ ка́де би́не а̑ лꙋа̀ а̑ми́нте, ка а̑чѣлѣ бꙋка́те, шѝ беꙋтꙋ̆рй съ а̑лѣџем, ка́ре а̑жꙋ̆тъ, шѝ сѫ́нт де фоло́с сънътъцїй, шѝ кꙋ дѣди́неꙋл съ не фери́м де ꙟ̑търѫтъ́риле лъкомїей, ка́ре кꙋ ки́п де дꙋлча́цъ, шѝ де плъчѣ́ре де мꙋ̆лте ѡ̑рй не ꙟ̑шѣлъ.

аі҃.) Ꙟ҃ мѫнка́ре, шѝ ꙟ̑ беꙋтꙋ̆ръ съ ка́де а̑ лꙋа̀ а̑ми́нте, шѝ а̑ къꙋта̀ шѝ ла Ста́тꙋл но́стрꙋ чел динафа́ръ, а̑декъ: ла А҃вꙋцїй, шѝ ла Боерїе, шѝ ла Дерегъторїе, ка́ре прекꙋ̆м оу̑на де а̑лта съ ѡ̑сибе́ск, шѝ хра́на а̑шѣ, сау а̑шѣ съ ка́де а̑ѡ гътѝ, а̑ ѡ̑ фа́че, шѝ а̑ ѡ̑ цинѣ. То́ате тре́бꙋе а̑ле фа́че пентрꙋ съвѫрши́рѣ ѡ̑мꙋлꙋй (32.), ꙗ҃ръ съвѫрши́рѣ ѡ̑мꙋлꙋй пофтѣще, ка Ста́тꙋл чел дин лъꙋ̆нтрꙋ съ фїе оу̑ни́т кꙋ Ста́тꙋл чел динафа́ръ, шѝ Ста́тꙋл чел де а̑кꙋ̆м съ фїе оу̑ни́т кꙋ Ста́тꙋл чел че а̑ꙋ фо́ст, ши кꙋ чел че ва Съ фїе, ка́рѣ оꙋнире нꙋ по́ате фи, дѣка мѫнка́рѣ, ши беꙋтꙋ́ра нꙋ ва фи ꙟтокмитъ Боерїей, ши Дерегъторїей, ши а̂вꙋцїилѡр фїеще кꙋ́й. Пентрꙋ а̂чѣѧ нꙋ є̃ кꙋ кꙋвїинцъ, ка чей бога́ций, ши ꙟ Боерїе ма́ре, ши ꙟ Домнїе ꙟна́лтъ, Съ тръ́ѧскъ кꙋ хра́нъ про́астъ, кꙋ ка́рѣ тръе́ск ши про́щїй, а̂шѣ, кѫ́т нꙋмай фо́амѣ, ши Се́тѣ Съ́шй Стѫ́мпере, ꙗ́ръ де кꙋвїи́нцъ пꙋцин Съ гѫндѣскъ.

вї.) Нꙋ нꙋмай мѫнка́рѣ, ши беꙋтꙋра цин Сънъта́тѣ, чи ши Ха́йнеле, кꙋ ка́ре Съ а̂ко́пере трꙋ́пꙋл, ши Ка́са, ꙟ ка́рѣ лъкꙋи́м, пентрꙋ а̂чѣѧ ши ха́йнеле, ши ка́са а̂шѣ де ꙟтокми́те Съ фїе, кѫ́т ши де фри́г, ши де кълдꙋ́ръ, ши де а̂лте ꙟтѫмплъ́рй а̂ле а̂ерꙋлꙋ́й, ши а̂ле тимпꙋрилѡр Съне пꙋте́м а̂пъра̀, ши пъꙁи, ши ꙟтре́г, ши Сънъто́с Съ не пꙋте́м цинѣ трꙋпꙋл, ши мъдꙋлъ́риле лꙋ́й, ши а̂шѣ Съ не небои́м, ка ха́йнеле, ши къ́силе, ши лъка́шꙋриле Съле а̂вем Сънъто́асе, а̂декъ: ка́ре Съ не по́атъ а̂жꙋта̀ Сънъта́тѣ, ши кꙋ ка́ре Съ не фїе ꙟдемѫ́нъ, ши Съ фїе дꙋпъ кȣвїи́нца ста́тȣлȣй Боерїей, Дерегъторїей, а̑вȣцї́йлѡр, шѝ а̑ норо́кȣлȣй но́стрȣ.

гї) Фъръ де а̑чѣстѣ ла ци́нѣрѣ сънътъ́цїй фо́арте мȣ́лт а̑жȣ́тъ, ши фолосѣще со́мнȣл. Пентрȣ а̑чѣѧ а̑и́бй гриже, кѫ́т ни́чй прѣ мȣ́лт, ни́чй прѣ пȣци́н съ до́рмй. Къ кѫ́т а̑жȣтъ сънътъ́цїй, шѝ търїе́й трȣпȣлȣй со́мнȣл че́л кȣмпъта́т, а̑тѫ́та чел май пȣци́н, сау май мȣ́лт, декѫ́т съ ка́де, слъбѣще сънъта́тѣ трȣ́пȣлȣй, шѝ мъдȣлъ́риле ле фа́че лѫнџеде.

дї) Фїинд къ хра́на фо́арте мȣ́лт а̑жȣ́тъ, шѝ фолосѣще ла ци́нерѣ, шѝ а̑пъра́рѣ сънътъ́цїй трȣ́пȣлȣй (аї), оу́рмѣзъ, ка фїе́ще чи́не а̑чѣлѣ лȣ́кръ́рй съ фа́къ, кȣ ка́ре съ гътѣще, шѝ съ къщи́гъ хра́на.

єї) Лȣкръ́риле, кȣ ка́ре съ гътѣще, шѝ съ къщи́гъ хра́на, съ зи́к ѡ̑стенѣ́лъ.

ѕї) Дрепт а̑чѣѧ динтрȣ а̑чѣстѣ лȣмина́т съ вѣде, кȣм къ фїе́ще чи́не дин лѣџѣ фи́реи ѐсте дето́рю съ се ѡ̑стенѣскъ. Съ а̑даоџем ши а̑чѣѧ, кȣм къ кȣ ѡ̑стенѣлеле трȣ́пȣлȣй съ скȣ́тȣръ, шѝ съ клътѣще, шѝ прин мижка́рѣ а̑чѣѧ съ ꙟвъртоаше, шѝ съ ꙟтърѣще. Ꙗ̑ръ дѣка нȣ̀ а̑ре мишка́ре де а̑ча́ста трȣ̆пȣл, шѝ за́че фъръ де лȣ̆крȣ, шѝ фъръ де ѡ̑стенѣлъ, нȣ̀ поа́те фѝ, ка съ нȣни́съ стри́че, шѝ съ нȣ̆й пȣтреза́скъ съ́нџеле, шѝ съ́й ка́зъ, шѝ съ́й скадъ търі́а, шѝ съ се стри́че, шѝ съ се болнъвѣскъ май ка шѝ а̑па, ка́рѣ нȣ̀ съ ми́шкъ, чи стъ̀, шѝ съ пȣтрезѣще, шѝ съ оу̑мпле де вїе́рмй, шѝ пȣте.

Тре́й сѫ́нт ка́ре бо́ю съ май а̑дло́г.

а.) Кȣмкъ че́л че де то́т ла́съ лȣкръ́риле, кȣ ка́ре съ по́ате къщига, шѝ гътѝ хра́на, а̑че́ла съ зи́че къ петрѣче ꙟ̑ лѣне. в.) Че а̑м зи́с де мѫнка́ре, шѝ де беȣтȣ̆ръ, къ съ ка́де а̑ лȣа̀ а̑ми́нте, шѝ а̑ кътȣта̀ ла ста́тȣл динафа́ръ а̑л а̑бȣцїйлѡр, шѝ а̑л дерегъторїей, шѝ а̑л Боерїей, а̑декъ: ꙟ̑ че трѣптъ е̏сте, а̑чѣла́ший шѝ ла лȣ̆крȣ, шѝ ла ѡ̑стенѣлъ тре́бȣе а̑ лȣа̀ а̑ми́нте, ка кȣвїи́нца ꙟ̑трȣ по́ате съ се щїе. г.) Мъсȣ̆ръ тре́бȣе а̑ цинѣ ꙟ̑ ѡ̑стенѣлъ, кѫ́нд лȣкръ́м, ка нȣ̀ кȣ̆мва кȣ прѣ ма́ре си́лъ ѡ̑стенинду́не съ не фрѫ́нџем, шѝ съ не стрикѐм търїа трȣ̆пȣлȣй.

зї.) Фїйнд къ тоате мъдꙋлъриле трꙋпꙋлꙋй требꙋе съ ле апъръм, шѝ съ ле пъѕим, ка нꙋ кꙋ сила чева, сау чинева съ ле ватъме (5.), ꙗръ май вѫртос требꙋе, съ авем бꙋнъ грижe, ка съ цинем ꙟтрецй, шѝ сънътоасе ачѣле пърцй але трꙋпꙋлꙋй, кꙋ каре симцим, кꙋм сѫнт ѡкїй, ꙋрекиле, насꙋл, лимба шѝ алт. Къ кꙋ кѫт сꙋфлетꙋл єсте май де фрꙋнте, шѝ май де чинсте де кѫт трꙋпꙋл, кꙋ атѫта ѡрганеле, сау ꙋнѣлтеле симцирилѡр, каре минꙋнат слꙋжеск, шѝ фолосеск минцїй ноастре, ꙟтрек пре челѣ лалте мъдꙋлърй, дин каре єсте ꙟкегат, шѝ алкътꙋит трꙋпꙋл.

иї.) Прекꙋм съ каде а цинѣ вїѧца, шѝ сънътатѣ, ашѣ де поате фи, требꙋе а не ферѝ де тоате боалеле, шѝ але деаꙋнга̀, шѝ кѫнд съ апꙋкъ де трꙋп, кꙋ лꙋкрꙋрй, шѝ кꙋ дофторїй бꙋне але гонѝ, шѝ пꙋтѣрѣ лѡр а ѡ стрика, шѝ а ѡ фрѫнџе, шѝ ашѣ трꙋпꙋл а л тъмъдꙋѝ, шѝ а л ꙟ сънътошѣ.

Ꙟчѣстѣ май кꙋ самъ сѫнт дерегъторїйле, шѝ слꙋжбеле, кꙋ каре сѫнтем деторй кътръ трꙋп. Ѣле че ар май требꙋи а̊ле зи́че а̑ни́чй де кꙋмпъта́ре, шѝ де треꙁіе, май жо́с ꙟ Є̈ѳи́къ ле во́м зиче.

КА́П. Ѕ.

Де Дерегъторі́иле ѡ̑мꙋлꙋй че́ле кътръ сине, ꙟ̑ кꙟ́т Єⷭ ла ста́тꙋл чел динафа́ръ.

---

§. 78.

Ла ста́тꙋл чел динафа́ръ а̑л ѡ̑мꙋлꙋй пꙋнем: а.) **Ӑвꙋціиле.** в.) **Чи́нстиле.** г.) **Норо́кꙋл.** Дре́пт а̑чѣа тре́й фелꙋрй де Дерегъторій съ на́ск де а̑ни́чй, ка́ре тре́бꙋе ѡ̑мꙋл съле пъꙁа́скъ. Оу̑неле съ цин де а̑ве́риле лꙋй, а̑лтеле де чи́нстй, сау де Дерегъторій, а̑лтеле де норо́к. Дела Ӑвꙋцій да́ръ съ ꙟчѣпем.

§. 79.

То́ате чѣ́ле че съ ци́н де хра́на, шѝ де слꙋ̆жба, шѝ де фоло́сꙋл трꙋ̆пꙋлꙋй, шѝ чѣле че не требꙋе́ск, ка съ не плини́м ли́пселе віе́ціи, шѝ чѣле че сꙟ́нт пентрꙋ ꙟдемнáрѣ, шѝ плъчѣрѣ, саȣ дȣлчáца, съ зи́к **А̑вȣцій**, шѝ **А̑вѣ́рй**, саȣ **Богъцій**.

А̑вȣційле дáръ сѫнт гътирѣ, шѝ а̂вѣрѣ лȣ́крȣрилѡр де кáре ѡмȣл а̂ре ли́псъ, ка съ поáтъ тръ̀и, ка съ се десфътѣзъ, шѝ съ фіе кȣ кȣвíинцъ.

Прин **кȣвíинцъ** ѫцелѣџем съ фіе а̂сѣменѣ, шѝ ѫтóкма кȣм пофтѣще стáтȣл фіеще кȣй, къ оўн Дóмн съ оўмбле ѫ хáйне прóасте, нȣ ѥ кȣ кȣвíинцъ, ничй ꙗ̆рѫ́шй оўн прóст съ оўмбле домнѣще ѫмбръкáт нȣ ѥ кȣ кȣвíинцъ. А̑шѣ кȣ некȣвíинцъ фáк чей а̂вȣцй, кáрій кȣ а̂вȣційле сале нȣ съ фолосéск кȣм съ кáде, чѝ а̂шѣ сѫнт де скȣмпй, кѫт ничй хрáна, ничй хáйнеле, ничй кáса, шѝ кáсничій, ничй милостéніѧ нȣ ръспȣнд а̂вȣційлѡр лѡр, а̂декъ: нȣ сѫнт, прекȣм сар кȣвени̇̀ ла оўн ѡ̂м, кáре а̂ре а̂тѫ́та а̂вȣціе.

§. 80.

Дин чѣле май сȣс зисе, вéзй, кȣм къ де трей фѣлюрй сѫнт а̂вȣційле, оўнеле сѫнт пентрȣ липселе чѣле де а̂кȣм а̂ле віецìй.

Ӑлтеле ле стрѫнџе нещи́не, ши̏ ле а̂дꙋ́нъ, ка сѫ а̂йбъ ꙟ врѣмѣ вїито́аре, кѫндꙋй ва фи̏ ли́псъ. Ӏаръ а̂лтеле сѫнт пентрꙋ десфъта́рѣ, ꙟдемъна́рѣ, ѿди́хна, ши̏ кꙋвїи́нца.

§. 81.

Ӑчѣстѣ а̂кꙋм ꙟцълегѫндꙋле лѣ́зне во́м ꙟцълѣџе, ши̏ а̂чѣсте каноа́не, саꙋ ꙟдрептърй май жос пꙋсе, дꙋпъ ка́ре фїе́ще чи́не сѫ ка́де съшй ꙟдрептѣ́зе, ши̏ съшй ꙟтокмѣскъ лꙋкрърилє са́ле.

а) Сѫнтем дето́рй сѫ не а̂гониси́м а̂вꙋцїй, ши̏ чѣле́ а̂гониси́те сѫ ле пъзи́м, ши̏ сѫ ле ци́нем. Къ фїи́нд къ сѫнтем дето́рй сѫ не пъзи́м, ши̏ сѫ не ци́нем вїѧ́ца ноа́стръ (77. а.), требꙋе сѫ а̂ве́м гри́жѣ, ши̏ де лꙋкрꙋриле, ка́ре не сѫнт де ли́псъ ла пъзи́рѣ, ши̏ ци́нерѣ вїе́цїй, ка́ре лꙋкрꙋрй фїи́нд къ сѫ зик а̂вꙋцїй, сѫнтем дето́рй сѫ не къщи́гъм а̂вꙋцїй, ши̏ сѫ ле грижи́м.

в.) Фїи́нд къ ꙟтоа́те ста́тꙋриле ѡ̂аменилѡр сѫ ка́де сѫ а̂гониси́м, ши̏ сѫ ци́нем а̂рмонїѧ̀, саꙋ кꙋм а̂м зиче ной кꙋвїи́нца, ка́рѣ нꙋ сѫ поа́те деспърци̏ де кътръ съвѫрши́рѣ ѡ̂мꙋлꙋй (32.), требꙋе нꙋ нȣ̆май де а̂чѣлѣ а̂вȣцї̈й съ гѫндим, каре не сѫнт де липсъ ла храна чѣ де поате зилеле, шѝ нȣ нȣ̆май а̂чѣлѣ съ ле стрѫнџем, чѝ шѝ де чѣле че сѫнт пентрȣ ѡ̂дихна, шѝ пентрȣ комодȣл, а̂декъ: пентрȣ ꙟдемѫнарѣ, шѝ бȣ̆нъ кȣвїинца съ каде съ а̂вем грижe.

г.) Прекȣм мȣ̆лте фѣлюрй де а̂вȣцї̈й сѫнт, а̂шѣ мȣ̆лте фѣлюрй де фолос дин ѣ̈ле пȣтем съ а̂вем, оу̂неле а̂вȣцї̈й май маре, а̂лтеле май мик фолос не а̂дȣк, а̂шѣ шѝ а̂ле къщига ꙟ мȣ̆лте кипȣрй требȣе съ оу̂мблъм.

д.) Май маре грижe требȣе съ а̂вем де липса чѣ де а̂кȣм, шѝ де храна чѣ де поате зилеле. Къ нимене нȣ съ ꙟдоѧще, кȣм къ май ꙟтѫю требȣе съ а̂вем грижe де цинерѣ вїецї̈й, де кѫт де комодȣл, саȣ де ꙟдъмѫнарѣ, ѡ̂дихна, шѝ кȣвїинца є̈й.

є.) Дѣка а̂тѫтѣ а̂вȣцї̈й цѣй а̂гонисит, кѫтецй а̂жȣ̆нг пентрȣ храна чѣ де поате зилеле, шѝ пентрȣ ка съцй стѫмперй фоамѣ, шѝ сѣтѣ, шѝ съ те а̂перй де фриг, шѝ де кълдȣ̆ръ, а̂тȣ̆нчй съ порцй грижe, съ а̂и̇ей шѝ ꙟ липселе, каре де а̂чѝ ꙟна́интецй во́р вени̇̀, ши̇̀ съ нȣ̀ ла́шй, ка дȣпъ че по́ате ле вей кїелтȣ̀и, ши̇ левей рѫсипи̇̀, ѡ҆́аре кѫ́ндва съ пе лȣ̀пцй, ши̇̀ съ пе некъжѣ́щй кȣ фо́амѣ, ши̇ кȣ голъта́тѣ.

5.) Ꙗ́ръ де́кацй ве́й а̂гониси̇̀ а̂тѫ́тѣ а̂вȣцїй, кѫ́те съц фїе де а̂жȣ́нс пентрȣ ли́пса чѣ де а̂кȣм, ши̇ пентрȣ чѣ вїито́аре, кȣ̂ са́ма, ка кȣ комод, сау ꙟдемѫна́ре, ши̇̀ кȣ ѡ҆ди́хнъ, ши̇̀ кȣ кȣвїи́нцъ съ по́цй тръи̇̀.

§. 82.

Де а̂ре неши́не а̂вȣцїй май мȣ́лте, декѫ́т сѫ́нт лȣй де а̂жȣ́нс, ка съший плинѣскѣ ли́пселе чѣле де а̂кȣм, ши́ чѣле че нсъвор ꙟтѫмпла̀: ши̇̀ кȣвїи́нца, а̂тȣ́нчй съ зи́че, къ а̂чѣ́ста е҆́сте БОГА́Т, ши̇̀ а̂ре БОГЪЦЇЙ. Ꙗ́ръ де а̂ре нȣ́май а̂тѫ́тѣ а̂вȣцїй, кѫ́тей сѫнт де а̂жȣ́нс, ка съ а̂ибъ хра́на чѣ де по́ате зи́леле, ши̇̀ съший цїе кȣвїи́нца, а̂чѣ́ла съ зи́че, къ а̂ре ДЕСТȢЛ. Ꙗ́ръ дека ничй а̂тѫ́та нȣ̀ а̂ре, кѫт съший по́атъ плини̇̀ ли́пселе чѣле де а̂кȣм, а̂тȣ́нчй съ зи́че САРА́К.

§. 83.

Кѫт динтрꙋ а̂ча́ста съ кꙋно̀щй:

а.) Къ нꙋ̀ съ ка́де пре чел̀ не бога́т ꙟда́тъ а̂л нꙋмѝ съра́к. Ни́чй пре чел че нꙋ є̄ съра́к, а̂л нꙋмъра̀ ꙟтре чей бога́цй.

в.) Динтрꙋ а̂чѣстѣ съ ꙟцълѣџе шѝ а̂ча́ста, кꙋм къ а̂вꙋцїйле нꙋ̀ пентрꙋ а̂вꙋцїй, чѝ пентрꙋ ли́пса, шѝ пентрꙋ комодꙋл, саꙋ ꙟдемѫна́рѣ вїецїй съ ка́де а̂ле пофтѝ. Къ а̂вꙋцїйле сѫ́нт лꙋ̆крꙋрй, ка́ре не сѫ́нт де ли́псъ, ка съ не пꙋте́м цинѣ вїѧ́ца, шѝ кꙋвїи́нца.

г.) Фїи́нд къ ѡ̂стенѣ́ла є̂сте а̂жꙋто́рюл чел май дин тѫ́ю, кꙋ ка́ре съ добѫндѣще хра́на (77. єї), а̂ ѧ́вѣ є̂сте, кꙋм къ чине врѣ съшй а̂гонисѣскъ а̂вꙋцїй, требꙋе съ се ѡ̂стенѣскъ. Дечй фїи́нд къ сѫ́нтем дето́рй а̂ не а̂гонисѝ а̂вꙋцїй (81. а.), требꙋе съ фи́м дето́рй, шѝ а̂ не ѡ̂стенѝ.

§. 84

Ста́тꙋл чел динафа́ръ май кꙋпри́нде ꙟкъ чи́нстѣ, саꙋ нꙋмеле чел бꙋн, ꙗ̂ръ чи́нстѣ а̂ча́ста є̂сте жꙋдека́та а̂лто́ра деспре съвꙟршириле но́астре, а̑декъ: че жꙋдекъ а̑лцїй де ной.

А̑декъ: Самꙋи́л жꙋдекъ, кꙋм къ Сте́фан е̑сте ѡ̑м ꙟ̑въца́т, а̑ре фа́пте бꙋ́не: а̑тꙋ́нчй Самꙋи́л чинстѣще пре Сте́фан, шѝ Сте́фан а̑ре чи́нсте.

§. 85.

Дин хотърꙟ́рѣ а̑ча́ста а̑ чи́нстїй а̑чѣстѣ кꙋ́рг:

а.) Чи́нстѣ стъ, шѝ съ проптѣще ка пре оу̑н теме́ю пре съвꙟрши́риле но́астре.

в) Фїи́нд къ то́ате съвꙟрши́риле, де ка́ре а̑лцїй жꙋдекъ, саꙋ сꙟ́нт кꙋ бꙋ́нъ са́мъ а̑девъра́те, саꙋ нꙋ́май съ па́р а̑девъра́те: кѣр да́ръ е̑сте, кꙋ́м къ то́атъ чи́нстѣ а̑ꙋ кꙋ бꙋ́нъ са́мъ, а̑ꙋ нꙋ́май съ па́ре, къ е̑ а̑девъра́тъ.

А̑чела а̑ре а̑девъра́тъ чи́нсте, ка́реле а̑ре а̑девъра́те съвꙟрши́рй, ꙗ̑ръ чел че нꙋ́май ла пъре́ре а̑ре съвꙟрши́рй, а̑чела шѝ чи́нстѣ нꙋ́май ла пъре́ре а̑ре. Жꙋдека́та чѣ де чи́нсте деспре чел че а̑ре а̑девъра́те съвꙟрши́рй, е̑сте а̑девъратъ, шѝ ца́пънъ: ꙗ̑ръ деспре чел че нꙋ́май ла пъре́ре а̑ре съвꙟрширй, жꙋдека́та, кꙋ ка́рѣ жꙋдекъм, къ е̑л а̑ре

Съвѫрши́рй, є҆́сте минчино́асъ, шѝ кȣ грешѣ́ле.

г.) Ꙟдевъра́тъ чи́нсте ни́мене нȣ̀ не по́ате да, фъръ нȣ́май а̂чела, ка́реле кȣно́аще съвѫрши́риле но́астре. Къ кȣ́м ва пȣтѣ нещи́не жȣдекà деспре съвѫрши́риле, ка́ре нȣ̀ ле кȣно́аще.

д.) Май де ма́ре пре́цъ съ ка́де а̂ ци́нѣ чи́нстѣ ка́рѣ нїѡ̀ даȣ ѡ҆аменїй чей ꙟцеле́пцй, шѝ лъȣда́цй, декѫ́т ка́рѣ нїѡ̀ даȣ чей про́щй, шѝ неꙟвъца́цй.

є.) Чи́нстѣ нȣ̀ є҆́сте а̂шѣ ꙟпȣтѣрѣ но́астръ, кѫ́т кȣ си́ла съ пȣ́тем фа́че пре а̂лцїй съ не дѣ чи́нсте. Къ чи́не ва пȣтѣ а̂шѣ порȣнчѝ минцилѡр а̂лто́ра, кѫ́т съ по́атъ силѝ пре а̂че́ѧ, де ла ка́рїй пофтѣще чи́нсте, ка съ жȣ́дече би́не де є҆́л?

ѕ.) Пентрȣ а̂чѣѧ зи́к чеїй дедемȣ́лт: кȣ́м къ чи́нстѣ є҆́сте а̂челȣ́й че чинстѣще, нȣ̀ а̂челȣ́й че съ чинстѣще.

з) Мъка́р къ пре а̂лцїй кȣ си́ла нȣ́й пȣте́м фа́че съ не чинстѣскъ (є.), ꙟсъ пȣте́м фа́че лȣ́крȣрй, шѝ фа́пте бȣ́не, шѝ

май

май кѣр а̑ а̑ръта Съвѫрши́риле ноа́стре, шѝ а̑ле пꙋ̆не ꙟна́интѣ ѡ̑ки́лѡр а̑лто́ра.

и.) Нꙋ поа́те Съвѫрши́риле не а̑дꙋ̆к ноа́ѡ ла́ꙋдъ, чѝ нꙋ̆май чѣле че Сѫ́нт а̑ле ноа́стре, а̑декъ: ка́ре кꙋ вѫртꙋ̆тѣ, кꙋ лꙋ̆крꙋл, шѝ кꙋ ѡ̑стенѣла ноа́стръ лѣм къщига́т. А̑шѣ стрълꙋчирѣ на́щерїй, шѝ мърирѣ нѣмꙋлꙋ̆й, шѝ а̑ май ма́рилѡр нощрѝ ꙟсине Сокоти́тъ нꙋ̀ не а̑дꙋ̆че ноа́ѡ ла́ꙋдъ, чѝ чи́нстѣ, мъри́рѣ, шѝ ла́ꙋда, ка́рѣ ноѝ кꙋ вѫртꙋ̆тѣ, шѝ кꙋ фа́птеле чѣле бꙋ̆не а̑ле ноа́стре ѡ̑ а̑м а̑гониси́т, а̑чѣа не а̑дꙋ̆че а̑девъра́тъ ла́ꙋдъ.

л.) Ка съ се поа́тъ щѝ, чи́не Сѫ́нт врѣдничй де чи́нсте, сау де а̑ кърѡ́ра фа́пте бꙋ̆не кꙋ чи́нсте съ ка́де а̑ жꙋдека̀, прѣ́бꙋе, шѝ кꙋ Сѣмне динафа́ръ а̑ а̑ръта̀ жꙋдека́та чѣ дин лъ́ꙋнтрꙋ а̑ минцїй, ка́рѣ ѡ̑ фа́чем де Съвѫрши́риле а̑лто́ра.

А̑йчй съ а̑дꙋ̆к ти́тꙋлїй, шѝ кꙋви́нтеле а̑чѣлѣ, кꙋ ка́ре а̑рътъм, къ би́не, шѝ кꙋ чи́нсте жꙋдекъ́м де а̑лтꙋл, шѝ а̑лтеле де а̑чѣстѣ, кꙋм Сѫ́нт, а̑ пе ꙟкина̀, а̑ да бинѣце а̑лто́ра, а̑ ꙟтреба де Сънъта́те, а̑ле пофтѝ бине, а̑ те скꙋла̀ ꙟна́интѣ а̑лто́ра, а̑ ле фа́че лок, сѫ шѣꙁѫ, а̑ а̑рѫта̀, кѫцй па́ре би́не де Є̈й, шѝ а̑лтеле ка а̑чѣстѣ.

ї.) Нечи́нстѣ є̈сте по́кма ꙟпроти́ва чи́нстїй, кѫ є̈сте жꙋдека́та а̑лто́ра де несѫвѫрши́риле, шѝ де фа́птеле чѣле рѣле а̑ле но́астре.

Де ꙟцѫле́цй би́не че а̑м зи́с де чи́нсте, леꙁне вей ꙟцѫлѣџе, че є̈сте но́аѡ кꙋ не чи́нсте.

а.) Нимика но́аѡ нꙋ̀ не по́ате а̑дꙋ̆че нечи́нсте, фѫрѫ нꙋ̆май несѫвѫрши́риле но́астре, ка́ре но́й ни́ле фа́чем, а̑декѫ: пѫка́теле, фа́птеле, шѝ лꙋ̆крꙋриле чѣле рѣле, нещїи́нца, де ка́рѣ шѝ требꙋѧ̀, шѝ пꙋтѣм сѫ не фери́м, десфрѫна́рѣ вїе́цїй, кꙋрвїи́ле, бо́алеле, шѝ па́гꙋбеле, ка́ре не ви́н дин вїѧ́ца чѣ десфрѫна́тѫ, шѝ а̑лтеле ка а̑чѣстѣ.

в) Ꙗрѫ а̑чѣлѣ, ка́ре, пентрꙋ кѫ саꙋ фѫкꙋ̆т, нꙋ̀ сѫ́нтем но́й де винѫ, шѝ де ка́ре нꙋ̀ нѣм пꙋтꙋ̆т ферѝ, нꙋ̀ не а̑дꙋ̆к но́аѡ нечи́нсте, а̑декѫ: пентрꙋ кѫ нещине нꙋ̀ а̑ре фа́цѫ фрꙋмо́асѫ, пентрꙋ кѫ саꙋ нѫскꙋ̆т дин пѫри́нцй сѫра́чй, шѝ прощй.

аї) Кѫ́нд нечи́нстѣ ѿ̑ а̑рътъм прин кꙋви́нте, шѝ прин се́мне динафа́ръ, а̑тꙋ̆нчй съ зи́че ѿ̑ка́ръ.

вї.) Дин то́ате а̑чѣ́стѣ съ вѣ́де кѣ́р, кꙋм къ фїе́ще чи́не е҃ дето́рю, кѫ́т по́ате съшй ꙟ̑мꙋлца́скъ съвѫршѝриле са́ле, шѝ съ фа́къ фа́птеле бꙋ̆не, шѝ съ се ферѣ́скъ де пъка́те, шѝ де то́ате лꙋ̆крꙋ̆риле, шѝ фа́птеле рѣ́ле (32.) съ ꙟ̑цълѣ́ще, кꙋ̆м къ фїе́ще чине е҆́сте дето́рю съ оу̑мбле съ а̑гонисѣ́скъ, шѝ съ а̑йбъ чи́нсте, шѝ де че е҃ кꙋ не чи́нсте съ се ферѣ́скъ, шѝ съ фꙋ̆гъ. Пентрꙋ къ темею́л чи́нстій е҆́сте фа́пта чѣ бꙋ̆нъ (а.) дела ка́рѣ, прекꙋм мъдꙋлъ́риле дела трꙋ̆п, а̑шѣ чи́нстѣ нꙋ съ по́ате деспърцѝ.

Дѣ́ка чи́нстѣ съ кꙋпри́нде ꙟ̑трꙋ а̑чѣ́сте хота́ръ, шѝ май мꙋ̆лт нꙋ съ лъцѣ́ще, ни́чй ꙟ̑трѣ́че, по́фта а̑добѫндѝ чи́нсте ка а̑ча́ста нꙋ е҆́сте рѣ, чѝ ꙟ̑къ ѿ̑ ла́ꙋдъ С. Па́вел ꙟ̑ ка́ртѣ кътръ Филиписѣ́нй кап д. Къ а̑ нꙋ черка̀ де а̑чѣ́ст фѣ́лю де чи́нсте, е҆́сте а̑ нꙋ врѣ а̑ черка̀ фа́пте бꙋ̆не, шѝ а̑цй фѝ

BIBLIOTECA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

оурѫ́т де лȣкрȣриле чѣле бȣне, шѝ кȣ кȣвїинцъ фъкȣте.

§. 86.

Дȣпъ че ам спȣс чѣле че сѫнт деспре чинсте, шѝ деспре ѡкаръ, съ зичем ѡаре че шѝ деспре лаȣдъ. А ЛЪȢДА пре алтȣл съ зиче, кѫнд нȣмърѫм съвѫршириле, сау перфекцїиле лȣй, адекъ: лаȣда есте нȣмърарѣ съвѫршириилор ачелȣѧ, пре кареле лаȣдъ. Ашѣ де вей зиче, къ Стефан аȣ фост фоарте маре, шѝ витѣзъ ѡсташю, ꙟцълепт, шѝ кȣмпътат, ферични, шѝ алтеле, атȣнчи лаȣзи пре Стефан, пентрȣ къ нȣмери съвѫршириле, шѝ фаптеле лȣй чѣле бȣне.

§. 87.

Їаръ кѫнд спȣй несъвѫршириле, шѝ скъдериле алтȣѧ атȣнчи ꙟл батжокорещи. Къ батжокора есте нȣмърарѣ несъвѫршириилор, шѝ а скъдерилор ачелȣѧ, пре кареле батжокорещи.

Кѫнд спȣй, къ алтȣл аре патимй, сау фапте рѣле, каре ел нȣ ле аре, атȣнчи съ зиче, къ кȣ стрѫмбȣл ꙟл виновъцє́щй, латѝнїй ачаста ѿ зик калꙋмнїе, кой ѿ пꙋте́м зи́че хꙋлъ, сау нъпа́сте, пентрꙋ кънй ка́зй нъпа́сте асꙋпръ́й, шѝ ел нꙋ є виноват, шѝ зи́чй де ел че нꙋ есте. Де́ка зичй, къ Алеѯа́ндрꙋ є ѡм беци́в, шѝ фъръ де Дм҃незе́ꙋ, шѝ ел ничй есте бецив, ничй ѡм фъръ де Дм҃незе́ꙋ, атꙋнчй съ зиче, къ кꙋ стрѫ́мбꙋл ꙟл виновъцъ́щй, шѝл нъпъстꙋе́щй, сау ꙟл калꙋмнїе́щй.

Нъпа́стѣ ꙟ до́аѡ фѣлюрй съ по́ате ꙟцълѣ́ӂе, ꙟтѫ́ю кѫ́нд кꙋ гꙋра, сау кꙋ во́рба хꙋле́ск, шѝ гръе́ск ръ́ꙋ де алтꙋл, къ ел є ашѣ, шѝ ашѣ, шѝ нꙋ є ашѣ, шѝ де ача́ста гръи́м ной айчй. Ѧлта есте кѫ́нд ла нево́е, шѝ ла па́гꙋбъ недрѣптъ ба́г пре алтꙋл, кꙋм є де аш жꙋрà еꙋ, сау ꙟтра́лт ки́п тѣш фа́че, ка съмй плъте́щй атѫ́ца ба́нй, ка́ре ѧй лꙋо́ат ꙟ прꙋмꙋт дела ми́не, шѝ тꙋ ни́чй ѿда́тъ ачей ба́нй нꙋ ѧй лꙋо́ат дела ми́не, атꙋнчй съ зи́че, къ еꙋ ка́з нъпа́сте асꙋпра та.

Клеветирѣ, шѝ нъпа́стѣ ꙟтрꙋ ача́ста съ ѡсебе́ск, къ клеветирѣ есте атꙋнчй, кѫ́нд дефъ́йм, шѝ гръ́еск ръ́ꙋ де а̂лтꙋл, ка съл фа́к де ѡ̂ка́ръ, шѝ съй стрик нꙋ̆меле чел бꙋ̆н, ѡ̂рй а̂девъра́т, ѡ̂рй неадевъра́т фіе, че зи́к де є̂л. А̂шѣ є̂ꙋ щїꙋ пре чи́нева, къ а̂ꙋ кꙋрви́т, шѝ спꙋ̆ю а̂ча́ста ла а̂лцїй, нꙋ пентрꙋ ꙟ̂дрепта́рѣ лꙋй, чѝ пентрꙋ ка съй стри́к нꙋ̆меле лꙋй, мъка́р де шѝ є̂сте а̂девъра́т, къ є̂л а̂ꙋ кꙋрвит, чѝ пентрꙋ къ є̂ꙋ кꙋ а̂ча́ста врѣꙋ съй стри́к нꙋ̆меле, є̂сте клевети́ре. Ве́зй С. Василїе ꙟ̂требарѣ дин чѣле скꙋ̆рте. (25.)

§. 88.

Деспре ла́ꙋдъ, шѝ деспре Ба́тжо́кꙋръ, шѝ деспре нъпа́сте а̂чѣстѣ ꙟ̂ са́мнъ:

а.) Кѫ́нд де а̂лтꙋл гръи́м, шѝ ѡ̂рй кꙋ кꙋвѫ́нтꙋл, ѡ̂рй кꙋ скрисо́арѣ зи́чем де є̂л, къ а̂ре съвѫрши́риле, шѝ перфекцїиле, ка́ре кꙋ а̂девъра́т ле а̂ре, а̂тꙋ̆нчй съ щїй, къ а̂ча́ста є̂сте а̂девъра́тъ ла́ꙋдъ. І̂аръ кѫ́нд зичем, а̂лтꙋл а̂ре съвѫрши́риле, ка́ре нꙋ ле а̂ре, а̂тꙋ̆нчй ла́ꙋда є̂сте минчино́асъ, шѝ фъръ де ничй ѡ̂ търїе, шѝ темéю.

в.) Чей че воéск съ ла́ꙋде чéва, а̂ча́ста май а̂лéс требꙋе съ а̂йбъ, а̂декъ: съ щїе, шѝ съ кꙋноаскъ фа́птеле чѣле бꙋ̆не, шѝ вѫртꙋ́тѣ, шѝ Съвѫрши́риле, шѝ перфекцїиле лꙋ́крꙋлꙋй, саꙋ ѡ҆́мꙋлꙋй а҆чєлꙋѧ, пре ка́реле вор съ ла́ꙋде. Къ кꙋм ва пꙋ́тѣ нещине нꙋмъра̀ вѫртꙋ́тѣ, шѝ фа́птеле чѣ́ле бꙋ́не, шѝ Съвѫрши́риле, ка́ре є҆́л нꙋ̀ле щїе? Кꙋм ва пꙋтѣ фѝ, ка чей че нꙋ̀ щїꙋ пре́цꙋл лꙋ́крꙋлꙋй съ жꙋ́дече де пре́ц, шѝ дꙋ́пъ кꙋвїинцъ съл ла́ꙋде? Къ а҆че́щѣ пентрꙋ нещїи́нца са, саꙋ пентрꙋ пърѐрѣ вѫртꙋ́тей, шѝ а҆ фа́птей бꙋ́не, ка́рѣ лѝсъ па́ре къ ѡ҆ а҆́ꙋ лꙋ́крꙋриле, ка́ре ле ви́н ꙟна́инте, нꙋ̀ по́т жꙋдека̀ а҆деве́рꙋл, пентрꙋ а҆чѣѧ по́т дѣ́ꙋна є҆́сте ꙟдо́ллъ, ѡ҆́аре а҆девъра́тъ, саꙋ неадевъра́тъ є҆́сте ла́ꙋда ло́р.

г) Пентрꙋ а҆чѣѧ чей ꙟцеле́пцй нꙋ̀ ца́н, ни́чй жꙋ́декъ де ма́ре пре́ц ла́ꙋде, ка́рѣ ѡ҆ фа́к чей не ꙟвъца́цй, шѝ ръ́д пре а҆чѣ́ѧ, ка́рїй съ Сокоте́ск пре Си́не врѣ́днѝчй, пентрꙋ къ прощїй ꙟй ла́ꙋдъ.

д.) Динтрꙋ а҆чѣстѣ съ поа́те жꙋдека̀, пентрꙋ че фїе́ще чи́не, кѫ́т поа́те съ невоа́ще, съ ка́пете ла́ꙋдъ, къ Симци́рѣ Съвѫрши́рей, а҆декъ: кѫ́нд ꙟши́не Симци́м, къ а҆ве́м вре҆ѡ Съвѫрши́ре, шѝ вре҆ѡ перфекцїе, а҆ча́стъ Симци́ре на́ще ꙟтрꙋ но́й десфъта́ре. Ї́аръ кѫ́нд съ спꙋ́н, шѝ съ нꙋ́мъръ съвѫрши́риле ноа́стре, нꙋ̀ поа́те фѝ, ка съ нꙋ̀ симци́м, кꙋм къ но́й а̑ве́м а̑чѣ́ле съвѫрши́ри, пентрꙋ а̑чѣ́а кѣ́р є̑́сте, къ декѫ́те ѡ̑́ри съ гръе́ск, шѝ съ нꙋ́мъръ съвѫрши́риле ноа́стре, но́й то́т дѣ́ꙋна не оу̑мпле́м де десфъта́ре, шѝ де пърѣ́ре бꙋ́нъ, шѝ то́т че не є̑́сте плъкꙋ́т, шѝ не десфътѣ́зъ ми́нтѣ, а̑чѣ́а пофти́м.

Пе́нтрꙋ а̑чѣ́а да́ръ нꙋ̀ є̑ минꙋ́не, къ кꙋ кѫ́т нещи́не а̑ре май ма́ре десфъта́ре, шѝ пърѣ́ре бꙋ́нъ дин ла́ꙋда, ка́рѣ и̑́съ дъ, кꙋ а̑тѫ́та май мꙋ́лт съ силѣ́ще съ ка́пете ла́ꙋдъ.

є.) Ӑчѣ́щѣ щїи́ндꙋле, съ поа́те а̑кꙋм ꙟцълѣ́це, шѝ кꙋноа́ще ѡ̑аре сѫ́нтем дето́ри съ пофти́м ла́ꙋдъ. Дѣ́ка а̑чѣ́сте кꙋви́нте: **А̑ пофтѝ ла́ꙋдъ**, съ ꙟцъле́г, кꙋм къ дела а̑лцї́й требꙋ́е кꙋ си́ла съ сто́арчем, шѝ съ пофти́м ла́ꙋде, ка є̑́й съ ла́ꙋде фа́птеле ноа́стре чѣ́ле бꙋ́не, а̑тꙋ́нчи а̑девъра́т оу̑нꙋл ка а̑чела є̑́сте неврѣ́дник де ла́ꙋдъ. Ї́аръ дѣ́ка прин невоинца, шѝ прин по́фта ла́ꙋдей ꙟцълѣ́ци а̑ оу̑рма ꙟвъцътꙋ́ра, ши̇̀ фа́пта чѣ бꙋ́нъ, а̂тꙋ́нчй де виновъцє́щй по́фта ла́ꙋдей, ꙟсашй фа́пта чѣ бꙋ́нъ ѡ̂ виновъцъ́щей, де ка́рѣ ла́ꙋда чѣ а̂девъра́тъ нꙋ̀ съ по́ате деспъ́рци.

ѕ.) Дѣка симци́м, къ писма́шїй не дефаймъ, ши̇̀ не хꙋлє́ск, ши̇̀ кꙋ стрѫ́мбꙋл не виновъцє́ск ворбинд де ной че нꙋ̀ є҆сте, а̂тꙋ́нчй деторі́ѧ но́астръ є҆сте. а) Ѡ҆рй кꙋм пꙋте́м съ не а̂ръ́тъм невиновъцї́ѧ но́астръ. в.) Дефъимарѣ́, ши хꙋ́ла, ши̇̀ гроꙁъвирѣ́ май мꙋ́лт кꙋ фа́птеле, де кѫ́т кꙋ кꙋви́нтеле съ ѡ̂ а̂ръ́тъм минчино́асъ. Къ а̂ча́ста пофтѣ́ще чинстѣ, ка́рѣ, ка съ ѡ̂ цине́м, а̂декъ: ка съ а̂ве́м нꙋ́ме бꙋ́н, ши съ фим ѡ҆аменй де ѡ̂менїе лѣџѣ фи́рей не ꙟдеторѣ́ще.

Къ фїинд къ сѫ́нтем дето́рй а̂ черка̀ чи́нстѣ нꙋ́мелꙋй бꙋ́н, ши̇̀ а̂ не фери̇̀ де тоа́тъ нечи́нстѣ (86. вї.), ши̇̀ де а̂ча́ста тре́бꙋе съ не фери́м, ши̇̀ съ ꙟпедекъ́м, ка жꙋдека́та чѣ бꙋ́нъ а̂ а̂лтора де́спре фа́птеле чѣле бꙋ́не, ши̇̀ деспре съвѫрши́риле но́астре съ нꙋ̀ ска́ꙁъ, ши̇̀ а̂шѣ съ ни́съ стри́че чи́нстѣ (87.). А̂лвѣ да́ръ є҆сте, кꙋм къ фїє́ще чи́не є҆сте дето́рю, ка дефъимарѣ́, ши̇̀ хꙋ́ла, кꙋ ка́рѣ а̂лтꙋл ꙟл хꙋлѣще, шїй стрикъ нꙋ́меле че́л бꙋ́н, съ ѡ̂ а̂ра́те минчино́асъ фа́птеле, ѡ̂рй кꙋ́ кꙋви́нтеле.

Ї́аръ кѫ́нд те дефа́ймъ, шѝ те хꙋлѣще, шѝ те грозъвѣще вреꙋн ѡ̂м дин чей май де жо́с, шѝ дин чей ръ́й, шѝ не бъга́цй ꙟ са́мъ, шѝ ка́рїй а̂ꙋ нꙋ́ме ръ́ꙋ, шѝ то́цй ꙟл щїꙋ, къ нꙋ̀ є̃ ѡ̂м де ѡ̂менїе, а̂тꙋнчй май би́не є̂сте а̂ тъчѣ, декѫ́т ꙟ за́да́р а̂ ꙟчѣпе кꙋ оу̂н ѡ̂м де нимика̀ ка а̂чела.

§. 89.

Съ вени́м а̂кꙋм ла норо́к, ка́ре латинѣще съ зи́че фортꙋна, прин **НОРО́К** ꙟцелѣцем а̂дꙋна́рѣ а̂ оу̂нирѣ, шѝ май мꙋ́лте при́чинй ꙟтрꙋ оу̂на, а̂декъ: кѫ́нд май мꙋ́лте при́чинй ꙟпре́ꙋнъ съ оу̂не́ск, ка́ре при́чинй, а̂чела, де ка́реле съ ци́н, нꙋ̀ лѣꙋ пꙋтꙋ́т май ꙟна́инте ведѣ. Норо́кꙋл, ка́ре фа́че май десъвѫршит ста́тꙋл но́стрꙋ, съ зи́че бꙋ́н, ї́аръ ка́ре съ ꙟпротивѣще съвѫрши́рей, шѝ сфѫрши́тꙋлꙋй но́стрꙋ, съ зи́че ръ́ꙋ.

§. 90.

а.) Фїи́нд да́ръ къ норо́кꙋл нꙋ̀ єстъ ꙟпꙋтѣрѣ но́астръ (89.), нꙋ̀ съ ка́де а̂ не нъкъжѝ, шѝ а̂ не дезнъдъждꙋ̆й, де кꙋ̆мва нꙋ̀ а̂вем норо́к бꙋ̆н.

в) Ꙗ̆ръ мъка́р къ норо́кꙋл чел бꙋн пре но́й не фа́че май десъвѫршит (89.), ꙟсъ съвѫрши́риле, саꙋ бꙋ̆нꙋриле, саꙋ а̂ве́риле, норокꙋлꙋ̆й нꙋ̀ сѫнт бꙋнꙋриле но́астре, а̂декъ: нꙋ̀ но́й кꙋ невойнца, шѝ кꙋ ѡ̂стенѣла но́астръ лѣм добѫнди́т, шѝ лѣм а̂гониси́т. Ꙗ̆ръ ка съ добѫнди́м чи́нсте, съвѫрши́риле, пентрꙋ ка́ре добѫнди́м чи́нсте, лаꙋ̆дъ, кꙋ невойнца но́астръ требꙋе съ фїе добѫнди́те (85. н.), ꙗ̆ръ норо́кꙋл фъръ де ѡ̂стенѣла но́астръ ви́не, де оу̂нде съ ꙟцълѣце, кꙋм къ бꙋ̆нꙋриле, саꙋ а̂ве́риле норо́кꙋлꙋ̆й ꙟси́не сокоти́те ла чи́нсте, шѝ ла ла́ꙋдъ нимика нꙋ̀ а̂жꙋ̆тъ.

Пентрꙋ а̂чѣѧ ꙟ лꙋ̆крꙋриле чѣле норокоасе, шѝ ка́ре съ ꙟтѫ́мплъ дꙋпъ во́ѧ но́астръ, фо́арте та́ре требꙋе съ фꙋџи́м де трꙋфїе, шѝ де оу̂рѫчꙋ̆не, къ фїи́нд къ а̂чѣстѣ нꙋ̀ прин невоинца но́астръ ви́н. Пе́нтрꙋ а̂чѣѧ ни́чй а̂ не цинѣ ма́рй, шѝ а̂ не лъꙋда̀, шѝ а̂ не фъли̇, шѝ а̂ не фѝ оу̂рѫ́т пентрꙋ ꙗ̈ле нꙋ̀ пꙋ̆те́м.

К А́ П З҃.

Де Дерегъторїиле чѣле кътръ а̑лцїй престе то́т, саꙋ де ѡ̑бще.

---

§. 91.

Феричи́рѣ фїеще кърꙋй ѡ̑м а̑шѣ де Стрѫнс ѐсте лега́тъ кꙋ бинеле а̑лтора, кꙋ́т де нꙋ ва фи бине, ши а̑чѣло́ра, кꙋ ка́рїй ꙟпреꙋнъ тръе́щй, нꙋ те поцй пре тине, ши Ста́тꙋл тъꙋ май десъвѫрши́т, ши лꙋкрꙋриле та́ле май феричи́те фа́че. Пентрꙋ а̑чѣа да́ръ съ ка́де, ка оу̑нꙋл пре а̑лтꙋл съ се а̑жꙋте, ши че нꙋ по́ате оу̑нꙋл съ фа́къ а̑лтꙋл, ши а̑шѣ ꙟпрꙋмꙋт съшй фа́къ би́не.

§. 92.

Де а̑ччй съ на́ск Дерегъто́рїиле чѣле ꙟпрꙋмꙋте, а̑декъ: а̑ оу̑нꙋѧ кътръ а̑лтꙋл, ка́ре Ѐ дето́рїю ѡ̑мꙋл съ ле фа́къ ѡ̑мꙋлꙋй, де врѣ съ а̑скꙋлте де ми́нте, ши ꙟцелепцѣще съ лꙋкрѣзъ, ши лꙋкръ́риле, ши фа́птеле Са́ле съ ле ꙟдрептѣзъ, ши съ ле рѫндꙋѧ́скъ лѣџѣ фирей.

§. 93.

Деспре Дерегъторїиле чѣле кътръ а̂лцїй, де врѣй съ жꙋдечй дрепт а̂чѣсте вей цинѣ:

а.) Дерегъторїиле чѣле кътръ а̂лцїй престе тот Сокотиндꙋле, Сѫнт де а̂чел фѣлю де лꙋкрърй, каре дин лѣџѣ фирей Сѫнтем деторй съ ле фачем.

в.) Дерегъторїиле чѣле кътръ а̂лцїй фоарте бине ꙟпрей чѣте съ ꙟпарт, май прекꙋм а̂м ꙟпърцит дерегъторїиле чѣле кътръ Сине а̂ле фїеще кърꙋй ѡ̂м. А̂лтеле съ цин де минте, а̂лтеле де трꙋп, ꙗръ а̂лтеле де Статꙋл чел динафаръ а̂л а̂лтора, шѝ де норокꙋл лор, каре съ каде а̂ ле съвѫршѝ.

г.) Ꙗръ кꙋм къ фїеще чине дин порꙋнка лѣџїй фирещй є̂сте деторю съ факъ Дерегъторїй, шѝ съ слꙋжѣскъ а̂лтꙋл, а̂часта ꙟ мꙋлте кипꙋрй съ поате а̂деверѝ: ꙟтѫю, лѣџѣ фирей не порꙋнчѣще, ка съ оу̂рмъм шѝ съ не ꙟмꙋлцим поате съвѫршириле, ѡ̂рй че съвѫрширй фїе (32.), шѝ фїинд къ нимене нꙋшй поате ꙟмꙋлцѝ съвѫршириле Сале, де нꙋ ва кѫꙋта̀, кꙋм съ поатъ шѝ а̂лтора фаче а̂часта (91.), пребꙋ́е да́р шѝ де би́неле, шѝ де фери́чирѣ а҆лто́ра а҆ гѫнди: а҆по́й дѣ́ка фа́чем Съ крѣскъ Съвѫрши́риле а҆лто́ра, ꙟтрꙋ а҆че́л, а҆ къро́ра Съвѫрши́рй ле фа́чем съ крѣ́скъ, во́м а҆ціца пъре́ре бꙋ́нъ, плъче́ре, шѝ десфъта́ре, къ Съвѫрши́рѣ фа́че ꙟ ѡ҆м пъре́ре бꙋ́нъ, шѝ десфъта́ре, динтрꙋ ка́рѣ а҆по́й ю҆би́рѣ, шѝ драго́стѣ а҆лто́ра кътръ но́й тре́бꙋе Съ се а҆при́нꙃъ, шѝ фїи́нд къ кꙋ ю҆би́рѣ то́т дѣ́ꙋна є҆́сте ꙟпреꙋна́тъ невои́нца а҆ фа́че Съ крѣ́скѣ фери́чирѣ а҆челꙋ́ѧ, пре ка́реле ю҆би́м, оу҆рмѣ́ꙃъ да́ръ, кꙋм къ де фа́чем Дерегъто́рїй, шѝ Слꙋ́жбе а҆лто́ра, пре а҆че́л ꙟ҆й а҆ци́цъм, ка Съ не фа́къ пре но́й май десъвѫрши́т, шѝ Съ фа́къ Съ крѣ́скъ фери́чирѣ но́астръ. Дечй фїи́нд къ дин лѣ́џѣ фи́рей Сѫ́нтем дето́рй а҆ фа́че, шѝ а҆ черка̀ то́ате, ка́ре ѡ҆рй ꙟче ки́п фолосе́ск Спре фери́чирѣ, шѝ Съвѫрши́рѣ но́астръ, шѝ ѡ҆ ꙟмꙋлцъ́ск, шѝ ѡ҆ ꙟтъре́ск пре а҆ча́ста (32.), кѣ́р є҆́сте, кꙋ́м къ но́й Сѫ́нтем дето́рй а҆ фа́че Дерегъто́рїй, шѝ Слꙋ́жбе а҆лто́ра.

д) Дрепт а҆чѣ́ла, чѣ май ма́ре ꙟдрепта́ре, ка́рѣ пре то́ате чѣ́ле ла́лте ле кꙋпри́нде, ꙟ Дерегъто́рїйле, ка́ре Сѫ́нтем детóрй съ ле фáчем а̑лтóра, а̑чáста ѥ̑сте: **Кѫ́т пóцй те невоѧ́ще, ка съ фáчй десъвѫршúт стáтꙋл чел динлъꙋнтрꙋ, шѝ чел динафáръ а̑л а̑лтóра.**

Ꙟсъ вóю, ка а̑чáстъ зúчере кꙋ ѡ̑аре че стѫмпъráре съ ѡ̑ ꙟцълéцй. а.) Дéка нꙋ ѥ̑сте ꙟпꙋтéрѣ ноáстръ съ съвѫршúм, шѝ съ а̑жꙋтъ́м пре а̑лцїй, а̑тꙋ́нчй нóй нꙋ сѫ́нтем детóрй съ фáчем май десъвѫршúт стáтꙋл а̑лтóра, къ ла чéле че сѫ́нт кꙋ непꙋтúнцъ, нúмене нꙋ ѥ̑сте детóрю. в.) Дéка Дерегъторїйле чéле кътръ тúне ꙟсꙋ́цй съ ꙟпончишѣзъ, шѝ съ ꙟпротивéск кꙋ Дерегъторїйле чéле кътръ а̑лтꙋл, а̑шѣ кѫ́т де ѡ̑дáтъ нúчй а̑ та, нúчй а̑ а̑лтꙋл съвѫршúре нꙋ съ поáте добѫндѝ, а̑тꙋ́нчй съ кáде съ а̑лéцй, шѝ съ фáчй чел че ѥ̑сте май мáре съвѫршúре, а̑декъ: мѫнтꙋúрѣ та, шѝ бúнеле тъꙋ май мꙋ̑лт съл сокотéщй, шѝ май ꙟтѫю съл пꙋй, декѫ́т фернúчирѣ а̑лтꙋ̀л. г.) Дéка нещине Дерегъторїа, сау слꙋ́жба, кáрѣ ѡ̑ пофтéще дела мúне, ѥ̑л ꙟсꙋ́шй шїѡ̀ поáте фаче, шѝ поáте сѫ́шй а̑жꙋте, а̑тꙋ́нчй нꙋ ѥ̑шй детóрю съл а̑жꙋ́цй.

Є.) Требꙋе Съ ю̑бим пре а̑лцїй, къ фїинд къ дин леџѣ фирей є̑шй деторю Съ Съвжршешй пре а̑лцїй, (91.) Съ каде, ка шѝ де Съвжршириле а̑лтора Съцй паръ бине, шѝ Съ те десфътезй де ꙗле. Къ кꙋм вей Съвжршѝ пре а̑лцїй, де нꙋ вей симцѝ бꙋкꙋрїе, шѝ десфътаре дин Съвжршириле лор? Ꙗ̑ръ ачаста нимика а̑лтъ нꙋ є̑сте, фъръ нꙋмай а̑ ю̑бѝ пре а̑лцїй: а̑шѣ даръ кѣр є̑сте, кꙋм къ требꙋе Съ ю̑бим пре а̑лцїй.

Ю̑бирѣ є̑сте ꙟчепꙋтꙋл, шѝ капꙋл дерегъторїей, шѝ а̑ бꙋней воинце чеїй ꙟпрꙋмꙋте, а̑декъ: а̑ оунꙋѧ кътръ а̑лтꙋл. Ꙗ̑ръ де Съ ва ръдикаѝ, шѝ Съ ва стрика ю̑бирѣ, а̑тꙋнчй шѝ тоатъ дерегъторїѧ, шѝ слꙋжба Съ ва ръдика, шѝ Съ ва стрика, ꙟкъ шѝ ꙟсоцирѣ шѝ политїѧ, сау ѡ̑бщѣ ѡ̑менѣскъ Съ ва спарџе, шѝ Съ ва десфаче. Ю̑бирѣ ачаста, карѣ є̑шй деторю Съ ѡ̑ а̑йбй кътръ а̑лцїй, Съ каде Съ а̑жꙋнгъ ла мъсꙋра ю̑бирей тале, кꙋ карѣ тꙋ те ю̑бещй пре тине, а̑декъ: Съ ю̑бещй пре а̑лтꙋл ка шѝ пре тине ꙟсꙋцй, къ фїинд къ, шѝ а̑лтꙋл, пре кареле требꙋе Съл ю̑бещй, а̑сеасѣменѣ ка шѝ тине есте ѡм, къ прекȣм тȣ ашѣ шѝ ел аре трȣп, шѝ сȣфлет, шѝ вїѧцъ, шѝ ачелаш аꙋ сȣфлъ, нȣ въꙁ, пентрȣ че пре ел съ нȣл юбещй ка пре тине.

ѕ.) Динтрȣ ачаста дар съ ꙟцълѣџе, кȣм къ а ноастръ деторїе есте, ка кѫт пȣтем пре алцїй съй ꙟвъцъм, шѝ съй ꙟдрептъм, шѝ ла кȣноцїинца чѣ адевъратъ съй адȣчем, шѝ съй фачем, шѝ пре ей съ кȣноаскъ че е бине, шѝ че е ръȣ, шѝ съ щїе ѡменїе, шѝ съ фїе ꙟтокмицй, шѝ харничй де тоатъ дерегъторїѧ, шѝ де тоатъ слȣжба, шѝ ꙟтȣнѣрекȣл рътъчирей, шѝ ал нещїинцїй, кȣ каре сѫнт ꙟфъшȣрацй, съл ꙟпръщїем, шѝ съл рѫмпим, шѝ дин лацȣриле пъкателѡр съй трацем, шѝ съй скоатем, шѝ ꙟ калѣ фаптелѡр бȣне съй бъгъм, шѝ нимика съ нȣ лъсъм дин челе че ажȣтъ, ѡрй ка съ ꙟцълѣгъ, шѝ съ кȣноаскъ, шѝ съ причѣпъ, шѝ съ лисъ дескиꙁъ, шѝ съ лисъ аскȣцъ минтѣ, ѡрй вол, шѝ нъравȣриле спре бине съ шиле префакъ, шѝ съ ле ꙟдрептѣꙁе.

з) Ꙟкъ́т є҄ ла трꙋ́пꙋл а҆лто́ра, ꙗ҄ а҆ми́нте, ка пре ни́мене съ нꙋ҄ ѡ҆мо́рй, шѝ кꙋ сѫ́нџеле а҆лто́ра съцй спꙋ́рчй мѫ́ниле, ꙗ҄ а҆ми́нте, ка съ нꙋ҄ стри́чй сънъта́тѣ а҆лто́ра ни́чй пꙋтѣ́рѣ, шѝ вѫртꙋ́тѣ трꙋ́пꙋлꙋй лѡр съ нꙋ҄ ѡ҆ стри́чй, шѝ съ ѡ҆ фрѫ́нџй, ни́чй ꙗ҆ръшй трꙋ́пꙋл а҆лтꙋꙗ фъ́ръ де сокотѣ́лъ съ нꙋл ꙟтърѫ́цй, саꙋ съл а҆ци́цй, шѝ съл стѫрне́щй, шѝ съл тра́џй спре дезмирдъ́риле кꙋрвїей, саꙋ спре бецїе, саꙋ съй ръне́щй мъдꙋлъ́риле, шѝ съ йле ва́тъмй, саꙋ съ ле чꙋнгъре́щй, саꙋ ѡ҆рй кꙋм ꙟтра́лт кип съ ле стри́чй.

и.) Съ а҆йбй гри́же шѝ де чи́нстѣ, шѝ де нꙋ́меле чел бꙋ́н а҆л а҆лтꙋꙗ, шѝ съ те ферѣ́щй де тот че вѣ́зй, шѝ кꙋно́щй къ стри́къ, саꙋ ꙟпꙋцинѣ́зъ лаꙋ́деле а҆лто́ра.

л.) Кꙋ ма́ре сѫргꙋ́ницъ съ ка́де а҆ а҆вѣ гри́же, ка а҆вери́ле а҆лтꙋꙗ̀ съ нꙋ҄ ле скъдѣ́м, шѝ съ нꙋ҄ ле ꙟпꙋци́нъм, чѝ май би́не съ ле ꙟмꙋлци́м, шѝ съ ле крѣщем.

і.) То́ате чѣле пънъ а҆кꙋ́м зи́се ꙟва́цъ, кꙋм къ нꙋ҄ требꙋе а҆ фа́че май де несъвѫршит ста́тꙋл ни́мърꙋй, шѝ пре ни́мене ѡ҆рй чи́не, шѝ де оу҆нде фі́е а҆л рънѝ, саȣ а҆л вътъма̀.

Прин рънѝре, шѝ прин вътъма́ре нȣ̀ ꙟ҆цълѣ́џем нȣ̆май кѫ́нд ꙟ҆фрȣнтѣ́ѕ пре а҆лтȣл, чѝ ѡ҆рй кȣм ꙟ҆й фа́к па́гȣбъ, саȣ ꙟ҆й стри́к, а҆ча́ста съ зи́че а҆ рънѝ, саȣ а҆ вътъма пре а҆лтȣл, а҆шѣ кѫ́т а҆ рънѝ є҆́сте, кѫ́нд ста́тȣл а҆лтȣѧ ꙟ҆л фа́к май де несъвѫ́ршит, ꙗ҆́ръ ръ́ȣл а҆чела, ка́ре ръса́ре динтрȣ а҆ча́стъ рънѝре, шѝ вътъма́ре, съ зи́че па́гȣбъ.

аї) Дре́пт а҆чѣѧ ни́мерȣй нȣ̀ тре́бȣе а҆ фа́че па́гȣбъ, къ фі́инд къ пре ни́мене ничй ꙟ҆трȣн кип нȣ̀ тре́бȣе съл рънúм (ї.), ничй па́гȣбъ ни́мънȣй нȣ̀ тре́бȣе съ фа́чем, къ па́гȣба де рънúре нȣ̀ съ поа́те деспърцѝ.

вї.) Ꙗ҆́ръ де а҆м фъкȣт кȣйва па́гȣбъ, а҆ча́ста тре́бȣе съ ѡ҆ ꙟ҆тоа́рчем, къ де нȣ̀ ве́й ꙟ҆тоа́рче па́гȣба, ка́рѣ ѡ҆ а҆й фъкȣт а҆лтȣѧ, а҆тȣнчй ра́на а҆лтȣѧ рѫмѫ́не, шѝ нȣ̀ съ ꙟ҆сънътошѣ̀ѕъ (ї.), ꙗ҆́ръ фі́инд къ пре ни́мене нȣ̀ тре́бȣе а҆л рънѝ (ї.), а҆лвѣ̀ є҆́сте, кȣм къ тре́бȣе съ ꙟ҆тоа́рчем па́гȣба, ка́рѣ а҆м фъкȣт а҆лтȣѧ, ка съ ꙟ҆чѣ́те ра́на, шѝ съ се ви́ндече.

ꙟсъ Сѫ́нт ѡ҆аре че лꙋ́орй а̂ми́нте ші̀ сокотѣ́ле, ка́ре требꙋе а̂ле цинѣ̀ ла ꙟ̑тоа́рчерѣ па́гꙋбей, динтрꙋ ка́ре а̂и́чй нꙋмай оу̑на во́ю пꙋне. Кѫ́нд нещи́не нелꙋ́ѫнд Са́ма, ші̀ невъзи́нд май ꙟ̑на́инте, ші̀ фъръ де вѣ́сте ꙟ̑цй фа́че па́гꙋбъ, а̂тꙋ́нчй є҆а а̂чѣ́ па́гꙋбъ а̂р требꙋѝ съ цїѡ ꙟ̑тоа́ркъ, чѝ а҆ꙋ нꙋ̀ ѡ̑ поа́те ꙟ̑тоа́рче, а҆ꙋ де ѡ ва ꙟ̑тоа́рче, неферичи́т съ фа́че, ші̀ дел вѣ́й силѝ съцй ꙟ̑тоа́ркъ па́гꙋба, ва́й де є҆л ва фѝ. Ꙟ̆тꙋ́нчй да́ръ ръ́ꙋ а҆й фа́че, дела́й силѝ съцй ꙟ̑тоа́ркъ па́гꙋба, чѝ май бѝне съл є҆рцй де то́т, а҆ꙋ нꙋмай а̂тѫ́та съ пофте́щй съцй ꙟ̑тоа́ркъ, кѫ́т ші̀ є҆л съ поа́тъ тръѝ, ші̀ съ нꙋ̀ фїе де то́т ва́й де є҆л, ші̀ неферичи́т, ші̀ съ нꙋл Силе́щй съцй ꙟ̑тоа́ркъ май мꙋ́лт, декѫ́т поа́те, чѝ нꙋмай кѫ́т є҆сте лꙋ́й кꙋ пꙋти́нцъ, сау съл а̂щепцй, ка де ва пꙋтѣ́ пре рѫ́нд, ші̀ пре ꙟ̑че́т съцй ꙟ̑тоа́ркъ.

Ꙟ̆декъ: а҆ꙋ лꙋа́т ѡ҆аре чи́не дела ти́не грѫ́ꙋ, ші̀ сау ꙟ̑тѫмпла́т де ꙗ҆ꙋ а̂ре ка́са кꙋ грѫ́ꙋ кꙋ то́т, сау бѝте а҆ꙋ лꙋа́т, ші̀ сау ꙟ̑тѫмпла́т боа́лъ, ші̀ а҆ꙋ мꙋ́рит. Є҆л а̂кꙋ́м а҆ꙋ ръма́с, а̂шѣ̀ де съра́к, кѫ́т а̂вїа съ ци́не пре Си́не, шѝ прꙋ́нчїй съй, а̂кꙋм де ца́р ꙟто́арче є҆́а цїе па́гꙋба та̀, плъти́ндꙋцй че а҆́ꙋ лꙋа́т дела ти́не, а̂р ръмѫнѣ оу҆́н мꙋрито́рю де фо́аме. ꙟпрє́ꙋнъ кꙋ прꙋ́нчїй де а̂ре, саꙋ де лай си́ли съ плътѣскъ, а̂р къꙋта̀ съ фїе ꙟро́бїе, шѝ ни́чй де си́нешй, ни́чй де прꙋ́нчй нꙋ а̂р пꙋтѣ грижѝ, нѝчй цїе нꙋ ца́р пꙋтѣ плътѝ. Саꙋ а̂ре ѡ҆́аре че фо́арте пꙋци́н, ка́рѣ дѣка вей лꙋа̀ тꙋ дела є҆́л пентрꙋ дето́рїе, є҆́л ръмѫне кꙋ нимика мꙋрито́рю де фо́аме: а̂тꙋ́нчй да́ръ ла ѡ̂ ꙟтѫмпла́ре ка а̂ча́ста май бине съл є҆́рцй де то́т, а҆́ꙋ де по́ате чє́ва съц ꙟто́аркъ, съ а҆́йбй пꙋцинтѣ ꙟгъдꙋ́инцъ, ка пре ꙟче́т, шѝ нꙋ съл силє́щй ѡ҆да́тъ, съцй плътѣ́скъ, фїи́нд къ а̂чѣсте па́гꙋбе нꙋ дин негрижѣ, саꙋ дин лѣнѣ лꙋй саꙋ ꙟтѫмпла́т, чѝ фъръ де вѣсте, шѝ фъръ де щи́рѣ, шѝ фъръ де май ꙟна́интѣ лꙋй вѣдѣре саꙋ ꙟтѫмпла́т.

гї.) Сѫ́нтем ꙟкъ дето́рй, ка тꙋтꙋро́р съ фи́м прїє́тенй, шѝ нимъꙋй нꙋ требꙋе съ фи́м непрїє́тенй, саꙋ връжма́шй Къчй фїи́нд къ Сѫ́нтем дето́рй съ ю̂би́м пре а̂лцїй (д.), ї҆аръ чел че ю̂бѣще пре а̂лтꙋл, а̂чела Є̂сте прїе́тен а̂че́лꙋѧ, пре ка́реле ꙟ̂л ю̂бѣще: оу̂рмѣꙁъ да́ръ де а̂нчй, кꙋм къ требꙋе съ фи́м прїе́тенй а̂лто́ра, шй нимъ́рꙋй връжма́шй. **Връжма́шй** сѫнтем а̂чело́ра, пре ка́рїй ꙟ̂й оу̂рѫм.

К А́ П Ї҃.

Де Дерегъторїиле чѣле кътръ прїе́тенй, шѝ кътръ връжма́шй.

---

§. 94.

Дерегъто́рїйле чѣле кътръ прїе́тенй, кꙋ а̂чѣсте ꙟ̂дрептъ́рй съ по́т кꙋпринде.

а.) Пре прїе́тенй требꙋе а̂ ю̂бѝ. Къчй фїинд къ пре то́цй ѡ̂аменй ѡ̂рй ка́рїй фїе, требꙋе съй ю̂бим (93. д.), съ вѣде, шѝ съ ꙟ̂цълѣџе, кꙋм къ май а̂ле́с пре а̂чѣѧ требꙋе съй ю̂би́м, ка́рїй пре но́й не ю̂бе́ск, ꙗ̂ръ ка́рїй не ю̂бе́ск пре но́й, сѫнт прїе́те́нй. А̂шѣ да́р май а̂ле́с сѫнтем дато́рй съ ю̂бим пре прїе́тенй.

в) Пъꙁѣще, ка де кꙋмва прин неꙟцелепчꙋнецй грешѐск прїе́тенїй, съ нꙋ те мънїй та́ре пре є̓й, ши̓ юбирѣ съ ѡ ꙟто́рчй ꙟ оуръ. Къ де а̓ȣ ши̓ фъкȣ̆т кѫндва чѣва прїѐтенȣл ꙟпроти́ва ноа́стръ, нȣ̀ требȣе съ сокоти́м, кȣм къ ꙟтради́нс, ши̓ кȣ во́ѧ а̓ȣ фъкȣ̆т а̑ча́ста, кѫчй фїйнд къ є̓сте є̓л прїѐтен, не юбѣще, ши̓ съ бȣ̆кȣръ де фери́чирѣ ноа́стръ, къ а̑ми́нтрилѣ нȣ̀ а̑р фи̓ прїѐтен, пентрȣ а̑чѣѧ нȣ̀ съ по́ате крѣде, кȣм къ є̓л кȣ̆ во́ѧ, ши̓ ꙟтради́нс ва съ фа́къ чѣле че стри́къ, сау ꙟпѣдекъ бинеле, ши̓ фери́чирѣ прїѐтенȣлȣй съȣ.

Пентрȣ а̑чѣѧ ръ́ȣ, ши̓ фъръ де дрепта́те, ши̓ кȣ виклешȣг фа́к кȣ прїѐтенїй съй, чей че фа́птеле, сау зи́селе прїѐтенилѡр съй прѣ пре а̑мъръȣнтȣл ле десфа́к, ши̓ ле чѣркъ, кȣм съ зи́че дин фи́р ꙟпъ́р ши̓ ле че́рн, къ а̑че́ст лȣкрȣ то́т прїєтешȣгȣл ꙟл стри́къ.

г.) Де то́т ѡ̑рй че сȣфлетȣлȣй, сау трȣпȣлȣй, сау норо́кȣлȣй, сау чи́нстїй, сау а̑ве́рилѡр прїѐтенȣлȣй тъȣ по́ате фи̓ спре стрика́ре, те ферѣще, ка ними́ка де а̑чѣстѣ съ нȣ̀ фа́чй, ни́чй съ ворбѣ́щй. Къ а̑ча́ста пофтѣще, ши̓ лѣџѣ фи́рей (32*), ши̓ май а̑ле́с юби́рѣ а̑чѣѧ, ка́рѣ прїѐтенȣл, чел че те юбѣще кȣ бȣнъ дрептáте, пофтѣще дела тíне.

д.) Нíчй пре връжмáшȣл тъȣ нȣл ръні, нічй ꙟй стріка лȣй. Връжмáшȣл пре ної не оурáще, ші пентрȣ ачѣѧ аȣ амвѣ, аȣ пре аскȣнс съ мȣнчѣще съ ꙟпѣдече, ші съ стріче ферічірѣ ноáстръ.

Дечй дáръ дѣка ръне́щй пре връжмáшю, шій стрічй, ші стáтȣл лȣй ꙟл фáчй май де несъвѫршіт, атȣнчй оура лȣй асȣпра та май тáре съ ꙟтърѫ́тъ, ші съ апрінде, ші май мáре пóфтъ ва авѣ съ те фáкъ пре тíне неферічіт, ші ръȣл кȣ ръȣ съ ціл ꙟтóаркъ. Ашѣ тȣцй стрічй ферічірѣ та, ші връжмáшȣлȣй, ка кȣм ꙟй да арме, кȣ кáре съ те вáтъме, кáре лȣкрȣ кѣр ꙟл вéзй, къ есте ꙟпротíва ле́џіій фірещй.

є.) Нíчй требȣе а оурѫ̀ пре връжмáшй. Къ де оуръщй пре връжмашй, те вéй ꙟде́мна, ші те вéй апрѫ́нде кȣ пóфтъ, ка съ стрічй ферічірѣ връжмáшілѡр тъй, ші стáтȣл лѡр съл фáчй май де несъвѫршіт, ші кȣ ачáста ръне́щй пре връжмáшȣл (93. і.): ашѣ дáр нíчй а оурѫ̀ пре връжмáшȣл нȣ требȣе.

ѕ.) Врѫжма́шилѡр съ ка́де съ ле є̑ртъм. Къ фїи́нд къ пре врѫжма́ш нꙋ̀ требꙋе а̑л оу̑рѫ̀ (є.), а̑ꙗвѣ є̑сте, кꙋм къ поате требꙋе а̑ щѣрџе дин ми́нте, ка́ре съ въд, къ по́т фѝ причи́нъ, ши матерїе де оу̑ръ, шѝ пентрꙋ а̑чѣѧ тоатъ стрѫмбъта́тѣ, ка́рѣ цаꙋ фъкꙋ̑т цїе врѫжма́шꙋл ѡ̑ оу̑ӥтъ, шѝ ѡ̑ сокотѣще, ка кꙋм нꙋ̀ а̑р фѝ. Ка́рѣ фъкѫнд є̑ртъм врѫжма́шилѡр. Ӑшѣ дар а̑ꙗвѣ є̑сте, кꙋм къ требꙋе съ є̑ртъм врѫжма́шилѡр, а̑декъ: а̑шѣ съй сокоти́м, ка кꙋм нꙋ̀ нѣ̑р фи ръни́т, ни́чй стрика́т.

з.) Дѣка а̑шѣ ве́й лꙋа̀, шѝ ве́й рѫдика дин ми́жлок стрѫмбъта́тѣ, ка́рѣ є̑сте причи́на оу̑рѫй, а̑тꙋ̑нчй ꙟпрꙋн ки́п ве́й а̑вѣ, шѝ ве́й ци́нѣ пре врѫжма́шй, ка шѝ пре чеѧла́лцй ѡ̑аменй. Шѝ а̑шѣ врѫжма́шꙋлꙋй а̑чѣлѣшй дерегъто́рїй, шѝ слꙋ̑жбе є̑щй дето́рю съ фа́чй, ка́ре ши чело́ра лалцй ѡ̑аменй.

и.) Дечй да́ръ фїи́нд къ пре то́цй ѡ̑аменїй требꙋе а̑й юбѝ (93. ї.), прекꙋм пре а̑лцїй, а̑шѣ шѝ пре врѫжма́ш требꙋе съл юбе́щй.

BIBLIOTECA ACADEMIEI

д.) Де съ ꙟтѫ́мплъ, ка връжма́шїй кꙋ сѫлни́чїе съ се скоа́ле а̂сꙋпра вїе́цїй ноа́стре, а̂тꙋ́нчй съ ка́де, ка мънїа, сълни́чїа, шѝ нъбъли́рѣ лѡ́р съ ѡ̂ ѡ̂прим, шѝ съ ѡ̂ ꙟфрѫ́нцем, ка съ нꙋ̀ не поа́тъ стрика̀ ни́чй сънъта́тѣ, ни́чй вїѧца ноа́стръ. Къ де врѣме че фїе́ще чи́не кꙋ кѫ́тъ невои́нцъ, шѝ фербинцѣлѣ поа́те, кꙋ поа́тъ ѥсте дето́рю съ а̂йбъ гри́же, съшй пъѕа́скъ, шѝ съшй цїе ꙟтрѣгъ, шѝ а̂фа́ръ де приме́ждїе вїѧца са, шѝ сънъта́тѣ, шѝ лꙋ̂крꙋриле са́ле (32.) съ ꙟцълѣце, кꙋм къ фїе́ще чи́не ѥсте дето́рю, ка де ва симцѝ, шѝ ва лꙋа а̂ми́нте, кꙋм къ връжма́шꙋл гѫндѣще, шѝ а̂лешꙋ́ѧще, шѝ връжмъшѣще а̂сꙋпра вїе́цїй са́ле, сау кꙋм къ врѣ съй пѣръ нꙋ̂меле чел бꙋн, шѝ норо́кꙋл, ꙟто́т кипꙋл съ се невоѧ́скъ, ка съ се поа́тъ а̂пъра, шѝ мѫнтꙋѝ, шѝ кꙋ а̂чѣлѣ а̂жꙋтори́нце съ се фолосѣскъ, кꙋ ка́ре съ поа́тъ а̂ба́те дела си́не пꙋтѣрѣ, шѝ сѫлничїа, шѝ па́гꙋбеле, ка́ре ва съ ле фа́къ връжма́шꙋл съ ле ꙟпѣдече.

і) Ꙗ́ръ кѫнд ѡ̂при́м пре връжма́ш, шѝ а̂ба́тем, шѝ ꙟтоа́рчем дела ноѝ рѣлеле, шѝ стрѫмбътъ́циле, ка́ре ва є҆́л съ ни́ле фа́къ, а҆ча́ста фїє́ще чи́не съ лꙋо́м а҆ми́нте, ка де поа́те фѝ, ни́чй ноа́ѡ, ни́чй врѫжма́шꙋлꙋй съ фа́чем вре́ѡ нево́е, шѝ вре́ѡ па́гꙋбъ. Съ ка́де съ а҆ве́м гри́же, ка шѝ фери́чирѣ ноа́стръ съ се цїе невѫтѫма́тъ, шѝ врѫжма́шꙋл ѫ҆къ саꙋ ни́чй ѡ҆ па́гꙋбъ, саꙋ кѫт съ поа́те май оу҆шоа́ръ, съ пъцꙗ́скъ.

Кѫ́нд во́м съ ѡ҆при́м пре врѫжма́ш, шѝ съ а҆ба́тем де ла́ но́й стрѫмбътъ́циле, шѝ ръꙋ҆тъ́циле, ка́ре є҆́л врѣ съ не фа́къ ноа́ѡ, а҆тꙋ́нчй ми́нтѣ не ѫ҆ва́цъ съ ци́не́м а҆чѣ́стѣ. а.) Кꙋ сфа́тꙋл, шѝ кꙋ кꙋви́нтеле съ че́ркъм тоа́те, да́р де пꙋте́м фа́че па́че, май би́не декѫ́т съ вени́м ла май ма́рй, шѝ май кꙋ а҆спре съ не а҆пъръ́м. б.) Ї҆а́ръ де нꙋ̀ во́р фолосѝ ними́ка кꙋви́нтеле, шѝ кꙋ ѫ҆де́мнꙋриле, а҆тꙋ́нчй ѡ҆рй кꙋм пꙋте́м съ не а҆пъръ́м вїа́ца ноа́стръ де си́ла, шѝ де нъвъли́рѣ, шѝ де а҆сꙋпрѣла врѫжма́шꙋлꙋй.

аї.) Де а҆ни́чй съ зи́че: **КꙊМПЪТꙊЛ НЕВИНОВА́ТЕЙ А҆ПЪРЪ́РИ,** ка́ре нꙋ̀ є҆́сте а҆лтъ, фъръ нȣ̆май а̑пъра́рѣ трȣ̆пȣлȣ̆й, шѝ а̑ вїе́цїй ꙟ̑потри́ва че́лȣ̆й, че кȣ пȣте́рѣ, шѝ кȣ си́ла а̑сȣ̆пра ноа́стрѫ съ скоа́лъ. Съ зи́че **кȣ̆мпът**, пентрȣ къ ла ѡ̑ а̑пъра́ре ка а̑ча́ста требȣе съ ꙗ̈ȣ а̑ми́нте, шѝ а̑шѣ съ кȣ̆мпът, кѫ́т нȣ ꙟ̑да́тъ съ ꙟ̑че́п кȣ май марй, шѝ кȣ май грѣле мижлочи́рй, шѝ а̑жȣтори́нце а̑мъ а̑пъра̀, чѝ кȣ чѣле май лине: ꙗ̈ръ кѫ́нд въꙁ, къ кȣ а̑чѣлѣ нȣ мъ по́чю̆ а̑пъра̀, а̑тȣ̆нчй шѝ май кȣ грѣле ꙟ̑че́п а̑мъ а̑пъра̀, ѡ̑рй кȣм по́чю̆, нȣ̆май съмй по́чю̆ ци́нѣ вїа́ца. Ӑдекъ: съ скоа́лъ чинева а̑сȣ̆пра мѣ, е̑ȣ въ́ꙁ, къ лѣ́ꙁне ло́ю̆ бирȣ̀и смѫнчи́ндȣ̆й а̑рма дин мѫ́нъ, сау ловиндȣл кȣ бъцȣл пре́сте мѫ́нъ, сау легѫ́ндȣл, сау ꙟ̑кизѫ́ндȣл, сау ꙟ̑тра́лт ки́п, а̑тȣ̆нчй нȣ требȣе ꙟ̑да́тъ съ дау съл ѡ̑мо́р, сау гре́ȣ съл ръне́ск, къ а̑шѣ фъкѫ́нд нȣ цїю̆ е̑ȣ кȣ̆мпът бȣн, ни́чй съ поа́те зи́че, къ а̑м цинȣ̆т кȣ̆мпътȣл невинова́тей а̑пъръ́рй.

вї.) Дрепт а̑чѣ́ла лѣцѣ фи́рей порȣнчѣще, съ цине́м кȣ̆мпътȣл невинова́тей а̑пъръ́рй, кѫ́нд не а̑пъръ́м де чей че съ скоааъ а̂сꙋпра віе́цїй ноа́стре. Къчй фии́нд къ лѣџѣ фи́рей порꙋнчѣще, ка пентрꙋ ка съ не цинѐм сънъта́тѣ, шѝ віа́ца, поа́тъ мънїѧ̀, Сила, шѝ нъвълирѣ връжма́шꙋлꙋй съ ѡ̂ ѡ̂при́м, шѝ съ ѡ̂ ꙟфрѫ́нџем (94. аї.) съ ꙟцълѣџе, кꙋм къ а̂чѣлашй лѣџе фирѣскъ не ꙟдеторѣще, ка Си́ла кꙋ Си́лъ съ ѡ̂ а̂ба́тем дела ной, шѝ віа́ца ноа́стръ съ ѡ̂ а̂пъръ́м де чѣл че кꙋ Си́лъ съ Скоа́лъ а̂сꙋпръне, ꙟсъ а̂шѣ, ка съ цинѐм кꙋмпътꙋл невинова́тей а̂пъръ́рй. А̂ча́ста ꙟтраче́ст ки́п съ поа́те а̂ръта̀.

Пꙋне, къ връжма́шꙋл тъ́ꙋ кꙋ а̂рмъ съ Скоа́лъ а̂сꙋпра віе́цїй та́ле, шѝ съ а̂пꙋкъ де трꙋпꙋл тъ́ꙋ, ла ѡ̂ ꙟтъмпла́ре ка а̂ча́ста де нꙋ̀ те ве́й а̂пъ́ра тꙋ пре ти́не, шѝ съцй цїй віа́ца, ка́рѣ ѡ̂ по́цй ци́нѣ, нꙋмай съ врѣй, а̂ꙋ нꙋ̀ ве́й фѝ тꙋ оучигъторюл тъ́ꙋ, а̂ꙋ нꙋ̀ те ве́й зи́че *αυτοχειρ*, а̂декъ: ѡ̂мориторюл тъ́ꙋ, ка́реле пре тине ꙟсꙋцй те ѡ̂мо́рй? А̂ꙋ нꙋ̀ віа́ца, ка́рѣ цїе ѡ̂ а̂ꙋ да́т Дꙋмнезе́ꙋ, съ ѡ̂ грижѐщй, шѝ съ ѡ̂ а̂перй, шѝ съ ѡ̂ пъзѐщй, тꙋ тѣй лени́т а̂ ѡ̂ грижѝ, а̂ ѡ̂ пъзи? А̂ꙋ нꙋ̀ ꙟде́мнꙋл чел фирѣ́ск, ка́ре Дꙋмнезе́ꙋ кꙋ ма́рѣ са ꙟцелепчꙋне а̂дъ́нк лаꙋ пꙋс ꙟмѝнтѣ та, ка съцӥ цїнӥ вїѧ́ца, де то́т ꙟ̑л ръдичӥ, шил ка́лчӥ, шил стричӥ.

Бѝне зѝче философꙋл Цицеро́н деспре а̑че́ст лꙋ́крꙋ ꙟ̑ кꙋвѫнтꙋл чел пентрꙋ Мило́н ка́п д҃: оу̑нде а̑шѣ скрїе: Є҃сте а̑ча́стъ нꙋ̀ скри́съ, чѝ нъскꙋтъ лѣ́џе, ка́рѣ нꙋ̀ ѡ̑ а̑м ꙟ̑въца́т, нꙋ̀ ѡ̑ а̑м лꙋа́т, нꙋ̀ ѡ̑ а̑м четѝт, чѝ дѝн ꙟ̑са фи́рѣ ѡ̑ а̑м а̑пꙋка́т, шѝ ѡ̑ а̑м сꙋпт, шѝ ѡ̑ а̑м при́нс, ла ка́рѣ нꙋ̀ сѫнтем ꙟ̑въца́цӥ, чѝ фъкꙋцӥ, нꙋ̀ рѫндꙋи́цӥ, чѝ ꙟ̑токми́цӥ, ка де а̑р къдѣ вїѧ́ца но́астръ ꙟ̑ нещїе пѫнді́рӥ, ꙟ̑ си́ла, ꙟ̑ а̑рма ѡ̑рӥ а̑ ло́трилѡр, ѡ̑рӥ а̑ връжма́шилѡр то́атъ кꙋвѫнта́рѣ чѣ кꙋвїо́асъ а̑ мѝнцїи а̑р фѝ, ка съ не а̑пъ́рѣм вїѧ́ца.

Ꙟ̑ мꙋлте кѝпꙋрӥ съ приче́ск, шѝ чѣ̑ркъ чей май де кꙋрѫнд да́скалӥ де кꙋмпътꙋл невинова́тей а̑пъръ́рӥ, оу̑нїй ꙟ̑трꙋн кѝп, а҆лцїй ꙟтра́лт кип зи́к, кѫ лаꙋ ꙟгѫдꙋи́т фи́рѣ. Пꙋци́нтѣле деспре а҆чѣстѣ є҆ꙋ вою̆ пꙋне а҆ичй. а) Кꙋмпѫтꙋл невинова́тей а҆пѫрѫрй а҆ре ло́к нꙋмай ꙟ Ста́тꙋл чел фире́ск, оу҆нде ни́мене нꙋ є҆сте май ма́ре, кѫрꙋ̀ѧ сѫ те ла́шй сѫ те а҆пере. в.) А҆ре ло́к а҆тꙋнчй, кѫ́нд кꙋ си́лѫ сѫ скоа́лѫ нещи́не а҆сꙋпра вїе́цїй та́ле. г.) Кѫ́нд ни́чй кꙋ фꙋга нꙋ̀ те по́цй мѫнтꙋ̀й, ни́чй є҆сте а҆лтꙋл, ка́реле сѫ те скоа́цѫ дин а҆чѣ приме́ждїе. д) Ꙟ кꙋмпѫтꙋл невинова́тей а҆пѫрѫрй дела а҆жꙋтори́нцеле, шѝ дела мижлочи́риле чѣле май оу҆шо́аре, шѝ май би́не сѫ ка́де а҆ ꙟчѣпе, шѝ де нꙋ̀ не пꙋте́м мѫнтꙋ̀й кꙋ а҆чѣстѣ, а҆пой сѫ а҆пꙋкѫм шѝ май грѣле, шѝ май вѫрто́асе. А҆декѫ: демѫво́ю пꙋтѣ мѫнтꙋ̀й рѫни́нд пре тѫлха́рюл, а҆тꙋнчй нꙋ̀ требꙋ̀е сѫл ѡ҆мо́р, ꙗ҆рѫ дѣка ни́чй декꙋм нꙋ̀ по́чю ꙟвинџе, шѝ ꙟфрѫнџе а҆ми́нтрилѣ нѫвѫли́рѣ, шѝ си́ла лꙋй, ка сѫ по́чю скѫпа̀, а҆тꙋнчй май бине є҆сте, сѫ пїа́рѫ є҆л декѫ́т є҆ꙋ, шѝ шѝ кꙋ мо́артѣ лꙋй мѫ по́чю а҆пѫра̀ де є҆л, а҆декѫ: ѡ҆морѫ́ндꙋл пре є҆л.

КА́П. Д҃.

Де Дере́гъто́рійле, ка́ре съ ка́де съ ле цінє́м кътръ чѣ́ле че а̂вем: ші̀ стъпѫні́м.

---

§. 95.

Ничй ѡ̂да́тъ нꙋ̀ а̂ꙋ фо́ст ꙟтре ѡ̂ме́нй, ка то́цй ѡ̂менїй кꙋра́т, ші̀ а̂девъра́т съ се ю̂бѣ́скъ оу̂нїй пре а̂лцїй, ші̀ фїе́ще чи́не съ по́арте гри́же де а̂лтꙋл, ші̀ де лꙋ̆крꙋ̆риле а̂лтꙋѧ̀, ка де си́не, ші̀ де а̂ле са́ле, пентрꙋ а̂чѣѧ нꙋ̀ по́ате фѝ, ка то́цй съ се по́атъ фолосѝ спре ли́пселе са́ле кꙋ а̂чела́ш лꙋ̆крꙋ, къ чей май ма́рй лѣр ръпѝ, ші̀ лѣр тра́џе то́ате ла си́не, чей лѣнешй ꙟ ѡ̂дихнъ, ші̀ ꙟ леневи́ре а̂р мѫнка̀ чѣле че че невоиторі̆ кꙋ ѡ̂стенѣлъ лѣꙋ а̂гониси́т, ші̀ ꙟто́ате лꙋ̆крꙋ̆риле а̂р фѝ фо́арте ма́ре а̂местека́ре, ші̀ тꙋ̆рбꙋра́ре.

§. 96.

Дѣка май мꙋ̆лцй саꙋ то́цй ѡ̂менїй а̂шѣ са́р пꙋ̆тѣ фолосѝ кꙋ лꙋ̆крꙋ̆риле, ші

кꙋ

кꙋ а̑ве́риле, кѫ́т ни́мене нꙋ̀ са́р пꙋтѣ ско́ате дела ꙟ̑пъртъши́рѣ лꙋ̆крꙋрилѡр, ка́ре не сѫ́нт де ли́псъ, ка съ трѫи́м би́не, шѝ вѣселй, шѝ то́цй то́ате лѣр а̑вѣ, шѝ лѣр стъпѫнѝ, а̑тꙋ̆нчй а̑ча́ста са́р зи́че **ѡ̑бще**, къ то́ате а̑р фѝ де ѡ̑бще, шѝ **ꙟ̑пъртъши́ре**, къ то́цй то́ате ле ꙟ̑пъртъше́ск. Ꙗ́ръ дѣ́ка нещи́не а̑шѣ съ фолосѣ́ще кꙋ врѣꙋн лꙋ̆крꙋ, кѫ́т дела фоло́сꙋл, шѝ стъпѫни́рѣ лꙋй ско́ате пре а̑лцій, а̑тꙋ̆нчй а̑ча́ста ѡ̑кіе́мъм **До́мніе**, саꙋ **стъпѫни́ре**, шѝ чел че стъпѫнѣ́ще а̑шѣ врѣ́ꙋн лꙋ̆крꙋ, кѫ́т дела фоло́сꙋл лꙋй по́ате ско́ате пре а̑лцій, ка є̑й съ нꙋ̀ съ слꙋжѣ́скъ, шѝ съ нꙋ̀ съ фолосѣ́скъ кꙋ а̑чел лꙋ̆крꙋ, съ зи́че **До́мн**, шѝ **Стъпѫ́н** а̑л а̑челꙋй лꙋ̆крꙋ.

А̑декъ: де стъпѫнѣ́ще нещи́не врѣѡ ка́рте, саꙋ врѣѡ ца́ринъ, дела а̑ кърі́л ꙟ̑пъртъши́ре, шѝ фоло́с пре ѡ̑рй чи́не пре а̑лтꙋл ꙟ̑л по́ате ско́ате, а̑чела є̑сте До́мн а̑ кърцій, саꙋ а̑ ца́риній а̑чеіа.

§ 97.

Чѣ́ле че съ ка́де а ꙟсъмна̀, шѝ а цинѣ̀ ами́нте деспре Домніе, саꙋ Стъпѫнире, шѝ деспре ѡбще, шѝ ꙟпъртъшире май кꙋ са́мъ ачѣстѣ сѫнт.

а.) Пре врѣмѣ ноа́стръ нꙋ̀ поа́те фѝ, ка съ авѣ́м то́цй тоа́те де ѡбще. Пентрꙋ къ акꙋ́м май мꙋ́лт нꙋ̀ єсте атѫ́та дра́госте ꙟтре ѡаменй, дечй да́ръ нефіи́нд атѫ́та дра́госте, ни́чй ѡбще нꙋ̀ поа́те съ фіе (95), мъка́р къ нꙋ̀ тъгъдꙋи́м, кꙋм къ ла ꙟчепꙋ́тꙋл лꙋміи, кѫнд ꙟкъ пꙋци́нй ѡаменй єра пре пъмѫнт, шѝ єра де присоси́т лꙋкрꙋриле чѣле, че сѫ́нт спре ли́пса, шѝ фоло́сꙋл, шѝ ꙟдемѫна́рѣ віе́цій ѡмене́щй, тоа́те тꙋтꙋро́р аꙋ пꙋтꙋ́т съ фіе де ѡбще, ка́ре ста́т пꙋрꙋрѣ ар фѝ пꙋтꙋ́т съ фіе, шѝ съ ръмѫ́е, де нꙋ̀ са́р фѝ атѫ́та ꙟмꙋлци́т ѡаменій, кѫт май нꙋ̀ ле ажꙋнџе пъмѫ́нтꙋл.

в) Лꙋкрꙋриле чѣле че сѫ́нт де присоси́т, шѝ ка́ре нꙋ съ га́тъ, шѝ нꙋ̀ съ фа́к кꙋ невои́нца, шѝ кꙋ ѡстенѣла ѡменѣскъ, ꙟкъ по́т шѝ акꙋ́м съ фіе де ѡбще, адекъ: апа̀, аєрꙋл, со́ареле, шѝ ꙟтрꙋнеле ло́кꙋрй, оу̂нде є̂сте ма́ре мꙋлціме, фїери́ле, ши̂ па́сериле.

г.) Ѡ̂бичѣю́л чел дедемꙋ̂лт, а̂декъ: а̂ а̂вѣ тоа́те де ѡ̂беще, а̂ꙋ къꙋта́т ѡ̂аменилѡр а̂л лъса̀, ши̂ ꙟ̂ ло́кꙋл лꙋй а̂ бъга̀ стъпѫнирѣ, а̂шѣ ка фїе́ще чи́не съ а̂ибъ а̂л сѣꙋ де ѡ̂се́бй, сау кꙋм съ зи́че латинъще проприꙋм.

д.) Ꙟ̂дрептарѣ чѣ дин пѫ́ю, ка́рѣ тре́бꙋе а̂ ѡ̂ цинѣ ꙟ̂ ста́тꙋл стъпѫнирей, є̂сте а̂ча́ста: **Фїе́ще кꙋй тре́бꙋе а̂ да, че є̂ а̂л сѣ́ꙋ.**

є) Пре ни́мене кꙋ сꙋмеції, ши̂ фъръ де сокотѣлъ нꙋ требꙋе а̂л тꙋрбꙋра, а̂л ꙟ̂педека̀, ши̂ а̂л сминтѝ, ꙟ̂ стъпѫни́рѣ са, ши̂ а̂л скоа́те дин стъпѫни́рѣ са. Къ фїи́нд къ пре ни́менѣ нꙋ требꙋе съл ръни́м (93 ї), кѫ́нд тꙋрбꙋръ́м, ши̂ сминти́м пре а̂лцїй сау ꙟ̂й скоа́тем дин стъпѫни́рѣ са, а̂тꙋ̂нчй пре а̂че́л ꙟ̂й ръни́м: а̂шѣ дар пре ни́мене нꙋ требꙋе съл сминти́м, ши̂ съл тꙋрбꙋръм, сау съ́л скоа́тем дин стъпѫнирѣ са.

ѕ) Динтрȣ ка́рѣ кѣр съ вѣде, кȣм къ требȣе съ не фери́м де тоатъ фȣра́рѣ, а̂декъ: кȣм къ ни́чй декȣм нȣ̀ требȣе съ фȣръ́м. Къ прин фȣра́ре, ка́рѣ є̑сте лȣаре фъръ де щирѣ, шѝ фъръ де во́ѧ а̂челѡ́ра, а̂ кърѡ́ра є̑сте лȣ́крȣл чел фȣръ́м, лȣѡ́м че є̑сте а̂ лѡ́р, съ кȣноа́щѣ да́р, къ прин фȣра́ре сминти́м, шѝ скоа́тем пре а̂лцїй дин стъпѫни́ре: ꙗ̑ръ фїи́нд къ пре ни́мене нȣ̀ требȣе съ́л сминти́м, шѝ съ́л скоа́тем, шѝ съ́л липси́м дин стъпѫни́рѣ са (є.) є̑сте лȣмина́т, кȣм къ де фȣра́ре ꙟто́т кипȣл сѫ́нтем дето́рй съ не фери́м, шѝ ни́чй декȣм съ нȣ̀ фȣръ́м.

з) Де ръпи́рй, шѝ де тълхърі́й, шѝ де хоцїй, шѝ де ло́трїй а̂ши́ждерѣ сѫ́нтем дето́рй съ не фери́м, шѝ съ не ꙟфрѫнъ́м. Къ прин тълхърїй, шѝ прин ръпи́рй, мъка́р къ а̂че́ла, де ла ка́ре ръпи́м, шѝ тълхъри́м щїе, чѝ то́т пентрȣ къ фъръ де во́ѧ лȣй, лȣѡ́м че є̑сте а̂ лȣй, шѝ а̂шѣ липси́м пре а̂лтȣл де стъпѫни́рѣ са: пентрȣ а̂чѣѧ да́р сѫ́нтем дето́рй съ не ꙟфрѫнъ́м де ръпи́рй, шѝ де тълхърїй, шѝ де хо́цїй.

н.) Ачáста требꙋе а̂ ꙟцълѣ́џе шѝ де ꙟшелъчꙋ́не, къ прин ꙟшелъчꙋ́не сминти́м, шѝ ли́псим пре а̂лцїй де стъпъни́рѣ са. Къ ꙟшелъчꙋ́нѣ нимика нꙋ̀ є҆́сте а̂лтъ, фъръ нꙋ̆май а̂чел фѣлю̆ де лꙋкрáре, прин кáре а̂лцїй въд, шѝ щїꙋ, къ лꙋѡ́м че є҆́сте а̂ лѡр, шѝ нꙋ съ ꙟпроти́веск пентрꙋ а̂чѣ́ѧ, ꙟсъ а̂чáста нꙋ̀ ѡ̂ фáк пентрꙋ а̂девър, шѝ дрептáте, чѝ пентрꙋ къ є҆́й жꙋ̆декъ, кꙋм къ сѫ́нт а̂девъра́те, шѝ дрѣ́пте чѣ́ле че ле зи́чем ной лѡр, шѝ нꙋ̀ щїꙋ, къ ной минци́м, къ де а̂р щѝ, сáр ꙟпротивѝ, шѝ нꙋ̀ а̂р лъсà съ лꙋѡ́м че є҆́сте а̂ лѡр.

л.) Прекꙋ́м пре а̂лцїй нꙋ̀ требꙋе съй̆ ли́псим, шѝ съ́й̆ сминти́м дин стъпъни́ре, а̂шѣ фóарте би́не, шѝ кꙋ мáре гриже съ лꙋѡ́м а̂ми́нте, шѝ съ пъꙃи́м, ка кꙋ лꙋкрꙋ́риле чѣ́ле че сѫ́нт а̂ле нóастре, съ нꙋ̀ тръни́м, шѝ съ не фолоси́м ръ́ꙋ, шѝ кꙋм съ зи́че, кꙋ нáинтѣ ꙟдъръ́пт, а̂декъ: кꙋ́м нꙋ̀ съ кꙋви́не, чѝ дꙋ́пъ лѣџе, би́не, шѝ дрѣ́пт кꙋ́м съ кꙋви́не Дерегъто́рїилѡр нóастре, шѝ стáтꙋлꙋй нóстрꙋ, а̂шѣ съ тръи́м, шѝ съ не фолоси́м.

Ꙗ҄ръ а҄тȣ́нчи҄ тръи́м, шѝ не фолоси́м кȣ ꙗ҄ле дȣ́пъ лѣџе, бине, шѝ дрепт, кѫнд кȣ а҄чѣлѣ, ка кȣ ѡ҄ мижлочи́ре, шѝ а҄жȣтори́нцъ, сънъта́тѣ, шѝ мѫнтȣирѣ ноа́стръ, шѝ а҄ а҄лто́ра ѡ҄ ꙟмȣлци́м, ѡ҄ крѣщем, шѝ ѡ҄ ꙟтъри́м. Ꙗ҄ръ кѫнд а҄шѣ тръим, шѝ не фолоси́м кȣ лȣ́крȣриле, ка́ре ле стъпѫни́м, кѫт а҄чѣлѣ сау спре а҄ ноа́стръ, сау спре а҄ а҄лто́ра па́гȣбъ ле ꙟтоа́рчем, а҄тȣ́нчи҄ съ зи́че къ ръȣ не фолоси́м кȣ ꙗ҄ле.

§. 98.

Май є҄сте ꙟкъ, пре скȣ́рт съ зи́чем чева шѝ де кипȣри́ле, сау модȣриле добѫндирей стъпѫни́рей, сау а҄ лȣ́крȣрилѡр, а҄декъ: кȣм, шѝ ꙟче кип ꙟ ста́тȣл фиреск съ добѫндѣще стъпѫни́ре, шѝ лȣ́крȣриле, ка́ре ле стъпѫни́м. Ꙗ҄ръ мо́дȣриле чѣле май а҄лѣсе, шѝ прима́ри҄ май кȣ са́мъ а҄чѣстѣ сѫнт. а.) Лȣ́крȣриле, ка́ре а҄ нимърȣи҄ нȣ сѫнт, сау ка́ре сѫнт лъпъда́те, шѝ пъръси́те, ле кȣпри́ндем, шѝ ле а҄пȣкъ́м, шѝ ле фа́чем съ фїе а҄ле ноа́стре. в.) Лȣ́крȣриле чѣле пїердȣ́те, де ни́съ ꙟтѫмплъ норо́к съ ле гъси́м, а҄тȣ́нчи҄ фа́чем, ка а҄чѣлѣ съ фїе а҄ле ноа́стре.

ꙟсъ требꙋе а лꙋа аминте, кꙋм къ лꙋкрꙋриле, каре ле афлъм, ачелѣ нꙋ съ пот зиче, къ а нимърꙋй нꙋ сѫнт, чи сѫнт пъръсите. Пентрꙋ ачѣл тоцй чей че гъсеск вреꙋн лꙋкрꙋ, сѫнт деторй, ка съ ꙟтребе, ши съ каꙋте, чине есте стъпѫнꙋл чел децюнт ал лꙋкрꙋлꙋй, каре лаꙋ гъсит, ши май ꙟнаинте де че кꙋ мꙋлтъ грижe; ши трапъд аꙋ черкат съ афле пре домнꙋл, ши стъпѫнꙋл, а кърꙋѧ есте, ши нꙋ аꙋ пꙋтꙋт щи, чине есте ачела, кареле аꙋ пїердꙋт ачел лꙋкрꙋ, съ нꙋл ꙟтоаркъ ꙟ фолосꙋл сѣꙋ, ничй съ се слꙋжѣскъ кꙋ ел, саꙋ съл кїелтꙋѧскъ.

Ꙗръ де афлъ нещине вреꙋн добиток, съ зичем боꙋ, кал, вакъ, ѡае, саꙋ алт асѣменѣ, атꙋнчй чел че гъсѣще, поате съ се фолосѣскъ, ши съ се слꙋжѣскъ кꙋ ачелѣ: ꙟсъ бине кꙋм съ каде съ аибъ гриже де ачел добиток, ши съл цїе пънъ съ ва афла стъпѫнꙋл, акꙋй есте добитокꙋл ачела. Ашѣ съ поате фаче ши кꙋ оунелтъ гъсите, чи нꙋ кꙋмва съ ꙟтързїе а къꙋта пре чел че есте домнꙋл лꙋкрꙋлꙋй а-

Academia R. S. Biblioteca

челȣѧ, пентрȣ ка май мȣлт съ се поáтъ слȣжѝ, шѝ фолосѝ кȣ а̑чел лȣкрȣ.

§. 99.

Деспре добѫндѝрѣ стъпѫнѝрей а̑чѣстѣц ꙟсáмнъ.

а.) Дѣка кȣпрѝнѕй, шѝ а̑пȣчй челе че а̑лтȣл лѣȣ пъръсѝт, шѝ челе че а̑ нѝмъруй нȣ сѫнт, вéѕй, ка че а̑пȣчй съцй фїе де фолóс.

в.) А̑вéриле, кáре цилѣй кѫщигáт, гѫндѣще, кȣм съ ле пóцй а̑дъогà, шѝ ꙟ мȣлцѝ, ꙟсъ а̑шѣ, ка нȣ кȣ пáгȣба а̑лтóра съ те фáчй май богáт, шѝ май гъѕдáк.

г.) Лȣкрȣриле, кáре ле стъпѫнéщй, а̑шѣ требȣе съ ле а̑пéрй, ка кȣ тóатъ пȣтѣрѣ, кѫтъ пóцй съ стáй ꙟпротѝва челѡр че силничѣще врѣȣ съ цѝле ꙗ̄, шѝ съ гонéщй челе, че вéѕй къц стрѝкъ.

Ꙟсъ а̑пърáрѣ а̑чáста нȣ а̑шѣ лáт требȣе а̑ ѡ̑ ꙟтѝнде, ка съ сокотéщй, къ пóцй съ ѡ̑мóрй пре чей че кȣ сѝла вор съцй ꙟпȣцинѣѕе, саȣ съцй ꙗ̄ лȣкрȣриле тáле.

§. 100.

Фїинд къ нȣ пóцй ꙟтрȣн кѝп, шѝ ꙟтокма сѫнт а̑вȣцй, шѝ богáцй, чѝ оунȣл а҆ре лꙋкрꙋриле ка́ре сѫнт спре плинирѣ липсі́й, ши̇ спре ꙟдемѫна́ре, ши̇ ѡ҆дихнъ, ꙗ҆ръ а҆лтꙋл а҆ре ли́псъ, динтрꙋ ка́рѣ съ ꙟцълѣџе, кꙋм къ де воим бинеле нѣмꙋлꙋй ѡ҆мене́ск, требꙋе, ка оу҆нꙋл а҆лтꙋ́ѧ де мꙋлте ѡ҆рй съмй дѣ лꙋкрꙋриле са́ле, ши̇ съ ꙗ҆ оу҆нꙋл дела а҆лтꙋл, ши̇ прин а҆ча́ста ꙟпъртъшире съ ціе ꙟсоцирѣ ѡ҆менѣскъ. Динтрꙋ ка́рѣ кѣр є҆сте, кꙋм къ требꙋе ѡ҆аменій съ ꙟстръине, ши̇ съ дѣ а҆лто́ра, съ стъпѫнѣскъ лꙋкрꙋриле, ка́ре май на́инте є҆й ꙟшиший лѣꙋ стъпѫни́т, а҆шѣ, кѫт че а҆м стъпѫни́т є҆ꙋ, съ да́ꙋ а҆лтꙋ́ѧ съ стъпѫнѣскъ, ши̇ де а҆чи ꙟна́инте а҆чела съ се фолосѣскъ кꙋ а҆чел лꙋкрꙋ, ши̇ че а҆ꙋ стъпѫни́т а҆лтꙋл, съмй дѣ міе, ка де а҆чи ꙟна́инте є҆ꙋ съ стъпѫне́ск, ши̇ съ мъ фолосе́ск кꙋ а҆чел лꙋкрꙋ, ши̇ че а҆ꙋ фо́ст а҆л міеꙋ, съ нꙋмай фіе а҆л міеꙋ, ши̇ че а҆ꙋ фо́ст а҆ а҆лтꙋ́ѧ, съ нꙋмай фіе а҆ а҆лтꙋ́ѧ.

§. 101.

ꙟ до́лѡ кипꙋрй лꙋкрꙋриле ноа́стре, ши̇ стъпѫнирѣ, ка́рѣ ѡ҆ а҆ве́м пре́сте ꙗ҆ле, пꙋте́м съ ле мꙋтъ́м ла а҆лцій, ши̇ съ ле дъ́м лѡр, ка де а҆чи ꙟна́инте нꙋ ной, чи є҆й

BIBLIOTECA ACADEMIEI

съ ле стъпѫнѣскъ, шѝ а̑ лѡр съ фїе, нꙋ̀ а̑ле но́астре, шѝ є̑й съ се фолосѣскъ кꙋ ѣле, кꙋм вор врѣ, ка неще стъпѫнй а̑ а̑челѡр лꙋкрꙋрй. а.) Прин дърꙋире. в.) прин скимба́ре.

§. 102.

Дърꙋи́м а̑лтꙋѧ че́ва, кѫ́нд а̑чел лꙋкрꙋ, ка́рел дърꙋи́м, ꙟда́р, пре нимика̀, шѝ фъръ де ни́чй ѡ̑ пла́тъ а̑шѣ дъ́м а̑лтꙋѧ, кѫ́т де а̑чѝ ꙟна́инте є̑л съ фїе стъпѫн, шѝ до́мн а̑л а̑челꙋй лꙋкрꙋ.

§. 103.

Деспре дърꙋи́ре а̑чѣстѣцй ꙟса́мнъ:

а.) Да́р, а̑чела съ зи́че, ка́ре а̑чела кꙋй съ дърꙋѧ́ще, кꙋ ни́чй ѡ̑ дрепта́те нꙋл по́ате пофтѝ дела чел че дърꙋѧ́ще. Пентрꙋ а̑чѣѧ, ка съ дърꙋѧ́скъ чи́нева че́ва, ни́мене нꙋ є̑сте десъвѫрши́т дето́рю, а̑декъ: ни́мене нꙋ по́ате пре а̑лтꙋл силѝ съй дърꙋѧ́скъ.

ꙟсъ а̑ча́ста а̑шѣ требꙋе а̑ ꙟцълѣџе:

Де є̑сте чи́нева, ка́реле де присоси́т а̑ре де а̑чѣлѣ лꙋкрꙋрй, де ка́ре а̑лтꙋл а̑ре ли́псъ, ка съшй по́атъ цинѣ вїа́ца, шѝ сънътáтѣ, а̑тꙋ̆нчй пре чеа че а̑ре де присосѝт, мѝнтѣ, шѝ ѡ̑менїѧ ꙟ̑ла ꙟ̑датóрѣзъ, шїй а̑рáтъ, кѫ́т шѝ кꙋм съ дърꙋѧ́скъ челꙋй липсѝт.

в) Де вѣ́де нешѝне, къ май мꙋ̆лт бѝне ва фáче, дева дърꙋ̀й челѡр липсѝцй дин а̑вéриле сáле, декѫ́т а̑р пꙋ̆тѣ фáче, де шѣ́р цѝнѣ а̑вéриле сáле, кꙋ кáре є̈л нꙋ̀ съ пóате фолосѝ, а̑тꙋ̆нчй є̈сте детóрю съ дърꙋѧ́скъ.

г.) Че дѫ́м челѡр сърáчй, шѝ липсѝцй, ка съ а̑̈йбъ хрáна чѣ де тóате зѝлеле, шѝ съшй плинѣ́скъ липсéле вїéцїй, а̑чѣ́ѧ съ зѝче **МИЛÓСТЕНЇЕ**, де кáрѣ нꙋ̀ пꙋтéм съ не ꙟ̑дóим, къ нꙋ̀ сѫ́нтем детóрй а̑ фáче, къ фїéще чѝне є̈сте детóрю, ка съ а̑жꙋ̆те пре чей фъръ де а̑жꙋтóрю, кáрїй нꙋ̀ съ пóт а̑мѝнтриле пре сѝне а̑жꙋтà, ка съ пóатъ тръѝ, шѝ съ се хрънѣ́скъ, шѝ съшй цїе сънътáтѣ.

§. 104.

А̃лт кѝп, сау мóд а̑ мꙋтà Стъпѫнѝрѣ, є̈сте скимбáрѣ, кáрѣ ꙟ̑трꙋ а̑чáста стъ, ка чѣле че не сѫ́нт де липсъ, ѡ̑рй пентрꙋ цинерѣ вїецїй, ѡрй а трꙋпꙋлꙋй, ѡрй пентрꙋ сънътате, шѝ ѡрй пентрꙋ че алтъ, съ ле лꙋóм дела алцїй, шѝ ачéлꙋа, дела кáреле лꙋóм съ ꙟтоáрчем че шѝ кѫт ва жꙋдека ѐл.

§. 105.

Фїинд къ нꙋ тóцй, кáрїй аꙋ липсъ де лꙋкрꙋриле, кáре ле авéм нóй, сѫнт ашѣ де сърáчй, шѝ де липсéйцй, кѫт нимúка съ нꙋ поáтъ ꙟтоáрче пентрꙋ лꙋкрꙋриле, кáре ле ꙗꙋ дела алцїй: алвѣ ѐсте, кꙋм къ ачéщѣ сѫнт деторй съ плътѣскъ челе че ꙗꙋ дела алцїй, къ нúмене ꙋнóра ка ачéщѣ, кáрїй аꙋ де ꙋнде, шѝ кꙋ че съ плътѣскъ, нꙋ ѐсте деторю пре нимúка, ꙟдáр, шѝ ꙟчúнеcте съ дѣ лꙋкрꙋриле сáле.

§. 106.

а.) Ка ꙟ скимбáрѣ лꙋкрꙋрилѡр съ нꙋ фїе вреѡ ꙟшелъчꙋне, съ кáде а хотъръ прецꙋл лꙋкрꙋрилѡр.

Адекъ: мїéмй липсѣще ѡ кáрте, вѫнѕъторюл де кърцй аре ачáстъ кáрте, ѐл нꙋ ѐ деторю съ мїѡ дѣ мїе, шѝ съ се пъгꙋбѣскъ де ꙗ, чѝ ашѣ ѡ дъ мїе, де вою плътѝ пентрꙋ ꙗ, че съ кáде. Ꙗръ фїинд къ кꙋ ба́нй є҆́сте май лє́зне а̑ плътѝ, де кѫ́т кꙋ а̑лте лꙋ̆крꙋрй, є҆́ꙋ пре́цꙋл хотърѫ́т кꙋ ба́нй и̑л плъте́ск, шѝ а̑шѣ ꙗ҆ꙋ ка́ртѣ дела є҆л. А̑шѣ нꙋ̀ нꙋ̆май кꙋ ба́нй по́чю плътѝ, кѫ́нд кꙋ̆мпър че́ва, чѝ шѝ кꙋ бꙋка́те, саў кꙋ а̑лте лꙋ̆крꙋрй, кꙋм мъ томнє́ск. Чел че дъ пе пла́тъ че́ва, съ зи́че **вѫнзъто́рю**, къ ви́нде, чел че ꙗ҆ кꙋ пла́тъ, съ зи́че **кꙋ̆мпъръто́рю**, къ кꙋ̆мпъръ.

в.) ꙟ̑ скимба́рѣ, шѝ ꙟ̑ ви́ндерѣ лꙋ̆крꙋрилѡр пла́та шѝ пре́цꙋл требꙋе съ фїе ꙟ̑то́кма, шѝ дрепт, къ де нꙋ̀ ва фѝ пла́та, саў пре́цꙋл дрепт, кѫ́нд ви́ндем, шѝ скимбъ́м лꙋ̆крꙋриле, нꙋ̀ по́ате фѝ, ка а҆ꙋ оу̑нꙋл, а҆ꙋ а̑лтꙋл съ нꙋ̀ па́цъ па́гꙋбъ, ка́рѣ є҆́сте ꙟ̑проти́ва лє́цїй фире́щй (93. ї.). А̑шѣ да́ръ лꙋмина́т є҆́сте, кꙋм къ, кѫ́нд ви́нде, шѝ кꙋ̆мпъръ чи́нева, пре́цꙋл, шѝ пла́та лꙋ̆крꙋлꙋй, че съ ви́нде, шѝ съ кꙋ̆мпъръ, требꙋе съ фїе ꙟ̑то́кма, а̑декъ: кѫ́т є҆́сте вре́дник а̑чел лꙋ̆крꙋ, шѝ съ фїе дре́птъ.

г.) А̑ча́ста требꙋе а̑ ци́нѣ нꙋ̀ нꙋ̆май кѫ́нд ви́ндем, шѝ кꙋ̆мпъръ́м лꙋ̆крꙋрй, чѝ шѝ кѫ́нд съ ѡ҆стенѣще чи́нева, шѝ лꙋ́кръ а҆лтꙋл, кꙋм е҆́сте, кѫ́нд чей май съра́чй лꙋ́кръ челѡр май а҆вꙋ́ций, съ ка́де кꙋ пла́тъ дрѣ́птъ а҆ плъти ѡ҆стенѣла челꙋ́й, че лꙋ́кръ.

д) Пла́та е҆́сте пре́цꙋл ѡ҆стенѣлелѡр, шѝ а҆ лꙋ́крꙋлꙋй, пентрꙋ а҆чѣ́ѧ требꙋе а҆ рѫндꙋ́ѝ, шѝ а҆ пꙋ́не пре́ц лꙋ́крꙋрилѡр, шѝ ѡ҆стенѣлелѡр. Девей пра́це пла́та, а҆тꙋ́нчй чел съра́к ѡ҆стенѣла, шѝ лꙋ́крꙋл пре нимика ка́ꙋтъ съл дѣ челꙋй май а҆вꙋт, шѝ а҆шѣ ꙟтрꙋ а҆че́ст кип ста́тꙋл челꙋ́й съра́к, ка́реле кꙋ ѡ҆стенѣлъ, шѝ кꙋ лꙋ́крꙋ ꙟшй чѣркъ хра́на чѣ де то́ате зилеле, съ фа́че май де несъвѫршит, де врѣме че нꙋсъ пра́це пре́цꙋл ѡ҆стенѣлей, кꙋ ка́ре пꙋтѣ съшй хрънѣскъ вїа́ца.

А҆чест лꙋ́крꙋ а҆шѣ съ по́ате а҆ръта̀.

а.) Чел че ѡ҆стенѣще, шѝ лꙋ́кръ а҆лтꙋл, а҆ча́ста фа́че, пентрꙋ ка кꙋ ѡ҆стенѣла са съ а҆гонисѣскъ, съ се по́атъ хрънѝ. в.) А҆шѣ дар дѣка вей пра́це симбрїа, шѝ пла́та лꙋкрътóрюлꙋй, ꙟй працй хра́на, шѝ ка́лчй лѣџѣ, карѣ е҆́сте темéюл

Дерегъто́рїилѡр челѡр деспре Стъпъни́ре, а̂декъ: **Фїе́ще кꙋй требꙋе а̂ да че е̂ а̂л съ́ꙋ.**

§. 107.

Кѫ́нд дъм пе ба́ний лꙋкрꙋриле но́астре а̂лто́ра, кѫ́т де а̂чѝ ꙟна́инте е̂й съ ле стъпънѣ́скъ, а̂тꙋ́нчий съ зи́че **вѫнза́ре**, къ ви́ндем. Їаръ кѫнд лꙋо́м пе ба́ний лꙋкрꙋл, съ зи́че **кꙋмпъръ́тꙋръ**, къ кꙋмпъръ́м.

Ка́ре лꙋкрꙋ, ка май би́не съ́л ꙟцълѣ́џий, а̂чѣ́стѣ ци́ле ꙟса́мнъ: дꙋ́пъ че нѣ́мꙋл ѡ̂менѣ́ск а̂тѫ́та сау ꙟмꙋлци́т, кѫ́т а̂у оу̂мплꙋ́т то́т пъмѫ́нтꙋл, а̂тꙋ́нчий а̂у въ́зꙋт, кꙋм къ мꙋ́лте ꙟшелъчꙋ́ний съ по́т фа́че, шѝ кꙋ а̂невое е̂сте а̂ скимба̀ лꙋкрꙋриле оу̂нꙋл кꙋ а̂лтꙋл, а̂декъ: оу̂н ѡ̂м а̂ре оу̂н боу, шѝ а̂ре ли́псъ де бꙋка́те, сау де ха́йне, е̂л а̂кꙋм а̂р требꙋѝ съ ски́мбе бо́ꙋл пе бꙋка́те, сау пе ха́йне, сау де а̂ре ли́псъ де а̂мѫндо́аѡ, пе а̂мѫндо́аѡ, чи́не нꙋ вѣде, къ кꙋ а̂невое по́ате фѝ а̂ча́ста, шѝ по́т съ се фа́къ ꙟшелъчꙋ́ний, пентрꙋ а̂чѣа май ма́рїй ноштрѝ а̑ꙋ сокоти́т, кꙋм съ фа́къ, ка съ фїе май ле́ѕне, шѝ сфътꙋи́нд а̑ꙋ а̑флат мъсꙋ́ръ ла тоа́те ꙟтокми́тъ, а̑декъ: а̑ꙋрꙋл, шѝ а̑рџи́нтꙋл, пентрꙋ къ а̑честе мета́лꙋрй сѫнт май ра́ре, шѝ май де ма́ре пре́цй, шѝ нꙋ̀ съ по́т ле́ѕне стрика: ꙗ̑ръ а̑ꙋрꙋл, ши а̑рџи́нтꙋл а̑че́ста лаꙋ ꙟмъсꙋра́т, шѝ лаꙋ фъкꙋ́т ба́нй, шѝ лаꙋ ꙟсемна́т кꙋ скрисо́аре, шѝ кꙋ ки́пꙋрй, ка съ се щїе, кѫ́т плъте́ще, шѝ ка́ре е̑сте ба́н бꙋ́н, шѝ а̑шѣ а̑ꙋ ꙟчепꙋ́т ѡ̑менїй кꙋ ба́нй а̑ съ фолосѝ.

К А́ П І̃.

Де Дерегъторі́йле ѡ̑аменилѡр ꙟ во́рбъ, шѝ ꙟтомнѣле, а̑декъ: ꙟ контра́ктꙋрй.

---

§. 108.

Доа́ѡ сѫнт, ка́ре съ ка́де а̑ле тѫлкꙋи̇̀ ꙟ ка́пꙋл а̑че́ста, оўна съ ци́не де дерегъторі́йле че́ле деспре во́ръ, ка́ре требꙋе съ ле цине́м, кѫ́нд ворби́м, а̑лта̀ съ ци́не де помнѣ́ле, а̑декъ: де контра́ктꙋри̂.

§. 109.

Чел че а̑лта ворбѣ́ще, ши̂ а̑лта гѫндѣ́ще, а̑чела **ми́нте**. Къ минчꙋ̆на, кꙋм зи́че С. Ӑугꙋстин, е̑́сте гра́ю ꙟ̑проти́ва минцї́й, кꙋ гѫ́нд а̑ ꙟ̑шела пре а̑лтꙋл. Минчꙋ̆на е̑́сте де трей фѣлюрй:

а) Кѫ́нд минчꙋ̆на нимъꙋ̆й нꙋ̂ стри́къ, ни́чй фолосѣ́ще, чѝ е̑́сте нꙋ̆май во́рбъ деша́ртъ, ка съ фа́къ рѫ́с, ши̂ глꙋ̆мъ, съ зи́че **минчꙋ̆нъ глꙋмито́аре**.

в.) Ꙗ̑́ръ кѫ́нд минчꙋ̆на нꙋ̂ нꙋ̆май нꙋ стри́къ а̑лтꙋла, чѝ ꙟ̑къ фоло́с а̑дꙋ̆че, а̑тꙋ̆нчй съ зи́че **минчꙋ̆нъ фолосито́аре**.

г.) Ꙗ̑́ръ кѫ́нд минчꙋна пъгꙋбѣ́ще пре чи́нева, шї́й стри́къ, а̑тꙋ̆нчй съ зи́че **минчꙋ̆нъ стрикъто́аре**.

Кѫ́нд нещине гръѧ́ще чева че нꙋ е̑ а̑шѣ, ꙗ̑́ръ е̑́л нꙋ̀ щїе, къ нꙋ̀ е̑ а̑шѣ, ба̀ ꙟ̑къ крѣде, ши̂ ци́не, къ е̑ а̑шѣ, а̑тꙋ̆нчй съ зи́че **во́ръ стрѫ́мбъ**. Ӑдекъ:

пе ꙟтрѣбъ чи́нева а̂ка́съ є҆́сте Пе́трȣ, тȣ зи́чи: а̂ка́съ. Є҆́л сѫ дȣ́че ши́л ка́ȣтъ а̂ка́съ, ши нȣл а̂флъ, тȣ а҆́й зи́с, къ є҆́сте а̂ка́съ, пентрȣ къ май ꙟнаинте лай възȣ́т а̂ка́съ, ши кѫнд тѣȣ ꙟтреба́т, цинѣ́й, къ є҆̄ а̂ка́съ, ꙗ҆́ръ ꙟтрачѣл Пе́трȣ саȣ дȣ́с де а̂ка́съ. Ла ѡ҆ ꙟтѫмпла́ре дар ка а̂ча́ста зикѫ́нд къ є҆́сте а̂ка́съ, нȣ а҆́й минци́т, къ во́рба нȣ цаȣ фо́ст ꙟпроти́ва ми́нцїй, ни́чй а҆́й а̂вȣ́т гѫ́нд сѫл ꙟшъ́лй, чи а҆́й зи́с че нȣ є҆́сте, а̂декъ: гра́ю стрѫ́мб.

Фїи́нд къ но́й сѫ́нтем дето́рй, ка дȣпъ ка́т є҆́сте ноа́ѡ кȣ пȣти́нцъ, сѫ оу҆рмѫ́м пре Дм͞незе́ȣ, чел че є҆́сте а̂девъ́рȣл, ши съвѫрши́риле лȣ́й, кѣр є҆́сте, кȣ́м къ тоа́тъ минчȣ́на сѫ ꙟпротивѣ́ще ле́џїй фире́щй. Ве́зй пи́лд: гї: є: Ѱа́лм: є: з: Колос: г: д: е: Васи́лїе ꙟтреба́рѣ скȣ́ртъ д.ѕ: Ѡми́р И҆лїа́да. д: тві: Корнилїе Непос ꙟ Є҆пам кап г. Ꙗ҆́ръ ѡ҆аре гра́юл чел ꙟпротива минцїй, ши а̂тȣ́нчй є҆́сте минчȣ́нъ, кѫнд фоло́сȣл а̂лтȣѧ сѫ ꙟпончишѣзъ кȣ вїѧца мѣ, саȣ а̂ а̂лтȣѧ, а̂шѣ, кѫт де во́ю зиче а̂девъ́рȣл, а̂че́лȣѧ, къ́рȣѧ гръ́еск фоло́с, ꙗ҆ръ мїе саȣ а̂лтȣѧ моа́рте а̂дȣ́к.

С. А҆ѵгꙋстин зи́че, къ а҆ча́ста є҆́сте ѡ҆ ꙟ҆треба́ре ꙟ҆тꙋнека́тъ, шѝ ничи́й чей ꙟ҆въца́ци нꙋ съ оу҆не́ск ꙟ҆трꙋ си́не, оу҆нїй зик, къ є҆́сте минчꙋ̑нъ.

а.) Пентрꙋ къ а҆девъ́рꙋл є҆́сте май фрꙋмо́с, декъ́т вїа́ца, кꙋм зи́че Порфи́рїе филосо́ф є҆лине́ск. в) Пентрꙋ къ а҆минтри́лѣ съ дески́де ка́лѣ ла минчꙋ̑нъ, ка тот дѣ̑ꙋна съ фїе ꙟ҆доа́лъ де креди́нца ѡ҆менѣ́скъ. г.) Оу҆н гра́ю ка а҆че́ла съ ꙟ҆противѣще а҆девъ́рꙋлꙋй лꙋй Дм҃незе́ꙋ, ка́рѣ Дерегъто́рїе сѫнтем дето́рй май ꙟ҆на́йнте де къ́т тоа́те чѣлѣла́лте Дерегъторїй а҆ ѡ҆ цинѣ, а҆декъ: май ꙟ҆на́йнтѣ де тоа́те а҆лтеле сѫнтем дето́рй а҆ цинѣ а҆девъ́рꙋл.

А҆ꙋ фо́ст май де демꙋ̑лт оу҆нїй ꙟ҆тре С. Пъри́нций, шѝ а҆кꙋм сѫнт ꙟ҆тре Да́скалй, ка́рїй а҆че́ст фѣ́лю де гра́ю нꙋ ꙟ҆дръзне́ск а҆ зи́че минчꙋ̑нъ.

а.) Пентрꙋ къ чел че гръ́ѩще а҆шѣ, нꙋ а҆ре гѫнд съ ꙟ҆шѣле, чѝ съ фа́къ би́не.

в.) Кꙋм къ ꙟ҆целепцѣще жꙋдекѫнд, оу҆нꙋл ка а҆че́ла, кꙋй съ гръ́ѩще а҆че́л фѣ́лю де гра́ю, ка́ре лꙋй нꙋ стри́къ, ѩ҆ръ а҆лтꙋла

Ѥ҆́сте де ли́псъ, ка съ́шй цїе вїѧ́ца, воѧ́ще шѝ тре́бꙋе съ воѧ́скъ а̑че́л гра́ю.

г) Тот деꙋ́на кѫ́нд съ ꙟпончишѣзъ Дерегъторі́йле фоло́сꙋлꙋй кꙋ Дерегъторі́йле чѣле де ли́псъ, а̑тꙋ́нчй тот деꙋ́на тре́бꙋе а̑ цинѣ Дерегъторі́йле чѣле де ли́псъ, а̑декъ: пентрꙋ цинѣрѣ вїе́цїй, тот а̑лт фоло́с съл лъсъ́м, къ сѫнте́м дато́рй май мꙋ́лт съ не цине́м вїѧ́ца, де кѫ́т ѡ҆́рй че фоло́с съ кѫщигъ́м, нꙋ́май а̑тꙋ́нчй сѫнтем дато́рй май би́не съ мꙋри́м, декѫ́т кꙋ граю́рй ка а̑чѣстѣ съ не цине́м вїѧ́ца, кѫ́нд а̑р фѝ кꙋ нечи́нстѣ лꙋй Дм̃незе́ꙋ, кꙋм ѥ̑ а̑ пъгъдꙋѝ пре Дм̃незе́ꙋ, са́ꙋ до́гмеле кредѝнцїй че́їй мѫнтꙋито́аре де сꙋ́флет а̑лꙋ́й Дм̃незе́ꙋ, пентрꙋ ка съ скапй де мо́арте, шѝ а̑лтеле де а̑чѣстѣ, ка́ре съ ꙟпротиве́ск чи́нстїй, кꙋ ка́рѣ сѫнтем дато́рй лꙋй Дм̃незе́ꙋ, къ а̑тꙋ́нчй май би́не тре́бꙋе а̑ мꙋрѝ, де кѫ́т кꙋ де а̑чѣ́ст фѣлю де гра́ю а̑ скъпа де мо́арте.

д) Пентрꙋ къ нимѣ́ка нꙋ ѥ҆́сте а̑ни́чй, прин ка́рѣ сар пъгъдꙋѝ, кꙋм къ Дм̃незе́ꙋ нꙋ ѥ҆́сте прѣ десъвѫрши́т, шѝ прѣ а̑девъра́т.

є) Шѝ фꙋратꙋл ꙟчѣтъ а фѝ фꙋрат ꙟ липсъ ка ачѣѧ, кѫнд де нꙋ во́ю фꙋра̀ вою̆ мꙋрѝ. Ашѣ шѝ пре мо́ашеле чѣле дин Єгипе́т, шѝ пре Раав ле мѫнтꙋе́ск де пъка́т.

Дѣка во́рба, ка́рѣ ѡ зи́чй нꙋмай атꙋнчй аре адевъра́тъ ꙟцелѣџере, кѫнд съ адаоџе ла єа шѝ алтъ во́рбъ, ка́рѣ ѡ цїй ꙟ ми́нте съ зи́че: ръстрѫнџерѣ минцїй, адекъ: де пѣр ꙟтреба чи́нева; гъси́тай кꙋта́ре лꙋкрꙋ, шѝ тꙋ ай ръспꙋнде: нꙋ ам гъси́т, ꙟ ми́нтѣ та̀ авѫ́нд, шѝ ꙟцелегѫ́нд ꙟ оулицъ, фїинд къ ла́й гъсит, ꙟ Бисѣрикъ. Де́чй фїи́нд къ ача́ста во́ръбъ съ ѡсебѣще де ми́нтѣ че́лꙋй че ѡ гръ́ѧще, шѝ пентрꙋ ачѣѧ адевъра́т єсте, кꙋм къ чел че гръ́ѧще ꙟтрꙋ аче́ст ки́п аре во́е а ꙟшела̀, ка шѝ чел че минте, шѝ єсте ача́ста кꙋм ам зи́че, шѝ депре Та́тъ, шѝ депре Мꙋмъ Со́ръ кꙋ минчꙋна, сау май бине єсте ꙟса́шй минчꙋна, шѝ пентрꙋ ачѣѧ єсте ѡпри́тъ.

Їаръ дѣка аче́ла, кꙋ ка́реле ворбѣщй дин ѡаре че кꙋви́нте, сау сѣмне кѣре, шѝ лȣмина́те, саȣ дин фи́рѣ лȣкрȣлȣ́й, де ка́ре ворбе́щй, ле́ѕне поа́те съ ꙟцелѣ́гъ, че а̑́й тȣ ꙟ ми́нте, а̑тȣ́нчй съ ѕи́че рѣстрѫ́нџере динафа́ръ. А̑шѣ С. А̑ѳана́сїе фȣџи́нд де гонито́рїй, ка́рїй ꙟл къȣта съл при́нѕъ, шѝ сокоти́нд къл вор а̑жȣ́нџе, саȣ ꙟто́рс ꙟнапо́й кътръ е̑́й, шѝ кѫ́нд саȣ ꙟтимпина́т кȣ е̑́й, лаȣ ꙟтреба́т е̑́й, възȣ́таȣ пре А̑ѳана́сїе, шѝ е̑́сте депа́рте, пȣтѣ́лвор при́нде, е̑́л а̑́ȣ ръспȣ́нс, къ лаȣ възȣ́т, шѝ нȣ е̑́сте депа́рте де е̑́й, по́т ле́ѕне съл при́нѕъ. А̑шѣ де тѣ́р ꙟтреба̀ чинева, възȣ́тай пре Ꙗко́в, тȣ а̑́й ръспȣ́нде къ нȣ лай възȣ́т, нȣ ми́нцй, мъка́р къ е̑́рй лай възȣ́т, пентрȣ къ дин во́рба лȣ́й приче́пй лȣмина́т, къ е̑́л те ꙟтрѣ́бъ възȣ́тȣлай а̑ѕтъ́ѕй, нȣ е̑́рй.

Сѫнт оу̑неле кȣви́нте, прин ка́ре май мȣ́лте лȣкрȣ́рй съ ꙟцеле́г, де́чй ѡ̑́рй кѫ́нд не ꙟтрѣ́бъ чинева, къ́рȣл сѫнте́м дато́рй съ́й ръспȣ́ндем а̑деве́рȣл, а̑тȣ́нчй нȣ кȣ кȣви́нте ꙟдои́те съ ръспȣ́ндем, саȣ де сѫ́нт кȣви́нтеле, кȣ ка́ре ръспȣ́ндем, ꙟдои́те, съ ка́де съ ле тѫлкȣ́им, ка а̑че́ла, кꙋ ка́реле гръи́м, съ нꙋсъ ꙟдоѧскъ ѡ҆а́ре ꙟшѣ, сау а҆шѣ трѣ́бꙋе съ ꙟцелѣгъ во́рба но́астръ. Ꙗ҆ръ кѫнд не ꙟтрѣбъ а҆лтꙋл, кърꙋѧ но́й нꙋ сѫнте́м дето́рй а҆ ръспꙋ́нде, дѣка кꙋви́нтеле чѣле фър де ꙟдоѧ́лъ лꙋй ни́чй ѡ҆ па́гꙋбъ, ꙗ҆ръ но́аѡ, сау а҆лтора па́гꙋбъ, сау невое ма́ре по́т съ а҆дꙋ́къ, пꙋтем кꙋ кꙋви́нте ꙟдо́ите ръспꙋ́нде, къ а҆тꙋ́нчй нꙋ но́й ꙟшелъ́м пре че́л че а҆ꙋде, чй пре ѥ҆л ꙟл лъсъ́м съ се ꙟшѣле си́нгꙋр пре си́не.

Че а҆м зи́с де кꙋви́нте, а҆ча́ста трѣ́бꙋе а҆ ꙟцелѣџе, ши де фъцърни́чїѧ, ка́рѣ прин а҆лте сѣмне съ фа́че:

Фїи́нд къ нимика нꙋсъ ка́де ѡ҆мꙋлꙋй съ фа́къ кꙋ сꙋмецїе, ши фъръ де сокотѣлъ, чй по́ате кѫ́те фа́че, съ а҆ибъ вреꙋн сфѫрши́т бꙋн, то́т дѣꙋна, ши ꙟ то́т ло́кꙋл Дерегъторїѧ че́лꙋй че ворбѣще, ѥ҆сте, ка съ се ферѣскъ де то́атъ во́рба чѣ фъръ де сокотѣлъ, ка́рѣ кꙋ ни́чй оу҆н сфѫршит бꙋн нꙋ съ по́ате оу҆ни, ши пентрꙋ а҆чѣѧ ши Мъри́рей лꙋй Дм҃незе́ꙋ, ши съвѫрши́рей ши перфекцїе са́ле, ши а҆ а҆лтора съ ꙟпротивѣще.

Дінтрꙋ ка́ре а̑лвѣ є̑сте, кꙋм къ нꙋ фа́че ꙟцелепцѣ̑ще, чел че то́т дѣ̑ꙋна ші̀ ꙟ то́т ло́кꙋл зі́че а̑девъ́рꙋл, къ прін спꙋнерѣ а̑девъ́рꙋлꙋй поа́те нещі́не ші̀ пре сі́не, ші̀ пре а̑лцій бъга̀ ꙟ нево́е, ші̀ ꙟ пері́ре, къ то́цй че́й, че вѫ́нд врѫжма́шꙋлꙋй Па́тріа, шій спꙋ̑н кꙋм поа́те съ ѡ̑ прінӡъ, а̑девъ́рꙋл зі́к, чі̀ спꙋ̑н оу̑нде нꙋ тре́бꙋе, ші̀ прін а̑ча́стъ спꙋнере пре то́цй лъкꙋ̑іто́рій Па́тріей ꙟ ма́ре нево́е ба́гъ.

Пентрꙋ а̑чѣ̑ѧ съ ка́де а̑о́рѣ а̑ тъчѣ а̑девъ́рꙋл ші̀ ші̀ а̑че́лора, кꙋ ка́рій ворбі́м де мꙋ̑лте ѡ̑рй фолосѣ̑ще, ка нічй а̑девъ́рꙋл, нічй во́рбъ Стрѫ́мбъ, ші̀ мінчіноа́съ съ нꙋ ле зічем. Къ де мꙋ̑лте ѡ̑рй ꙟтрꙋ ꙟтѫмплъ́рй ка а̑чѣлѣ сѫнтем, кѫ̀т де во́ю зі́че а̑девъ́рꙋл, во́м да̀ де нево́е, пентрꙋ а̑ча́ста ла ѡ̑ ꙟтѫмпла́ре ка а̑ча́ста по́цй съ нꙋ а̑ръ́цй а̑деръ́рꙋл, чі̀ съл та́чй: ꙟсъ нічй тре́бꙋе съ мі́нцй, чі̀ а̑лтъ съ ворбе́щй, ші̀ съ ръспꙋ̑нӡй.

Тре́бꙋе а̑ лꙋа̀ а̑мі́нте ꙟ поа́тъ ворба, ка лꙋкрꙋ̑ріле ка́ре а̑лтꙋл нꙋ врѣ съ ле щіе а̑лцій, чі̀ съ фіе тъ̑йнꙋ́іте, съ нꙋ̑ле ворбѝм, ка шѝ ба́беле, шѝ съ нꙋ стрикъ́м нꙋмеле чел бꙋн а̑л а̑лтꙋѧ.

Ка пре скꙋрт мꙋлте съ кꙋпри́нꙁ: то́т дѣꙋна, шѝ ꙟ то́т ло́кꙋл а̑шѣ тре́бꙋе а̑ ворбѝ, ка а̑лтора, шѝ ноа́ѡ съ нꙋ стрикъ́м, чѝ съ фолосим.

§. 110.

Кѫ́нд вои́м съ фа́чем пре а̑лцїй съ крѣ́ꙁъ, кꙋм къ но́й гръи́м а̑девъ́рꙋл, пꙋнем ла мижло́к, шѝ ꙁи́чем ѡ̑а́ре че кꙋви́нте де жꙋра́ре, шѝ де ꙟтъри́ре, шѝ де а̑девъри́ре. Де а̑чѣстѣ сѫ́нт: А̑шѣ съми́й а̑жꙋте Дмнеꙁе́ꙋ. А̑шѣ съ фїꙋ сънъто́с. Пре вїаца мѣ, кꙋм мъ ве́ꙁй. Кꙋм ста́ꙋ а̑и́чй. Съ на́м па́рте де лꙋми́на Со́арелꙋй, шѝ а̑лтеле де а̑чѣстѣ.

§. 111.

Де жꙋръмѫ́нтꙋриле а̑чѣстѣ, а̑чѣсте ꙟꙟдрептъ́рй ци́не.

а.) Жꙋръмѫ́нтꙋриле а̑чѣстѣ нꙋ тре́бꙋе а̑ дѣсе ѡ̑рй, шѝ де лꙋкрꙋрй ми́чй а̑ле ꙁи́че. Къ кꙋ кѫ́т сѫ́нт май дѣсе, кꙋ а̑тѫ́та май пꙋци́н съ ба́гъ ꙟ са́мъ, шѝ май пꙋци́нъ креди́нцъ а̑ꙋ.

Де мꙋлт ѡаменїй чей ꙟцелепцй аꙋ аꙋат аминте, къ кꙋ кѫт нещине май де мꙋлте ѡрй зиче кꙋвинте ка ачѣстѣ, шй шй съ жоаръ ашѣ, ка съл крѣзъ алцїй, кꙋ атѫта есте май фъръ де минте, шй май ѡбичнꙋит а минцй, шй а ꙟшела пре алцїй.

в) Пънъ кѫнд кꙋ жꙋръмѫнтꙋрй май мичй пꙋтем фаче крединцъ кꙋвинтелѡр ноастре, пънъ атꙋнчй нꙋ е де липсъ май грѣле, шй май марй жꙋръмѫнтꙋрй съ зичем, каре ѡмꙋл чел бꙋн нꙋ май де маре невое ле вꙋ ѕиче, адекъ: кѫнд аꙋ нꙋмеле чел бꙋн есте ꙟ примеждїе, аꙋ мѫнтꙋирѣ алтора пꙋтем съ ѡ ꙟтърим.

§. 112.

Жꙋръмѫнтꙋриле, кꙋ каре кїемъм пре Дмнеѕеꙋ съ не фїе Мъртꙋрїе, шй Избѫндиторю, съ зик жꙋръмѫнт дмнеѕеєск, шй сфнт.

Де ачѣстѣ сѫнт: Ашѣ съмй ажꙋте Дмнеѕеꙋ, Татъл, Фїюл, шй Дхꙋл сфнт, шй алтеле, ла каре кꙋнощй лꙋкрꙋриле леџїй, шй тайнеле крединцей лꙋй Дмнеѕеꙋ.

§. 113.

Деспре Жꙋръмѫнтꙋл чел сфн҃т а̂чѣстѣцй ꙟсъмнѣзъ.

а.) Че а̂м зи́с, къ тре́бꙋе а̂ цинѣ ꙟ жꙋръмѫнтꙋриле чѣле май сꙋ̆с зи́се (112) а̂чѣл съ ка́де а̂ цинѣ шѝ ꙟ жꙋръмѫнтꙋл чел сфн҃т.

в.) Ди́нтрꙋ а̂чѣстѣ съ вѣде, кꙋм къ ни́мене нꙋ по́ате жꙋра̀, фъръ нꙋмай чел че крѣде, къ є҆́сте Д҃мнезе́ꙋ.

г.) Дрепт а̂чѣл пꙋ̆ю жꙋръмѫ́нтꙋл съ фїе де батжокоръ, кѫ́нд а҆́ꙋ пре чел че нꙋ крѣде, къ є҆́сте Д҃мнезе́ꙋ, ꙟсъ нꙋ крѣде, кꙋм къ Д҃мнезе́ꙋ по́артъ гри́же де лꙋкрꙋриле ѡ҆́аменилѡр, шѝ кꙋм къ пентрꙋ фа́птеле чѣле бꙋне ръсплътѣще кꙋ би́не, ꙗ҆ръ пентрꙋ чѣле рѣле кꙋ ръꙋ педепсѣще. Фа́чй съ жо́аре пре Д҃мнезе́ꙋ кемѫ́ндꙋл мъртꙋрїе съй фїе, шѝ и̂збѫндито́рю̆.

д.) Ꙟсъ жꙋра нꙋ̀ съ ка́де, фъръ нꙋмай ꙟ фо́арте ма́ре ли́псъ, шѝ нево́е, а̂декъ. а̂тꙋнчй съ ка́де а̂ жꙋра̀, кѫ́нд сау челꙋй че жо́аръ, са́ꙋ а̂лтꙋа, сау ѡ҆бщїй фолосѣще, ка кꙋ жꙋръмѫ́нт съ се мъртꙋриєѣскъ а̑девъ́рȣл, Съ се ва́зъ, ка ши̂ а̑лцїй Съл крѣ́зъ.

є.) Жȣръмъ́нтȣл тре́бȣе а̑л токми, ши̂ а̑л а̑шеза̀ дȣпъ лѣџѣ, ши кредин́ца челȣй че жо́аръ. Къ а̑минтрилѣ че́л че жо́аръ нȣ Съ тѣ́ме де ничй ѡ̑ йзбъ́ндъ Дм̑незеѣскъ, мъка́р де нȣ́ва спȣне а̑девъ́рȣл.

А̑декъ: де вей фа́че пре жи́дов Съ жо́аре пре І̂с Хс, є̑л пентрȣ жȣръмъ́нтȣл а̑че́ста нȣ Съ тѣ́ме, къ фїйнд къ нȣ крѣде, кȣм къ І̂с Хс є̑сте Дм̑незе́ȣ, нȣ Съ тѣ́ме къ жо́аръ стримб пре нȣ́меле лȣй Дм̑незе́ȣ, ши̂ пентрȣ а̑чѣѧ нȣ а̑ре фри́къ, къл ва ба́те Дм̑незе́ȣ пентрȣ а̑че́ст жȣръмъ́нт.

А̑шѣ, къ́нд вей Съ фа́чй пре а̑лтȣл Съ жо́аре, пре Дм̑незе́ȣл лȣй, ши̂ пре лѣџѣ, ши̂ кредин́ца чѣ Дм̑незеѣскъ а̑лȣй тре́бȣе Съл жо́рй.

ѕ.) Ни́мене ꙟ лȣкрȣри рѣле, спȣрка́те, ши̂ ѡ̑при́те Съ нȣ жо́аре, ни́чй Съ се лѣџе, ши Съ се стръ́нгъ кȣ жȣръмъ́нт. Къ де то́ате а̑чѣле порȣнчѣще Дм̑незе́ȣ Съ фȣџим, пентрȣ а̑чѣѧ фо́арте ма́ре пъка́т є̑сте а̑ жȣра̀ ꙟтрȣнеле лȣкрȣрй ка а̑чѣстѣ.

з) То́т дѣꙋ́на кѫ́нд жꙋръ́м тре́бꙋе съ не ферим де викленї́й, шѝ де ръстрѫнџериле минѝцїй, къ чел че жо́аръ кꙋ викленїе, шѝ кꙋ ꙟшелъчꙋ́не, ѧ҆чела съ жоа́ръ кꙋ Дм҃незе́ꙋ, шѝ пъкътꙋ́ѧще, къ Дм҃незе́ꙋ чел че ча́ркъ и҆нимиле, шѝ ѧ҆скꙋ́нсꙋриле мѝнцилѡр ѡ҆мене́щй вѣде викленїа лꙋй, шѝ кꙋм къ нꙋ́л чинстѣще кꙋм съ ка́де, шѝ нꙋ́л цѝне До́мн, шѝ Дм҃незе́ꙋ, ка́ре лꙋ́крꙋ є҆́сте ꙟпротѝва челѡр че май сꙋ́с (65). ѧ҆м зи́с.

и) Май ꙟнаи́нте де тоа́те чел че жо́аръ, тре́бꙋе съ ꙗ҃ ѧ҆мѝнте, шѝ съ се пъза́скъ, съ нꙋ жо́аре стрѫ́мб. Къ жꙋръмѫ́нтꙋл стрѫ́мб є҆́сте жꙋръмѫ́нт пентрꙋ ꙟтърѝрѣ минчꙋ́ней. Де́чй фі́инд къ ѧ҆ мѝнцѝ нꙋ є҆́сте зло́бод (110.) кꙋ мꙋ́лт май мꙋ́лт нꙋ съ ка́де, ка съ кемъ́м пре Дм҃незе́ꙋ пентрꙋ ꙟтърѝрѣ минчꙋ́ней, пре Дм҃незе́ꙋ чел че ꙟсꙋ́ш є҆́сте ѧ҆девъ́рꙋл, шѝ дрепта́тѣ съ́л фа́чем мъртꙋрїе минчꙋ́ней, ка́ре лꙋ́крꙋ є҆̃ оу҆н пъка́т гро́азник, кꙋ ка́ре фо́арте нечинстим пре Дм҃незе́ꙋ, кѫ́нд фъръ де рꙋши́не, шѝ кꙋ во́ѧ, шѝ ꙟтрадинс дрепта́тѣ, шѝ ѝзбѫнда лꙋй ѡ҆ пофтим ѧ҆сꙋпра ноастръ д.) Де аꙋ жꙋра́т нещи́не, къ ва фа́че вреꙋн лꙋкрꙋ ръꙋ, шѝ некꙋвіо́с, ши ꙟпроти́ва ле́џіи, ачѣ́ла нꙋ є́сте дето́рю съ ціе жꙋръмѫ́нтꙋл. Къ нимене нꙋ є́сте дето́рю съ ціе шѝ съ фа́къ, че є́сте ꙟпротива ле́џіи, чѝ де фа́че ачел лꙋкрꙋ, фіинд къ є ръꙋ, шѝ ꙟпроти́ва ле́џіи, пъкътꙋѧще.

§. 114.

Блъстѣ́мꙋриле сѫ́нт кꙋви́нте, шѝ во́рбе, кꙋ ка́ре арътѣ́м, къ пофти́м но́аѡ, саꙋ а̂лтора съ фіе ръꙋ.

§. 115.

Дре́пт ачѣѧ фіє́ще чи́не вѣ́де, кꙋм къ блъстъмꙋриле сѫ́нт ꙟпроти́ва ле́џіи фире́щи, шѝ ꙟпроти́ва ми́нціи. Къ фіинд къ дин лѣ́џѣ фи́рей сѫнтем дето́рй съ ю́бим пре но́й, шѝ пре а̂лціи, шѝ съ пофти́м бинеле шѝ но́аѡ, шѝ а̂лтора (93. д.), кѣр съ вѣ́де, кꙋм къ тоа́те кꙋвинтеле, шѝ во́рбеле, кꙋ ка́ре а̂рътъм, къ но́й но́аѡ, саꙋ а̂лтора пофти́м ръꙋл, сѫнт ꙟпроти́ва ле́џіи фире́щи.

§. 116.

Пънъ а̂кꙋм а̂м гръит де Дерегъторіиле, ка́ре съ ка́де ꙟ во́рбъ але ціне: А́кꙋм де томнѣле съ ворбим, чѝ фи́рѣ, шѝ фі́инца томнѣлелѡр нȣ съ поате ꙟцълѣџе, де нȣ вом спȣ̆не май ꙟнаи́нте че є̈сте фъгъдȣи́нца.

§. 117.

Фъгъдȣи́нца є̈сте во́ръ, кȣ ка́рѣ зи́чем кътръ а̂лцій, къ вом фа́че, сау нȣ вом фа́че че́ва.

§. 118.

Де фъгъдȣи́нцъ а̂чѣстѣцій ꙟсемнѣзъ.

а) Нимика нȣ тре́бȣе съ фъгъдȣѧ́скъ ѡ̂мȣл че є̑ ꙟпроти́ва ле́џилѡр фире́џій. Къ пȣне, кȣм къ а̂лтȣл фъгъдȣѧ́ше кȣива, че є̈сте ꙟпроти́ва ле́џіи, а̂тȣнчій дар чел че фъгъдȣѧ́ше, зи́че, къ ва фа́че че́ва, че є̈сте ꙟпроти́ва ле́џіи. Де́чій фі́инд къ сънте́м дето́рій, ка съ фа́чем тоа́те дȣпъ кȣм порȣнчѣще лѣџѣ, шѝ де тот че є̈сте ꙟпроти́ва ле́џіи съне фери́м (32) а̂лѣ́ є̈сте, кȣм къ ни́мене нȣ требȣе съ фъгъдȣѧ́скъ а̂лтȣѧ̀, че є̈сте ꙟпроти́ва ле́џіи.

б) Пентрȣ а̂чѣѧ фъгъдȣи́нцеле, кȣ ка́ре а̂м фъгъдȣи́т чева, че є̈сте ꙟпротива лецїй, сѫнт де нимика, шѝ нꙋ требꙋе але цинѣ.

г.) Оурмѣзъ даръ кꙋм къ тоате фъгъдꙋинцеле ашѣ требꙋе съ фїе, кѫт ничй ꙟпротива Дерегъторїйлѡр кътръ ной, саꙋ кътръ алцїй съ нꙋ фїе, чи май върто́с съ фїе асеменѣ лецїй, шѝ де вор фѝ ашѣ, съ ка́де але цинѣ, шѝ але плинѝ. Къ е́шй дето́рю, съ фачй че порꙋнчеще лецѣ (32.), ашѣ да́ръ е́шй дето́рю съ цїй фъгъдꙋинца, шѝ челѡр че ай фъгъдꙋит, къ вей фаче, че е́ дꙋпъ леце, съ плине́щй. Къ де нꙋ вей плинѝ, че ай фъгъдꙋи́т, нꙋ вѣзъ, кꙋм поцй съ зичй, къ нꙋ гѫнде́щй съ ръне́щй пре алтꙋл. Къ ꙟ мꙋлте ки́пꙋрй съ ръне́ще ачéла, кꙋй ай фъгъдꙋи́т чéва, шѝ нꙋ ста́й пе че ай фъгъдꙋит: Ꙗ́ръ фїинд къ пре нимене нꙋ тре́бꙋе ал ръни̇̀, кꙋм къ шѝ фъгъдꙋинцеле тре́бꙋе але цинѣ, шѝ але плинѝ.

д) Челе че сѫ́нт кꙋ непꙋти́нцъ, шѝ кꙋ пꙋтерѣ ноа́стръ нꙋ ле пꙋте́м фаче, нꙋ тре́бꙋе съле фъгъдꙋим, ꙗръ де ле фъгъдꙋим, нꙋ сѫнтем детóрй съле плини́м.

Къ

Къ батжокоре́щй пре а̂че́ла, кꙋй фъгъдꙋе́щй, че нꙋ є҆́сте кꙋ пꙋти́нцъ, къ зи́чй, къ ве́й фа́че, че ни́чй тꙋ, ни́чй доаръ а̂лтꙋ́л нꙋ по́ате съ фа́къ, ка́рѣ нꙋ є҆́сте а̂лтъ, фъръ нꙋ́май а̂ зи́че, кꙋм къ тꙋ нꙋ ве́й фа́че че фъгъдꙋе́щй. Де́чй фїи́нд къ ла чѣле кꙋ непꙋти́нцъ ни́мене нꙋ є҆́сте дето́рю (20. з.) съ ꙟцелѣџе, кꙋм къ ни́мене нꙋ є҆́сте дето́рю съ цїе фъгъдꙋинцеле чѣле че сѫ́нт кꙋ непꙋти́нцъ.

§. 119.

Ашѣ а̂кꙋм ꙟцеле́џй, че є҆́сте **томнѣ́ла**, томнѣлеле сѫ́нт фъгъдꙋи́нцеле, кꙋ ка́ре съ лѣ́гъ, шѝ съ ꙟдеторѣще, къ ва фа́че оу҆нꙋл а̂лтꙋꙗ, че саꙋ томнит, съ фа́къ.

§. 120

Че а̂м зи́с де фъгъдꙋи́нцъ, а̂чѣлѣ шѝ ла томнѣле съ по́т цинѣ.

а.) Нимика нꙋ тре́бꙋе съ не томни́м, шѝ съ не легъм а̂ фа́че, фъръ нꙋ́май че є҆́сте а̂сѣменѣ ле́џїй, шѝ а̂по́й а̂чѣлѣ томнѣле, шѝ легътꙋ́рй тре́бꙋе съ ле цине́м (119. а.)

BIBLIOTECA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

в.) Їаръ томнѣлеле чѣле деспре лукрꙋрй ѡпри́те шѝ ка́ре сѫнт ꙟпротива ле́џїй, ни́чй ѡ путѣре ну аꙋ, адекъ: ну сѫнт буне, чѝ сѫнт де ними́ка, шѝ ну требуе а се цинѣ (119. в.). Ача́ста тре́буе а ꙟцелѣџе шѝ де томнѣлеле, ку ка́ре ам фъгъдуи́т къ вом фа́че, че ну по́ате съ фїе (119. д.).

г.) Томнѣлеле съ съвѫрше́ск ку во́ѧ чѣ дин преꙋнъ а че́лѡр че съ томне́ск. Къ ꙟмѫндо́аѡ пъ́рциле че́лѡр че съ томне́ск, фъгъдуе́ск че́ва, шѝ ку куви́нте ара́тъ, кꙋм къ ѡ па́рте че́їѧ ла́лте пъ́рцй ва фа́че, сау ва лъса̀, сау ва да̀ че́ва (181.) ла ка́рѣ есте де ли́псъ, ка ꙟмѫндо́аѡ пъ́рциле съ во́ѧскъ.

д.) Ача́стъ вои́нцъ ꙟчѣтъ а фѝ май мꙋлт вои́нцъ, кѫ́нд ла ѡ па́рте дин че́й че съ томне́ск ѡрй де фри́къ, ѡрй де си́лъ, ѡрй пентру ꙟшълъчꙋне ꙟй ка́ꙋтъ съ фа́къ томнѣла. Къ чел че де фри́къ, сау ку ꙟшелъчꙋне съ томнѣще, аче́ла динафа́ръ ку кувинте ара́тъ, кꙋм къ пентру а́лтꙋл ва фа́че, че съ томнѣще, да́ръ ку ми́нтѣ ну во́ѧще. Ши ашѣ ѡ томнѣлъ ка а̂ча́ста нꙋ є҆́сте кꙋ бꙋ́нъ вои́нца а̂мѫндꙋро́р пърцилѡр.

є) Пентрꙋ а̂чѣ́ томнѣ́ла чѣ кꙋ сѝлъ, саꙋ кꙋ ꙟшелъчꙋ́не фъкꙋ́тъ нѝмене нꙋ є҆́сте дето́рю а̂ ѡ̂ цинѣ́. Къ ѡ̂ томнѣ́лъ ка а̂ча́ста покма нꙋ є҆́сте томнѣ́лъ (а. д.)

ѕ.) Прекꙋм томнѣ́леле кꙋ бꙋ́нъ вои́нца а̂ а̂мѫндꙋро́р пърцилѡр съ съвѫршéск (г) а̂шѣ́ кꙋ бꙋ́нъ воинца а̂мѫндꙋро́р пърцилѡр съ по́т шѝ деꙁлегà, шѝ стрикà, кѫнд дин деꙁлега́рѣ томнéлїй нꙋ вѝне чéва, ка́рѣ а̂р фѝ ꙟ̂ протѝва лéџїй фирéщй. Къ дѣ́ка а̂мѫндоа́ѡ пѣ́рциле, ка́ре саꙋ томнит, шѝ фъръ де томнѣ́лъ сѫ́нт детоа́ре съ цїе а̂чéл лꙋ́крꙋ, а̂тꙋ́нчй мъка́р де съ шѝ ꙟ̂воéск є҆́й съ нꙋ стѣ́ томнѣ́ла, чѝ съ се деꙁлѣ́џе, по́т є҆́й сѫ́нт дето́рй съ цѝнъ а̂чéл лꙋ́крꙋ.

з.) Кѫ́нд фа́чем томнѣ́лъ, ка съ вѝндем лꙋ́крꙋриле ноа́стре, кѫ́т дѣ́ чѝ ꙟ̂наи́нте май мꙋ́лт нꙋ нóй, чѝ а̂чѣ́, къро́ра ле вѝндем съ фїе стъпѫ́нй лꙋ́крꙋрилѡр, ка́ре ле вѝндем, а̂тꙋ́нчй а̂ча́стъ томнѣ́лъ

Съ зи́че: Легътȣ̆ръ, саȣ кȣм Лати́нїй ѡ̑ зи́к Контра́кт.

и.) Дре́пт а̑чѣ кѫ́нд съ фа́че вѫнѕа́ре, шѝ кȣмпъра́ре, томнѣла а̑чѣ съ ци́не де Контра́кт, а̑декъ: де Легътȣ̆ръ, къ́чй къ кȣ легътȣ̆ръ съ лѣгъ (107.).

ѳ.) Фїи́нд къ пре ни́мене нȣ тре́бȣе а̑л рънѝ (93. ѳ), шѝ ни́мърȣй а̑ фа́че па́гȣбъ (93. ї.) ни́чй кȣмпъръто́рюл пре вѫнѕъто́рю, ни́чй вѫнѕъто́рюл пре кȣмпъръто́рю нȣ тре́бȣе съ пъгȣбѣскъ.

ї) Теме́юл а̑ то́т Контра́ктȣл, шѝ а̑ то́атъ легътȣра є̑сте бȣ̆нъ вои́нца а̑че́лȣй че ви́нде, шѝ а̑че́лȣй че кȣ̆мпъръ, шѝ прекȣм кȣ бȣ̆нъ вои́нца а̑мѫндȣрор пърцилѡр съ фа́че Контра́ктȣл, шѝ Легътȣра, а̑шѣ кȣ̆ бȣ̆нъ вои́нца а̑мѫндȣрор пъ́рцилѡр съ по́ате дезлега̀ шѝ стрика̀. Къ томнѣла кȣ вои́нца а̑мѫндȣрор пърцилѡр съ съвѫршѣще (г.), шѝ кȣ вои́нца а̑мѫндȣрор пъ́рцилѡр по́ате съ се стри́че (ѕ.).

§. 121.

Кѫнд дъм лȣкрȣриле но́астре ла а̑лцїй съ се фолосѣскъ кȣ ꙗ̑ле, шѝ ни́мика нȣ лȣѡ́м дела а̑чѣ́ла, ка́реле съ фолосѣще кꙋ ꙟпле, а̑тꙋ̆нчй съ зи́че, къ дъ́м ꙟпрꙋмꙋт, а̑декъ: ꙟпрꙋмꙋтъ́м, ши̏ чел че ꙗ̑ ꙟпрꙋмꙋт съ зи́че къ съ ꙟпрꙋмꙋтъ.

§. 122.

Де́спре ка́ре лꙋкрꙋ а̑чѣстѣ ле ꙟса́мнъ:

а.) Нимъноꙋй нꙋ съ пѡ́ате фа́че си́лъ съ́шй дѣ лꙋкрꙋриле са́ле ꙟпрꙋмꙋт, къ ни́мене нꙋ є̑сте десъвѫршит дето́рю съ́шй дѣ ла а̑лцїй лꙋкрꙋриле са́ле.

Пентрꙋ къ ниме нꙋ є̑сте дето́рю съ́шй фа́къ шїе па́гꙋбъ, саꙋ съ се ла́се пре сине ꙟскъдѣре, ка а̑лтꙋл съ а̑йбъ фоло́с, ши̏ добѫндъ, къ фїе́ще ка́реле май ма́ре гри́же тре́бꙋе съ а̑йбъ де съвѫршириле са́ле, декѫ́т де а̑ле а̑лтора.

в.) Ꙗ̑ръ фїи́нд къ поа́те фи̏, ка а̑лтꙋл съ се поа́тъ фолоси̏, ши̏ а̑жꙋта̀ ла съвѫрширѣ ста́тꙋлꙋй-съꙋ, кꙋ лꙋкрꙋриле, ка́ре но́й де присоси́т ле а̑ве́м, а̑тꙋ̆нчй ю̑би́рѣ де ѡ̑амений, ка́рѣ то́т дѣꙋна сѫнте́м дето́рй съ ѡ̑ а̑ве́м спре фоло́сꙋл а̑лтора, не дъ̀ сфа́т, ши̏ не ꙟдѣмнъ, ка съ да́ꙋ пънъ ла ѡ̑ врѣме лꙋкрꙋриле мѣле а̑лтора ꙟпрꙋмꙋт, съ се а҆жꙋте, шѝ съ се фолосѣскъ кꙋ ꙗ҆ле, шѝ пентрꙋ а҆чѣѧ нимик съ нꙋ пофтѣ́ск, сау съ ꙗ҆ꙋ дела а҆че́ѧ, кърора лѣм дат лꙋкрꙋриле мѣле ꙟпрꙋмꙋт пѫнъ ла ѡ҆ врѣме.

г.) Че́л че ꙗ҆ ꙟпрꙋмꙋт; ꙟврѣмѣ чѣ рѫндꙋитъ, шѝ пꙋсъ тре́бꙋе съ ꙟтоа́ркъ челꙋй, дела ка́реле а҆ꙋ лꙋа́т лꙋкрꙋл ꙟпрꙋмꙋт, шѝ съл дѣ ꙟдъръ́пт ꙗ҆ръшй стъпѫнꙋлꙋй, а҆кꙋй є҆сте, невътъма́т, шѝ ꙟтре́г. Къ де нꙋлва ꙟтоа́рче а҆шѣ прекꙋм а҆м зис, чел че ꙗ҆ꙋ да́т ꙟпрꙋмꙋт лꙋкрꙋл, пъцѣще па́гꙋбъ, ꙗ҆ръ пре нименѣ нꙋ тре́бꙋе а҆л пъгꙋбѝ (93. ї.).

д.) Чел че а҆ꙋ лꙋа́т лꙋкрꙋл ꙟпрꙋмꙋт, а҆чел лꙋкрꙋ нꙋ тре́бꙋе ни́чй съл вѫнзъ, ничй а҆лтꙋѧ съл дѣ ꙟпрꙋмꙋт, фъръ нꙋмай де ва вої̀ стъпѫ́нꙋл лꙋкрꙋлꙋй. Къ а҆ми́нтрилѣ де съ фа́че, До́мнꙋл лꙋкрꙋлꙋй пъцѣще па́гꙋбъ.

є.) Кѫ́нд слꙋжба, шѝ фоло́сꙋл лꙋкрꙋрилѡр ноа́стре нꙋ пре нимика, чѝ пре ба́ний ꙟгъдꙋи́м а҆лтора, а҆тꙋнчй съ зиче, къ пꙋнем ла а҆лтꙋл **Зъло́г** лꙋкрꙋриле ноастре, шѝ чел че фъгъдꙋѧще ба́ній съ зи́че къ ле **нъемѣ́ще.**

ѕ.) Деторі́йле зълоџито́рюлꙋй, шѝ а̂ле Нъе́мито́рюлꙋй пот а̂чѣлѣ сѫ́нт, ка́ре май сꙋ́с де помнѣле лѣм зи́с, а̂кърора сꙋмъ а̂ча́ста е̂сте: Ни́чй чел че пꙋ́не зъло́г че́лꙋй, ла ка́реле пꙋ́не зъло́г, ни́чй чел че нъемѣще, шѝ ꙟ зъло́гꙋл че́лꙋй че пꙋ́не зъло́гꙋл, съ нꙋ фа́къ па́гꙋбъ, чѝ фі́еще ка́реле съ поа́рте гри́же де фоло́сꙋл а̂лтꙋѧ.

з.) Кѫ́нд дъ́м а̂лтора ба́нй ꙟпрꙋмꙋ́т, а̂тꙋ́нчй съ зи́че къ сѫнте́м **Крезъто́рй** сау **Кредито́рй.** І̂аръ чел че ꙟ ба́нй ꙟпрꙋмꙋ́т съ зи́че **Дето́рю.**

и.) Кѫ́нд ве́й съ да́й а̂лтꙋѧ ба́нй ꙟпрꙋмꙋ́т, тре́бꙋе съ а̂йбй гри́же, къ съ щі́й, къ нꙋ́цй вор перѝ ба́ній, къ е̂щй дето́рю съ а̂йбй гри́же де а̂ве́рниле па́ле (81. а.)

а.) Дре́пт а̂чѣѧ доаѡ сѫ́нт, де ка́ре май ꙟна́инте де че да́й а̂лтꙋѧ ба́нй ꙟпрꙋмꙋ́т тре́бꙋе съ ве́зй, шѝ съ а̂йбй гри́же. ꙟтѫ́ю: ѡ̂аре а̂че́ла, кꙋ́й да́й, поа́те съ́ц ꙟтоа́ркъ, че є̂ дето́рю, а̂декъ: поа́те съ́цй плътѣскъ че а̑ȣ лȣа́т де ла тине. Апой: ѡ̑аре врѣва съ́цй плътѣскъ, ши съ́цй ꙟ̑тоа́ркъ, а̑декъ: є̑сте ѡ̑м крединчо́с, кȣй съ по́цй крѣде.

ï) Пентрȣ а̑чѣѧ тре́бȣе съ фа́чй бȣнъ легътȣ́ръ, кȣ ка́рѣ съ лѣгъ, къ ва плини̇, че ꙗ̑ ꙟпрȣмȣ́т. Къ а̑ми́нтрилѣ чел че дъ̀ ба́нй ꙟпрȣмȣ́т, съ пȣ́не ꙟ примѣждїе съ́шй пѣрѕъ ба́нїй, ши̇ съ се пъгȣбѣскъ.

Ї̑аръ легътȣ́риле, ка́ре съ фа́к ла ѡ̑ ꙟпрȣмȣта́ре ка а̑ча́ста, ка чел че дъ̀ ꙟпрȣмȣ́т съ нȣ ръмжѐ ꙟ па́гȣбъ май кȣ самъ сѫнт де а̑че́ст фѣлю̆. а) Легътȣра, ка́рѣ ꙟ скрис ѡ̑ дъ̀ детора́шȣл, ши̇ мъртȣрисѣще, кѫтъ сȣмъ де ба́нй а̑ȣ лȣа́т, ши̇ ꙟ че врѣме, ши̇ кȣ кѫтъ ка́мътъ врѣ съ ꙟтоа́ркъ че а̑ȣ лȣа́т ꙟпрȣмȣ́т. Ӑча́стъ скрисо́аре норо́дȣл но́стрȣ пре оунеле локȣрй кȣ кȣвѫ́нт словене́ск ѡ̑ кѣмъ Запи́с, ї̑ар май де ѡ̑бще, ши̇ май би́не кȣ кȣвѫ́нт латине́ск съ зи́че Контра́кт, сау кȣм простїй зи́к Контрȣтȣш. в.) Зъло́гȣл, а̑декъ: кѫ́нд вреȣн лȣкрȣ оумелъто́рю, кȣм сѫ́нт ва́се, кѫ́рцй, оунѣлте, ха́йне, ши̇ а̑лтеле ка а̑чѣстѣ, чел че ꙗ ꙟпрꙋмꙋт, пꙋне ла чел чей дъ̀ ꙟпрꙋмꙋт, ка де нꙋ ва пꙋтѣ деторáшꙋл съ ꙟтоаркъ че а̑ꙋ лꙋáт ꙟпрꙋмꙋт шѝ съ ръскꙋмпере зълóгꙋл, а̑тꙋнчй съ̀л цїе Кредитóрюл, ꙗ̑ръ дева ръскꙋмпъра деторáшꙋл, а̑тꙋнчй Кредитóрюл съл дѣ ꙗ̑ръш ꙟдъръпт. в) Ꙗ̑ръ кѫнд чел че ꙗ ꙟпрꙋмꙋт пꙋне зълóг лꙋкрꙋ неꙋмблъторю, кꙋм сѫнт късй, мошїй, цáрине, пъмѫнтꙋрй, шѝ а̑лтеле ка а̑чѣстѣ, а̑тꙋнчй а̑чéст фѣлю де зълоџи́ре съ зи́че гречѣще **И̑ПОѲИ́КА**, нóй ꙟл пꙋтéм зи́че пꙋнере, къл пꙋнем а̑лтꙋл зълóг. д) Ꙗ̑ръ кѫнд нещи́не ꙗ а̑сꙋпра са̀, шѝ съ лѣгъ, кꙋм къ де нꙋ ва плъти̇̀ а̑чéла, кꙋй съ дъ ꙟпрꙋмꙋт, а̑декъ деторáшꙋл ла врѣмѣ чѣ ръндꙋи́тъ, е̑л ꙟсꙋш ва плъти̇̀, а̑чéста съ зи́че **Киꙁѣшю**, сау **Крединчѣрю**.

аї) Дѣка Кредитóрюл дъ̀ а̑лтꙋл бáнй ꙟпрꙋмꙋт, ꙗ̑ръ чел че ꙗ ꙟпрꙋмꙋт фáче къщи́г, шѝ добѫндъ кꙋ бáнїй кáре ꙗ̑ꙋ лꙋáт ꙟпрꙋмꙋт, кáрѣ добѫ́ндъ нꙋ ѿáр фѝ фъкꙋт, де нꙋ а̑р фѝ лꙋáт а̑чéй бáнй ꙟпрꙋмꙋт. Шѝ Кредитóрꙋл е̑л ꙟсꙋшй а̑р фѝ пꙋ-

пꙋ̆т шїе съ фа́къ а̂чѣ добѫ́ндъ, де нꙋ а̂р фѝ да́т ꙟпрꙋмꙋ̆т а̂лтꙋѧ а̂че́й ба́ний. Динтрꙋ а̂ча́ста да́ръ съ вѣде, кꙋм къ кꙋ бꙋ̆нъ дрепта́те Кредито́рꙋл поа́те съ чѣръ дела Детора́шю̆ пре то́т а̂нꙋл ѡ̑аре че добѫ́ндъ пентрꙋ ба́нїй, ка́ре ꙗ̆ꙋ да́т ꙟпрꙋмꙋ̆т съ фа́къ кꙋ е̂й добѫ́ндъ. А̂ча́стъ добѫ́ндъ, ка́рѣ Детора́шꙋл ѡ̂ дъ̀ пентрꙋ ба́нїй че ꙗ̆ꙋ лꙋа́т ꙟпрꙋмꙋ̆т, съ зи́че Ка́мътъ, сау ми́тъ, шѝ оу̂жꙋ̆ръ сау и̂нтере́с, ка́рѣ ꙟтраче́ст ки́п, прекꙋм а̂м зи́с, кѣр съ вѣде, кꙋм къ нꙋ е̂сте ꙟпроти́ва ле́џїй фире́щий.

Шѝ ꙟтре Ѳеолоџїй, шѝ ꙟтре Филосо́фїй чей май де кꙋ̆рѫ́нд а̂ꙋ фо́ст ꙟтреба́ре: Ѻ̑аре чел ле дъ̀ а̂лтꙋѧ ба́нїй ꙟпрꙋмꙋ̆т, поа́те съ ꙗ̆ ка́мътъ дела а̂че́ла кꙋ̆й дъ̀ ꙟпрꙋмꙋ̆т. Оу̂нїй зи́к, къ поа́те.

а.) Дѣ́ка Детора́шꙋл кꙋ ба́нїй чей лꙋа́ций ꙟпрꙋмꙋ̆т съ фа́че май а̂вꙋ̆т, шѝ Кредито́рꙋл съ пъгꙋбѣ́ще де добѫ́нда, ка́рѣ ꙟтрачѣѧ врѣме кꙋ а̂че́й ба́ний е̂л ѡ̂ а̂р фѝ пꙋтꙋ̆т а̂гониси: ꙗ̆ръ кꙋ па́гꙋба а̂лтꙋѧ ниме нꙋ тре́бꙋе съ се фа́къ май а̂вꙋ̆т.

в.) Пентрꙋ че Кредито́рꙋл съ нꙋ поа́тъ луà че́ва пла́тъ дела Детора́шю̆, дꙋ̆пъ мъсꙋ̆ра приме́ждїей, къ ꙟ ма́ре приме́ждїе съ пꙋ̆не чел че дъ̀ ꙟпрꙋ̆мꙋ̆т а̂лтꙋл ба́нїй сѫй, съ се фолосѣ́скъ кꙋ Ей. Ꙗръ чей че зи́к, къ нꙋ̆съ ка́де а̂ луа̀ ка́мътъ дꙋ̆пъ ба́нїй че́й луа́цй ꙟпрꙋ̆мꙋ̆т, съ ра́зъмъ ꙟ мъртꙋрїйле сфйтей Скриптꙋрй Ѱалм: еї. Є. Лꙋк: ѕ. лд. Чѝ а̂нчй съ ка́де а̂ ѡ̂себи̇̀ ка́метеле чѣ́ле ма́рй, шѝ кꙋ а̂сꙋпрѣ́лъ дела чѣ́ле лецю́ите. Вѣ́зй а̂до́аѡ лѣ́џе кг. дї. к.

вї) Ка́мъта то́т дѣ̀ꙋна а̂шѣ тре́бꙋе съ фїе, кѫт ни́чй Кредито́рꙋл, ни́чй Детора̀шꙋл съ нꙋ съ пъгꙋбѣ́скъ.

гї.) Ба́нїй саꙋ ѡ̂рй че а̂лт лꙋ̆крꙋ, кꙋ ка́ре саꙋ къщига́т Детора́шꙋл, ла врѣмѣ чѣ пꙋ̆съ, ши хотъръ́тъ нꙋ нꙋ̆май сꙋ̆ма, кѫтъ а̂ꙋ лꙋа́т, чѝ шѝ фѣ́люл, ка́ре а̂ꙋ лꙋа́т съ ка́де съ ꙟто́аркъ Кредито́рюлꙋй, Ꙗръ де а̂ꙋ лꙋа́т бꙋка́те, де а̂ꙋ лꙋа́т ви́н, а̂чѣла съ ꙟто́аркъ, шѝ съ нꙋ мѫ́не дин зѝ ꙟ зѝ, шѝ съ тра́гъ дин врѣ́ме ꙟ врѣ́ме ꙟтѫрзї́и́нд а̂ плъти̇̀, шѝ а̂ ꙟто́арче. Къ де мꙋ̆лте ѡ̂рй Кредито́рꙋл съ пъгꙋбѣ́ще динтра́ чѣ ꙟтѫрзї́ере.

§. 123.

Динтрȣ а̂чѣстѣ а̂ѧ́вѣ ѥсте, кȣм къ че а̂ȣ пȣс а̂лцїй ла ной, ши неȣ дат съ цинéм, фъръ де нич̆ й ѡ̂ шȣвъи́ре, кȣм съ зиче, ши фъръ де нич̆ й ѡ̂ зъбáвъ, кѫнд чéр ꙟдърѫ́пт чéй че а̂ȣ пȣс ла ной а̂чѣл лȣкрȣ, ка съл пъѕи́м, ши съл цинéш, съ кáде съл ꙟтȣрнъ́м, ши съл дъ́м лѡр.

Че неȣ дáт а̂лтȣл нóаш съ пъѕи́м, ши съ цинéм, а̂чáста а̂шѣ трéбȣе съ цинéм, ши съ грижим, кѫ́т нȣ кȣмва дин ви́на нóастръ а̂ȣ съ се пѣ́ръ, а̂ȣ съ се пъгȣбѣ́скъ. Къ дѣ́ка пентрȣ ви́на нóастръ съ фáче чéва пáгȣбъ лȣкрȣрилѡр чéлѡр пȣсе ла нóй, ши дáте нóаш, ка съ ле цинéм, сѫнтéм детóрй, съ ꙟтóарчем пáгȣба. Ꙗ́ръ де съ фáче лȣкрȣрилѡр а̂чѣ́лора врѣѡ пáгȣбъ, кáрѣ нич̆й нóй кȣ невоинца нóастръ, нич̆й а̂лтȣл ѡ̂рй чи́не нȣ ѡ̂ а̂ȣ путȣт а̂бáте, ши депъртà, а̂тȣнчй нȣ сѫнтéм детóрй съ ꙟтóарчем пáгȣба а̂чѣ́ѧ.

КА́П аі҃.

Де Късъторїе, шѝ де Дерегъторїиле е҆́й.

§. 124.

Прѣ ꙟцеле́пт фъкъто́рюл нѣмꙋлꙋй ѡ҆мене́ск прекꙋм бине а҆ꙋ войт а҆ фа́че нѣмꙋл ѡ҆мене́ск, а҆шѣ бине а҆ꙋ войт, ка нѣмꙋл ѡ҆мене́ск съ се цїе, шѝ съ се ꙟмꙋлца́скъ, пентрꙋ а҆чѣѧ а҆ꙋ пꙋс ꙟ ѡ҆м фирѣще плека́ре спре а҆ча́ста, къ фїе́ще ка́реле фирѣще съ тра́џе спре а҆че́ст лꙋкрꙋ, къ прекꙋм скрїе С. Василїе ꙟ кꙋвъ́нтꙋл ꙟнаинте къ́тръ че́й че ꙟпреꙋнъ, саꙋ пꙋстничѣще вїецꙋе́ск: **Ни́чй ѡ҆ по́фтъ, ка́рѣ е҆ пꙋсъ ꙟ фи́рѣ трꙋпꙋлꙋй, ни́чй ѡ҆ да́тъ нꙋ се по́ате а҆флà май та́ре, шѝ май нъсила́никъ, декъ́т е҆́сте а҆чѣ́ѧ, ка́рѣ бърба́цїй а҆ꙋ къ́тръ фъме́й, шѝ фъме́йле къ́тръ бърба́цй, шѝ а҆ча́ста нꙋ**

Є҆ⷭ минꙋне, пентрꙋ кѫ по́фта а҆ча́ста фирѣ́ще оу҆нѣ́ще пре є҆́й спре прѫси́рѣ прꙋнчилѡр.

Пентрꙋ а҆че́ст сфѫрши́т а҆́ꙋ рѫндꙋи́т Кѫсѫторіѧ, прин ка́рѣ сѫ се цїе, ши̇ кꙋ бꙋнѫ кꙋвїи́нцѫ сѫ се ꙟмꙋлца́скѫ нѣмꙋл ѡ҆мене́ск.

§. 125.

Ꙗ҆́рѫ Кѫсѫторіѧ є҆́сте ꙟсоци́ре, ши̇ ꙟпѫртѫши́ре а҆ бѫрба́тꙋлꙋй кꙋ мꙋѧ́рѣ, ка́ре сѫнт фѣце де а҆чѣ трѣбѫ, ши̇ по́т сѫ на́скѫ, ши̇ сѫ крѣскѫ прꙋнчй.

Динтрꙋ а҆ча́ста сѫ вѣде, кꙋм кѫ чеа май ꙟтѫ́ю сфѫрши́т а҆л Кѫсѫторіей є҆́сте прѫси́рѣ, ши̇ крѣщерѣ прꙋнчилѡр. Дре́пт а҆чѣѧ Кѫсѫторіѧ є҆́сте мижлочи́ре требꙋинчо́асѫ спре цинѣрѣ, ши̇ бꙋнѫ крѣщерѣ, ши̇ ꙟмꙋлци́рѣ нѣмꙋлꙋй ѡ҆мене́ск.

§ 126.

Ꙗ҆́рѫ че а҆р фолоси̇ нѣмꙋлꙋй ѡ҆мене́ск а҆ прѫси̇ мꙋлцй прꙋнчй, дѣка а҆по́й а҆че́щѣ рѫꙋ сар крѣще, ши̇ сар фа́че рѫ́й, ши̇ нетрѣбни́чй, кѫ́т нꙋ а҆р фи̇ а҆лтѫ, фѫрѫ нꙋмай дѫра́бꙋрй де пъмѫ́нт де ни́чй ѡ҆ трѣ́бъ, шѝ мъдꙋла́рй стрикъчо́асе ѡ҆бщїй ѡ҆мене́щй.

Ачест сфѫршит ꙟл а҆ра́тъ шѝ ꙗ҆бирѣ чѣ ма́ре, ка́рѣ дин фи́ре ѡ҆ а҆ꙋ Пъри́нцїй кътръ фїй, кѫ́нд ꙟкъ фиїй пентрꙋ Слъбичꙋнѣ вѫ́рстїй нꙋ съ по́т пе си́не кивернисѝ, чи́ ле тре́бꙋе а҆жꙋто́рюл а҆лтора, кѫ́т де кꙋдѣди́нсꙋл Пъри́нцїй по́артъ гри́же де фїй, кꙋм съй крѣскъ, шѝ а҆ча́ста фа́к, пентрꙋ къ ꙟса́шй фи́рѣ ꙟй тра́џе ла а҆ча́ста. Дре́пт а҆чѣ нꙋ нꙋмай пъси́рѣ прꙋнчилѡр, чѝ шѝ бꙋнъ крѣщерѣ прꙋнчилѡр є҆сте оу҆н Сфѫрши́т дин чѣле май дин тѫю а҆ Късъторїей. Ла чѣле де а҆л до́йлѣ рѫ́нд Сфѫрши́тꙋрй Съ а҆дꙋче а҆жꙋто́рюл ка́рел фа́к оу҆нїй а҆лтора, а҆декъ: мꙋѧ́рѣ бърба́тꙋлꙋй, бърба́тꙋл мꙋе́рїй, Пъри́нцїй фїилѡр, фиїй Пъри́нцилѡр, шѝ мѫнгѫѧ́рѣ, шѝ Слꙋжбеле чѣле ка́сниче.

§. 127.

Ꙟсъ късъторѝ нѣмꙋлꙋй ѡ҆мене́ск є҆сте деторїе: чѝ а҆ча́стъ деторїе ꙟ до́аѡ кипꙋрй съ по́ате Сокотѝ, а҆декъ: а҆ꙋ то́т нѣмꙋл ѡ҆мене́ск престе то́т, а҆ꙋ пре оу҆нꙋл фїеще кареле де ѡ҆сѣбй Сокоти́ндꙋл.

Де во́м сокотѝ нѣмꙋл ѡ҃менеск пре́сте то́т, е҆́сте дето́рю нѣмꙋл ѡ҃мене́ск съ се късъторѣскъ, ка нъскъ́ндꙋсе прꙋ́нчїй, съ нꙋ пїаръ, чѝ съ крѣскъ, шѝ съ се ꙟмꙋлца́скъ, къ ꙟпреꙋна́рѣ чѣ афа́ръ де късъторїе кꙋ фїе́ще че фъмѣе е҆́сте ꙟпроти́ва ле́џїй фире́щй, прекꙋм май жо́с съ ва зи́че.

Ꙗ҆ръ ка съ се късъторѣскъ фїе́ще чи́не, шѝ то́т ꙟсꙋл пре ка́ре фи́рѣ ла́ꙋ фъкꙋт бꙋн шѝ ха́рник а пръсѝ, шѝ а на́ще фїй, деторїе нꙋ е҆́сте. Къ де ар фѝ деторїе, ача́ста дин сфърши́тꙋл Късъторїей са́р доведѝ, чѝ де аколѡ̀ нꙋ съ по́ате, къ сфърши́тꙋл късъторїей е҆́сте на́щерѣ: шѝ крѣщерѣ прꙋнчилѡр, ка́ре сфършит съ по́ате плинѝ, шѝ фъръ де късъторїа оунꙋа̀, сау а алтꙋа, а аче́стꙋа, сау а аче́лꙋа.

Чей че зи́к, кꙋм къ фїе́ще чи́не, ка́реле е҆́сте путинчо́с, е҆́сте дето́рю съ се ꙟсо́аре, до́аѡ кꙋвжнтърй адꙋк, кꙋ ка́ре врѣꙋ съшй адеверѣзе зи́са са̀. ꙟтж́ю: Кꙋм къ Д҃мнезе́ꙋ тꙋтꙋрор аꙋ порꙋнчи́т съ се ꙟсо́аре кꙋ кꙋви́нтеле ачѣстѣ, ка́ре съ чете́ск

ꙟ ка́ртѣ

ꙟ кáртѣ фáчерїй: крѣ́щецй, шѝ въ ꙟмꙋлци́цй. Шѝ кꙋ а̑ле Сфн҃тꙋлꙋй Пáвел а: Кор: з: Оу̑нꙋл фїе́ще кáреле съ а̋йбъ мꙋ́ѧрѣ сà, шѝ оу̑на фїе́ще кáрѣ съ а̋йбъ бърбáтꙋл сѣ́ꙋ. А̑до́аѡ: Ни́мене нꙋ̆съ по́ате трáџе пре Си́не дела греꙋтáтѣ чѣ де ѡ̑бще а̑ нѣмꙋлꙋй ѡ̑менéск, а̑декъ: ка съ ꙟмꙋлцáскъ, шѝ съ крѣ́скъ нѣмꙋл ѡ̑менéск. Чѝ а̑мъндо́аѡ а̑чѣстѣ кꙋвѫнтърй нимѝка нꙋ фáк ꙟпротѝва но́астръ, къ кꙋвѝнтеле чѣле дин кáртѣ фáчерїй нꙋ съ́нт порꙋ̆нкъ, чѝ бꙋ̆нъ кꙋвѫнтáре, шѝ благословенїе, шѝ мъкáр фїе шѝ порꙋ̆нкъ, нꙋ оу̑нꙋл фїе́ще кърꙋл съ порꙋнчѣ́ще, чѝ де ѡ̑бще, шѝ престе то́т ла то́т нѣмꙋл ѡ̑менéск, кáрѣ а̑тъ́та фáче, ка съ фїе оу̑нїй динтре нѣмꙋл ѡ̑менéск, кáрїй съ нáскъ, шѝ съ крѣ́скъ прꙋ̆нчй. С. Пáвел зи́че, къ де съ Си́мте чи́нева пре Си́не фо́арте плекáт спре пáтима трꙋпѣскъ, съ нꙋ съ а̑рꙋ̆нче ꙟ май мáре ѝспи́тъ шѝ примéждїе, шѝ декъ́т съ кꙋрвѣскъ, май бѝне оунꙋл фїѥще ка́реле съ а̂ибъ мꙋ́ѧрѣ са̀, ши̇̀ ѹ̂на фїѥще ка́рѣ съ а̂ибъ бърба́тꙋл съ́ꙋ, къ май бине ѥсте а̂ съ ꙟсꙋра̀, декѫт а̂ арде, ши а̂ча́ста съ доведѣще дин кꙋви́нтеле а̂челꙋѧши С. Па́вел, ка́реле ꙟтрачѣѧши ка́рте скрїе, къ чел че́шй мъри́тъ фа́та бине фа́че, ꙗръ че́л че нꙋ ѡ̂ мъри́тъ май бине фа́че: де а̂р фи̇̀ да́ръ деторїе, ка то́цй съ се кѫсъторѣскъ, а̂р фи̇̀ требꙋи́т С. Па́вел съ зи́къ, къ че́л че́шй мъри́тъ фа́та бине фа́че, ꙗръ че́л че нꙋ ѡ̂ мъри́тъ, рѣ́ꙋ фа́че, къ фа́че ꙟпроти́ва ле́цїй.

Ла а̂доа́ѡа зи́к, къ то́цй сѫ́нт дето́рй а̂ пꙋрта̀ греꙋта́тѣ чѣ де ѡ̂бще, кѫ́нд, дѣка нꙋ а̂р пꙋрта̀ а̂ча́ста фїѥще ка́реле, са́р ꙟтѫмпла чева па́гꙋбъ, саꙋ а̂р фи̇̀ фри́къ, кꙋм къ ва пери̇̀ нѣмꙋл ѡ̂мене́ск, саꙋ фо́арте сар ꙟпꙋцина̀, чи мъка́р де мꙋлцй нꙋ са́р ꙟсꙋра̀, то́т ни́чй ѡ̂ па́гꙋбъ нѣмꙋлꙋй ѡ̂мене́ск нꙋ ѥсте, ничй ѥсте фри́къ, къ ва пери̇̀, де врѣме че кꙋ мꙋлт май мꙋлцй сѫ́нт, ка́рїй съ ꙟсо́аръ.

§. 128.

Дин чѣле май сꙋс зи́се съ доведѣще, кꙋм къ по́ате ꙟпреꙋна́рѣ, ка́рѣ ѥсте афа́ръ де късъторїе а̑ бърбатȣлȣй кȣ мȣа́ре, шѝ а̑ мȣе́рїй кȣ бърба́т, дин лѣ́цѣ фирїй є̑сте ѡ̑при́тъ, май а̑ле́с. Ꙟтѫ́ю **Малахїѧ**, карѣ фа́птъ рѣ мȣ́лте ръȣтъ́цй а̑дȣче, къ стрикъ, шѝ слъбѣще ми́нтѣ, ши трȣпȣл, ꙟпѣдекъ зъмисли́рѣ прȣнкȣлȣй, шѝ ꙟмȣлцирѣ нѣмȣлȣй ѡ̑мене́ск, шѝ стрикъ ꙟсоцирѣ, кѫ́т, пентрȣ къ є̑сте ла а̑тѫтѣ ръȣтъцй причинъ, дин лѣцѣ фи́рїй тре́бȣе а̑съ ѡ̑при. Ни́чй пентрȣ ꙟсънътошѣрѣ, ни́чй пентрȣ цинѣрѣ, шѝ мѫнтȣи́рѣ вїе́цїй нȣ по́ате съ фїе сло́бодъ.

в) **Прѣкȣрвїѧ**, ка́рѣ є̑сте, кѫ́нд фа́цъ лега́тъ кȣ късъторїѧ съ ꙟпреȣнъ трȣпѣще кȣ а̑лта, прин а̑ча́ста рънѣще дре́пта́тѣ оу̑не́й пъ́рцй късъто́рите, шѝ съ стри́къ сфѫрши́тȣл късъторїей, пентрȣ къ май то́т деȣна нȣ съ щїе а̑ кърȣй пъ́ринте є̑сте прȣнкȣл, шѝ пентрȣ а̑чѣѧ ничй нȣ съ щїе крѣщерѣ, шѝ а̑ра́ре ѡ̑рй є̑сте бȣнъ, ни́чй по́ате съ мѫнтȣѧскъ де пъка́т воинца чеїмала́лте пъ́рцй де късъторїе, пентрȣ къ ꙟтрꙋ ачáстъ ꙟтѫмплáре нꙋ єсте Слóбодъ, чѝ єсте ѡпрйтъ шѝ де нимѝк.

г.) **Кꙋрвіа**, кáрѣ єсте, кѫнд съ ꙟпреꙋнъ прꙋпѣще бърбáт, кáреле нꙋ аре мꙋ́ере, сау мꙋ́ере, кáрѣ нꙋ аре бърбáт, кꙋ врéѡ фáцъ, кáрѣ кꙋм къ єсте ꙟпротйва лéџій, шѝ динтрꙋ ачáста съ вѣде, къ єсте спре ѡкáръ прꙋнкꙋлꙋй че съ ва нáще, шѝ прекꙋм тáтъл єсте нещіꙋт, ашѣ маи тотдѣꙋна шѝ крѣщерѣ єсте нещіꙋтъ, шѝ примеждіóасъ єсте шѝ нáщерѣ. Ѫфáръ де ачѣстѣ ѡ слобозéніе ка ачáста мáре стрикáре ар адꙋче нѣмꙋлꙋй ѡменéск, къ мъкáр нꙋмай кѫнд шѝ кѫнд арáре ѡрѝ съ фіе слóбодъ кꙋрвіа, ꙟтрꙋ атѫ́та плекáре, шѝ стрикáре а фиреи, ар фѝ примéждіе, ка нꙋ кꙋмва маи тóцй съ се ферѣскъ де греꙋтъциле късъторіей, съ нꙋсъ аибъ бꙋнъ грйже де крѣщерѣ прꙋнчилѡр, съ се оумпле поáте де кꙋрвіе, шѝ ашѣ съ ꙟпѣдече нáщерѣ, шѝ съ піаръ соціетáтѣ ѡменѣскъ. Дрéпт ачѣа мъкáр де сар шѝ ꙟтѫмплà аорѣ, къ фѣцеле, чѣле че кꙋрвéск, вóр авѣ грйже де бꙋнъ крѣщерѣ прꙋнкꙋлꙋй. Пентрꙋ́ а̑чѣѧ то́т нꙋ ꙟ̑чѣте кꙋрвїѧ ӑ фѝ пъка́т гре́ꙋ, къ сфѫршѝтꙋл, пентрꙋ ка́ре леџѣ ѡ̑прѣще кꙋрвїѧ, є̑сте стрика́рѣ, шѝ некꙋвїинца, ка́рѣ де ѡ̑бще съ сокотѣще пре то́т нѣмꙋл ѡ̑мене́к, ка́рѣ фїи́нд къ ни́чй ѡ̑да́тъ нꙋ ꙟ̑чѣтъ, ни́чй деторїѧ чѣ фирѣскъ, ка́рѣ ѡ̑прѣще кꙋрвїѧ, нꙋ ꙟ̑чѣтъ. Де оу̑нде съ вѣде, къ ꙟ̑шѣлъ, шѝ съ ꙟ̑шѣлъ чей че зи́к, кꙋм къ дин леџѣ фи́рїй нꙋсъ по́ате а̑ръта̀ кꙋрвїѧ а̑ фѝ ѡ̑при́тъ.

§. 129.

Фїи́нд къ късъторїѧ съ фа́че прин бꙋ́на воинцъ а̑ фѣцелѡр, ка́ре съ късъторе́ск Воинца а̑ча́ста, прекꙋ́м шѝ ꙟ̑тра́лте томнѣле, шѝ легъту́рй тре́бꙋе съ фїе во́льникъ, нꙋ де си́лъ, чѝ дин бꙋ́на вои́ре а̑ фѣцелѡр, че съ късъторе́ск. Ди́нтрꙋ ка́ре съ по́ате причѣпе, ка́ре късъторїй дин леџѣ фи́рїй нꙋ сы́нт стато́рниче, чѝ съ десфа́к.

а.) Нестато́рникъ є̑сте късъторїѧ чѣлѡр че нꙋ а̑ꙋ ми́нте, ка́рїй нꙋ приче́п, че съ лꙋкрѣзъ.

в.) Късъторїѧ, ка́рѣ съ фа́че прин грешѣлъ, шѝ прин смин тѣлъ, сау прин ꙟ̑-

BIBLIOTECA ACADEMIEI

шеалъчꙋне нꙋ єсте статорникъ. Грешала, шѝ ꙟшелъчꙋнѣ, каре ной аичй ꙟцелѣџем єсте ꙟтрꙋ ачест кип, кѫнд нешине ар врѣ съ ꙗ пре Рахила, шѝ алтеле ꙟ локꙋл Рахилей ꙟй дъ пре Лїа, єл гѫндѫнд къ ꙗ пре Рахила, ꙗ пре Лїа. Ашѣ єл съ ꙟшѣлъ, грешѣще, шѝ сминтѣще, къ де ар щи, къ нꙋ єсте Рахила, чи єсте Лїа нꙋ ар вои а ѡ лꙋѡа.

Де оунде съ вѣде, къ грешѣла, сау сминтѣла, шѝ ꙟшелъчꙋнѣ требꙋе съ фїе деспре фаца, карѣ ва съ ѡ ꙗ, їаръ нꙋ деспре авꙋцїй, сау деспре зѣстре.

г) Късъторїа ръпиторюлꙋй кꙋ чѣ ръпитъ єсте нестаторникъ, пѫнъ кѫнд фаца чѣ ръпитъ нꙋ съ ва ꙟтоарче, де оунде сау репит, адекъ: ꙟ лок ка ачела, оунде ꙗ съ фїе фъръ де фрикъ, ши атꙋнчй де ва врѣ де бꙋнъ вое съ се късъторѣскъ кꙋ чел че ѡ ау фост репит, бине, късъторїа єсте статорникъ, їаръ де ва врѣ, съ десфаче.

Ачаста требꙋе а ꙟцелѣџе, кѫнд ръпиторюл кꙋ сила ръпѣще пре чѣлалтъ фацъ, шѝ ачѣа ничй декꙋм нꙋ врѣ. Їаръ декꙋмѣа нꙋ фъръ де во́ѧ є҆й, чи́ кꙋ во́ѧ є҆й ѡ҆ а҆ꙋ ръпит, ши ѧ҆ саꙋ фъкꙋт, ка кꙋм нꙋ а҆р врѣ, а҆тꙋнчй кѫсъторіѧ стъ, ши нꙋ съ десфа́че. Ї҆ар декꙋмеа дꙋпъ ръпи́ре сингꙋръ, ши де бꙋнъ во́е воѧще партѣ чѣ ръпитъ а҆ ръмѫнѣ ꙟ кѫсъторіе, кѫсъторіѧ съ ꙟтърѣще, ши нꙋсъ десфа́че. Къ съ по́ате ꙟтѫмпла, ка нещи́не кꙋ си́ла съ ръпѣскъ врєѡ ѡ҆ фа́тъ, ка́рѣ лъкꙋи́нд кѫтва кꙋ ръпито́рюл, де бꙋнъ во́е а҆по́й ѧ҆ ꙟса́шй воѧще а҆ ръмѫнѣ ꙟтрꙋ а҆чѣ кѫсъторіе, ши а҆шѣ прин лъкꙋирѣ ꙟ па́че, ши прин а҆чѣ воирє съ ꙟтърѣще кѫсъторіѧ.

д.) Нестато́рникъ є҆сте кѫсъторіѧ ꙟтре фѣцеле чѣлѣ пꙋрꙋрѣ непꙋтинчо́асе, кꙋм сѫнт че́й скопи́цй, жꙋгъни́цй, ши ка́ріи съ ци́н ръ́чй, фїе а҆по́й а҆мѫндо́аѡ пъ́рциле непꙋтинчо́асе, а҆ꙋ нꙋмай оу҆на, кѫсєторіѧ нꙋ стъ, нꙋмай непꙋтинца съ фїе депꙋрꙋрѣ, ши май динаи́нте де кѫсъторіе, ши а҆шѣ, кѫ́т ꙟпреꙋна́рѣ трꙋпѣскъ съ нꙋ по́атъ а҆вѣ, къ ла ѡ҆ ꙟтѫмпла́ре ка а҆чѧ́ста кѫсъторіѧ нꙋ по́ате а҆вѣ сфѫршитꙋл съꙋ, ка́ре є҆сте пръси́рѣ прꙋнчилѡр. Ї҆аръ де є҆сте времѣнникъ непꙋти́нца, ѡ҆рй пентрꙋ вѫрста, ѡ̑рй ꙟ̑трáлт ки́п, шѝ а̑ꙋ кꙋ врѣмѣ а̑ꙋ кꙋ лѣкꙋрй Съ поáте виндека̀, а̑тꙋ́нчй късъторїѧ Стъ̀.

§. 130.

Ꙟтребáре є̑́сте ѡ̑́аре късъторїѧ ꙟ̑тре рꙋденїй, шѝ ꙟ̑тре че рꙋдéнй, пънъ ла а̑ кѫтѣ спи́це є̑́сте ѡ̑ꙋри́тъ дин лѣџѣ фи́рїй. Оу̑нїй зи́к, къ ꙟ̑тре Тáтъ, шѝ ꙟ̑тре Фїи́къ, ꙟ̑тре Мꙋ́мъ, шѝ ꙟ̑тре Фечóр, ꙟ̑тре Фрáте, шѝ ꙟ̑тре Сóръ, ꙟ̑тре Ви́трег, шѝ ꙟ̑тре Фїáстръ, шѝ ꙟ̑тре Фїáстрꙋ, шѝ ꙟ̑тре Мáщеръ дин лѣџѣ фи́рей є̑́сте ѡ̑при́тъ късъторїѧ. Ꙗ̑́ръ нóаѡ кꙋ чѣ май мáре пáрте а̑ ꙟ̑въцъторилѡр ни́съ пáре, къ нꙋмай ꙟ̑тре Стръмóшїй, шѝ ꙟ̑тре Стрънепóатъ, ꙟ̑тре Мóшїй, шѝ ꙟ̑тре Непóатъ, ꙟ̑тре Тáтъ, шѝ ꙟ̑тре Фáтъ, шѝ ꙟ̑тре Непóт, шѝ Мóаше, шѝ ꙟ̑тре Фичóр, шѝ Мꙋ́мъ несфѫрши́т нꙋмърѫ́ндꙋле а̑шѣ фѣцеле, кꙋм зик ꙟ̑ ли́нїѧ ѡ̑́аблъ дин лѣџѣ фирей късъторїѧ ꙟ̑трачѣсте фѣце є̑́сте ѡ̑при́тъ, шѝ нестатóрникъ, а̑шѣ, кѫ́т съ пꙋ́нем, къ а̑р тръи а̑кꙋм А̑дáм ѡ̑мꙋл чéл дин тѫю, є̑́л нꙋ а̑р пꙋтѣ пре ни́ме сѫшй ꙗ шїе мꙋѧ́ре, фїинд къ тоáте фъмéйле Сѫнт лꙋй непо́ате дин трꙟ́нсꙋл пре линїа ѡ̑аблъ погорꙟндꙋсъ.

Причина пентрꙋ че лѣџѣ фирей ѡ̂прѣще а̂чѣ́ст фѣлю̆ де късъторїе, ѥ̈сте, къ са́р а̂местека̀, шѝ са́р стрика̀ рꙟ́ндꙋл дерегъторїилѡр, ка́ре тре́бꙋе съ ле а̂ибъ фїй кътръ пъринцй, шѝ чел че ѥ̈сте фїю̆, сау фїи́къ са́р фа́че а̂сѣменѣ кꙋ па́тъсꙋ: шѝ кꙋ мꙋмъса̀, къ късъторїа фа́че, ка фѣцеле съ фїе а̂сѣменѣ оу̂на ка а̂лта, шѝ а̂шѣ сꙋпꙋнерѣ, шѝ чи́нстѣ, шѝ сфїа́ла, ка́ре тре́бꙋе съ а̂ибъ фїй кътръ пъри́нцй, сар а̂местека̀, шѝ са́р стрика̀, къ а̂р фѝ фїю̆, шѝ на́р фѝ, а̂р фи фїю̆, къ ла́у нъскꙋт, на́р фѝ, къ ѥ̈сте бърба́т а̂чеїй, че ла́у нъскꙋт, шѝ а̂шѣ ма́ре некꙋвїинцъ а̂р фѝ.

§. 131.

Съ кꙋви́не съ чъркъ́м а̂кꙋм ѡ̑аре слобо́аде лѣџѣ фирей, ка ѡ̂ мꙋа́ре съ а̂ибъ май мꙋлцй бърба́цй деода́тъ, ка́ре лꙋкрꙋ кꙋ оу̂н кꙋвꙟ́нт гречѣще съ зи́че **Полїа́ндрїа**. Сау, ка бърба́тꙋл съ а̂ибъ деода́тъ май мꙋлте мꙋе́рй, ка́ре лꙋкрꙋ съ зи́че **Полига́мїа**.

* * *

Кꙋм къ оун бърба́т май мꙋ́лте мꙋе́рй, шѝ ѡ мꙋѧ́ре май мꙋ́лцй бърбацй пре рѫнд оунꙋл дꙋпъ алтꙋл, шѝ оуна дꙋпъ алта съ аибъ, лѣџѣ фиреи нꙋ ѡпрѣще ничй ѡ ꙟдоꙗ́лъ нꙋ есте.

Ꙗ́ръ кꙋм къ ѡ мꙋѧ́ре поа́те съ аибъ деода́тъ май мꙋлцй бърба́цй, ача́ста де то́т есте ѡпри́тъ, пентрꙋ къ аче́ст лꙋкрꙋ съ ꙟпротивѣще на́шерїй, шѝ пръси́рїй прꙋнчилѡр, фїи́нд къ мꙋѧ́рѣ, ка́рѣ съ ꙟпрꙋнъ кꙋ май мꙋлцй бърба́цй, май ара́ре ѡрй ꙁъмислѣще. Съ ꙟпротивѣще крѣщерїй прꙋнкꙋлꙋй, къ фїе́ще ка́реле бърба́т сар путѣ ꙟдоѝ, ѡаре алꙋй есте прꙋнкꙋл, шѝ ашѣ нещїи́ндꙋсъ акꙋй есте прꙋнкꙋл, май пꙋцинъ гри́же сар авѣ де крѣщерѣ лꙋй. Съ ꙟпротивѣще ѡкѫрмꙋи́рей ка́сїй, къ ѡкѫрмꙋи́ре бꙋнъ нꙋ по́ате фѝ, оунде нꙋ оунꙋл есте ка́п, шѝ стъпѫн ка́сїй, чѝ май мꙋлцй сѫ́нт асѣменѣ, шѝ ар фѝ ꙟпърцитъ стъпѫнїѧ бърба́цилѡр. Май пре оурмъ девоͦм сокотѝ то́ате нѣмꙋриле, кѫ́т де варва́ре, аа ничй оун нѣм нꙋ сау аꙋзит съ фїе фо́ст аче́ст лꙋкрꙋ сло́бод.

Ѿа́ре оꙋн бърба́т Сло́бод є҆́сте Съ а҆и́бъ деода́тъ май мꙋ́лте мꙋе́рй, а҆́ꙋ ба̀? Даскалі́й нꙋ́съ оꙋне́ск, оꙋні́й зи́к къ нꙋ є҆́сте Слобо́д: ꙗ҆́ръ а҆лці́й зи́к, къ є҆́сте Сло́бо́д, кꙋ ка́ре ши но́й не оꙋни́м, шѝ зи́чем, кꙋм къ лѣ́џѣ фирі́й нꙋ ѿпрѣ́ще, ка оꙋн бърба́т Съ нꙋ а҆́ибъ деода́тъ май мꙋ́лте мꙋе́рй, пентрꙋ къ а҆́ничй съ щіе та́тъл прꙋнкꙋ́лꙋй, шѝ чи́не тре́бꙋе съл крѣ́скъ. Шѝ ведє́м къ Сфи́нції чє́й ма́рй, Патріа́ршій, ши Проро́чій ꙟ лѣ́џѣ вѣ́ке а҆́ꙋ а҆́вꙋт май мꙋ́лте мꙋе́рй деода́тъ, шѝ пентрꙋ а҆чѣ́л Дм҃незе́ꙋ нꙋ ꙗ҆́ꙋ ꙟфрꙋнта́т.

Пентрꙋ а҆ча́ста С. Аѵгꙋсти́н ꙟ ка́ртѣ де бꙋнъта́тѣ късъторі́єй ка́п єі: зи́че: **А҃ а҆́вѣ май мꙋ́лте мꙋе́рй, пъка́т нꙋ є҆́ра̀, кѫ́нд є҆́ра̀ ѡ҆бичѣ́ю.** А҃декъ: ꙟ лѣ́џѣ вѣ́ке. А҃шѣ да́ръ дин лѣ́џѣ фире́й нꙋ є҆́сте ѿпри́т а҆ а҆вѣ май мꙋ́лте мꙋе́рй.

Че́й че зи́к къ нꙋ є҆́сте Слобо́д дин лѣ́џѣ фире́й а҆ а҆вѣ май мꙋ́лте мꙋе́рй, а҆чѣ́сте причиний а҆дꙋ́к:

а.) Къ а҆р фѝ ма́ре неꙟтомни́ре, шѝ недрепта́те, ка мꙋа́рѣ поа́тъ Съ се дѣ, шѝ съ се лѣџе пре сине бърбатꙋлꙋй, ꙗ̈ръ бърбатꙋл нꙋ, чѝ съ се ꙟпърцаскъ ла май мꙋлте, декъ мꙋерїй нꙋ єсте слобод съ ӓибъ май мꙋлцй бърбацй, нічй бърбатꙋлꙋй нꙋ ва фѝ слобод съ ӓибъ май мꙋлте мꙋерй.

б.) Дин авѣрѣ деодатъ а май мꙋлтор мꙋерй съ наск грижй май марй де крѣщерѣ а май мꙋлцй прꙋнчй, шѝ драгостѣ, карѣ требꙋе съ ӓибъ бърбатꙋл кътръ мꙋѧре, съ ꙟпърцѣще, шѝ кътръ оуна съ май ꙟпꙋцинѣзъ, кътръ алта май крѣще. Ꙟпой съ фаче тꙋрбꙋраре, шѝ пизмъ ꙟтре мꙋерй, шѝ неодихнъ, шѝ нетикнѣлъ ꙟ касъ.

г) Прин авѣрѣ а май мꙋлтор мꙋерй съ ꙟмꙋлцеск прꙋнчїй, шѝ съръческ фамилїйле, шѝ Пърницїй, къ ꙟмꙋлте пърцй каꙋтъ съ лисъ ꙟпърцаскъ авериле.

Чѝ ѡрй кꙋм фїе ачѣстѣ, дестꙋл єсте, къ ꙟ лѣџѣ ноаѡ Х҃с статꙋл бърбатꙋлꙋй, шѝ ал мꙋерїй ꙟтрꙋ ачаста лаꙋ адꙋс ꙗ̈ръшй ла статꙋл чел дин тѫю, ꙟ каре аꙋ фост ѡмꙋл фъкꙋт, ка оун бърбат нꙋмай ѡ мꙋѧре съ ӓибъ, шѝ ѡ мꙋѧре нꙋмай оун бърбат, шѝ нꙋ єсте слобод акꙋм оунꙋй бърба́т а̂ а̂вѣ май мꙋлте мꙋе́рй, ничй оу̂ней мꙋе́рй а̂ а̂вѣ май мꙋлцй бърба́цй.

§ 132.

Че́ркъмъ ши̂ а̂ча́ста, ѡ̂аре легътꙋра късъторїе́й а̂шѣ де стръ́нсъ є̂сте дин лѣцѣ фи́рей, кѫ́т пънъ че тръе́ск а̂мѫндо́аѡ пъ́рциле, ка́ре сау лега́т кꙋ късъторїа, ни́чй декꙋм съ нꙋ съ по́атъ дезлегà де а̂чѣ легътꙋръ, ши̂ а̂ пъши̂ ла а̂лтъ късъторїе. Чи̂ но́й сокоти́нд нꙋмай лѣцѣ фирѣскъ, цине́м кꙋ че́й май вести́цй ꙟвъцъто́рй, ши̂ ꙟцеле́пцй, ка́рїй ши̂ ла крещи́ний, ши̂ ла пъгѫ́ний а̂ꙋ фо́ст, ши̂ кꙋ є̂й зи́чем, кꙋм къ легътꙋра късъторїей дин лѣцѣ фирей нꙋ є̂сте а̂шѣ де стръ́нсъ, кѫ́т пънъ кѫнд тръе́ск а̂мѫндо́аѡ пъ́рциле ни́чй декꙋм ни́чй ѡ̂да́тъ съ нꙋ съ по́атъ деспърцѝ, ши̂ а̂ трѣче ла а̂лтъ късъторїе, ши̂ ꙟтрꙋ а̂че́ст лꙋкрꙋ а̂ве́м кꙋ но́й пре С. Васи́лїе ꙟ кано́нꙋл а̂л но́аѡлѣ, оу̂нде зи́че, къ пентрꙋ прѣ кꙋрвїе съ десфа́че, ши съ дезлѣгъ късъторїа, а̂шѣ май сѫнт ши̂ а̂лцй С. Пърйнцй, ка́рїй ꙟва́цъ а̂ча́ста, ꙗ̂ръ де а̂р фи дин лѣцѣ фире́й ѡ̂при́т, ка пънъ тръе́ск а̂мѫндо́аѡ пъ́рциле чѣле лега́те кꙋ късъторїа, съ нȣ̆съ пóатъ дезлегà легътȣ̆ра късъторїéй, нáр фѝ пȣ̆тȣ̆т ꙟвъцà, а̑ȣ ꙟпротива лéџїй фирéщй а̑р фѝ ꙟвъцáт а̑чéй марй, шѝ Сфи̑цй Дáскалй.

Ӑфаръ де а̑чéщѣ, шѝ ꙟтре Дáскалїй чéй май нóй а̑й Бисéричїй Ӑпȣ̆сȣлȣ̆й сѫнт динтре чéй май де фрȣ̆нте, кáрїй зѝк кȣ̆ нóй, къ дин лѣџѣ фирей а̑ късъторїéй легътȣ̆ръ нȣ̆ є̑сте а̑шѣ де стрѫнсъ, кѫт пентрȣ̆ ничй ѿ причинъ ничй декȣм ничй ѿдáтъ съ нȣ̆съ пóатъ дезлегà късъторїѧ. А̑шѣ ꙟвáцъ Ѳóма Ӑкинáтȣл, Белармин, Санхéц, Шварц, шѝ мȣ̆лцй а̑лцїй. Кȣм къ ла пъгѫний а̑ȣ фóст Слóбод, Скрїе Плȣтáрх ꙟ прóбл: кáп гї: къ ла Рѡмáний а̑ȣ фóст Слóбод. Ла А̑ѳенїѧний Скрїе А̑леѯáндър дела А̑леѯ, кáртѣ д. Ла Критѣний поменѣще А̑ристóтел кáртѣ в. а̑ чéлѡр политичéщй, кáп и. Шѝ прѣ ꙟцелéптȣл Платóн де лѣџе ꙟ Дїалóгȣл аї. пентрȣ че причиний Съ десфъчѣ късъторїѧ. Шѝ де Катóн Скрїе С. А̑ȣгȣстин ꙟ кáртѣ де бȣнътáтѣ късъторїéй кáп иї. Шѝ де Цицерон Скрїе С. Ї̑еронѝм ꙟ кáртѣ а̑сȣпра лȣй Ї̑ѡвинїан.

А҆по́й лѐџѣ фи́рей пре то́цй ꙟ то́т локȣ́л, шѝ тотдѣ́ȣна ꙟдеторѣ́ще, дѣ́ка са́ȣ пȣ́тȣт а҆ча́стъ легъ́тȣръ деꙁлега̀ ꙟ лѐџѣ вѣ́ке, шѝ а҆́съ да̀ ка́рте де Слобоꙁе́нїе, нȣ̀ а҆́ȣ фо́ст ꙟпротѝва лѐџїй фи́рещй, ї҆а́ръ кȣ́м къ ꙟ лѐџѣ вѣ́ке съ да̀ ка́рте де Слобоꙁе́нїе дин лѐџѣ лȣ́й Мо́йси, шѝ дин Є҆ѵ̃ге́лїе, кѣ́р є҆́сте оу҆́нде ꙟтрѣ́бъ жидо́вїй пре Хс҃, Сло́бод є҆́сте ѡ҆́рй пентрȣ̀ че прѝчинъ а҆ лъса̀ мȣ́ѧрѣ.

Ї҆а́ръ ка фїе́ще чи́не ѡ҆́рй пентрȣ̀ че прѝчинъ съ́шй ла́съ мȣ́ѧрѣ, а҆́ȣ мȣ́ѧрѣ съ́шй ла́съ бърба́тȣл, нȣ по́ате фѝ, къ са́р фа́че ма́рй некȣвїи́нце, шѝ тȣрбȣръ́рй ꙟтре ѡ҆а́мений, чѝ а҆ча́стъ деꙁлега́ре пентрȣ̀ кȣвїо́асе прѝчиний кȣ жȣдека́та че́лѡр рѫндȣ́ицй пре́сте а҆че́ст лȣ́крȣ май ма́рй съ фъчѣ. Ї҆а́ръ а҆кȣ́м ꙟ лѐџѣ но́аѡ, кѫ́нд, шѝ пентрȣ̀ че прѝчиний съ по́ате деꙁлега̀ не ꙟва́цъ Є҆ѵ̃ге́лїа, шѝ но́й фїи́нд къ нȣ̀май лѐџѣ фи́рей а҆кȣ́м черкъ́м, лъсъ́м а҆ча́ста Ѳеоло́гилѡр.

§. 133.

Дерегъторїйле че́лѡр късъторѝцй оу҆не́ле сѫ́нт де ѡ҆бще, а҆ле а҆мѫндȣро́р пъ́рцилѡр, а҆лтеле де ѡ҆се́бй а҆ле оу҆не́й пъ́рцй. Май ꙟнаи́нте де а̂ спꙋне дерегъторїи́ле че́лѡр късъторицй, пентрꙋ май бꙋ́нъ ꙟцелѣџерѣ, а̂чѣсте съ каде але лꙋша̀ бине а̂ми́нте. Ꙟтѫю да́ръ кѫнд съ фа́че късъторїа ни́чй ѡ̂ си́лъ, шѝ фрикъ съ нꙋ а̂ибъ пъ́рциле чѣле че съ късъторе́ск, чѝ съ а̂ибъ слобозе́нїе, во́е, шѝ волничїе де плин ꙟпреꙋна́съвор лꙋва̀: а̂пой съ се ꙗ̑ са́ма, ка съ нꙋсе ꙟпреꙋне кꙋ късъторїа фѣце ка а̂чѣлѣ, ка́ре нꙋ нꙋмай ѡ̂сиби́те нъра́вꙋрй, шѝ ѡ̂бичѣюрй а̂ꙋ, чѝ до́аръ то́кма ꙟпроти́вниче ꙋна а̂лтїа, са́ꙋ ка́ре а̂шѣ сѫнт де непꙋтинчо́асе, а̂ꙋ съра́че, кѫ́т съ нꙋсъ по́атъ хрънѝ пре си́не, а̂ꙋ пре прꙋнчй сей крѣскъ. Дꙋпъ а̂чѣа а̂ра́ре ѡ̂рй съ ꙟтѫмплъ съ фїе ферични́тъ късъторїа ꙟтре фѣцеле а̂чѣлѣ, пре ка́ре драгостѣ чѣ ѡ̂а́ръбъ, шѝ по́фта чѣ дезмїердъто́аре а̂ трꙋпꙋлꙋй май вѫрто́с, декѫ́т прѣ сфи́нтꙋл фъкъто́рюл фи́рей, ка́реле а̂ꙋ рѫндꙋит късъторїа, ле ꙟпреꙋнъ. Ꙗ̑ръ дерегъторїи́ле, ка́ре пъ́рциле чѣле късътори́те сѫ́нт дето́аре съле фа́къ ꙋ̑на а̂лтꙋла май кꙋ са́мъ а̂чѣстѣ сѫ́нт. а.) Ѥсте крединца чѣ ꙟтрѣгъ, карѣ депъртѣзъ, шѝ препꙋпрепȣсȣл, къ шѣр ꙟпърцй юбйрѣ, шѝ драгостѣ чѣ късъторѣскъ кȣ а̂лтъ фа́цъ. в.) Та́ре, шѝ Статóрникъ дра́госте, шѝ юбйре съ а̂ра́те, къ а̂ре ѡ̂ па́рте кътръ чѣѧ ла́лтъ па́рте, шѝ а̂ча́ста ни́чй ѡ̂да́тъ, ни́чй ла бътрѫнѣце, ни́чй ла Слъбичȣ́не, ни́чй ла бо́алъ ни́чй ла Сърѫчїе, ни́чй ла ѡ̂рй че ꙟтѫмпла́ре, шѝ непорочи́ре рѣ съ нȣ ска́ѕъ, шѝ съ нȣ ꙟчѣте. г.) Съ слȣжа́скъ оу̂нȣл а̂лтȣѧ, шѝ съ се а̂жȣте дȣпъ пȣти́нцъ кȣ дѣди́нсȣл, шѝ ꙟнека́ѕȣрй, шѝ ꙟ нево́й съ се мѫнгѫе оу̂нȣл пре а̂лтȣл, шѝ греȣтъ́циле късъторїей а̂мѫндо́й ꙟпреȣ́нъ съле по́арте.

§. 134.

Съ чѣркъ а̂ни́чй ѡ̂аре нȣ́май си́нгȣръ лѣрѣ фи́рей сокоти́нд а̂ре чева стъпѫни́ре, шѝ пȣтѣ́ре бърба́тȣл престе мȣ́ѧре, а̂ȣ ба̀? Кȣ а̂девъра́т Сфн҃та Скриптȣ́ръ порȣнчѣще, ка мȣ́ѧрѣ съ фїе сȣпȣ́съ бърба́тȣлȣй, шѝ дин порȣ́нка лȣй Дмнеѕе́ȣ бърба́тȣл ѐсте ка́п мȣе́рїй, чѝ а̂ча́ста ꙟ ло́к де педѣпсъ са́ȣ да́т мȣе́рїй, кȣм съ вѣде дин ка́ртѣ фа́черїй. Ꙗ́ръ пентрȣ́ къ бърба́тȣл а̂ре май ма́ре съвѫрши́ре, а̂ча́ста нȣ́й дъ лꙋй пꙋтѣре сѫ фїе май ма́ре престе мꙋѧ́ре, кѫ по́цй ѡ҆аменїй сѫ на́ск слобо́ꙁй, ши асѣменѣ: ꙟсѫ девей сокотѝ деторїѧ челѡр кѫсѫтори́цй, вей афла, кꙋм кѫ ꙟтре чей че сѫ ꙟсоце́ск кꙋ кѫсѫторїѧ, сѫ кꙋвине сѫ фїе ѡ҆аре че стѫпѫни́ре, ка́рѣ сѫ ꙟдрептѣꙁѫ лꙋкрѫ́риле чѣле де ѡбще але че́лѡр кѫсѫтори́цй, шѝ ача́стѫ стѫпѫни́ре сѫ кꙋви́не бѫрба́тꙋлꙋй. Кѫ фоа́рте ма́ре оуни́ре, шѝ ꙟцелѣџере требꙋе сѫ фїе ꙟтре чей кѫсѫтори́цй, шѝ ка сѫшй плинѣскѫ дерегѫторїйле, ка́ре сѫнт дето́рй сѫ ле фа́кѫ оунꙋл алтꙋѧ, шѝ ка сѫ крѣскѫ би́не прꙋнчїй, шѝ сѫ ꙟдрептѣꙁѫ поа́тѫ ка́са: Чи́ ача́ста аминтрилѣ нꙋ поа́те сѫ фїе, де нꙋ ва аскꙋлта̀ оунꙋл де алтꙋл, кѫ де мꙋлте ѡрй сѫ поа́те ꙟтѫмпла̀ ꙟтрꙋ алѣџерѣ лꙋкрꙋрилѡр челѡр де ли́псѫ сѫ нꙋ сѫ оунѣскѫ, шѝ сѫ се ꙟпѫрѫкѣꙁе. Ла̀ ѡ ꙟтѫмпла́ре дарѫ ка ача́ста оунꙋл тре́бꙋе сѫ фїе май ма́ре, ка́ре сѫ хотѫрѣскѫ ꙟпѫрѫкѣрѣ; Чи́не да́рѫ бѫрба́тꙋл, аꙋ мꙋѧ́рѣ ва фѝ, кѫ сѫ́нт асѣменѣ? Адевѫра́т аче́ла сѫ кꙋви́не сѫ фїе, ка́реле есте май ꙟцеле́пт, шѝ поа́ртѫ греꙋта́тѣ чѣ май ма́ре, ꙟтре чей кѫсѫтори́цй, а҆че́ла бърба́тꙋл є҆́сте, а҆шѣ да́р мꙋѧ́рѣ тре́бꙋе съ воѧ́скъ, ка бърба́тꙋл съ фі́е ка́п май ма́ре. Ши̇̀ кꙋ а҆девъра́т ши̇̀ ꙟсашй фи́рѣ ꙟва́цъ а҆ча́ста, къ нꙋ бърба́тꙋл пентрꙋ мꙋѧ́ре, чи̇̀ мꙋѧ́рѣ пентрꙋ бърба́т са́ꙋ фъкꙋ́т, ши̇̀ фо́арте кꙋвїо́с лꙋ́крꙋ фи́рїй съ вѣде, ка чел май ꙟцеле́пт, ши̇̀ май та́ре съ ꙟдрептѣзъ пре чел май сла́б. Ї҆аръ де съ ва ꙟтѫмпла̀, ка вреѡ фъмѣе кꙋ ми́нте бърбътѣскъ съ се мъри́те дꙋпъ вреꙋн бърба́т тѫмпи́т, ши̇̀ май про́ст, са́ꙋ вреѡ ꙟпъръте́съ дꙋпъ бърба́т май де жо́с, ши̇̀ ѡ҆м де ѡ҆себй, би́неле чел де ѡ҆бще а҆че́лѡр късътори́цй, ши̇̀ фоло́сꙋл прꙋнчилѡр, ши̇̀ а҆ по́атъ фамилїѧ пофтѣще, ка ѡ҆кѫрмꙋи́рѣ, ши̇̀ ꙟдрепта́рѣ съ се ла́съ мꙋе́рїй, ни́чй є҆сте а҆че́ст лꙋ́крꙋ ꙟпроти́ва лѣ́џїй фире́щй, къ лѣџѣ фирѣскъ нꙋмай пентрꙋ а҆чѣѧ пофтѣще, ка ꙟтре че́й късътори́цй съ фїе оунꙋл стъпѫнито́рю, ши̇̀ ка́п, пентрꙋ ка съ се по́атъ цинѣ ꙟтре є҆́й оуни́ре, ши̇̀ ѡ҆ ꙟцелѣџере а҆ воинцей.

* * *

§. 135.

Трей фѣлюрй де стъпѫни́ре съ пот а̂ичй сокотй. а.) Ка́рѣ съ зи́че кȣ кȣвѫ́нт гречéск **Деспотикъ**, кȣ ка́рѣ нешине поáте ле рѫндȣáще, кȣмȣй плáче, ши пре чел сȣпȣс стъпѫни́рей лȣй поáте съл ѡмоáръ, а̂ȣ съл лáсъ съ фіе вїȣ. в) **Стъпѫнѣскъ**, ка́рѣ а̂ре стъпѫ́нȣл престе слȣгъ. г) **Касникъ**, ка́рѣ ꙟ̂трȣ дрáгосте, ши ꙟ̂трȣ ю̂би́ре а̂ре темéȣл сѣȣ. Ши нȣмай а̂чáстъ депре оу̂рмъ пȣтѣре съ кȣви́не бърбáтȣлȣй съ а̂йбъ престе мȣѧ́ре. Къ фи́рѣ пре мȣѧ́ре ѿ дъ бърбáтȣлȣй соáцъ вїéцій, нȣ слȣжникъ, ши ѿ сȣпȣне стъпѫни́рей бърбáтȣлȣй, чи нȣмай а̂тѫ́та, кѫт е̂сте де ли́псъ, ка оу̂ни́рѣ воилѡр, ши ли́нищѣ съ се цїе ꙟ̂тре чей късътори́цй, ши фолóсȣл кѫсій пофтѣще. Дрепт а̂чѣл стъпѫни́рѣ бърбáтȣлȣй съ хотърѣще, ши съ скріе ꙟ̂прежȣр кȣ ле́циле дрáгостій, ши май кȣ сáмъ ꙟ̂трȣ а̂чѣсте стъ, ка съ поáтъ кȣ сфáт ꙟ̂целéпт ꙟ̂дрепта лȣкръ́риле мȣѣ́рій, ши кѫнд грешѣще май мȣлт кȣ кȣвинте бȣне съ ѡ̂ а̂дȣкъ ла кáле, ши съ ѡ̂ ꙟ̂дрептѣзъ, ши кѫ́нд ва и҆спитѝ съ ла́педе жꙋ́гꙋл, шѝ съ нꙋ а҆скꙋ́лте, кꙋ кꙋвїо́асе мижлочи́рй съ ѡ҆ ꙟпѣдече, шѝ съ ѡ҆ а҆шѣꙃе: ꙗ҆ръ съ ѡ҆ сꙋ́дꙋе, шѝ съ ѡ҆ по́арте ръ́ꙋ кꙋ кꙋвинте оу҆рѫ́те, дин ка́ре съ а҆ра́тъ къ нꙋ ѡ҆ ба́гъ ꙟ са́мъ, шѝ нꙋ ѡ҆ ю҆бѣ́ще, сау съ ѡ҆ ба́тъ, шѝ съ ѡ҆ педепса́скъ кꙋ педѣ́псе, ка́ре пꙋрче́д дин мънїе, шѝ дин оу҆ръ, фо́арте съ ꙟпротивѣ́ще а҆че́ст лꙋ́крꙋ драго́стїй, ка́рѣ ꙟпре чей късъторицй шѝ дрѣ́птъ, шѝ ꙟтрѣ́гъ, шѝ кꙋра́тъ тре́бꙋе съ фїе. Ма́ркꙋ А҆ꙋрелїе Ꙟпъра́т да сфа́т, ка мꙋе́рїй де мꙋ́лте ѡ҆рй сѫй а҆дꙋ́къ а҆ми́нте бърба́тꙋл дерегъторїа є҆́й, шѝ съ ѡ҆ ꙟвѣ́це, шѝ съ ѡ҆ ꙟдѣ́мне, да́ръ а҆ра́ре ѡ҆рй съ ѡ҆ ꙟфрꙋ́нте, ꙗ҆ръ де бътꙋ́т ни́чй ѡ҆да́тъ съ нꙋ ѡ҆ ба́тъ.

§. 136.

Дин сфѫрши́тꙋл късъторїей лѣ́зне съ кꙋно́ск дерегъторїйле чѣле де ѡ҆се́бй а҆ле бърба́тꙋлꙋй кътръ мꙋ́аре, шѝ май ꙟтѫ́ю. А҆шѣ тре́бꙋе съ а҆и́бъ гри́же де мѫнтꙋирѣ шѝ де фериче́рѣ мꙋе́рїй, ка кꙋм а҆мѫндой а҆р фѝ оу҆нꙋ. в.) Сѫй дѣ чи́нсте, ка чей май сла́бе, ка́рѣ порꙋнчѣще шѝ А҆по́столꙋл а. Кор. г. ꙁ. ꙗ҆ръ съ нꙋ ѡ҆ сꙋ́дꙋе, шѝ съ ѡ̑ бла́стеме, шѝ съ ѡ̑ батжокърѣ́скъ, прекȣм ꙟ̑ва́цъ А҆ристо́тел а пол. д. г) Грешѣ́леле є҆́й кȣ ꙟ̑гъдȣ́инцъ съле ра́бде, дѣ́ка нȣ ле по́ате ꙟ̑дрепта̀. д) Съ ѡ̑ стъпѫнѣ́скъ пре ѩ҆ нȣ кȣ стъпѫнире грѣ, шѝ а̑спръ, чѝ кȣ ꙟ̑целепчȣ́не, шѝ кȣ блѫндѣце, а̑дȣкѫ́ндȣшй а̑ми́нте, къ нȣ слȣ́жникъ, чѝ со́ацъй є҆́сте. ꙟ̑съ тре́бȣе съ ѩ҆ са́ма бъба́тȣл, ка ѡ̑рй пентрȣ дра́гостѣ, ѡ̑рй пентрȣ че а̑лтъ съ нȣ фїе май мо́але де кѫт съ ка́де, шѝ съ ка́зъ дин стъпѫни́рѣ, ка́рѣ тре́бȣе съ а҆́йбъ престе мȣѧ́ре, шѝ а̑шѣ тоа́тъ ка́са съ шїѡ пȣ́е ꙟ̑ невое, шѝ ꙟ̑ приме́ждїе. Плинїе зи́че: **Ѡ ла кѫт де мȣ́ацй, ка съ нȣ съ фа́къ ѡ̑аменй ма́рй, а̑ча́ста лѣ́ȣ стрика́т, къ дѣ́ка са̑ȣ ꙟ̑ȣра́т, а҆ȣ фо́ст май мичй.** кȣ пȣци́не кȣпри́нде а̑чѣ́стѣ Поетикȣл кѫнд зи́че: **Мȣѧ́рѣ нимик съ порȣнчѣ́скъ, ꙟ̑съ тот че врѣ съ добѫндѣ́скъ: нȣ ка кȣ ѡ̑ слȣжникъ,** ничй ка кꙋ ѡ̂ стъпѫ́нъ кꙋ ꙗ̑ съ те фолосе́щй, де врѣ́й бине съ тръе́щй.

§. 137.

Ꙗ̑ръ а̂ле мꙋе́рїй дерегъторїй, а̂фа́ръ де чѣле де ѡ̂бще, де ѡ̂се́бй а̂чѣсте сѫнт. а.) ꙟ̂ то́т кипꙋл тре́бꙋе съ се невоѧ́скъ, ка съ пла́къ бърба́тꙋлꙋй, шѝ съ ѡ̂ ю̂бѣскъ, шѝ ничй ꙋ̂н прилѣ́ж съ нꙋ дѣ бърба́тꙋлꙋй съ ѡ̂ тѣмъ. в.) Съ а̂скꙋ́лте пре бърба́т, нꙋ пентрꙋ фри́къ ка ѡ̂ слꙋ́жникъ, чѝ пентрꙋ дра́гостѣ, кꙋ ка́рѣл ю̂вѣще: пентрꙋ а̂чѣ́ѧ ꙗ̄, ка чѣ май ми́къ тре́бꙋе съ мѣргъ кꙋ бърба́тꙋл, кѫ́нд съ мꙋ́тъ ѐл, шѝ трѣче кꙋ лъка́шꙋл ꙟ̂тра́лт ло́к, фїинд къ шѝ ꙗ̄ ꙟ̂преꙋ́нъ ꙟ̂пъртъшѣще дин чи́нстѣ бърба́тꙋлꙋй, къ мꙋѧ́рѣ стрълꙋчѣ́ще кꙋ ра́ꙁеле бърба́тꙋлꙋй. Ѕи́че ꙟ̂пъра́тꙋл Ма́рко А̂ѵре́лїе, ка́ртѣ гї: ка́п де вредн: г.) Кѫ́т по́ате съ а̂йбъ гри́же де мѫнтꙋи́рѣ, шѝ съ нъта́тѣ бърба́тꙋлꙋй, къ а̂ча́ста фо́арте ꙗ̂сте де лйпсъ ла крѣщерѣ прꙋ̂нчилѡр, шѝ ю̂бирѣ чѣ дин късъторїе пофтѣще. д.)

BIBLIOTECA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

Мꙋе́рїй съ кꙋви́не и̑спръвничїѧ лꙋ́крꙋлꙋй дин ка́съ, пентрꙋ а̑чѣѧ съ нꙋ оу̑мбле пре оу̑ли́цъ, ши̑ а̑и́рѣ, чи̑ ка ѡ̑ мꙋѧ́ре де ѡ̑менїе съ шѣꙁъ а̑ка́съ нꙋ фъръ де лꙋ́крꙋ, чи̑ кꙋ дѣджне́ꙋл фъкѫ́нд лꙋ́крꙋриле къ́сїй, де врѣме че ши̑ ѧ̑ є̑сте соа́цъ бърба́тꙋлꙋй ꙟ̑трꙋ ѡ̑сте́нѣлеле, кꙋ ка́ре съ цѝне ка́са. є) Декꙋмва бърба́тꙋл нꙋ́шй плинѣще дерегъторїѧ, а̑тꙋ́нчй мꙋѧ́рѣ кꙋ кꙋви́нте бꙋ́не, ши̑ дꙋ́лчй, ши̑ вре́мїй ꙟ̑токми́те, ши̑ кꙋ ꙟ̑демнъ́рй, ши̑ кꙋ рꙋгъчꙋ́нй съ се невоѧ́скъ а̑л ꙟ̑дрепта̀.

КА̑П ВІ.

Де социєта́тѣ пъринцѧ́скъ, ши̑ де дерегъторїйле пъри́нцилѡр, ши̑ а̑ле фїйлѡр.

§. 138.

Чей късътори́цй ви́н ла ꙟ̑соци́ре дин томнѣ́лъ, ши́ дин легътꙋ́ръ, ѧ́ръ пре фїй ꙟ̑ социєта́тѣ пъри́нцилѡр ꙟ̑й пꙋ́не ꙟ̑са́шй фи́рѣ. Къ прѣꙟ̑целе́пт фъкъто́рюл фи́рей врѣ ка прꙋ́нчїй шѝ сѫ се цїе, шѝ феричи́цй сѫ фїе: Їаръ а̂ча́ста нꙋ а̂р пꙋтѣ фѝ, де нꙋ а̂р вїецꙋ̀й ꙟтрꙋ ѡ̂аре че ꙟсоцире, кѫ ѡ̂мꙋл фо́арте непꙋтинчо́с шѝ сла́б кꙋ фирѣ сѫ на́ще, шѝ ничй декꙋм пре си́не нꙋ сѫ поа́те а̂жꙋта̀, пентрꙋ а̂чѣѧ ꙟй пребꙋѧ́ще ꙟ мꙋлтѫ врѣме а̂жꙋто́рю дела а̂лцїй, ка́рїй сѫл крѣскѫ, пѫнѫ че ва венѝ ла ста́т ка а̂чела, кѫнд є̂л ꙟсꙋшй сѫ по́атѫ пꙋрта гри́же де лꙋкрꙋриле са́ле, шѝ де феричирѣ са̀. Їаръ пентрꙋ кѫ май вѫрто́с ꙟтрꙋ ꙟсоцирѣ пѫри́нцилѡр, декѫ́т ꙟтра а̂лтора сѫнт прꙋ́нчїй, сфѫрши́тꙋл кѫсѫторїей пофтѣще, ка пѫри́нцїй пре прꙋ́нчїй, ка́рїй ꙟй на́ск, сѫй шѝ крѣскѫ. Ѧ̂по́й нꙋ пентрꙋ а̂лт сфѫрши́т а̂ꙋ пꙋ́с Дм҃незеꙋ ꙟ пѫри́нцй фо́арте ма́ре юби́ре де фїй, фѫрѫ нꙋ́май ка кꙋ то́атѫ невоинца сѫ грижа́скѫ де крѣщерѣ лѡр: да́р а̂че́ст бо́лд фире́ск а̂р фѝ токма ꙟ зада́рник, де нꙋ а̂р трѫѝ прꙋ́нчїй ꙟтрꙋ ѡ̂ социета́те кꙋ пѫри́нцїй. Пентрꙋ а̂чѣѧ ка́са, са́ꙋ **ФАМИ́ЛЇѦ**, пре ка́рѣ ꙟса фирѣ ѡ̂ а̂ꙋ рѫндꙋи́т, бине сѫ зи́че, кѫ є̂сте социета́те де ѡ̂се́бй, прин ка́рѣ пѫри́нцїй фїйлѡр, пре ка́рїй ꙗ̆ꙋ нъскꙋт, шѝ фїй пъри́нцилѡр, пентрꙋ къй кре́ск, сѫ́нт деторй кꙋ оўнеле дерегъторїй, шѝ слꙋжбе.

§. 139.

Ꙗ̆ръ прекꙋм фи́рѣ пре прꙋ̆нчй ꙗ̆ꙋ пꙋс ꙟ гри́жѣ пъри́нцилѡр, ка би́не съ се крѣскъ, а̑шѣ а̑ꙋ да́т пъри́нцилѡр ѡ̑аре че пꙋтѣре престе фїй, ка́рѣ съ кїа́мъ СТЪПѪНИ́РЕ ПЪРИНТѢ́СКЪ, прин а̑ча́ста а̑ꙋ пъри́нцїй пꙋтѣре престе лꙋкръ́риле фїйлѡр, шѝ престе лꙋкрꙋриле лѡр, шѝ престе фїй, съ рѫндꙋѧ́скъ деспре а̑чѣстѣ кꙋм жꙋдекъ май би́не спре бꙋнъ крѣщерѣ лѡр.

Дрепт а̑чѣѧ дин лѣџѣ фи́рей а̑се́менѣ стъпѫни́ре, шѝ пꙋтѣре престе прꙋнчй а̑ре та́тъл, ка шѝ мꙋма, шѝ мꙋма ка шѝ та́тъл, къ а̑мѫндо́й а̑се́менѣ, шѝ ꙟто́кма а̑ꙋ деторїе а̑ крѣще пре прꙋнчїй, ка́рїй ꙗꙋ нъскꙋт, шѝ ла а̑мѫндо́й спре а̑ча́ста лѣꙋ пꙋс фи́рѣ дра́госте: ꙟсъ лѣџѣ Рома́нилѡр нꙋмай та́тълꙋй дъ а̑чѣ пꙋтѣре, къ фїи́нд къ бърба́тꙋл май то́т дѣꙋна е̑сте май ꙟцеле́пт декѫ́т мꙋѧ́рѣ, шѝ пентрꙋ а̑чѣѧ фи́рѣ ла́ꙋ пꙋс пре е̑л ка́п мꙋе́рїй, шѝ ка́сїй, кїа́р динтрꙋ а̑ча́ста съ вѣде, кꙋм къ чѣ май̆ ма́ре, шѝ май̆ ꙟ̑тѫю̆ пꙋтѣре, шѝ стъпѫни́ре, ка́рѣ по́т а̑вѣ пъри́нцїй̆ престе фїй̆ є̑сте а̑ та́тълꙋй̆, дꙋпъ є̑л а̑ мꙋ̆мей̆, фъръ нꙋ̆май̆ декꙋ̆мва пъри́нцїй̆ кѫ́нд саꙋ късъто́ри́т, а̑ми́нтрилѣ саꙋ томни́т, шѝ саꙋ лега́т, саꙋ крѣщерѣ прꙋ̆нчилѡр а̑ми́нтрилѣ а̑р а̑ръта̀ а̑ фѝ де ли́псъ.

§. 140.

Ꙗ̑ръ пꙋтѣрѣ пъринтѣскъ престе то́т сокоти́тъ, кѫ́т де ма́ре є̑сте, шѝ пѫнъ оу̑нде съ ꙟ̑ти́нде, дин сфѫрши́тꙋл крѣщерїй̆, шѝ а̑л къ́сїй̆ съ кꙋ̆но́аще, шѝ съ хотъра́ще, кѫ́т ꙟ̑трꙋ а̑ча́ста съ фїе пꙋ̆съ, ка то́ате съ фа́къ, ка́ре сѫ́нт де ли́псъ спре бꙋ̆нъ крѣщерѣ прꙋ̆нчилѡр, шѝ ѡ̑кѫрмꙋирѣ къ́сїй̆. Ꙗ̑ръ де ѡ̑се́бй̆ съ ꙟ̑ти́нде а̑ порꙋнчѝ, а̑ ѡ̑прѝ, шѝ пре чей̆ неаскꙋлтъто́рй̆, кꙋм съ кꙋ̆ви́не а̑й̆ ꙟ̑фрѫна̀; ꙟ̑съ а̑ча́стъ пꙋтѣре тре́бꙋе а̑ ѡ̑ ꙟ̑токмѝ ла трей̆ вѫ́рсте а̑ле прꙋ̆нчилѡр. Ꙟ҇ вѫ́рста чѣ дин тѫю̆ а̑ прꙋнчїей̆ май̆ ма́ре тре́бꙋе съ фїе пꙋтѣрѣ пъринтѣскъ, шѝ ꙟ̑ кѫ́те ла фа́ца прꙋ̆нкꙋлꙋй̆, шѝ ꙟ̑ кѫ́те ла лꙋкръ́риле лꙋй̆. Къ ꙟ̑тра чѣ вѫ́рстъ прꙋ̆нкꙋл нꙋ а̑ре причѣпере, шѝ ни́чй̆ нꙋ поа́те съ ꙟвѣ́це, кꙋм гръѧ́ще Плато́н ка́ртѣ З: де ле́ций: Ꙟ вѫ́рста чѣ де мижло́к, кѫнд причѣ́пе фичо́рꙋл, шѝ а̑ре ми́нте, пꙋ̆тѣ́рѣ пъринтѣ́скъ нꙋ̆май ла а̑чѣлѣ лꙋ̆крꙋ̆рй съ ꙟти́нде, ка́ре сѫнт спре ꙟдрепта́рѣ ка́сникъ, къ пентрꙋ ка съ фїе феричи́тъ ка́са, тре́бꙋе ка фїе́ще чи́не динтръ ка́сничй съ фїе сꙋпꙋ̆с ка́пꙋлꙋй късїй.

Де́чй мъка́р де сѫ́нт дето́рй фїи̇й ка ꙟ лꙋ̆крꙋриле чѣле май грѣле, шѝ май ма́рй, кꙋм е҆́сте че фѣлю̆ де вїѧ́цъ съ кꙋпри́нзъ, съ чѣ́рче сфа́тꙋл пъри́нцилѡр, ꙟсъ пъри́нцїй нꙋй по́т пре е҆й сили̇̀, ка а̑че́ст сау а̑чеа фѣлю̆ де вїѧ́цъ съ кꙋпри́нзъ, къ ла а̑ча́стъ пꙋ̆тѣ́рѣ пъринтѣ́скъ нꙋсъ ꙟти́нде, ни́чй а̑шѣ де ли́псъ е҆́сте вои́нца пъринтѣ́скъ ла късъторїѧ фїи̇̆лѡр, кѫ́т фъръ де а̑чѣѧ съ нꙋ фїе та́ре, шѝ стато́рникъ късъторїѧ, мъка́р къ динтре ка́сничй съ поа́те слобози́ фїю́л, ка́реле фъръ де во́ѧ пъри́нцилѡр съ ꙟсоа́ръ, ка съ ле а̑дꙋ̆къ ꙟ ка́съ но́аѡ пова́ръ. Ꙟ вѫ́рста а̑треѧ, кѫнд фїю́л е҆́сте стъпѫ́нꙋл, шѝ ꙟдрептъто́рюл съ́ꙋ, шѝ а̑ре ми́нте, шѝ волничїе дестꙋ̆лъ, нꙋмай ачѣѧ деторіе ръмѫне, де кáрѣ нічй ѡ̂дáтъ нꙋ съ поáт дезбръка, а̂декъ: ка съ фіе кꙋвѣрничй кътръ пърінцй, шѝ съй чинстѣскъ.

§. 141.

Дінтрꙋ кáре съ доведѣще, кꙋм къ пꙋтѣрѣ Пъринтѣскъ нічй декꙋм нꙋ съ ꙟтінде пънъ а̂колѡ, кѫт съ фіе Стъпѫнъ вїецїй, шѝ морцїй фїилѡр, а̂декъ пърінтеле нꙋ а̂ре пꙋтѣре, ка съшй ѡ̂моáре пре фиїй съй. Къ фїінд къ тоáтъ пꙋтѣрѣ, кáрѣ фірѣ ѡ̂ аꙋ дáт пърінцилѡр, съ кꙋлѣще нꙋмай дин сфѫршітꙋл Соцїетъцїй ачѣїѧ, пърінтеле нꙋ а̂ре а̂лтъ пꙋтѣре престе прꙋнчй, фъръ нꙋмай, кáрѣ є҆сте де ліпсъ спре крѣщерѣ чѣ бꙋнъ, шѝ спре ѡ̂кѫрмꙋірѣ кѣсїй: Пентрꙋ а̂чéст сфѫршіт нꙋ є҆сте де ліпсъ съ а̂ибъ тáтъл пꙋтѣре престе вїáца, шѝ моáртѣ фиїилѡр, къ мъкáр кꙋ че ръꙋтáте грѣ съ се фáкъ виновáт фїюл, сѫнт а̂лте мижлочірй, кꙋ кáре съ поáте педепсѝ, ꙟл ва пꙋтѣ бáте, легà, сау дин кáсъ а̂лъпъдà. Нічй съ зікъ нещіне, къ ꙟ стáтꙋл фірéск май мáре стъпѫніе нꙋ є҆сте де кѫт чѣ пърінтѣскъ, пентрꙋ а̂чѣѧ пърінтелꙋй съ кꙋви́не, ка пре фичо́рїй чей ма́рй, ка́рїй фо́арте грѣле ръꙋтъцй фа́к, саꙋ во́р съ ѡмо́аръ пре та́тъл съꙋ, кꙋ мо́арте съй педепса́скъ. Ръспꙋ́ндем ной ла а̂ча́ста, кꙋм къ ꙟ ста́тꙋл а̂че́ла са́р кꙋвинѝ пъринтелꙋй а̂ча́стъ пꙋтѣре, чѝ нꙋ ка оунꙋй пъри́нте, чѝ ка оунꙋй ꙟпъра́т, къ а̂пꙋнчй нꙋ а̂р фѝ нꙋмай пъри́нте, чѝ шѝ ꙟпъра́т престе ка́са са̀. Ꙗ́ръ де врѣ фїю́л съ ѡмо́аръ пре та́тъл съꙋ, а̂пꙋнчй та́тъл ꙟл по́ате сокотѝ пре є̑л ка пре оун връжма́шю, шѝ съ по́ате а̂пъра де є̑л нꙋ кꙋ пꙋтѣрѣ пъринтѣскъ, чѝ кꙋ ка́рѣ съ а̂пъръ де връжма́шꙋл, ка́реле ва съл ѡмо́аръ.

§. 142.

Ѡ̂а́ре а̂ꙋ пъри́нцїй пꙋтѣре престе а̂вериле фїилѡр, шѝ де а̂ꙋ, къ́тъ а̂ꙋ, шѝ пънъ оунде съ ꙟти́нде а̂ча́стъ пꙋтѣре, дин ле́циле фире́щй нимика кꙋ бꙋнъ са́мъ нꙋ съ по́ате а̂шеза̀: Къ де во́м гръѝ де прꙋнчїє, ꙟ въ́рста а̂ча́ста прꙋнкꙋл ланичй оун лꙋкрꙋ нꙋ по́ате съ фїє стъпъ́н, къ на́ре жꙋдека́тъ, шѝ ми́нте ка а̂чѣа, ка съ по́атъ примѝ, шѝ и̂спръвничѝ чева. Ꙗ́ръ де вом гръѝ де въ́рста, ꙟ ка́рѣ а̂ꙋ май добъндит чева жꙋдека́тъ, а̑ча́стъ вѫ́рстъ по́ате при́ми̇, ꙗ̑ръ нꙋ а̑ и̑спръвничи̇. Дре́пт а̑чѣ́л по́атъ ꙟтреба́рѣ а̑ча́ста ꙟтрꙋ а̑ча́ста стъ: че пофтѣ́ще кꙋвїи́нца фирѣ́скъ. Оу̑нїй леџюито́рй а̑й фи́рїй зи́к, кꙋм къ тре́бꙋе а̑ ѡ̑себи̇ ꙟтре а̑ве́риле, ка́ре е̑л кꙋ невои́нца са̀ лѣꙋ къщига́т, ши̇ ꙟтре а̑ве́риле, ка́ре а̑лцїй лѣꙋ дърꙋи́т лꙋй. Престе чѣ́ле че ле а̑гонисѣ́ще фїю́л, зи́к, къ а̑ре та́тъл пꙋтѣ́ре а̑ рѫндꙋи̇ кꙋ ꙗ̑ле, къ мъка́р къ дин леџѣ фи́рей е̑сте дето́рю пъри́нтеле съ́шй хрънѣ́скъ пре фїю́л съ̀ꙋ, то́т фїи́нд къ пꙋци́н е̑сте, че по́т а̑гониси̇ прꙋ̑нчїй кꙋ невои́нца са̀, ши̇ а̑бїа̀ май мꙋ̑лт, де кѫ́т е̑сте де ли́псъ ла крѣ́щерѣ лѡ́р, ши̇ фїи́нд къ фи́їй а̑ча́стъ пꙋтерничїе, ка съ́шй а̑гонисѣ́скъ шїе чѐва, дела пъри́нцй ѡ̑ а̑ꙋ, фо́арте кꙋвїѡ́с лꙋ̑крꙋ съ вѣ́де, ка пъри́нцїй а̑чѣ́сте а̑гонисѣ́ле ка неще ро́дꙋрй май ꙟтѫ́ю а̑ле фїи́лѡр съ́й съле гꙋ̑сте. Ꙗ̑ръ а̑ве́риле чѣ́ле дела а̑лцїй дърꙋи́те сѫ́нт де ѡ̑се́бй а̑ле прꙋ̑нчилѡр, ши̇ а̑ а̑често́ра фечо́рїй жꙋ̑ний по́т съ фїе стъпѫ́ний, ꙗ̑ръ ꙟ прꙋ̑нчїй, ка́рїй нꙋ̑съ по́т фолоси̇ кꙋ ми́нтѣ, а̑ча́стъ скъдѣ́ре ѡ̑ по́т плини̇ пъри́нцїй, ꙗ̑ръ добѫ́нда, ка́рѣ съ фа́че кꙋ а̑чѣ а̑вѣ́ре пънъ пърі́нцїй хрънéск пре прꙋ̆нчій пóате съ фїе а̑ пърі́нцилѡр, пентрꙋ̆ къ мꙋ̆лт некаѕ трáг є̆й пън крéск пре прꙋ̆нчій. Іӑръ а̑чѣстѣ пóате трéбꙋе а̑ съ ꙟцелѣџе нꙋ̆май пън кѫ́нд а̑жꙋ̆нџе прꙋ̆нкꙋл ла вѫ́рстъ ка а̑чѣѧ, ка съ́шй пóатъ ꙟсꙋ̆шй стъпѫнѝ, шѝ ѡ̑кѫрмꙋѝ а̑вериле сáле, шѝ съ се хрънѣскъ є̑л пре сѝне, іа̑ръ дѣчѝ ꙟнаинте нічій ѡ̑ трѣбъ нꙋ а̑ꙋ̆ пърі́нцїй кꙋ а̑вéриле фїилѡр.

§. 143.

Съ чѣ́ркъ а̑ічій шѝ а̑чáста, ѡ̑áре тáтъл пóате съ се деѕбрáче, шѝ съ се липсѣ́скъ пре сѝне де стъпѫнѝрѣ, шѝ де пꙋтѣ́рѣ, кáре а̑ре престе прꙋ̆нчїй съ́й, шѝ съ ѡ̑ мꙋ̆те ла а̑лтꙋл, ка а̑чéла съ а̑йбъ а̑чѣ стъпѫнѝре?

Кꙋ а̑девърáт нимíка нꙋ съ вѣде а̑съ ꙟпротивѝ, ка пърі́нтеле пꙋтѣ́рѣ пъринтѣскъ, кáрѣ фíрѣ ѡ̑ а̑ꙋ дáт лꙋ̆й, съ нꙋ ѡ̑ пóатъ мꙋтà ла а̑лцїй. Къ грíжѣ крѣщерїй шѝ пóате, шѝ а̑ ѡ̑рѣ трéбꙋе съ трѣкъ дела пърі́нцій ла а̑лцїй, шѝ трекѫ́нд а̑чáста, трéбꙋе съ трѣкъ шѝ пꙋтѣрѣ пъринцáскъ, къ фъръ де а̑чáста бꙋнъ крѣщере,

шѝ

шѝ кꙋм съ ка́де нꙋ поа́те фѝ. Дре́пт а̑чѣѧ ꙟпроти́ва ле́џїй фире́щй нꙋ є҆́сте а̑шй да̀ пре фїю́л съꙋ ла а̑лтꙋл съл крѣскъ, шѝ а̑лцїй по́т примѝ пре фи́їй а̑лтора̀, съле фїе фїй, шѝ ла ѡ̑ ꙟтѫмпла́ре ка а̑ча́ста пꙋтѣрѣ пъринтѣскъ, мъка́р къ ни́чй пъри́нцїй нꙋ ѡ̑ пїе́рд то́кма де то́т, ꙟсъ чѣ ма́й ма́ре па́рте трѣче ла чел че примѣще пре фїй. Деспре ка́ре лꙋ́крꙋ ꙟ ле́џиле полити́че́щй мꙋ́лте рѫндꙋѧ́ле бꙋ́не шѝ кꙋ ꙟцелепчꙋ́не саꙋ фъкꙋ́т.

Ї́аръ ка пъри́нтеле съ зълоџѣскъ, са́ꙋ съ вѫ́нзъ пре фїю́л съ́ꙋ, ни́чй ѡ̑да́тъ ла ни́чй ѡ̑ ꙟтѫмпла́ре нꙋ слобо́аде лѣџѣ фи́рей, къ а̑че́ст лꙋ́крꙋ нꙋ нꙋма́й нꙋ є҆́сте де ли́псъ ла сфѫршитꙋл соцїетъ́цїй пъринтѣ́щй, чѝ то́кма ꙟпроти́вник є҆́сте. А̑лтъ а̑р фѝ, кѫ́нд нещи́не ни́чй декꙋ́м нꙋ шѣр пꙋтѣ хръни̇̀ прꙋ́нкꙋл, ла ка́ре ꙟтѫмпла́ре доа́ѡ рѣле фире́щй а̑р венѝ, а̑ꙋ съ моа́ръ прꙋ́нкꙋл де фоа́ме, а̑ꙋ съл дѣ ро́б, къ дин доа́ѡ рѣле ка а̑чѣстѣ съ поа́те а̑лѣџе чел май ми́к ръ́ꙋ, ї́аръ май ми́к ръ́ꙋ є҆́сте съ фїе ро́б, декѫ́т съ пїа́ръ, къ дин робїе то́т май є̑сте нъдѣжде, къ Съ ва Скоа́те, ꙗ̑ръ дин мо́арте май мꙋлт нꙋ.

А̑шѣ кѫ́нд Съ ꙟтѫмплъ де пъри́нцїй мо́р, пънъ ꙟкъ нꙋ кре́ск прꙋнчїй, Съ да́ꙋ прꙋнчилѡр Тꙋторй, Саꙋ Кꙋра́торй, а̑декъ: пꙋртъто́рй де гри́же, ка́рїй Сѫнт ꙟ ло́кꙋл пъри́нцилѡр, деспре ка́рїй ꙟ ле́џиле политиче́щй мꙋлте Съ рѫндꙋе́ск.

§. 144.

Май пре оу̑рмъ да́ръ є̑сте ꙟтреба́ре, пънъ кѫ́нд Стъ пꙋтѣ́рѣ пъринтѣ́скъ, а̑декъ: пънъ кѫнд пъри́нтеле а̑ре престе фїю а̑ча́стъ пꙋтѣ́ре? Де а̑м кꙋноскꙋт Сфѫрши́тꙋл, пентрꙋ ка́ре Саꙋ да́т пъри́нцилѡр а̑ча́стъ пꙋтѣ́ре лѣ́зне вом щѝ, къ нꙋ кѫ́нд съ дезлѣ́гъ, шѝ ꙟчѣ́тъ а̑ча́стъ пꙋтѣ́ре: чѝ кѫнд прꙋнчїй а̑жꙋнг ла вѫ́рстъ ка а̑чѣ́ѧ, кѫт по́т пре си́не а̑съ ѡ̑кърмꙋѝ, шѝ лꙋкрꙋриле са́ле а̑ле ѝспръвѝ. Къ дꙋпъ че Съ добѫндѣ́ще Сфѫрши́тꙋл, тре́бꙋе Съ ꙟчѣ́те мижлочи́рѣ, да́ръ Сфѫрши́тꙋл є̑сте бꙋнъ крѣщерѣ прꙋнчилѡр, шѝ мижлочи́ре є̑сте пꙋтѣ́рѣ пъринтѣ́скъ, кꙋ ка́рѣ лꙋкръриле лѡ́р Съ ꙟдрептѣ́зъ ла а̑чѣ́ст Сфѫрши́т: а̑шѣ да́ръ кѫт ꙟчѣ́тъ крѣщерѣ, ꙟчѣ́тъ шѝ пꙋтѣ́рѣ пъринтѣскъ Прин крѣщере а̑ни́чй нꙋ ꙟцелѣцем крѣщерѣ фирѣскъ, прин ка́рѣ дин прꙋ̆нк мик съ фа́че ѡ̑м ма́ре, чѝ ꙟцелѣцем грижѣ, хра́на, шѝ ꙟвъцътꙋ̆ра, ка́рѣ съ фа́че чѣ́лꙋ̆й че крѣще пънъ ла вѫ́рста, ꙟ ка́рѣ си́нгꙋр поа́те съ се кивърниса́скъ пре си́не. Дре́пт а̑чѣѧ кѫ́нд прꙋ̆нчїй сѫ́нт ꙟ вѫ́рстъ ка а̑чѣѧ, ка съ се по́атъ кивернисѝ пре си́не, май мꙋ̆лт нꙋ а̑ꙋ ли́псъ де пъри́нцй: А̑шѣ да́ръ а̑тꙋ̆нчй сѫ́нт слобо́ѕй де пꙋтѣрѣ, шѝ де стъпѫни́рѣ пъринтѣскъ, шѝ є̑й сѫ́нт шїе стъпѫ́нй. Ѧ̆ча́ста тре́бꙋе а̑ ѕи́че шѝ де Тꙋто́рй, шѝ де то́цй чей че сѫнт ꙟ ло́кꙋл пъри́нцилѡр кꙋ пꙋтѣ́ре пъринтѣскъ. Ꙗ̑ръ вѫ́рста а̑чѣѧ, а̑декъ де кѫ́цй а̑нй съ фїе ѡ̑мꙋл, кѫнд съ се по́атъ пре си́не, шѝ лꙋ̆крꙋриле са́ле кивернисѝ, лѣцѣ фи́рїй нꙋ ѡ̑ хотъра́ще, къ дꙋпъ кꙋм ле є̑сте фи́рѣ, шѝ минтѣ оу̑нїй май кꙋрѫ́нд, а̑лцїй май тѫрѕїꙋ съ ꙟцелепцє́скъ, пентрꙋ а̑чѣѧ а̑че́ст лꙋ̆крꙋ са́ꙋ лъса́т жꙋдекъ́цилѡр политиче́щй, ка съл рѫндꙋ̆ѧ́скъ.

§. 145.

Дерегъторїйле пъринцилѡр кътръ фїй, дин крѣщерѣ чѣ бȣнъ съ а̑ра́тъ, шѝ съ кȣле́г, шѝ Сѫ́нт оу̑неле де ѡ̑бще а̑ле а̑мѫндȣро́р пъринцилѡр, а̑лтеле де ѡ̑се́бй а̑ле та́тълȣй, шѝ де ѡ̑се́бй а̑ле мȣ̆мей, къ та́тълȣй съ кȣви́не гри́жѣ чѣ динафа́ръ, шѝ май депа́рте, шѝ май грѣ. Ї̑аръ мȣ̆мей чѣ дин ка́съ, шѝ май де а̑про́апе, шѝ ка́рѣ до́аръ є̑сте май оу̑шо́аръ. Дре́пт а̑чѣѧ фїйнд къ крѣщерѣ стъ̀ ꙟ̑ лȣкра́рѣ, сау грижи́рѣ трȣпȣлȣй, шѝ а̑ ми́нцїй, дин лѣџѣ фирей Сѫ́нт дето́рй пъринцїй а̑ цинѣ, шѝ а̑ пъзѝ ꙟ̑трѣгъ вїѧ́ца, Сънъта́тѣ, шѝ невътъма́те мъдȣлъ́риле прȣ̆нчилѡр: а̑по́й съ̆й хрънѣ́скъ, а̑декъ: съле дѣ мѫнка́ре, бе́ȣтȣ̆ръ, шѝ ха́йне, ꙟ̑ка́й пънъ ла а̑чѣ въ́рстъ, кѫ́нд є̑й ꙟ̑шй вор пȣтѣ гъти̇ шїе чѣле де ли́псъ ла вїѧ́цъ: май пре оу̑рмъ шѝ де фери́чирѣ ло́р съ а̑йбъ гри́же, лъсѫ́ндȣле аѡ́р чѣле че ꙟ̑тре́к ли́пса са̀, а̑декъ: нȣ нȣмай де Сънъта́тѣ фїйлѡр съ а̑йбъ пъри́нцїй гри́же, шѝ де хра́нъ, пънъ кре́ск, де съ по́т є̑й пре си́не хрънѝ, чѝ шѝ дин а̑гонисѣла, шѝ дин а̑вȣцїйле са́ле Сѫ́нт дето́рй пъри́нцїй а̑ да̀, шѝ а̂ лъса̀ фїилѡр чѣле че тре́к престе ли́пса са̀, а̂декъ: ка́ре лѡ́р нꙋ ле сѫ́нт де ли́псъ, фїи́нд къ кꙋ а̂лтеле ли́пса шѣꙋ плинни́т, а̂чѣлѣ да́ръ, ка́ре ръмѫ́н де пъри́нцй сѫ́нт а̂ле фїилѡр. Дѝнтрꙋ чѣле май сꙋ̆с зи́се съ вѣде, кѫ́т де па́рте дела а̂деве́рꙋл ле́џїй фире́щй ръ̀тъче́ск, че́й че сокоте́ск, къ є̂сте слобо́д, а.) пре прꙋ̆нк ѫ̂къ ѫ̂ пѫ́нтечеле мꙋ̆мъса а̂л пїе́рде, шѝ а̂ фа́че, ка май ѫ̂наи́нте де врѣме съл ла́педе мꙋ̆мъса, ка съ нꙋ ꙗ̂съ нꙋ̆ме рѣꙋ мꙋ̆мъса. в.) Пре прꙋ̆нчй, кѫ́т съ на́ск а̂й пꙋ̆не ла оу̂ли́цъ, шѝ а̂й лъпъда̀. г.) Пре че́й че нꙋ саꙋ фъкꙋ̆т врѣдничй де ѡ̂ педѣ́псъ ка а̂ча́ста, а̂й скоа́те шѝ а̂й лъпъда̀ дела мощени́ре.

Ꙗ̂ръ а̂ мꙋ̆мей дерегъторїе є̂сте, ка съ хръне́скъ пре прꙋ̆нк кꙋ ла́птеле съ́ꙋ: къ а̂ми́нтрилѣ є̂сте дѣ́съ тѣме, ка нꙋ прꙋ̆нкꙋл къпътѫ́нд до́йкъ несънътоа́съ, шѝ кꙋ вїа́цъ рѣ, кꙋ ла́птеле съ сꙋ̆гъ ръꙋта́тѣ, шѝ ѡ̂бичѣюриле чѣле рѣле. Ѫ̂съ де є̂сте мꙋ̆ма фоа́рте сла́бъ, саꙋ болна́въ, кѫ́т ка́ꙋтъ а̂ да̀ прꙋ̆нкꙋл ла до́йкъ ка съй дѣ цицъ, съ ка́де а̂ кътꙋта̀ мꙋꙗ́ре бꙋ̆нъ, сънътоа́съ, шѝ ка́рѣ кꙋ кꙋмпъта́ре тръꙗ́ще,

BIBLIOTECA
ACADEMIEI

шѝ кꙋ бꙋка́те сънъто́асе, шѝ ка́рѣ а҆ре нъра́вꙋрй, шѝ ѡ҆бичѣюрй бꙋне. Ꙗ҆ръ фолосѣще пре прꙋнк де мик а҆л ѡ҆бичнꙋй, шѝ а҆л ꙟвъца̀ ла фри́г, къ фри́гꙋл прекꙋм ꙟтърѣще ръса́дꙋл, шѝ хо́лделе, шѝ бꙋрꙋе́нииле, а҆шѣ шѝ пре прꙋнчй. А҆по́й ничй ла ѡ҆сте́нѣлъ, ничй ла ꙟвъцътꙋ́ръ ꙟ а҆нїй че́й дин тѫ́ю нꙋ требꙋе а҆й пꙋне, ка съ нꙋ съ ꙟпѣдече крѣщерѣ. Май пре ꙋ҆рмъ ла́кръмиле ши плѫ́нсꙋл лѡ́р нꙋ требꙋе а҆ ле ѡ҆прѝ, къ а҆чѣстѣ вине́ле ле лъцъ́ск, ши ле ꙟтъре́ск, ши а҆жꙋтъ крѣщерѣ: А҆чѣстѣ ле ꙟва́цъ А҆ристо́тел. Ꙗ҆ръ ка́ре май сѫнт де ли́псъ прꙋнкꙋлꙋй ми́к, ка съ крѣскъ, сѫнт: а.) Со́мнꙋл кꙋмпъта́т, къ прекꙋм со́мнꙋл чел прѣ мꙋлт ꙟмꙋлцѣще хꙋморїй, шѝ ꙋ҆меѕа́ла, а҆шѣ со́мнꙋл чел кꙋмпета́т а҆мистꙋѧще хꙋмо́рїй, шѝ ꙋ҆меѕа́ла. в.) Кꙋ ѡ҆стенѣлъ, шѝ кꙋ лꙋкрꙋ, нꙋ кꙋ лѣне, шѝ кꙋ шедѣре съ се ꙟтърѣскъ пꙋтѣрѣ: Ꙗ҆ръ ѡ҆стенѣла съ фїе кꙋмпъта́тъ шѝ кꙋмпъни́тъ вѫ́рстей шѝ ста́тꙋлꙋй кꙋвїоасъ: пентрꙋ а҆чѣѧ фолосѣще мижка́рѣ трꙋпꙋлꙋй, а҆декъ: ꙋ҆мбла́рѣ, кърꙋца́рѣ, кълъри́мѣ, пꙋци́нъ привъгїа́ре, шѝ кѫ́те пꙋци́нъ фо́аме, шѝ сѣте. А҆чѣстѣ сънътъцїй, шѝ ѡ҆бщїй ѡ҆менє́щй а҆ фолосѝ жꙋдекъ А҆рїсто́тел, Ѯенофон, Плꙋта́рх, Кинтилїан. г.) Ха́йне мо́й, шѝ хра́нъ џинга́ше съ нꙋ а҆йбъ, деспре ка́ре лꙋкрꙋ ꙟ҆целепцѣще зи́че Плато́н ꙟ҆ ка́ртѣ ѕ: де лє́џй: Крѣ́щерѣ џинга́ше шѝ мо́але фо́арте ма́ре стрика́ре є҆́сте. Къ а҆ча́ста ви́неле шѝ тъ́рїа шѝ а҆ ми́нцїй, шѝ а҆ трꙋ́пꙋлꙋй ле ꙟ҆фрѫ́нџе, шѝ ми́нтѣ ѡ҆ стри́къ. Пентрꙋ а҆чѣа Сенека пре нимене̓ нꙋ жꙋдекъ май тикъло́с, декѫт пре че́л че ничй ѡ҆да́тъ нꙋ а҆ꙋ фо́ст тикъло́с.

§. 146.

Дѣ́ка є҆́сте дерегъторїа пъри́нцилѡр, ка съ а҆йбъ гри́же де трꙋ́пꙋл прꙋ́нчилѡр, ка съ тръ́ѧскъ, кꙋ́ кѫт май ма́ре деторїе вор а҆вѣ, ка съ лꙋкрѣзе сꙋ́флетꙋл шѝ ми́нтѣ, ка́рѣ є҆́сте па́ртѣ чѣ май де чи́нсте а҆ ѡ҆мꙋлꙋ́й, ка съ фїе фери́чицй, шѝ ѡ҆бщїй ѡ҆менє́щй де фоло́с. Лꙋкра́рѣ ꙟ҆целе́сꙋлꙋ́й, шѝ а҆ ми́нцїй, ꙟ҆ ꙟ҆въцъ́тꙋра чѣ дрѣ́птъ.

Фо́арте би́не зи́че А҆рїсто́тел де Политїе ка́ртѣ и: кап. а. Йзво́рꙋл, шѝ ръдъчи́на бꙋнътъцїй є҆́сте а̑ а̑вѣ ꙟвъцъту́ръ бꙋ́нъ. А҆ча́ста дꙋ́пъ кꙋм жꙋ́декъ оу̑нїй трѐбꙋе а̑ ѿ ꙟчѣ́пе, кѫ́нд є҆́сте прꙋ́нкꙋл де па́трꙋ, сау де чи́нчй а̑нй: і҆а́ръ дꙋ́пъ кꙋм жꙋ́декъ Хрисосто́м, шѝ Кинтилїа́н кѫ́нд є҆́сте де шѣ́пте а̑нй. Ꙟсъ фоа́рте би́не трѐбꙋе а̑ лꙋа̀ а̑ми́нте, ка нꙋ прꙋ́нкꙋл съ се кꙋпри́нзъ кꙋ повѣ́щй, кꙋм съ зи́че, бъбѣ́щй, шѝ неадевъра́те, шѝ некꙋвїо́асе, шѝ а̑чѣлѣ съле примѣ́скъ ꙟ ми́нтѣ са̀, шѝ съ крѣ́скъ кꙋ прежꙋдекъ́цй рѣле. І҆а́ръ дꙋ́пъ че ва май крѣ́ще, шѝ ва причѣ́пе, трѐбꙋе а̑й спꙋ́не, шѝ а̑л ꙟвъца май ꙟтѫ́ю лѣ́џѣ, шѝ креди́нца чѣ а̑девъра́тъ, шѝ порꙋ́нчиле лꙋй Дм҃незе́ꙋ, ка де ми́к съ се ꙟвѣ́це а̑ ꙟцелѣ́џе би́не де Дм҃незе́ꙋ, а̑л чинстѝ, шѝ а̑л юбѝ, шѝ а̑съ тѣ́ме де Дм҃незе́ꙋ. А҆по́й ꙟтра́лте щїи́нце, шѝ ꙟ мещешꙋ́гꙋрй дꙋ́пъ кꙋм є҆́сте шѝ пꙋти́нца пъри́нцилѡр, трѐбꙋе а̑й депри́нде, шѝ а̑ ꙟвъца пре прꙋ́нчїй чей май тъ́рзїй шѝ май тѫмпи́цй ла ми́нте, шѝ кꙋ трꙋ́пꙋл та́рй: І҆а́ръ ла щї́нцеле чѣле май ма́рй ла философї́е, ла лѣ́џй, ла Теологї́е а̑ а̑пꙋ́не пре че́й кꙋ минте май а̂скꙋци́тъ, шѝ май и̂сте́цїй кꙋ фи́рѣ, май а̂ле́с пре чей че сѫнт де боѩрй, шѝ де бꙋн нѣм, къ нѣмꙋл чел бꙋ̆н, шѝ боерїѩ фо́арте пꙋцинъ ла́ꙋдъ, шѝ чинсте а̂дꙋ̆че фъръ де вѫртꙋ̆те, шѝ фъръ де щїи́нцъ. Ꙗ̈ръ де до́аш лꙋ̆крꙋрй май ма́ре гри́же ва а̂вѣ та́тъл чел ꙟцеле́пт, ка ла а̂чѣлѣ щїи́нце, шѝ мещешꙋ̆гꙋрй съшй пꙋ̆е пре фїю̆ съ ꙟвѣце, ла ка́ре май та́рел тра́џе фирѣ, шѝ а̂ре и̂нимъ, къ фъръ де во́е а̂ ꙟвъца̀, е̑сте ꙟ зада́р а̂съ ѡ̂стенѝ. А̃до́аш, ка съ нꙋ ла́се съ се некъжа́скъ кꙋ кꙋџета́рѣ лꙋ̆крꙋрилѡр челѡр фъръ де фоло́с, къ кꙋ а̂ча́ста пїерде врѣмѣ, шѝ пꙋ̆тѣрѣ ми́нцїй слъбѣще кꙋ ѡ̂стенѣлъ ма́ре шѝ фъръ де фоло́с.

§. 147.

Май ма́ре гри́же тре́бꙋе съ фїе деспре во́е а̂ ѡ̂ лꙋкра̀, шѝ а̂ ѡ̂ съвѫршѝ, дела а̂къ̀рїѩ лꙋкра́ре, шѝ съвѫрши́ре а̂тѫрнъ чѣ май ма́ре феричи́ре а̂ ѡ̂мꙋлꙋй

Тре́бꙋе да́р а̂ а̂вѣ гри́же. а.) Де кꙋчерничїе, шѝ де фри́ка лꙋй Дм̃незе́ꙋ. в.) Ка съ фїе дрепт, шѝ кꙋра́т, шѝ а̂девъра́т ла и̂нимъ. г.) Съ фїе ꙟтрꙋ̆ то́ате кꙋмпътáт. д.) Съ дѣ чи́нсте челѡр май̆ мáрй май̆ âле́шй челѡр че сѫнт ꙟ̂ чи́нȣл Преѡцéск, саȣ ꙟ̂ Дерегъторїє политичѣскъ. є.) Май̆ ꙟ̂нани́нте де тóате трéбȣе съ âи́бъ гри́же пъри́нцїй, ка ла ꙟ̂чепȣ̆т съ ꙟ̂пѣдече ръȣтъ́циле, пънъ сѫ́нт прȣ̆нчїй ꙟ̂късмичй, ка нȣ крескѫ́нд âнїй, съ крѣскъ, шѝ съ се ꙟ̂търѣскъ шѝ грешѣлеле, шѝ ръȣтъ́циле, кáре âпóй кȣ ни́чй ѡ̂ си́лъ, шѝ кȣ ничй оу̂н мещешȣ̆г съ нȣ ле пóатъ ꙟ̂фрѫнà. ѕ.) Ка съ фїє пи́лдъ бȣ̆нъ прȣ̆нчилѡр, къ фáптеле, шѝ грáюриле пъри́нцилѡр сѫнт фїйлѡр ꙟ̂ лóк де лѣце: **Ферични́т фечóрȣл, кáреле пре âчéла май̆ вѫртóс съ невоѧ́ще âл оу̂рма, кърȣѧ лáȣ врȣт фи́рѣ съ фїє âсѣ́менѣ.** Зи́че Пли́нїє кáртѣ и. Є҆пистола гї. Престе тóт ꙟ̂целепцѣ́ще ꙟ̂вáцъ Ãристотел з а. Поли́тичилѡр зї. Кȣ тóате лȣ̆крȣриле, кȣ кáре съ пóт ꙟ̂въцà, де ми́чй трéбȣе â ꙟ̂въцà пре прȣ̆нчй фїи́нд къ крѣщерѣ де мȣ̆лте ѡ̂рй шѝ пре фи́ре ѡ̂ мȣ̆тъ, чѣле че ле âȣзи́м, шѝ ле ꙟ̂въцъм, кѫнд сѫнтем прȣ̆нчй ми́чй, май би́не, шѝ май стрѫ́не ле цине́м а̑минте.

Дре́пт а̑чѣѧ, ка съ се депри́нꙁъ ꙟ бꙋне ѡ̑бичѣюрй ти́нъръл май а̑ле́с де а̑чѣсте требꙋе съ се ферѣскъ.

а.) Де нерꙋшина́ре, шѝ де ꙟдеръдничїе. в) Де мънїе. г) Де лѣне, шѝ де петрѣче чѣ фъръ де лꙋкрꙋ, шѝ де кꙋви́нтеле чѣле бечиꙁниче, шѝ де нимн́ка, шѝ спꙋрка́те, ши де скрисо́рй, ши кърцй де а̑чѣлѣ, ка́ре а̑дꙋк минтѣ ѡ̑мꙋлꙋй ла лꙋкрꙋрй некꙋвїоасе. д.) Де неꙟфрѫна́ре, шѝ де жо́кꙋрй некꙋвїо́асе. є.) Де ꙟсоци́рѣ кꙋ чей ръй, пентрꙋ а̑чѣѧ шѝ пре слꙋжиле чѣле че ѡ̑рй кꙋ фа́пта, ѡ̑рй кꙋ гꙋра сѫ́нт пи́лдъ рѣ, тре́бꙋе а̑й депърта дела чей ти́нерй. Ба ꙟкъ тре́бꙋе а̑й ѡ̑прѝ, ка съ нꙋ съ ꙟсоца́скъ кꙋ слꙋжиле, къ а̑ча́ста е̑сте оун лꙋкрꙋ про́ст, шѝ простѐск пре ѡ̑м, шил фа́к несчинсти́т.

§. 148.

Мъка́р къ пъри́нцїй сѫ́нт че́й май динтѫ́ю да́скалй, пре ка́рїй фи́рѣ а̑ꙋ рѫндꙋит съ ꙟвѣце пре прꙋнчїй съй чѣле че съ кꙋви́н, ꙟсъ декꙋмва пъри́нцїй сингꙋрй при́н си́не нȣ ꙗ̀р пȣтѣ ꙟ̑въца̀, сѫ́нт дато́рй съ́й дѣ́ ла а̑лцй да́скалй, ꙟ̑съ шѝ да́скалiй тре́бȣе черка́цй, шѝ а̑ле́шй, нȣ фïѐще кърȣѧ, ка́реле съ зи́че да́скал, а̑шй да̀, ши а̑шй ꙟ̑крѣде прȣ́нчïй съ́й, чѝ а̑челора нȣма́й, ка́рïй. а.) А̑ȣ ѡ̑бичѣюрй бȣне, шѝ вïѧ́цъ кȣвïо́асъ, ка́рïй ни́чй ꙟ̑ва́цъ пре оу̑ченѝчй челе че нȣ съ кȣвѝн, ни́чй е̑й фа́к а̑челѣ, чѝ спре то́атъ фа́птъ бȣ́нъ сѫ́нт повъцȣито́рй, шѝ ꙟ̑въцъто́рй, къ дин гȣра Да́скалȣлȣй съ ꙟ̑дрептѣзъ оу̑ченѝчïй, ши ѡ̑бичѣюриле лȣй лѣ́зне ле ꙟ̑бра́къ. в.) Ка́рïй а̑ȣ мѝнте бȣ́нъ, шѝ а̑скȣцѝтъ, ши сѫ́нт бѝне ꙟ̑въца́цй, къ ма́ре небȣ́нïе е̑сте а̑ ꙟ̑въца пре а̑лтȣл, че тȣ нȣ щïй. г.) Ка́рïй кȣ а̑девъра́т кȣра́т съшй ю̑бѣскъ пре оу̑ченѝчïй съ́й, шѝ пре е̑й май вѫрто́с кȣ бо́лдȣл чѝнстïй, шѝ а̑л мърѝрей, декѫ́т кȣ а̑спрѝме шѝ кȣ бъта́ѣ съй ꙟ̑дѣмне, шѝ съй ꙟ̑бърбътѣзе, шѝ ка́рïй ꙟ̑ то́т кѝпȣл, кѫ́т по́т съ небое́ск а̑ ꙟ̑въца̀ пре оу̑ченѝчïй съй. д.) Кърора ле е̑сте ꙟ̑дъмѫ́нъ, шѝ по́т лѣзне а̑ ꙟ̑въца̀ пре а̑лцïй, шѝ депре ка́ле скȣ́ртъ а̑й дȣче ла ꙟ̑въцътȣ́ръ ма́ре, къ а̑ча́ста е̑сте ꙟ̑ то́т мещешȣ́гȣл, шѝ ꙟ̑ то́атъ мъестріѧ ма́ре мещешꙋг, ка кѫт поа́те фі̀ май пре скꙋрт съ ꙟве́цй, че є̃ де ꙟвъца́т. Ꙟсъ мъка́р де съ ꙟкрединцѣзъ оунора ка а̂че́щѣ ꙟвъцътꙋра прꙋнчилѡр, пъри́нцїй тот нꙋ тре́бꙋе а̂шѣ съ се ꙟкрѣзъ лѡр, кѫт ничий ѡ̂дра́тъ съ нꙋ чѣрче, кꙋм ꙟва́цъ прꙋнкꙋл, ши̇ че спо́рю фа́че, ши̇ кꙋм съ поа́ртъ, а̂ши́ждерѣ кꙋм съ невоѧ́ще Да́скалꙋл а̂ ꙟвъца̀ пре прꙋнчи, чи̇ май а̂дѣсе ѡ̂рй съ чѣрче а̂чѣстѣ. Кꙋ а̂девъра́т бечи́сничй, ши̇ винова́цй сѫнт пъри́нцїй а̂че́ѧ, ка́рїй дѣкашй да́ꙋ прꙋнчїй ла Да́скалй сьй ꙟвѣце, май мꙋлт нꙋ а̂ꙋ гри́же съ щїе, че ши̇ кꙋм ꙟва́цъ, ши̇ спорѣск. Ꙟцелепцѣще скрїе Плꙋта́рх ꙟ ка́ртѣ де крѣщерѣ прꙋнчилѡр:

Винова́цй сѫнт оунїй пъри́нцй, ка́рїй дꙋпъ че аре фїй сьй їаꙋ да́т ла ꙟвъцъто́рй, ши̇ ла Да́скалй, є̃й май мꙋлт нꙋсе оуи́тъ, че ꙟва́цъ, ни́чй а̂ꙋд, ка́ре лꙋкрꙋ є̃сте фоа́рте кꙋ ма́ре грешѣ́лъ: къ съ кꙋви́не, ка дꙋпъ кѫ́тева зи́ле а̂ѡ́рѣ съ чѣ́рче че спо́рю фа́к прꙋнчі́й, шѝ съ нꙋшй пꙋе то́атъ нъдѣ́ждѣ ꙟ боа́ нъемитꙋлꙋй. Къ шѝ ачѣ́ла май мꙋлт са́р фѝ невои́т, дѣ́ка ар фѝ симци́т, къ трѐбꙋе съ дѣ са́ма де дерегъторіа сà, адекъ: кꙋм аꙋ стътꙋт де прꙋнк ал ꙟвъцà.

§. 149.

Дꙋпъ че прꙋнчій аꙋ ꙟвъца́т мъестрій, шѝ мещешꙋгꙋрй бꙋне, шѝ щіи́нце де чинсте, шѝ аꙋ ажꙋнс ла вѫ́рстъ май ко́аптъ, чѣле май депре оурмъ дерегъторій але пъри́нцилѡр ачѣсте сѫнт. а) Ка ачѣ́л фѣлю де віацъ съ пꙋе ꙟнаи́нтѣ фіилѡр, ка́рел ва жꙋдека фіеще кървꙋл май ꙟтокми́т. Ꙗръ мъка́р де сѫ́нт пъри́нцій дето́рй, ка шѝ ꙟтрꙋ ача́ста кꙋ сфа́тꙋл, шѝ кꙋ лꙋкрꙋл съ ажꙋте пре фіи; ꙟсъ ни́чй ѡ пꙋтѣре нꙋ ли́съ дъ̀, ка фъръ де во́ꙗ лѡр съй силѣ́скъ, ка аче́ст фѣлю де віацъ май вѫрто́с, де кѫт ачѣ́ла съ кꙋпри́нзъ. в) Декꙋмва кѫнд сѫ́нт прꙋнчій ꙟкъ ꙟ вѫрстъ прꙋнча́скъ, съ ва ꙟтѫмпла̀ съ мо́аръ пъри́нцїй, де по́т, сѫ́нт дето́рй пъри́нцїй пънъ тръе́ск съле а̂гонисѣскъ, ка съ а̂йбъ де оу̂нде съ се хрънѣскъ, пънъ че вор а̂жꙋ́нџе ла вѫ́рстъ ка а̂чѣѧ, кѫ́нд съ се по́атъ е̂й пре сі́не хрънѝ, шѝ съй комѫ́нде рꙋдені́йлор, ка съ ле по́арте де гри́же.

г) Фїинд къ ю̂бирѣ, шѝ гри́жѣ пъринтѣскъ, ка́рѣ пъри́нцїй тре́бꙋе съ а̂ра́те кътръ фїй, кꙋ хота́ръле ни́чй а̂ оу̂нꙋй а̂н нꙋ съ скрїе ꙟпрежꙋр, ни́чй съ сфѫршѣще, чѝ пънъ кѫ́нд тръе́ск пъри́нцїй, сѫ́нт дето́рй съ по́арте гри́же де би́неле, шѝ де мѫнтꙋ́ирѣ фїйлор, тре́бꙋе пъри́нцїй шѝ дꙋпъ че фиїй, ѡ̂рй ка́съ но́аѡ а̂ꙋ фъкꙋт, ѡ̂рй ꙟпра́лтъ ка́съ а̂ꙋ прекꙋт съ ле а̂жꙋте шѝ кꙋ фа́пта шѝ кꙋ сфа́тꙋл. А̂декъ нимі́ка съ нꙋ ла́съ, дин ка́рѣ фиїй съ по́атъ кꙋно́аще пре чине а̂ꙋ а̂вꙋт пъри́нцй.

§. 150.

Дѣка а̂тѫ́та дето́рїе а̂ꙋ пъри́нцїй, ка съ грижа́скъ де фїй, кꙋ а̂девърат дин фи́ре шѝ фиїй сѫнт дето́рй, ка а̂семенѣ ю̂бі́ре, шѝ слꙋжбъ съ а̂ра́те кътръ пъри́нцй. ꙟтѫ́ю да́ръ сѫнт дето́рй фиїй ка май мꙋлт, де кѫт пре а҆лцй ѡ҆ами́ний кȣ дра́госте, шѝ кȣ ю҆бире віе съ ю҆бѣскъ пре пъринцїй сѫ́й, шѝ а҆чѣ ю҆би́ре, шѝ кȣ кȣви́нте, ши кȣ фа́пте а҆ръта́тъ съ ѡ҆ фа́къ: къ прин е҆́й а҆́ȣ, къ сѫ́нт, шѝ де ѹ҆́нде съ фіе ферич́ицй. б.) Фіи́нд къ пъри́нцїй а҆́ȣ пȣтѣре престе фій, сѫ́нт дето́рй фій съ чинстѣскъ пре пъри́нцй, шѝ то́т дѣȣна кȣ чинсте, шѝ кȣ кȣвіи́нцъ съ гѫндѣскъ, ши съ ворбѣскъ де е҆́й, шѝ порȣнчиле лѡр съ ле а҆скȣлте, фъръ нȣмай кѫ́нд а҆р порȣнчѝ чева, че нȣсъ кȣви́не, шѝ че е҆́сте ꙟпроти́ва ле́цїй, а҆тȣнчй нȣ е҆́сте дето́рю съ а҆скȣлте пре пъри́нцй. Би́не зиче деспре а҆ча́ста Сенека ка́ртѣ аі. контрове́рсіѧ .ѳ. **Мъка́р де тре́бȣе ꙟтрȣ то́ате а҆ а҆скȣлта де та́тъ, ꙟтрȣ а҆чѣ́ѧ нȣ требȣе а҆ а҆скȣлта̀, кȣ ка́рѣ съ фа́че съ нȣ фіе пъри́нте.** г.) Фіи́нд къ Пъри́нцилѡр ли́саȣ да́т пȣтѣре а҆ ꙟфрѫна̀, шѝ а҆ педепси́ пре прȣнчй, ѹ҆рмѣзъ, кȣм къ пре пъри́нцй нȣ нȣмай а҆й ю҆бѝ тре́бȣе, чѝ шѝ а҆съ тѣме де е҆́й.

є҆́й. Ши̂ дин ю҆бирѣ, кȣ ка́рѣ фі́й сѫнт деторі́й съ ю҆бѣ́скъ пре пъри́нцій, ши̂ дин фрика, ка́рѣ тре́бȣе съ а҆́йбъ де є҆́й, съ ꙟкѣ́е, ши̂ ръса́ре **фри́ка фїѧ́скъ**, ка́рѣ ꙟтрȣ а҆чѣѧ стъ̀, ка фиі́й нȣ а҆тъ́та съ се тѣмъ, кѫй вор педепси̂ пъри́нцїй, кѫт къ съ вор мънїѧ̀, ши къ съ фа́к врѣдничій де педѣпсъ д.) гри́жиле чѣле фо́арте мȣлте, ка́ре ле а҆́ȣ пъри́нцїй ꙟ крѣщерѣ фїилѡр, пофтѣ́ск, ка фі́й кȣ кȣвї́нцъ, кȣм сѫнт деторі́й съ мȣлцъмѣ́скъ пъри́нцилѡр (де по́ате фи̂, ка дȣпъ кȣм съ кȣви́не съ ле по́атъ мȣлцъми̂). Дре́пт а҆чѣѧ кѫ́т по́т съ се невоѧ́скъ, ка де кȣмва ла ста́т ка а҆чѣ́ла, саȣ ла слъбичȣне ка а҆чѣѧ, саȣ ла съръчїе а҆́ȣ а҆жȣнс пъри́нцїй, кѫ́т нȣсъ то́т пре си́не хръни́, сѫй хрънѣ́скъ, ши̂ де то́ате невои́ле съй а҆пере, ши̂ май вжрто́с ла бътрѫнѣце, кѫ́нд сѫ́нт фрѫнцій де слъбичȣне, съле фїе мѫнгѫѧ́ре, ши̂ а҆жȣто́рю, къ пъръсирѣ а҆чѣ́стора грѣ́ȣ пъка́т є҆́сте.

КА̂П ГІ.

Че дерегъторі́й сѫнтем дето́рй съ фа́чем челѡр че ѫпъръце́ск, шѝ стъпѫне́ск, а̂декъ: пъри́нцилѡр па́трїей.

---

§. 151.

Дꙋпъ че а̂м пꙋс дерегъторїйле, ка́ре сѫнт дето́рй фі́їй съ ле фа́къ пъри́нцилѡр, съ кꙋви́не а̂кꙋм съ спꙋнем, шѝ дерегъторїйле, ка́ре наро́дꙋл чел сꙋпꙋс є̂сте дето́рю съ ле фа́къ пъри́нцилѡр па́трїей, а̂декъ: ѫпъра́цилѡр. (Прин ѫпъра́т а̂нчй ѫцелѣџем пре то́т чел че стъпѫнѣще шѝ домнѣще ка оу҆н ка́п а̂л наро́дꙋлꙋй, шѝ нꙋ є̂сте ла а̂лтꙋл сꙋпꙋс, чѝ є̂л сингꙋр стъпѫнѣще, нꙋмѣскъсъ а̂по́й а̂чела ѫпъра́т, а̂ꙋ Кра́ю а̂ꙋ Повъцꙋито́рю, а̂ꙋ При́нц, а̂ꙋ Воево́д, а̂ꙋ Стъпѫнито́рю, а̂ꙋ Ѡблъдꙋито́рю, а̂ꙋ До́мн, а̂ꙋ ѡ́рй кꙋм). Чѝ май ѫтѫю пре скꙋрт съ спꙋнем чева де пꙋтѣрѣ ѫпъръцїей, кѫт а̂декъ є̂сте де липсъ, ка съ пꙋте́м кꙋно́аще дерегъторіиле сꙋпꙋсꙋлꙋй норо́д.

§. 152.

Дрепт ачѣѧ ꙟда́тъ, кѫ́т сау да́т пꙋтѣрѣ ꙟпърътѣскъ ла оунꙋл, аче́ла съ сокотѣще ка оун Пъри́нте ал аче́лора, престе ка́ріи ꙟпъръцѣще, іаръ норо́дꙋл, че́л де сꙋпт ꙟпъръціа лꙋй, съ сокоте́ск ка нѣще ка́сничий ай лꙋй. Къ прекꙋм ка́сничіи сѫ́нт сꙋпꙋшй стъпѫнꙋлꙋй ка́сіи, ашѣ ши норо́дꙋл есте сꙋпꙋс ꙟпъра́тꙋлꙋй: іаръ прекꙋм стъпѫ́нꙋл ка́сіи ла ни́ме ла алтꙋл ꙟ чѣле ка́сниче нꙋ есте сꙋпꙋс, ашѣ ши ꙟпъра́тꙋл ел ни́мърꙋй нꙋ есте сꙋпꙋс. Динтрꙋ ка́ре съ кꙋно́аще, кꙋм къ пꙋтѣрѣ ꙟпърътѣскъ есте фо́арте ма́ре, адекъ: атѫ́та есте, кѫ́т ѡ́рй че съ ва пърѣ ꙟпъра́тꙋлꙋй деспре ца́ръ, ши деспре норо́д съ по́атъ рѫндꙋй, іаръ ни́мърꙋй нꙋ е дето́рю съ дѣ са́ма пентрꙋ че фа́че ашѣ, ши сꙋпт ничй ѡ лѣџе, ни́чй педѣпсъ ѡменѣскъ нꙋ есте сꙋпꙋс. Ши ача́стъ фо́арте ма́ре стъпѫни́ре съ зи́че: ꙟпъръціе, ши Мъ-

BIBLIOTECA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

ри́ре. Дре́пт а̂чѣѧ чей̆ че ꙟпъръце́ск ла ничй̆ ѡ̂ пȣтѣ́рѣ ѡ̂менѣскъ нȣ сѫ́нт сȣпȣ́шй, чѝ нȣмай̆ лȣй̆ Дм҃незе́ȣ сингȣр. Къ мъкар де съ вор а̂семъна̀ ꙟпъра́цїй оу̂нȣл кȣ а̂лтȣл, ничй̆ оу̂нȣл нȣ є̂́сте а̂лтȣѧ сȣпȣс; ꙗ̂ръ де съ вор а̂съмъна̀ кȣ норо́дȣл, ꙟпъра́цїй стъпѫне́ск, шѝ сѫ́нт май ма́рй престе норо́д.

§. 153.

Ꙗ̂ръ де вом черка май пре а̂дѫ́нк ꙟ̂чепȣ́тȣл ꙟпъръцїей̆, вом а̂фла, кȣм къ пȣрчѣде дела Дм҃незе́ȣ преꙟцеле́птȣл ѡ̂кърмȣиторїй̆ а̂л тȣтȣрор ꙟ̂соци́рилѡр, ка́ре лȣкрȣ шѝ дин сф҃нта Скриптȣ́ръ съ а̂деверѣзъ, къ зи́че ꙟ̂ пи́лде. кап. и. Прин ми́не ꙟ̂пъра́цїй ꙟ̂пъръце́ск, шѝ че́й пȣтѣ́рничй скрїȣ дрепта́те, прин ми́не До́мнїй съ мъре́ск, шѝ Стъпѫ́нїй прин ми́не стъпѫне́ск пъмѫ́нтȣл. Шѝ А҃постолȣл кътръ Рома́нй ка́п гї. скрїе: Нȣ є̂́сте пȣтѣ́ре фъръ нꙋмаӣ дела Дм҃незе́ꙋ. Ачестѣ ара́тъ шѝ пи́лда лꙋӣ Са́ꙋл, шѝ алꙋӣ Дави́д, пре ка́рїй Дм҃незе́ꙋ ꙗꙋ пꙋ́с, шѝ алтеле. Шѝ кꙋ адевъра́т е́сте де липсъ ꙟ соцїета́тѣ ѡменѣскъ съ фїе ѡ стъпѫни́ре маӣ ма́ре, ка ѡаменїй кꙋ вїа́цъ ли́нъ съ тръѧ́скъ шѝ би́не, шѝ ферічи́т, ашѣ даръ тре́бꙋе а жꙋдека, кꙋм къ ꙟсꙋшӣ Дм҃незе́ꙋ аꙋ рѫндꙋи́т ачѣ прѣ ма́ре стъпѫнїе, къ Дм҃незе́ꙋ врѣ, ка ѡаменїй съ тръѧ́скъ ꙟ линище, би́не шѝ ферічи́т. Ꙟтреба́ре е́сте ꙟтре чей ꙟвъца́ций, ѡаре ꙟпъра́цїй ꙟда́тъ фъръ де ни́чӣ ѡ мижлочи́ре ἀμέσως дела Дм҃незе́ꙋ, ꙗꙋ стъпѫни́рѣ, аꙋ дела норо́д, шѝ зи́к: кꙋм къ Ꙟпъръцїѧ ѡ ꙗꙋ дела Дм҃незе́ꙋ, ꙗръ фа́ца, ка́рѣ ꙟпъръцѣще, пре ачѣѧ ѡ але́г ѡаменїй С. Їѡа́н гꙋ́ръ де а́ꙋр деспре ача́ста ашѣ скрїе ꙟ ка́ртѣ кътръ Рома́ний кꙋвѫнт кг. **Нꙋ е́сте пꙋтѣ́ре, фъръ нꙋмаӣ дела Дм҃незе́ꙋ, че зи́чӣ? Ашѣ да̀ръ то́т чел че ꙟпъръцѣще, дела Дм҃незе́ꙋ е́сте рѫндꙋи́т? А-**

ча́ста нꙋ зи́к. Къ нꙋ де фїе́ще ка́ре ꙟпъра́т гръе́ск е̏ꙋ а̂кꙋм, чѝ де лꙋкрꙋ а̂декъ: де пꙋтѣ́ре, де стъпжни́ре. Кꙋм къ сжнт ꙟпъра́цїй, шѝ кꙋм къ нꙋ фїе́ще кꙋм, шѝ фъръ де сокотѣ́лъ то́ате съ по́артъ, зи́к, къ е̏сте фъптꙋра ꙟцелепчꙋней Дм҃незее́щїй. Пентрꙋ а̂чѣ́ѧ нꙋ зи́че: къ нꙋ е̏сте ꙟпъра́т, фъръ нꙋмай дела Дм҃незе́ꙋ, чѝ де ꙟсꙋшй лꙋкрꙋ гръа́ще, зикжнд: нꙋ е̏сте пꙋтѣ́ре, фъръ нꙋмай дела Дм҃незе́ꙋ.

§. 154.

Ꙗ̏ръ дре́птꙋриле, саꙋ къди́нцеле че́лѡр че ꙟпъръце́ск: де доа́ѡ фе́люрй сжнт, оунеле съ кїа́мъ ръмжнто́аре, ка́ре съ ци́н де ста́тꙋл, шѝ де па́чѣ чѣ дин лъꙋнтрꙋ а̂ четъ́цїй: а̂лтеле съ нꙋме́ск трекъто́аре, ка́ре съ ци́н де а̑пъра́рѣ чѣ дин а̑фа́ръ, а̑декъ: ка четъцѣ́нїй съ фїе скꙋти́цй, шѝ а̑пъра́цй де ръꙋтъ́циле челѡр динафа́ръ. Къ ла феричирѣ́ чѣ де ѡ̑бще є̑сте де ли́псъ, ка четъцѣ́нїй нꙋ нꙋ̆май ꙟ̑тре сине сокоти́цй, чѝ шѝ кꙋ ѡ̑рй че а̑лт нѣм динафа́ръ а̑семъна́цй съ петрѣкъ вїѧ́цъ феричи́тъ. Ї̑аръ дре́птꙋриле чѣле ръмѫито́аре а̑ле ꙟ̑пъръцїей сѫ́нт: а.) Пꙋтѣ́ре а̑ фа́че ле́цй, ка́рѣ ка́ꙋтъ съ оу̑рмѣ́зе дин ꙟ̑чепꙋ̆тꙋл, шѝ сфѫрши́тꙋл ꙟ̑пъръцїей политиче́щй. Пентрꙋ а̑чѣ́ѧ Цицерон ꙟ̑ ка́ртѣ в. де ле́цй зи́че: Щїꙋт лꙋкрꙋ кꙋ а̑девъра́т є̑сте, кꙋм къ спре мѫнтꙋи́ре четъцѣ́нилѡр, шѝ спре невътъма́рѣ четъ́цилѡр, шѝ спре а̑ тꙋтꙋрор пъчꙋи́тъ шѝ феричи́тъ вїѧ́цъ саꙋ фъкꙋт ле́циле. ꙟ̑съ нꙋ фолосѣ́ще съ фїе ле́цй мꙋ̆лте, ка́ре сфа́т є̑сте де ѡ̑бще а̑л тꙋ̆тꙋрор челѡр ꙟ̑целе́пцй. Ѧ̑шѣ зи́че Плато́н: Оу̑нде сѫ́нт прѣ́мꙋлте ле́цй, а̂колѡ сѫ́нт шѝ сфе́зӣ, шѝ ѡ̂бичѣ́юрӣ рѣ́ле.

в) Пȣтѣ́ре а̂ жȣдека, шѝ а̂ дърȣѝ, саȣ а̂ педепсѝ дȣпъ ле́џӣ. Ӑча́ста тре́бȣе съ фїе а̂спръ, шѝ немило́асъ, къ нъдѣждѣ, къ нȣ съвор педепсѝ пре мȣ̆лцӣ, фаче, ка май кȣ ꙟдръзнѣлъ се пъкътȣ́ѧскъ, ꙟсъ а̂шѣ де а̂спръ, шѝ де немило́асъ съ фїе, кѫ́т съ фїе а̂местекатъ шѝ стѫмпъра́тъ кȣ блѫндѣце, шѝ кȣ ми́лъ. Къ де а̂р педепсѝ Дꙋмнезе́ȣ де а̂тѫ́тѣ ѡ̂рӣ, де кѫ́те ѡ̂рӣ пъкътȣ́еск ѡ̂аменїй, ꙟ скȣ̆ртъ врѣме ничӣ оўн ѡ̂м нȣ а̂р фѝ пре пъмѫ́нт.

г) Пȣтѣ́ре а̂ пȣ̆не дерегъторїй май де жо́с, ꙗ̂ръ ла а̂чѣлѣ дерегъторїй съ ꙗ̂ а̂ми́нте ꙟпъра́тȣл съ пȣ̆е ѡ̂аменӣ ха́рничӣ, крединчо́шӣ, ꙋ̂бито́рӣ де ѡ̂аменӣ, ꙟбъца́цӣ, кȣвїо́шӣ, шѝ кȣ ѡ̂бичѣ́юрӣ бȣ̆не, ка́рїй шѝ є̂́й сѫ́нт сȣпȣ̆шӣ ле́џилѡр, ка́ре ле пȣ̆не ꙟпъратȣл. Къ де крѣдем лȣ̆й Пла́тон ꙟ ка́ртѣ є. зи́че: къ є̂ пїердерѣ га́та четъцїй а̂че́їа, ꙟтрȣ̆ ка́рѣ нȣ лѣџѣ є̂сте май ма́ре декѫт дерегъторїй, чѝ дерегъторїй сѫнт май ма́рӣ, декѫ́т лѣџѣ.

д.) Пꙋтѣре а̂ пꙋне дѫрй, ши бирꙋрй, ши порцїй, пентрꙋ требй, ши причинй деѡбще, ши ши пентрꙋ а̂чела сфѫршит, ка ꙟпѫратꙋл дꙋпѫ кꙋвїинца са ши пре сине, ши каса са сѫ поатѫ цинѣ, ши хрѫни.

е.) Пꙋтѣре престе Негоциторїй, а̂декѫ: че марфѫ сѫ се а̂дꙋкѫ дин цѫрй стрѫине, сау дин патрїе сѫ се скоацѫ ла а̂лте цѫрй стреине, кꙋм сѫ фїе спаторниче легѫтꙋриле, Контрактꙋриле, ши томнѣлеле прецꙋриле лꙋкрꙋрилѡр, мѫсꙋриле, пꙋнцїй, ши а̂лтеле ка а̂чѣстѣ, престе тоате а̂чѣстѣ ꙟпѫратꙋл сѫ а̂ибѫ пꙋтѣре.

§. 155.

Спре дерептꙋриле ꙟпѫратꙋлꙋй челе прекѫтоаре сѫнт: а) Пꙋтѣрѣ рѫзбоюлꙋй, ши а̂ пѫчїй в.) Ӑ тримите Солй. г.) Ӑ фаче паче ши легѫтꙋрѫ. Ӑфарѫ де а̂чѣстѣ сѫнт ши а̂лте дрептꙋрй, каре сѫ зик пꙋтѣре ꙟпѫрѫтѣскѫ, ши а̂чѣстѣ ꙗ̂рѫшй сѫнт де доаѡ фелюрй, оу̂неле **май марй**, а̂лтеле **май мичй**. **Челе май марй** сѫнт: каре нꙋмай ꙟпѫратꙋлꙋй сѫ кꙋвин, ши сѫ зик ꙟсꙋшите, сау де ѡсебй а̂ле лꙋй, а҆шѣ сѫ́нт, пꙋтѣ́ре а҆ да̀ Боѥ́рїй, дерегъторїй, а҆ фа́че ба́нй, а҆ пꙋне лѣ́џй, шѝ а҆ фа́че ръзбо́ю, шѝ а҆лтеле. Чѣ́ле май ми́чй съ кꙋви́н ꙟпъра́тꙋлꙋй, чѝ шѝ а҆лтора съ по́т ꙟпъртъшѝ, а҆шѣ сѫ́нт: пꙋтѣ́ре а҆ лꙋѡа да́ре, шѝ би́р, шѝ ва́мъ, а҆ бѫна̀, шѝ а҆ пескꙋ́ѝ, а҆ фа́че ѡ҆кне де Са́ре, ши бъй де а҆ꙋр, шѝ де а҆рџи́нт, шѝ де фїер, шѝ де а҆ра́мъ, шѝ а҆лтѣ́ле. Чѝ тоа́те а҆чѣстѣ а҆ле тѫлкꙋ̀и, нꙋ ѥ҆сте а҆тѫ́та а҆ноа́стръ дерегъторїе, кѫ́тъ ѥ҆сте а҆челѡр че скрїꙋ лѣ́џиле ꙟпъръте́щй. А҆ноа́стръ чѣ май дин тѫ́ю дерегъторїе ѥ҆сте съ спꙋнем дерегъторїиле норо́дꙋлꙋй кътръ ꙟпъра́т, ꙟтрꙋ ка́ре стъ, шѝ кꙋ ка́ре съ ци́не бꙋи ста́тꙋл, линищѣ, шѝ мѫнтꙋи́рѣ чѣ де ѡ҆бще.

§. 156.

Сѫнте́м дето́рй пре чей че ꙟпъръце́ск, ка́рїй пре пъмѫ́нт сѫ́нт ꙟ ло́кꙋл лꙋй Дмнезе́ꙋ, шѝ кивернисе́ск феричи́рѣ норо́дꙋлꙋй, съй чинсти́м, шѝ съ не тѣмем де є҆́й. Къ тоа́те нѣмꙋриле тот дѣꙋна а҆ча́ста а҆ꙋ фъкꙋ́т, шѝ ꙟпъра́цилѡр ѡ҆аре че фѣлю де ꙟкина́ре, шѝ де плекъчꙋне май а҆ле́с, шѝ май ма́ре декѫт ѡ҆рй ла че Боѧ́рй а҆̀ꙋ да́т. Къ ꙟпъра́тꙋл, кꙋм зи́че Плато́н ꙟ че́ле политиче́щй, є҆́сте оу҆н Дм҃незе́ꙋ ѡ҆̂мене́ск. Дре́пт а҆̂чѣ́ѧ чѣ́ май ꙟтѫ́ю дерегъторі́е є҆́сте а҆̂ норо́дꙋлꙋй, ка пре ꙟпъра́цй фо́арте Съй чинстѣ́скъ, ка пꙋ́рꙋрѣ би́не шѝ кꙋ чинсте Съ гръѧ́скъ де є҆́й. Динтрꙋ ка́ре Съ вѣ́де, кꙋм къ фо́арте гре́ꙋ пъкътꙋѧ́ще, чел че нꙋ чинстѣще, шѝ нꙋ а҆̂скꙋ́лтъ де ꙟпъра́т, ни́чй де дерегъто́рі́й че́й рѫндꙋ́ицй де ꙟпъра́тꙋл нꙋ ба́гъ Са́мъ, пентрꙋ къ фъкѫ́нд а҆̂ча́ста нꙋ ба́гъ Са́мъ де Дм҃незе́ꙋ чеа че а҆̀ꙋ рѫндꙋи́т ꙟпъръці́ѧ.

§. 157.

А҆ доꙋа дерегъторі́е а҆̂ ѡ҆́мꙋлꙋй де ѡ҆̂менїе, ка́реле лъкꙋѧ́ще ꙟтре ѡ҆̂бщѣ ѡ҆̂менѣ́скъ, є҆́сте а҆̂ юбѝ пре ꙟпъра́цй, ка пре не́ще ꙟпъръто́рй, шѝ Пъри́нцй а҆̀й Па́трїей, шѝ а҆̂ ле воѝ би́не, шѝ нꙋ нꙋ́май Съ ле во́ѧскъ бинеле, шѝ Съй юбѣ́скъ, ка пре а҆̂лцй ѡ҆̂аменй а҆̂сѣменѣ шїе кꙋ фи́рѣ, чѝ а҆̂шѣ Съй юбѣ́скъ, кѫт кꙋ дра́госте Съй а҆̂скꙋ́лте, шѝ Съле Слꙋжа́скъ, ка́рѣ дра́госте Съ фїе ꙟпреꙋна́тъ кꙋ фри́ка фїѧ́скъ, пентрꙋ къ ꙟпъра́цїй

Сѫ́нт май ма́рй кꙋ вредничїѧ, шѝ пъри́нцй а̑ тꙋтꙋрор де ѡбще. Дре́пт а̑чѣѧ Четъцѧ́нꙋл че́л бꙋн, а̑декъ: ѡ̑мꙋл чел че лъкꙋѧ́ще ꙟтре ѡ̑аменӥ, фоа́рте ма́ре гри́же тре́бꙋе съ а̑ибъ де мѫнтꙋирѣ, шѝ де бинеле ꙟпъра́тꙋлꙋй, шѝ невоинцеле, шѝ кꙋцетеле са́ле спре а̑ча́ста съ ле ꙟтоа́ркъ, шѝ нимика съ нꙋ ла́съ съ трѣкъ дин чѣле че сѫ́нт спре пачѣ, шѝ сънъта́тѣ, шѝ фери́чирѣ ꙟпъра́тꙋлꙋй, шѝ спре чи́нстѣ, шѝ мърирѣ лꙋй, шѝ де съва ꙟтѫмпла ли́псъ ка а̑чѣѧ, сау дерекъторїѧ, шѝ боерїѧ, ка́рѣ ѡ̑ а̑ре а̑шѣ ва пофти, коро́к съ шй ціе, пентрꙋ ꙟпъра́тꙋл а̑шй пїѧ́рде а̑ве́риле, чи́нстѣ, прꙋнчїй, шѝ съ сокотѣскъ кꙋм къ май фрꙋмо́с, шѝ май де чинсте лꙋкрꙋ є́сте пентрꙋ мѫнтꙋи́рѣ, шѝ а̑пъра́рѣ ꙟпъра́тꙋлꙋй кꙋ дꙋлчѧ́цъ а̑шй върса̀ то́т сѫ́нцеле, шѝ а̑ мꙋрѝ. Къ фїи́нд къ мѫнтꙋи́рѣ чѣ де ѡбще а̑ тоа́тъ Па́трїѧ стъ ꙟ ꙟпъра́тꙋл, чи́не а̑ре дра́госте, ши́шй ю̑бѣще ца́ра, шѝ нѣмꙋл, кꙋ то́т дѣди́нсꙋл чѣле че а̑м зи́с, ле ва фаче, щїи́нд къ че фа́че ꙟпъра́тꙋлꙋй, фа́че Па́трїей, шѝ нѣмꙋлꙋй съꙋ де ѡбще, шѝ тꙋтꙋрор, кꙋ ка́рїй ꙟтрꙋ а̑чѣ царъ лъкꙋѧще.

Шѝ фїѣще ка́ре ѡ̑м ю̑би́ре, шѝ и̑нимъ ка а̑ча́ста а̑вѫнд кътръ ѫ̑пъра́т, съ невоѧще, ка шѝ пре чѣ́їѧ ла́лцй ѫ̑преꙋ̆нъ лъкꙋито́рй съй ю̑бѣ́скъ, шѝ съ ле фа́къ бине, шѝ а̑шѣ а̑жꙋтѫндꙋсъ оу̑нїй пре а̑лцїй съ тръѧ́скъ кꙋ паче, шѝ съ фїе феричи́цй.

§. 158.

Ѫ̑прѣѧ дерегъторїе а̑ бꙋ̆нꙋлꙋй четъца́н є̑сте де порꙋ̆нчиле шѝ де лѣ́џиле ѫ̑пърътѣ́щїй кꙋ сѫргꙋинцъ а̑ а̑скꙋлта̀, ка́рѣ кїа́р шѝ с: Па́вел ѫ̑ва́цъ ѫ̑ ка́ртѣ кътръ Рома́нй кап гї. То́т сꙋфлетꙋл съ се сꙋпꙋе стъпѫнїилѡр челѡр май ѫ̑на́лте, къ нꙋ є̑сте стъпѫнїе, фъръ нꙋмай дела Дм҃незе́ꙋ, шѝ ка́ре стъпѫні́й сѫ́нт, дела Дм҃незе́ꙋ сѫнт рѫндꙋи́те, пентрꙋ а̑чѣ́ѧ чи́не съ ѫ̑противѣ́ще стъпѫни́рей, рѫндꙋѧ́лей лꙋй Дм҃незе́ꙋ съ ѫ̑противѣ́ще. Нꙋмай ѫ̑пъра́тꙋл съ нꙋ порꙋнчѣ́скъ чева, че є̑сте а̑ꙋ ѫ̑против лѣ́џїй фирѣ́щй, а̑ꙋ ѫ̑против лѣ́џїй лꙋй Дм҃незе́ꙋ, къ де лѣ́џѣ фи́рей, шѝ де порꙋ́нка лꙋй Дм҃неѕе́ꙋ шѝ кꙋ пїердерѣ вїе́цїй Сѫнте́м дето́рй Съ а̂скꙋлтъ́м, пентрꙋ а̂чѣѧ де а̂р порꙋнчѝ чева де а̂чѣстѣ ꙟпъра́тꙋл, ка́рѣ Съ фїе ꙟпроти́ва ле́џїй фире́щй, Сау ꙟпроти́ва ле́џїй лꙋй Дм҃неѕе́ꙋ ꙟтрꙋ а̂че́ст лꙋкрꙋ ни́чй декꙋм нꙋ тре́бꙋе а̂ а̂скꙋлта̀, шѝ а̂ фа́че порꙋнка ꙟпъра́тꙋлꙋй; Ꙗръ ꙟтра́лте лꙋкрꙋрй а̂ а̂скꙋлта тре́бꙋе. Май ма́ре пъка́т Съ нꙋ́съ па́ръ ѡ̂мꙋлꙋй де кѫ́т де а̂р фѝ Ха́ин, а̂декъ: вика́лѣн, фъкѫ́нд ребелїе, шѝ тꙋрбꙋръ́рй а̂сꙋпра ꙟпъра́тꙋлꙋй Съꙋ, Сау а̂съ липѝ де чей че фа́к а̂чѣстѣ, шѝ а̂й а̂жꙋта̀ ѡ̂рй кꙋ Сфа́тꙋл, ѡ̂рй кꙋ а̂ве́риле, ѡ̂рй кꙋ фа́пта, Сау ѡ̂рй кꙋм, къ оу̂нꙋл ка а̂че́ста Съ жꙋдекъ а̂ фѝ връжма́шй Па́трїей, норо́дꙋлꙋй, шѝ бинелꙋй де ѡ̂бще.

А̂шиждерѣ фїеще чи́не дето́рю є̂сте а̂ а̂скꙋлта де ле́џиле, шѝ де порꙋнчиле ꙟпъра́тꙋлꙋй нꙋ нꙋмай пентрꙋ фри́ка, къ Съ ва педепсѝ, шѝ Съ ва черта̀, чѝ шѝ пентрꙋ кꙋнощїинца. Прекꙋм тот а̂колѡ ꙟва́цъ а̂че́лаш Сфн҃т Па́вел кꙋ а̂чѣсте кꙋви́нте: **Пентрꙋ а̂чѣѧ тре́бꙋе Съ въ сꙋпꙋне-**

ций, нȣ нȣма́й пентрȣ мѫніе чѝ шѝ пентрȣ кȣноштїинца. Фо́арте бȣ́нъ пи́лдъ нѣȣ лъса́т крешти́нїй чей де демȣ́лт, кȣм съ аскȣлтъм де ꙟпъра́ций, шѝ съ не сȣпȣнем ло́р. Ача́стъ ла́ȣдъ шѝ скрїито́рїй чей пъгѫне́шй ѡ да́ȣ лор, мъртȣриси́нд, кȣм къ динтрȣ то́ате норо́аделе чѣле сȣпȣсе, крештинїй аȣ фо́ст май сȣпȣшй, шѝ май крединчо́шй ꙟпъра́цилор, кѫ́нд ꙟкъ ꙟпъра́цїй ера пѫгѫ́ний, шѝ съ ꙟкина идо́лилор. Иа́ръ кѫ́нд аȣ порȣнчи́т ꙟпъра́цїй чева, че ера ꙟпроти́ва лȣй Дмнезе́ȣ, ꙟтрȣ ача́ста май воитаȣ, дȣпъ кȣм тре́бȣѧ, а аскȣлта̀ де Дмнезе́ȣ, чел че есте ꙟпъра́тȣл ꙟпъра́цилор, декѫ́т ꙟпротива порȣнчїй лȣй Дмнезе́ȣ а аскȣлта̀ де чѣ фъ́ръ де лѣџе а ꙟпъра́тȣлȣй порȣнкъ: иа́ръ ꙟтрȣ а́лте ꙟтрȣ то́ате аȣ фо́ст сȣпȣшй, шѝ аȣ аскȣлта́т.

§. 159.

Фїи́нд къ мѫнтȣи́рѣ, шѝ би́неле четъцїй, саȣ а ѡбштїй ѡмене́штй, шѝ а Па́трїей, аде́къ: а цъ́рїй стъ ꙟ ꙟпъра́ций, оурмѣзъ, ка норо́дȣл де во́лще съ фїе мѫнтȣи́т, шѝ

BIBLIOTECA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

ꙟ па́че, ші̀ феръчи́т съ тръ́ѧскъ, съ се ро́аџе лꙋ́й Дм҃незе́ꙋ пе́нтрꙋ ꙟпъраці́й съ́й, ка съ ле дърꙋѧ́скъ Дм҃незе́ꙋ сънъта́те; норо́к, феричи́ре, ші̀ то́т би́неле, ші̀ віѧ́цъ лꙋ́нгъ, ші чѣ́ле че фа́к саꙋ вор фа́че пе́нтрꙋ би́неле де ѡ̂бще, съ а̂и́бъ спо́рю, ка́ре лꙋ́крꙋ ші̀ Ӑпо́столꙋл доре́ще ꙟ ка́ртѣ а. къ́тръ Тимоде́й, кап в. **Ро́гꙋте май ꙟна́инте де то́ате съ фа́чеци рꙋгъчꙋ́ни пе́нтрꙋ ꙟпъра́тꙋл, ші̀ пе́нтрꙋ то́ци, ка́рій сѫ́нт ꙟ́трꙋ Дерегъторі́й.** Ѧ̂шѝждерѣ деторі́ѧ норо́дꙋлꙋй є҆́сте съ се бꙋкꙋ́ре де сънъта́тѣ, ші̀ де феричи́рѣ ꙟпъра́тꙋлꙋй съ́ꙋ, ші̀ съ мꙋлцъмѣ́скъ лꙋ́й Дм҃незе́ꙋ пе́нтрꙋ къ а̂ꙋ ꙟто́рс де́ла ка́пꙋл лꙋ́й ръꙋтъ́циле, ші̀ а̂ꙋ добѫнди́т би́не ші феричи́ре.

§. 160.

Пꙋтѣ́ре а̂ꙋ ꙟпъра́ціи, ка съ а̂рꙋ́нче престе норо́д съ дѣ би́р, ші̀ порціе, ші̀ да́ре, ші̀ динтрꙋ а̂чѣ́стѣ а̂по́й къ́нд є҆́сте ли́псъ пе́нтрꙋ ѡ̂бще съ се а̂жꙋ́те. Пе́нтрꙋ а-

чѣѧ

чѣ дáръ сꙋпꙋшїй сѫ́нт детóрй а̂ плътѝ, шѝ а̂ дà а̂чéл би́р, шѝ а̂чѣ порцїе, шѝ дáре, кáре порꙋнчѣще ꙟпърáтꙋл, къ а̂чéст лꙋкрꙋ съ вѣде а̂ кꙋрџе дин фи́рѣ ꙟпъръцїей, шѝ дин легътꙋра, кáрѣ съ ꙟцелѣџе, къ фáче норóдꙋл кꙋ ꙟпърáтꙋл. Ӑчáста порꙋнчѣще шѝ С. Пáвел ꙟ кáртѣ кътръ Ромáнй, кáп гї. оу̂нде а̂шѣ скрїе: **Дáцй дáръ тꙋтꙋрóр, че сѫнтéцй детóрй: чéлꙋй кꙋ дáждѣ, дáжде, чéлꙋй кꙋ вáма, вáмъ.**

К А́ П. ДІ.

Де соцїетáтѣ стъпѫнѣскъ, шѝ де дерегъторїиле стъпѫнилѡр, шѝ а̂ле слꙋжилѡр.

§. 161.

Пꙋтѣрѣ стъпѫнѣскъ, шѝ слꙋжба нꙋ дин фи́ре, кꙋм сокотéск оу̂нїй, чѝ дин причинй дин а̂фáръ а̂ꙋ ръсъри́т. Къ де вóм сокотѝ фи́рѣ ѡ̑менѣ́скъ, то́ций ѡ̑аменїй дела оу̑н пъри́нте съ тра́г, шѝ то́ций а̑сѣ́менѣ сѫнт фїй пъри́нтелуй че́луй дин тъ́ю, то́ций съ на́ск сло́бозй, шѝ а̑сѣ́менѣ, дре́пт а̑чѣѧ дин фи́рѣ ѡ̑мȣлȣй нȣ съ по́ате хотърѫ, пентрȣ че а̑че́ста съ фїе сȣпȣс, шѝ а̑че́ла съ порȣнча́скъ. Ꙗ̑ръ причинниле чѣле дин а̑фа́ръ май кȣ са́мъ а̑чѣстѣ сѫ́нт:

а.) Пентрȣ къ ѡ̑аменїй оу̑нїй е̑ра май бога́ций, шѝ ꙟ̑ дерегъторїе май ма́ре, къ дȣпъ че а̑ȣ ꙟ̑чепȣт а̑съ ꙟ̑мȣлцѝ ѡ̑аменїй, шѝ а̑ нȣ а̑вѣ май мȣлт то́ате де ѡ̑бще, чѝ фїеще ка́реле де ѡ̑се́бй а̑ле са́ле, чей май и̑сте́ций, шѝ май бога́ций а̑ȣ кема́т пре чей май про́щй, шѝ май съра́чй съ ле лȣкре лѡр, къ чей май бога́ций а̑вѣ ли́псъ де лȣкръто́рй, де а̑колѡ са̑ȣ фъкȣт, кѫ́т чей май съра́чй а̑ȣ ꙟ̑чепȣт пе пла́тъ а̑ лȣкра̀ ла чей май бога́ций.

в.) Дин ѡ̑сибирѣ ми́нцилѡр, къ оу̑нїй сѫ́нт и̑сте́ций кȣ ми́нтѣ, ши лѣ́ѕне кȣно́ск, шѝ май ꙟ̑наинте въ́д чѣле че ле фолосе́ск лѡ́р: ꙗ̑ръ а̑лцїй сѫ́нт тимпи́ций ла ми́нте, шѝ про́щй, кѫ́т фъръ де побецȣирѣ а̑лтора нȣ щїȣ съшй а̑лѣгъ, че ле фолосѣще, шѝ сѫ́нт май̆ ꙟтокми́цй а̑ слȣжѝ, де кѫ́т а̑ стъпѫнѝ, къ ла слȣ̆жбъ пȣтѣрѣ трȣ̆пȣлȣ̆й; ї̑аръ ла стъпѫни́ре а̑церимѣ минцїй̆ сѫ́нт де ли́псъ.

г.) Дин по́фта а̑ стрѫ́нџе а̑вȣцїй̆, къ а̑ча́ста а̑ȣ фо́ст при́чина ръзбо́аелѡр, де оу̑нде са́ȣ фъкȣ̆т, къ чей̆ бирȣито́рй а̑ȣ сȣпȣ̆с шїе пре чей̆ бирȣи́цй, шѝ че́й̆ сȣпȣ̆шй май̆ врȣ̆тав съ слȣжа́скъ, декѫ́т съ̆й ѡ̑мо́аръ, шѝ чей̆ бирȣито́рй ї̑аръшй̆ май̆ во́йтав съ̆й цїе шїе слȣ̆цй̆, шѝ ро́бй̆, шѝ съ ле а̑йбъ фоло́сȣл, декѫ́т съ̆й ѡ̑мо́аръ. Ӑча́ста є̑сте ꙟчепȣ̆тȣл стъпѫни́рей̆, шѝ а̑ слȣжи́рей̆.

§. 162.

Доа́ѡ фѣлюрй̆ де слȣ̆жй̆ сѫ́нт, оу̑нїй̆, ка́рїй̆ съ томне́ск пре пла́тъ съ слȣжа́скъ, шѝ а̑че́щѣ съ зи́к **нъеми́цй̆**. Ӑлцїй̆ сѫ́нт ро́бй̆, ка́рїй̆ нȣ пре пла́тъ, чѝ фъръ де во́ѧ лѡр сѫ́нт сили́цй̆ пе нимика съ лȣ̆кре стъпѫ́нȣлȣй̆ съȣ. Кȣм къ слȣ̆жба, ка́рѣ съ фа́че пе пла́тъ, нȣ є̑сте ꙟпротива лéџїй фирéшй, динтрꙋ а̑чáста кїáр съ вѣде, къ а̑мѫндоáѡ пъ́рциле воéск шѝ фáк легътꙋ́ръ. Ꙗ҆ръ слꙋ́жба чѣ де а̑доáѡ, кáрѣ съ кїáмъ робїе, ѡ҆áре нꙋ є҆́сте ꙟпроти́ва лéџїй фирéшй, ꙟтребáре є҆́сте? Чей че зи́к, къ нꙋ є҆́сте ꙟпроти́ва лéџилѡр фирéшй, а̑дꙋ́к спре ꙟтърйрѣ кꙋвинтелѡр сáле, кꙋм къ чей сꙋпꙋ́шй май би́не декѫ́т съй ѡ̑моáръ чéй че ꙗ҆ꙋ бирꙋ́ит, де вóе бꙋ́нъ съ лѣгъ, къ вор фѝ робй, шѝ вор слꙋжѝ, шѝ легътꙋра, кáрѣ съ фáче де фри́къ, прекꙋм а̑и́рѣ а̑м зи́с, фáче пре ѡ̑м детóрю съ ѡ̑ цїе. Ѧ̆пóй вїѧ́ца лѡ́р є҆́сте ꙟ мѫ́на бирꙋитóрюлꙋй, шѝ бирꙋитóрюл пꙋтѣре а̑ре, а҆ꙋ съй ѡ̑моáръ, а҆ꙋ съй лáсъ съй слꙋжáскъ, сáꙋ съй слобоáзъ. Чѝ ꙗ҆ръшй є҆́сте ꙟтребáре, ѡ҆áре нꙋ є҆́сте ꙟпроти́ва лéџїй фирéшй а̑ ѡ̑морѫ̀ пре чел бирꙋи́т, кáре съ сꙋпꙋне пре си́не.

§. 163.

Фїи́нд къ слꙋ́жиле чѣле нъми́те нꙋмай дин легътꙋра, кáрѣ а҆ꙋ фъкꙋт кꙋ стъпѫ́нꙋл, сѫ́нт детóрй, пентрꙋ а̑чѣл шѝ пꙋтѣрѣ, кáрѣ а̑ре стъпѫ́нꙋл престе слꙋгъ дин легътꙋра чѣ фъкꙋтъ ꙟтре є҆й, тре́бꙋе а҆ ѡ҆сокотѝ.

Пентрꙋ а҆чѣла да́ръ. а.) По́ате стъпѫ́нꙋл слꙋџїй чеїй нъими́те а҆тѫ́та лꙋкрꙋ съй дѣ, кѫт саꙋ токми́т кꙋ є҆л, май мꙋлт нꙋ.

б.) По́ате съл силѣскъ, ка съ слꙋжа́скъ пѫнъ ла врѣмѣ, ка́рѣ саꙋ лега́т.

г.) По́ате то́атъ добѫ́нда дин лꙋкрꙋл а҆че́їй слꙋжй лꙋа̀.

д.) Де нꙋ ва ста̀ слꙋга пе легъ́тꙋръ, саꙋ де ва фа́че вреѡ па́гꙋбъ, по́ате стъпѫ́нꙋл дꙋпъ мъсꙋра винеи лꙋй а҆л педепсѝ, саꙋ дин симбрїе а҆ шй тра́џе па́гꙋба фъкꙋтъ де слꙋгъ, саꙋ десъ ꙟдъръ́тничѣще, шѝ съ фа́че неаскꙋлтъто́рїю а҆л лъпъда дин ка́съ по́ате. Ї҆аръ съл вѫ́нѕъ ла а҆лтꙋл пѫнъ ва плинѝ врѣмѣ, кꙋ ка́рѣ саꙋ лега́т, фъръ де во́ѧ лꙋй нꙋ по́ате. Кꙋ мꙋлт май пꙋци́н нꙋ по́ате съл ѡ҆мо́аръ, чѝ де а҆ре че́ва а҆сꙋпра лꙋй съл ка́ꙋте ла дерегъторїй че́й рѫндꙋи́цй а҆й ло́кꙋлꙋй.

Пꙋтѣрѣ, ка́рѣ а҆ре стъпѫ́нꙋл престе слꙋга чѣ ро́абъ, фїинд къ а҆чел фѣлю де слꙋжбъ нꙋ дин лѣџѣ фи́рїй а҆ре темѣюл, шѝ рѫдъчи́на са̀, чи дин ле́цїиле ѡ̂мене́щй а̂ле нѣмȣрилѡр, а̂ни́чй нȣ ѡ̂ пȣнем, пентрȣ къ ла оу̂н нѣм оу̂неле, ла а̂лт нѣм а̂лте ле́цїй ѡ̂сиби́те сѫ́нт, чѝ оу̂нде май ѥ҆́сте де а̂чест фѣлю̆ де слȣжбъ, а̂кокѡ шѝ ле́цїй деспре а̂ча́ста вор фѝ, чине врѣ съле щїе, съ чѣтѣскъ ле́цїиле а̂че́їй цъ́рй, шѝ а̂челȣй нѣм, ла ка́ре ѥ҆́сте де а̂чел фѣлю̆ де слȣжбъ.

§. 164.

Дин пȣтѣрѣ стъпѫ́нилѡр съ кȣнѡ́ск шѝ деторїйле слȣцилѡр кътръ стъпѫ́нй. Дре́пт а̂чѣѧ а̂ле слȣцилѡр челѡр нъми́те дерегъторїй сѫнт а̂чѣстѣ:

а.) **Ю̆би́рѣ** шѝ **фри́ка**, къ стъпѫ́нїй сѫ́нт лѡ́р ка ꙟ ло́кȣл пъри́нцилѡр, пентрȣ къ ѥ҆́й сѫ́нт дето́рй съ а̂и́бъ гри́же де слȣцй.

в.) **А̂скȣлта́рѣ**, ка́рѣ нȣ нȣмай ꙟтрȣ лȣкрȣриле, ка́ре съ цин де слȣжба лѡр, тре́бȣе съ ѡ̂ фа́къ, чѝ шѝ ꙟ чѣле че съ ци́н де рѫндȣа́ла къ́сїй, къ ла а̂ча́ста сау легат, кѫ́нд а̂ȣ трекȣт ꙟтре ка́сничїй стъпѫ́нȣлȣй. Ꙗ҆ръ декȣмва стъпѫ́нȣл а̂р порȣнчѝ чева, ка́рѣ а̂р фѝ ꙟпротїва ле́џїй фире́щй, саꙋ Дм҃незее́щй, саꙋ ѡ̑мене́щй, а̑тꙋ́нчй съ щїе слꙋ́га, кꙋм къ де Дм҃незе́ꙋ, шѝ де стъпѫни́рѣ чѣ де ѡ̑бще, а̑декъ: де ꙟпъръцїѧ май мꙋ́лт декѫ́т де стъпѫ́нꙋл съ́ꙋ тре́бꙋе съ а̑скꙋ́лте.

г.) **Невои́нца**, а̑декъ ꙟтрꙋ плини́рѣ фъгъдꙋи́нцїй, шѝ а̑ легътꙋ́рей, ка кꙋ тоа́тъ сѫргꙋи́нца, шѝ невои́нца съ фа́къ слꙋ́жба, шѝ лꙋ́крꙋл, че и̑съ порꙋнчѣ́ще, шѝ ро́ада, ка́рѣ вине дин лꙋ́крꙋл лꙋ́й, съ ѡ̑ дѣ стъпѫ́нꙋлꙋй съ́ꙋ, къ а̑минтрилѣ стъпѫ́нꙋл поа́те съй тра́гъ дин симбрїе, кѫ́тъ па́гꙋбъ слꙋ́га кꙋ вина са̀ а̑ꙋ фъкꙋ́т, ѡ̑рй лꙋѫ́нд, шѝ стрикѫ́нд чѣ́ва де а̑ стъпѫнꙋлꙋй съ́ꙋ, ѡ̑рй пентрꙋ къ са́ꙋ леневи́т, шѝ нꙋ а̑ꙋ фъкꙋ́т че а̑ꙋ требꙋи́т, шѝ пꙋтѣ съ фа́къ. Деспре ка́ре лꙋ́крꙋ Теоло́џїй, шѝ Леџюито́рїй май пре ла́рг гръе́ск. Шѝ е̑ꙋ ꙟ Теоло́гїѧ мораличѣ́скъ май мꙋ́лт а̑м зи́с.

д.) **Креди́нца** ꙟтрѣгъ, шѝ де пли́н а̑ грижѝ, а̑ пъзѝ, шѝ а̑ а̑пъра лꙋ́крꙋриле шѝ дре́птꙋриле стъпѫ́нꙋлꙋй съ́ꙋ.

є.) **Па́чѣ**, шѝ **ѹ̑ми́рѣ**, ка́рѣ тре́бꙋе съ а̑и́бъ кꙋ стъпѫ́нꙋл съ́ꙋ, шѝ кꙋ чѣала́ацй ка́сничй, а̂минтрѣлѣ лꙋкрꙋриле късїй нич съ по́т цинѣ, ничй а̂да́оџе, ничй ка́сничїй по́т съ петрѣкъ віѧ́цъ ли́нъ, шѝ пъчꙋи́тъ.

§. 165.

Ꙗ̈ръ дерегъторїйле стъпѫ́нилѡр кътръ слꙋџй а̂чѣстѣ сѫ́нт:

а) Дерегъторїѧ, шѝ темéюл стъпѫ́нꙋлꙋй є҆сте кꙋм зи́че Ѯенофон ꙟ ка́ртѣ г. а̂челѡр де поменит, ка пре слꙋџй съй фа́къ а̂скꙋатъто́рй: ꙗ̈ръ а̂скꙋлтъто́рй ꙟй ва фа́че, де ле ва да̀ хра́нъ кѫ́тъ є҆сте де а̂жꙋнс фирей, шѝ дꙋпъ мъсꙋра ѡ̂стенѣлей, ши а̂ пꙋтéрїй.

в.) Ка симбрїе дрѣптъ ꙟ врéмиле са́ле, кꙋм съ кꙋви́не, дрепт съй плътѣскъ. Мꙋлцй съ ꙟшѣлъ, ка́рїй кꙋ кѫ́т въ́д, къ сѫ́нт май съра́чй чей че вор съ се баџе слꙋџй, кꙋ а̂тѫ́та май пꙋци́нъ симбрїе съ томне́ск съ ле дѣ, къ а̂шѣ, сау ꙟй силéск, ка фóарте липси́цй съ фїе, сау ка кꙋм ꙗр ꙟвита̀ съ фꙋре. Ꙗ̈ръ декꙋмва слꙋга ѡ̂рй дин невóе, ѡ̂рй дин чéва ꙟтѫмпла́ре нꙋ а̂р фа́че слꙋжба, ка́рѣ сау токмит, къ ѡ̂ ва фа́че, а̂тꙋнчй стъпѫ́нꙋл нꙋ є̈ детóрїй съй плътѣскъ: ꙟ҆сь юби́ре де ѡ̑амений, шѝ ми́лъ є̈сте, ка кѫ́нд є̈сте слꙋ́га болна́в ꙟ҆кай де мѫнка́ре съй дѣ стъпѫнꙋл.

г.) Ка пре слꙋ́џй пꙋрꙋрѣ съй ціе кꙋпри́нс кꙋ лꙋ́крꙋ де чи́нсте, ка ни́чй съ петрѣ́къ ꙟ҆ лѣ́не, ничй съ ка́ѕъ ꙟ҆ пъка́те, ничй ꙗ҆ръшй кꙋ прѣ мꙋ́лт лꙋ́крꙋ съ се ꙟ҆греоѧ́ѕе.

д.) Пре слꙋ́џй а̑ра́ре ѡ̑рй съй педепса́скъ, шѝ ни́чй ѡ̑ да́тъ фъръ де ви́нъ, шѝ фъръ де мъсꙋ́ръ.

є.) А̑шѣ съ се фолосѣскъ, шѝ съ се слꙋжа́скъ стъпѫ́нꙋл кꙋ слꙋ́га, кѫ́т то́т дѣ́ꙋна съшй а̑дꙋ́къ а̑ми́нте, кꙋм къ шѝ слꙋ́га є̈сте ѡ̑м ꙟ҆токма, шѝ а̑сѣменѣ лꙋ́й кꙋ фи́рѣ, шѝ нꙋ́май дин ꙟ҆тѫмпла́рѣ норо́кꙋлꙋ́й є̈л є̈сте стъпѫ́н, шѝ а̑чѣ́ла слꙋ́гъ. Фрꙋмо́с скрїє Сенека є̑пистола: мз: **Къ, че? слꙋжй сѫ́нт? ба ѡ̑амений: слꙋжй сѫ́нт? ба соцїй: слꙋжй сѫ́нт? ба прїете́ний смери́цй? ба ꙟ҆преꙋнъ слꙋжито́рй, дѣ́ка кꙋно-**

щій, кꙋм къ ꙟтрамѫндой а̂тѫ́ташй по́ате норо́кꙋл, кѫ́т тꙋ то́цй съй ве́цй пре є҃й стъпѫ́нй, шѝ є҃й пре ти́не слꙋгъ. Нꙋ щій, ꙟ че вѫ́рстъ а҃ꙋ ꙟчепꙋт Є҃кꙋба а̂ слꙋжѝ, ꙟ че вѫ́рстъ Кри́с, ꙟ че вѫ́рстъ мꙋма лꙋй Да́ріе, ꙟ че вѫ́рстъ Пла́тон, ꙟ че вѫ́рстъ Діоген?

КА́П Є҃І.

Де дерегъторі́йле къ́тръ а̂лцій, ка́ре се зи́к, къ нꙋ сѫ́нт де съвѫршѝт.

§. 166.

Пънъ а̂кꙋ́ма а̂м гръи́т де дерегъторі́йле: ка́ре съ кѣ́мъ десъвѫрши́т. Че є҃сте дерегъторі́ѧ чѣ десъвѫрши́т ꙟ ка́пꙋл дин тѫ́ю а̂л къ́рцій а̂че́щіѧ а̂м зи́с (64.). А̂кꙋ́м съ гръи́м пꙋци́не шѝ де дерегъторі́йле, ка́ре нꙋ сѫ́нт десъвѫрши́т. Дерегъторїйле чѣлѐ десъвѫрши́т а̑чѣлѣ сѫ́нт порꙋнчи́те де фъкъто́рюл фи́рей, шѝ пре фїе́ще ка́ре ѡ̑м ꙟ̑деторе́ск десъвѫрши́т: ꙗ̑ръ дерегъторїйле, ка́ре нꙋ сѫ́нт десъвѫрши́т, нꙋ ꙟ̑деторе́ск десевѫрши́т пре ѡ̑м, чѝ нꙋ̆май кꙋвїи́нцъ фа́к, а̑декъ ѡ̑а́ре че кꙋвїи́нцъ є̑сте а̑ле фа́че, шѝ кꙋмашю̆ зи́че, сфа́т, шѝ ꙟ̑демна́ре, ꙗ̑ръ нꙋ деторїе.

§ 167.

Дерегъторїйле чѣле нꙋ десъвѫрши́т де доа́ѡ фѣлюрй сѫ́нт, чѣле дин тѫ́ю̆ съ зи́к дерегъторїйле **Ю̑би́рей де ѡ̑аменй**, саꙋ **а̑ле фоло́сꙋлꙋй че́лꙋй невиновáт**, ка́ре фъ́ръ де греꙋта́тѣ ноа́стръ съ по́т фа́че а̑лтора, кꙋм є̑сте челꙋй че ꙟ̑трѣбъ, шѝ чѣре дела тине, сфа́т а̑й да̀. Чѣле де а̑л до́йлѣ фѣлю̆ съ зи́к **а̑ле фа́черїй де би́не**, ка́ре сѫ́нт ꙟ̑преꙋна́те кꙋ ѡ̑аре че ѡ̑стенѣлъ, шѝ па́гꙋбъ а̑ноа́стръ, кꙋм є̑ а̑ да̀ милостенїе. Ю̑би́рѣ де ѡ̑аменй, шѝ фа́черѣ де би́не де ѡ̑бще съ нꙋ̆мъръ ꙟ̑тре фа́птеле, чѣле, че фоа́рте съ ка́д ѡ̑мꙋлꙋй, шѝ а̑шѣ ло́кꙋл лор а̑р фѝ ꙟ̑ Є̑дикъ, чѝ нꙋ

BIBLIOTECA
ACADEMIEI
REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

Сѫ́нт дин ле́џѣ фи́рей порȣнчи́те, ши пентрȣ а̑чѣ́ѧ ꙟ ле́џиле фи́рей на́ȣ лок. Кȣм къ а̑ча́ста е̑сте а̑шѣ, нȣ тъгъдȣ́еск, кѫнд ни́чи́й ѡ̑ требȣи́нцъ, ши ни́чи́й ѡ̑ ли́псъ нȣ е̑сте, ꙗ̑ръ кѫнд требȣи́нца, ши ли́пса а̑сȣпре́ск пре де а̑проа́пеле, нȣ нȣмай фа́птъ бȣнъ, чи дерегъторі́е ꙟка́й нȣ десъвѫрши́т е̑сте: ꙗ̑ръ де е̑сте де а̑проа́пеле ꙟ ли́пса чѣ май депре оу̑рмъ, а̑декъ: ꙟ ли́псъ де моа́рте, а̑тȣнчи е̑сте дерегъторі́е десъвѫрши́т, ши че́лȣѧ че е̑сте ꙟ ли́псъ ка а̑ча́ста, дъ пȣтѣ́ре, ка а̑жȣто́рюл но́стрȣ, ка оу̑н лȣкрȣ а̑л съȣ съ пофтѣ́скъ дела но́й, пентрȣ а̑чѣ́ѧ дерегъторі́йле чѣле нȣ десъвѫрши́т а̑орѣ тре́г ꙟтрȣ дерегъторі́йле чѣле десъвѫрши́т. Май пре оу̑рмъ тре́бȣе а̑ лȣа а̑ми́нте, къ прин неюби́рѣ де ѡ̑аменй, ши прин нефа́черѣ де би́не па́гȣбъ нимъ́рȣй нȣ съ фа́че, чи нȣмай съ ꙟпѣдекъ де фи́рѣ а̑лтȣѧ, де оу̑нде съ ве́де, кȣм къ чей че пъръсе́ск а̑ фа́че а̑чѣсте дерегъторі́й, ничи́й ѡ̑ дерегъторі́е нȣ а̑ȣ а̑ ꙟтоа́рче а̑лтȣѧ чѣва.

§. 168.

Дерегъторі́йле юби́рей де ѡ̑аменй, ши а̑ле фоло́сȣлȣй челȣй невинова́т а̑м зи́е, къ сѫ́нт а̂чѣлѣ, ка́ре фъръ де ни́чй ѡ̂ па́гꙋбъ, саꙋ греꙋта́те а̂ но́астръ съ по́т фа́че; динтрꙋ ка́ре лꙋкрꙋ съ кꙋлѣџе:

а.) Кꙋм къ пꙋци́нъ ли́псъ а̂ а̂лтꙋѧ, дестꙋлъ при́чинъ є҆́сте, ка съ́й фа́чем лꙋ́й а̂чѣсте дерегъто́рїй, май вѫрто́с кѫ́нд ли́пса пофтѣще а̂ча́ста.

в.) А̂чѣсте дерегъторїй пентрꙋ теме́юл, ка́ре лам зи́с, ши̇̀ връжма́шилѡр, ши̇ ꙟ̂противничилѡр требꙋе а̂съ фа́че, кѫ́т поа́те фи̇̀ фъръ де па́гꙋба, ши̇̀ приме́ждїѧ ноа́стръ

г.) То́кма неѡбито́рїю де ѡ̂амений, ши̇̀ Тира́н є҆́сте а̂че́ла, ка́реле, чѣле че сѫ́нт престе ли́пса лꙋ́й, саꙋ ка́ре нꙋ́й сѫ́нт де фоло́с лꙋ́й, саꙋ пїєр ла є҆́л, май во́ѣще а̂ле лъпъда̀, саꙋ съ пїа́ръ, декѫ́т а̂ле да спре фоло́сꙋл а̂лтора. Дрепт а̂чѣѧ фо́арте гре́ꙋ съ ꙟ̂шѣлъ а̂чѣѧ, ка́рїй лꙋкрꙋриле, чѣле, че по́т фи̇̀ а̂лтора де фоло́с, ѧ́ръ шїє де ни́чй оу̂н фоло́с нꙋ сѫ́нт, жꙋдекъ кꙋм къ є҆́й ка неще стъпѫ́ний а̂че́лора ле по́т стрика̀: къ пъмѫ́нтꙋл ма́йка чѣ де ѡ̂бще а̂ꙋ нꙋ а̂чѣлѣши лꙋкрꙋри а̂шѣ ши̇̀ спре фоло́сꙋл а̂лтора, ка ши̇̀ спре а̂л но́стрꙋ лѣꙋ нъскꙋ́т? Че, къ веде́м, кꙋм къ фїериле ꙟ невой а҆жꙋ́тъ оу҆на а҆лтїѧ? Фрꙋмо́с деспре а҆че́ст фѣлю де дерегъторї́й а҆ꙋ скри́с Плато́н, Цицерон, Сенека, шѝ а҆лцй философй ве́кй.

§. 169.

Кꙋ а҆девъра́т дерегъторїйле ю҆би́рїй де ѡ҆аменй ни́ме нꙋ ле по́ате пофтѝ дела ной, кѫ́нд фъкѫ́нд а҆чѣлѣ не стрикъ́м но́аѡ, шѝ кѫ́нд фъръ де а҆сѣменѣ, сау май ма́ре а҆ но́астръ па́гꙋбъ, декѫ́т є҆сте би́неле ка́рел фа́чем а҆лтꙋѧ, нꙋ ле пꙋте́м фа́че. Къ сꙋ́пт нꙋмеле дерегъторїйлѡр ю҆би́рей де ѡ҆аменй съ ꙟцеле́г чѣле че челꙋй че ле примѣще фоло́сꙋл, шѝ пре чел, че ле фа́че, нꙋл ꙟгреѡѧ́зъ. А҆по́й ни́мене нꙋ є҆сте дето́рю съ ю҆бѣ́скъ пре а҆лтꙋл май мꙋлт де кѫт пре си́не, шѝ пентрꙋ а҆чѣѧ ни́чй де ли́пса лꙋй съ грижа́скъ май мꙋлт декѫ́т де а҆ са̀, а҆шѣ ꙟ ръзбо́юл чел дре́пт бине ѡ҆при́м пре врежма́шю дела а҆дъпъ́тꙋръ, шѝ бꙋка́теле ле стрикъ́м, ка нꙋ връжма́шꙋл кꙋ а҆чѣлѣ а҆сꙋпра но́астръ съ се слꙋжа́скъ спре перирѣ но́астръ. Къ а҆девъра́т нꙋ тъгъдꙋе́ск, кꙋм къ нꙋ є҆сте фа́птъ витежѣ́скъ вїѧца а҆лтꙋѧ, саꙋ лꙋ́крꙋриле, кꙋ ка́ре а̂лтꙋл съ тръ́ѧскъ, а̂ле пꙋ̆не ꙟнаи́нте вїе́цїй, шѝ фоло́сꙋлꙋй но́стрꙋ, а̂декъ а̂ лъса̀, ка май би́не съ мо́рїю, саꙋ съ мъ пъгꙋбе́ск є̂ꙋ, де́кѫт а̂лтꙋл, чѝ нꙋ дин лѣ́џѣ фи́рїй є̂сте порꙋнчи́тъ а̂ча́стъ фа́птъ, ни́чй є̂сте дерегъторїе десъвѫрши́т, ка́рѣ съ мъ ꙟдеторѣ́ѕъ а̂ фа́че а̂че́ст лꙋ́крꙋ, шѝ дерегъторїѧ чѣ, ка́рѣ нꙋ є̂сте десъвѫрши́т, нꙋ мъ ꙟдеторѣ́щє съ фа́к а̂ча́ста, фъ́ръ нꙋ̆май до́аръ, кѫ́нд де мѫнтꙋи́рѣ Па́трїей, саꙋ а̂ ꙟпъра́тꙋлꙋй съ чѣ́ркъ, пентрꙋ къ ди́нтрꙋ а̂ча́ста а̂тѫ́рнъ мѫнтꙋи́рѣ фїе́щє кꙋ́й.

§. 170.

Пентрꙋ а̂чѣ́ѧшй при́чинъ, кѫ́нд чева оу̂нꙋѧ, саꙋ ла пꙋци́н фолосѣ́щє: ꙗ̂ръ а̂лтора невинова́цїй ле є̂сте спре стрика́ре, саꙋ спре па́гꙋбъ, а̂ фа́че а̂ча́ста, шѝ кꙋ дерегъторїѧ чѣ де съвѫрши́т съ ꙟпротивѣ́щє. Къ нꙋ є̂сте сло́год съ оу̂рѫ́м пре оу̂нꙋл, ка съ ю̂би́м пре а̂лтꙋл. А̂шѣ кѫ́нд є̂сте чи́нева чꙋма́шю, саꙋ кꙋ а̂лтъ бо́алъ, ка́рѣ съ ꙗ̂ дела оу̂нꙋл ла а̂лтꙋл, нꙋ съ фа́че би́не примѝндꙋсъ ꙟ чета́те, пентрꙋ къ примѝндꙋсъ оу̂нꙋл ка а̂чѣ́ла ꙟ чета́те

Сар фа́че приме́ждіе грѣ четъцѣ́нилѡр: Ꙟшѣ нꙋ є̑ кꙋ кꙋвіи́нцъ а̑ши̑ да̀ а̑ле Са́ле а̑лтора, шѝ а̑ фа́че а̑пъ́та милосте́ніе, кѫ́т а̑по́й Съ нꙋ́ший по́атъ хрѫнѝ, ши цинѣ прꙋ́нчій, шѝ ка́са. Ꙟсѣменѣ тре́бꙋе а̑ зи́че, шѝ кѫ́нд ю̑бирѣ де ѡ̑амени, че́лꙋй кꙋй съ фаче, а̑тꙋ́нчй кѫ́нд съ фа́че, ꙟй пла́че, ꙗ̑ръ дꙋпъ а̑чѣѧ ръ́ꙋ ꙟй Стри́къ, а̑декъ че́лꙋй болна́в а̑й да̀ а̑пъ рѣче, Са́ꙋ Стъпѫ́нꙋлꙋй че́лꙋй тꙋрба́т де мъніе а̑й да̀ Са́біе. Причина то́т а̑чѣ́ѧший є̑сте, къ ни́мърꙋй нꙋ тре́бꙋе а̑ фа́че ръ́ꙋ ѡ̑рй Сꙋ́пт че прилѣ́ж де бине, а̑декъ нꙋ є̑сте Сло́вод а̑ фа́че кꙋйва ръ́ꙋ, ка Съ фіе а̑лтꙋѧ би́не.

§. 171.

Дерегъторійле ю̑би́рей де ѡ̑амени, шѝ а̑ле фа́черій де би́не тре́бꙋе Съ а̑йбъ чева рѫ́нд. Пентрꙋ а̑чѣѧ де Сѫ́нт май мꙋ́лцй, ка́рій че́р дела но́й ми́лъ, шѝ а̑жꙋто́рю, кърора тꙋ́тꙋрор а̑ ле фа́че дестꙋл нꙋ пꙋте́м, Са́ꙋ дерегъторійле, ка́ре а̑р требꙋ̀й Съ ле фа́чем Съ ꙟпротиве́ск оу̑на а̑лтіѧ, а̑тꙋ́нчй прекꙋ́м де а̑лтъ да́тъ а̑м зи́с, а̑че́ст рѫ́нд тре́бꙋе а̑ цинѣ, ка́ре Саꙋ ꙟсъший дерегъторійле, са́ꙋ фѣцеле кърора съ фа́к а҆чѣлѣ дерегъторі́й, пофте́ск. Ꙗ́ръ дерегъторі́йле а҆чѣлѣ тре́бꙋе а҆ съ фа́че май ꙟ҆наинте декѫ́т а҆лтеле, ка́ре сѫ́нт май де ли́псъ, са́ꙋ сѫ́нт спре би́не май де фрꙋ́нте: а҆шѣ май ꙟ҆тѫю сꙋ́флетꙋлꙋй, де кѫ́т трꙋ́пꙋлꙋй тре́бꙋе а҆ фа́че би́не, шѝ а҆ а҆жꙋта̀. Ꙗ́ръ фѣцеле а҆ꙋ поа́те а҆сѣме́нѣ а҆ꙋ ли́псъ, а҆ꙋ оу҆неле май ма́ре, а҆лтеле май ми́къ ли́псъ а҆ꙋ, де а҆ꙋ оу҆неле май ма́ре, а҆лтеле май ми́къ ли́псъ, май ка́десъ а҆ а҆жꙋта̀ пре чѣѧ че а҆ре ли́псъ май ма́ре, саꙋ май де при́пъ: Ꙗ́ръ де а҆ꙋ а҆сѣменѣ ли́псъ, май ꙟ҆тѫю пре а҆че́ѧ тре́бꙋе съй а҆жꙋтъ́м, ка́рій не сѫнт май де а҆проа́пе рꙋде́ній, саꙋ кꙋ легъ́тꙋръ май стрѫ́нсъ сѫ́нт лега́цй кꙋ но́й. Май ꙟ҆тѫ́ю Пъри́нцилѡр, прꙋ́нчилѡр, мꙋе́рилѡр, рꙋдені́йлѡр, а҆по́й фъкъто́рилѡр де би́не, прїетенилѡр, ѿръшѣнилѡр, са́ꙋ сетѣнилѡр, кꙋ ка́рій лъкꙋи́м, шѝ май пре оу҆рмъ а҆лтора, ка́рій а҆ꙋ а҆чѣ́ѧшй ли́псъ, тре́бꙋе а҆ а҆жꙋта̀, шѝ чей че нꙋ ци́н а҆че́ст рѫ́нд пъкътꙋе́ск ꙟ҆ проти́ва ле́цїй ю҆би́рей де ѡ҆аменй, де нꙋ кꙋ́мва чева кꙋвїо́асъ при́чинъ ва фѝ, ка́рѣ съ стри́че а̂че́ст рѫ́нд.

А̂л до́илѣ фѣ́лю̆ де дерегъторїилє чѣлє че нꙋ сѫ́нт де съвѫрши́т, е̂́сте фа́черѣ де би́не, ла фа́черѣ пентрꙋ при́чиниле май сꙋ́с зи́се, съ а̂ра́тъ, кꙋм къ сѫнте́м дето́рй. Ѫ̂съ а̂ча́ста то́цй ѫ̂ва́цъ, шѝ зи́к, кꙋм къ май ма́ре гри́же тре́бꙋе съ а̂ве́м де ли́пса деапро́апелꙋй, шѝ а̂шѣ май дето́рй сѫнтем а̂ фа́че би́не, шѝ а̂ а̂жꙋта̀ ли́пса а̂лтꙋ́л, декѫ́т а̂ цинѣ дерегъторїилє ю̂би́рей де ѡ́аменѝ. Къ фа́черѣ де би́не ѿ фа́чем, кѫ́нд кꙋ па́гꙋба но́астръ а̂жꙋтъ́м ли́пса а̂лтꙋ́л. Ꙗ̂ръ фїи́нд къ нꙋ сѫнтем дето́рй съ ю̂би́м пре а̂лцїй май мꙋ́лт де кѫ́т пре но́й, съ вѣ́де, кꙋм къ а̂тꙋ́нчй не ѫ̂детореще лѣџѣ фи́рей а̂ фа́че би́не, кѫ́нд а̂лтꙋл а̂ре май ма́ре ли́псъ, шѝ нево́е, шѝ но́й кꙋ май оу̂шо́аръ а̂ но́астръ нево́е, шѝ ли́псъ пꙋте́м съ мѫнтꙋи́м де нево́е пре чел кꙋ нево́л май ма́ре. Ꙗ̂ръ фа́черѣ де би́не кꙋ а̂чѣлѣшй ле́џй съ ци́не, кꙋ ка́ре шѝ ю̂би́рѣ де ѡ́аменѝ мꙋ́лте бꙋне порꙋ́нчй деспре а̂ча́ста мꙋ́лцй а̂ꙋ дат, ка́ре а̂р фѝ прѣ лꙋнг а̂ле нꙋмъра̀ а̂ни́чй, нꙋмай чѣле че ле скрїе Цицеро́н пре скꙋрт ꙟ ка́ртѣ де дерегъторїй: а.) ка́п. д҃ї. а̂ни́чй ле пꙋ́ю: Фа́черѣ де би́не, декѫ́т, ка́рѣ нимика май кꙋ кꙋвїи́нцъ фи́рей ѡ̂мене́цїй нꙋ є̂́сте, мꙋлте сокотѣ́ле а̂ре. Къ май ꙟтѫ́ю тре́бꙋе а̂ ведѣ, ка фа́черѣ де би́не съ нꙋ стри́че ши че́лѡр че ли́съ фа́че би́не, шѝ че́лора ла́лци: а̂по́й съ нꙋ фїе фа́черѣ де би́не май ма́ре декѫ́т пꙋтѣ́рѣ: ши́ ка фїе́ще кꙋй дꙋпъ кꙋвїи́нцъ съ се дѣ̀. Дрепт а̂чѣ́ѧ де съ кꙋви́не съ се фа́къ вре́ѡ фа́птъ бꙋнъ кꙋ ꙟцелепчꙋне, кꙋм съ кꙋви́не, май а̂ле́с кѫ́нд фа̀чем а̂ча́стъ фа́птъ а̂ фа́черїй де би́не, тре́бꙋе съ а̂ве́м ꙟцелепчꙋне.

§. 173.

Кѫ́нд а̑жꙋтъ́м ли́пса а̑лтꙋѧ кꙋ па́гꙋба но́астръ, зи́чем, къ а̑ча́ста є̏сте фа́черѣ де би́не, ка́рѣ є̏сте лꙋкрꙋ, сау лꙋкра́ре фолосито́аре а̑лтꙋѧ, ка́рѣ лꙋй кꙋ греꙋта́тѣ но́астръ, сау кꙋ ѡ̏аре че келтꙋѧ́лъ фъръ де нъдѣ́жде къ ни́съва ꙟто́арче, а̏ꙋ ни́съва ръсплъти̇̀, ѿ фа́чем кꙋ гѫ́нд, ка съл а̑жꙋтъ́м. ꙟтѫ́ю съ зи́че лꙋкрꙋ, сау лꙋкра́ре фолосито̀аре а̑лтꙋѧ, ка съ се а̑ра́те фїи́нца є̏й. Къ че нꙋ по́ате съ а̑жꙋ́те ли́псїй, кꙋ ка́рѣ съ а̑сꙋпрѣще а̑лтꙋл, сꙋпт нꙋ́меле фа́черїй де би́не нꙋ по́ате вени̇̀. Шѝ де є̏сте лꙋкрꙋ а̑че́ла оуни́т кꙋ па́гꙋба а̑лтꙋѧ, кꙋй съ фа́че, съ кѣмъ фа́чере де ръ́ꙋ, а̑декъ болна́вꙋлꙋй флъмѫ́нд а̏й да̀ бꙋка́те стрикъто́аре. Съ зи́че а̑по́й фъръ де нъдѣ́жде, къ ни́съва ꙟто́арче, а̏ꙋ ни́съва ръсплъти̇̀, нꙋ ка съ ско́атъ нъдѣждѣ мꙋлцъмѝрїй, ка кꙋм а̑чѣ́ла, кꙋй съ фа́че а̑р фѝ саꙋ а̑р пꙋтѣ съ фїе немꙋлцъмито́рю̆: чѝ пентрꙋ ка съ нꙋ фїе нъдѣждѣ а̑ча́ста причина чѣ май дин тѫ́ю̆, пентрꙋ ка́рѣ съ фа́чем бѝне. Къ нещїе фа́черй де бѝне ка а̑чѣстѣ май бѝне съ нꙋмѣ́ск негоцъторїе. Май пре оу̑рмъ съ зѝче **кꙋ гѫ́нд, ка съл а̑жꙋте.**

Пентрꙋ а̑чѣѧ фъкъто́рй де бѝне нꙋ сѫнтем, кѫ́нд нещїѝнд, саꙋ не ꙟцелепцѣще, ꙗ̑ръ май а̑ле́с кѫнд кꙋ гѫ́нд, ка съ стрикъ́м фа́чем бѝне а̑лтора, а̑шѣ фра́цїй лꙋй Їосиф ни́чй ѿ фа́чере де бѝне нꙋ а̑ꙋ фъкꙋт лꙋй Їосѝф вѫнзѫ́ндꙋл, прин ка́ре фа́птъ а̑лѡр а̑ꙋ а̑жꙋнс де а̑ꙋ фо́ст Домн престе тот Егѝптꙋл.

§. 174.

Ꙟтре чѣле май а̑лѣсе дерегъторїй а̑ле фа́черїй де бѝне есте май ꙟтѫ́ю, **милостенїѧ**, а̑ча́ста съ зѝче, къ есте даре, саꙋ а̑да̀ челꙋй липсѝт, пентрꙋ къцй есте мѝлъ де ел. Кꙋм къ сѫнте́м дето́рй ной съ дъ́м милосте́нїе, дин чѣле пънъ а̑кꙋм зѝсе съ а̑ра́тъ. Ꙗ̑ръ фїѝнд къ нꙋ сѫнтем

* * *

дето́рй съ ю̑би́м пре а̑лтꙋл май мꙋ̆лт, де кѫ́т пре но́й, леџѣ фи́рей нꙋ̆май дин а̑ве́риле че́ле че ꙟ̑тре́к престе ли́пса но́астръ, шѝ а̑че́лѡр ꙟ̑крединца́цй грижїй но̀астре, шѝ пре́сте кꙋвїи́нца ста́тꙋлꙋй но́стрꙋ, не ꙟ̑деторѣѕъ съ дъ́м милосте́нїе челѡр липсицй, а̑шѣ ка де неꙟтре́г май мꙋ̆лте, май мꙋлтъ, ꙗ̑ръ не ꙟтре́к май пꙋци́не, май пꙋци́нъ милосте́нїе съ дъ́м. Ꙟ̑съ ли́пса, шѝ кꙋвїи́нца ста́тꙋлꙋй но́стрꙋ вине съ ѡ̑ а̑лѣџем, къ десфътъ́риле, шѝ плини́рѣ пофтелѡр, шѝ трꙋфїа, шѝ подо́абеле че́ле деша́рте ꙟ̑тре ли́псе, шѝ ꙟ̑тре кꙋвїи́нцъ нꙋ съ по́т сокотѝ, чѝ май вѫрто́с ꙟ̑тре фа́птеле, ка́ре нꙋ съ кꙋви́н ѡ̑мꙋлꙋй, къ а̑минтрилѣ ни́чй ѡ̑да́тъ, сау фо́арте пꙋци́н, шѝ пꙋци́н а̑р фѝ дето́рй а̑ да̀ милосте́нїе, дека а̑м фѝ дето́рй а̑ да̀ нꙋ̆май дин че́ле че ꙟ̑тре́к престе по́фтеле но́астре, къ чел ла́ком, шѝ скꙋ̆мп ни́чй ѡ̑да́тъ нꙋ а̑ре дестꙋ̆л. А̑пой фїи́нд къ нꙋ̆май ли́пса де а̑проапелꙋй е̑сте прі́чинъ, ка́ре не ми́шкъ пре но́й а̑ фа́че, шѝ а̑ да̀ милосте́нїе, чей че а̑ꙋ пꙋтѣ́ре, шѝ сѫ́нт та́рй, шѝ сънъто́шй, чѝ пентрꙋ къ сѫ́нт лѣ́нешй, шѝ нꙋ вор съ лȣ̆кре, сѫ́нт липси́цй, а̂чеѧ ꙟ̂тре чей̆ липсицй нȣ съ по́т бине нȣ̆мъра̀, шѝ а̂че́стора а̂ле да̀ милосте́ніе нȣ сѫнте́м дето́рй̆, ба ꙟ̂къ ни́чй̆ кȣ кȣвіи́нцъ нȣ съ по́ате зи́че, ка съ нȣ̆съ а̂дао́гъ нȣ̆мърȣл лѣ́нешилѡр спре ꙟ̂греоѧ́рѣ норо́дȣлȣ̆й.

§. 175.

Ви́не дȣпъ милосте́ніе примирѣ де ѡ̂аспе́цй̆, а̂декъ: а̂ лȣа̀ ꙟ̂ съла́шй̆ пре кълъто́рй̆, пре стръи́нй̆, шѝ пре немѣрничй̆, шѝ а̂ле да̀ де мѫнка́т, а̂ча́ста Є̂сте оу̂н фѣлю̆ де фа́чере де би́не фо́арте чинсти́т, шѝ фрȣмо́с, кѫ́нд съ фа́че фъръ де ни́чй̆ ѡ̂ нъде́жде де пла́тъ. А̂ча́ста фа́птъ то́цй̆ философі́й чей̆ ве́кй̆ фо́арте ѡ̂ ла́ȣдъ, шѝ мȣ̆лте пи́лде пентрȣ а̂ча́ста шѝ ла нѣмȣриле варва́ре а̂ве́м, съ та́к нѝчй̆ порȣ̆нка лȣ̆й Дм̃незе́ȣ, ка́рѣ ꙟ̂ мȣ̆лте ло́кȣрй̆ ꙟ̂ сфн̃та Скриптȣ̆ръ съ а̂флъ, май̆ а̂ле́с съ вѣде а̂ча́ста ꙟ̂ пи́лделе Патріа́ршилѡр, кȣм Є̂ра А҆вра́ам, шѝ а̂лцій̆.

§. 176.

Ла фа́черѣ де би́не пȣ̆нем шѝ слȣ̆џи́рѣ, прин ка́рѣ ꙟ̂целѣџем невоинца, шѝ во́ѧ чѣ

BIBLIOTECA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

га́та а̑ а̑жꙋта̀ че́лꙋй ли́псит, шѝ че́лꙋй че Є̏сте ꙟ не́вое, шѝ а̏й фолосѝ, ꙟсъ пентрꙋ пла́тъ, шѝ пентрꙋ ръсплъти́ре. Кꙋм къ сѫнте́м дето́рй а̑ фа́че а̑ча́стъ фа́птъ, шѝ слꙋџи́ре, ни́чй ѡ̑ ꙟдоа́лъ нꙋ поа́те съ фїе, къ де врѣ̀ме че сѫнте́м дето́рй фъ́ръ де пла́тъ, шѝ фъ́ръ де ръсплъти́ре съ а̑жꙋ́тъм пре чел липси́т шѝ кꙋ па́гꙋба ноа́стръ, кꙋ кѫ́т май вѫрто́с вом фѝ дето́рй, кѫ́нд а̑чел липси́т, сау ка́реле Є̏сте ꙟ небо́е съ лѣ́гъ, кꙋм къ нева плътѝ, шѝ нева ръсплътѝ. Шѝ мъка́р къ че съ фа́че пе пла́тъ, би́не нꙋ съ поа́те зи́че фа́чере де би́не; ꙟсъ съ ꙟтѫ́мплъ вре́мй ка а̑чѣлѣ, кѫ́нд шѝ пе пла́тъ де ка́пецй, че че́рчй, ꙟ ло́к де фа́чере де би́не сокоте́щй. Пентрꙋ а̑чѣѧ би́не зи́чѣ Сенека ꙟ ка́ртѣ де Фа́чериле де би́не кап Єї. Кꙋм къ пре Да́скалй, шѝ пре До́фторй мꙋлт требꙋе съй юби́м, шѝ съй чинсти́м, пентрꙋ къ дела До́фтор лꙋкрꙋ непрецꙋит лꙋо́м, а̑декъ віѧ́цъ, шѝ сънъта́те бꙋнъ, ꙗ̏ръ дела Да́скалй ꙟвъцътꙋ́ръ, кꙋ ка́рѣ шѝ минтѣ, шѝ прꙋпꙋа шѝ тоа́те а̑ле ноа́стре съле ѡ̑кѫрмꙋим, шѝ кꙋм съ кꙋвине, съ ле пꙋтем ꙟдрепта, шѝ ачéстора дꙋпъ кꙋвїинцъ але плътѝ нꙋ пꙋтéм, кꙑшй лáсъ лꙋкрꙋриле сáле, ка съ не слꙋжáскъ нóаѡ.

§. 177.

Юбирѣ де ѡамений шѝ фáчерѣ де бине пофтѣще дела ачел, кърора съ фáче, инимъ бꙋнъ, шѝ мꙋлцъмитóаре. Трей пърцй сꙑнт але Мꙋлцъмирей

а.) А сокотѝ фáчерѣ де бине, шѝ а ѡ цинѣ аминте. в.) А мꙋлцъмѝ фъкъторюлꙋй де бине, адекъ кꙋ инимъ бꙋнъ а мъртꙋрисѝ фáчерѣ де бине, шѝ кꙋ сѣмне динафáръ а аръта̀ мꙋлцъмирѣ, шѝ инима чѣ бꙋнъ, карѣ ѡ ай ꙟлъꙋнтрꙋ. г) А мꙋлцъмѝ, шѝ а ръсплътѝ, адекъ асѣменѣ пентрꙋ асѣменѣ а фáче кꙑнд поцй шѝ цисъ дъ прилéжю, сау де нꙋ поцй ꙟтокма а ръсплътѝ, кꙑт поцй атꙑта съ фáчй, шѝ, алтъ слꙋжбъ, шѝ фáчере де бине фъкꙑнд челꙋй че цáу фъкꙋт бине нꙋ нꙋмай ачел фѣлю, каре Ел цау фъкꙋт. Ꙟсъ аичй нꙋ грꙑим ной де мꙋлцъмирѣ, карѣ сꙑнтем деторй лꙋй Дмнезéꙋ, сау пъринцилѡр, къ а̂ча́ста съ ци́не де дерегъторїйле чѣ че десъвѫрши́т а̂ле ѡ̂мꙋлꙋй. Мꙋлцъмирїй съ ꙟ̂противѣще немꙋлцъми́рѣ, а̂ча́ста е̂сте де доа́ѡ фѣлюрй.

а.) Кѫ́нд нещи́не нꙋ ба́гъ са́мъ де фа́черѣ де би́не, ши де и̂нима чѣ бꙋ́нъ а̂ фъкъто́рюлꙋй де би́не, ши̇ ле оу̂рџисѣще, ши̇ ле дефа́ймъ, ши̇ ꙟ̂ рѣ па́рте ле тълкꙋѫ́ще, ка съ нꙋ съ ва́зъ ка кꙋм а̂р фи̇ дето́рю чева че́лꙋй, че ї̈ꙋ фъкꙋ́т бине, ши̇ а̂ча́стъ немꙋлцъми́ре съ ꙟ̂противѣще дерегъторїей чей̈ десъвѫрши́т, пентрꙋ къ е̂сте ꙟ̂преꙋна́тъ кꙋ оу̂рџисни́ре, ши̇ кꙋ жꙋдека́тъ сꙋмѣцъ, ши̇ фъръ де сокотѣлъ.

в) Кѫ́нд нещи́не съ леневѣще, ши̇ пъръсѣще а̂ фа́че чѣле че сѫ́нт де мꙋлцъми́тъ, чи̇ а̂ча́ста нꙋ фа́че дин небъга́рѣ де са́мъ де фъкъто́рюл де бине, ка кꙋм ла́р оу̂рџиси̇, ши лар дефъй̆ма.

§. 178.

Ѡа́ре пърциле мꙋлцъми́рей, ка́ре май сꙋ́с лѣм зи́с, ци́нꙋсе де дерегъторїйле чѣле че нꙋ сѫ́нт де съвѫрши́т, нꙋ съ оу̂неск леџюито́рїй фире́щй, чей̆ че зи́к, къ нꙋ съ ци́н де а̂чѣлѣ дерегъторїй, а̂шѣ кꙋвинтѣзъ: фа́черѣ де би́не тре́бꙋе съ фїе фъръ де нъдѣжде де ръсплъти́ре: А̂шѣ да́ръ фъкъто́рюл де би́не нꙋ поа́те съ пофтѣскъ мꙋлцъми́тъ. Чей̆ че зи́к: къ съ ци́н де а̂чѣлѣ дерегъторїй, ачестѣ адꙋк. а.) Къ требꙋе май мꙋлт а юбѝ пре чей чене фак бине, декѫт пре алцїй, пентрꙋ ачѣѧ Цицерон де дерегъторїй картѣ а. кап є. скрїе. Къ дѣкъ челѡр че нъдъждꙋим, къ не вор фолосѝ, ле слꙋжим, кꙋ кѫт май вѫртос требꙋе съ фачем ашѣ кꙋ чей че нѣꙋ фолосит. в.) Кꙋм къ Соцїетатѣ ѡменѣскъ нꙋ ар путѣ фи ꙟ линище кꙋ чей немꙋлцъмиторй, къ ар ꙟчета поатъ фачерѣ де бине ꙟтре ѡаменй. г) Кꙋм къ фирѣ аꙋ пꙋс ꙟ инимиле ноастре, ка съ фим мꙋлцъмиторй, де времѣ че шѝ фїериле, шѝ добитоачеле челе некꙋвѫнтътоаре фирѣще аратъ мꙋлцъмире кътръ чей че ле фак бине, ка съ се арѣте, кꙋм съ шй адꙋк аминте де фачерѣ де бине. Сѫнт алцїй, карїй зик кꙋм къ челе доаѡ пърцй май дин тѫю але мꙋлцъмирей съ цин де дерегъторїйле челе че нꙋ сѫнт десъвѫршит: їаръ а треѧ парте, єсте нꙋмай фаптъ бꙋнъ, шѝ пентрꙋ ачѣѧ декꙋмва фъкъторюл де бине нꙋ ар авѣ липсъ де ажꙋторюл ностру, лѣџѣ фирїй ничй ка ѡ дерегъторїе, карѣ нꙋ єсте десъвѫршит, нꙋ ѡ порꙋнчѣще. Ꙟсъ мъкар къ чел че нꙋсъ аратъ мꙋлцъмиторю, ничй ѡ лѣџе нꙋ ар

BIBLIOTECA ACADEMIEI

кълка, шѝ а҆шѣ ничй ѡ҆ Стрѫмбъта́те фъкъто́рюлꙋй де би́не нꙋ а҆р фа́че, пот нꙋмеле немꙋлцъмито́рюлꙋй є҆́сте оу҆рѫ́т, ши̇ хꙋли́т, пентрꙋ ка́ре лꙋкрꙋ Цицерон ꙟ ка́ртѣ в. де дерегъторі́й кап ні. а҆шѣ Скріє:

Къ то́цй оу҆ръ́ск пре чел че нꙋшй ꙟдꙋче а҆ми́нте де фа́черѣ де би́не.

Сфѫрши́тꙋл Пъ́рцій а҆ доа́ѡ а҆ ле́цилѡр фи́рещй.